B E STEIN rusă ÎNTREBARE în - EDITURA DE STAT DE LITERATURA POLITICĂ M O S K V Λ INTRODUCERE În politica externă a statelor imperialiste, "chestiunea rusă" a apărut din momentul victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie Imperialiștii din toate țările au răspuns la crearea primului stat socialist din lume cu o luptă acerbă pentru distrugerea sistemului socialist și pentru a transforma teritoriul Rusiei sovietice într-o colonie de state imperialiste Metodele de luptă folosite de imperialiști au fost multe și variate: intervenția armată (în forme deschise și ascunse), blocajul politic și economic, negarea recunoașterii juridice, încercările de discriminare internațională și utilizarea foametei din pentru a reînnoi intervenția, prezentarea revendicărilor coloniale la conferințe de la Genova și Haga, lupta împotriva monopolului comerțului exterior și altele Aceasta este o listă scurtă a acestor metode și mijloace din până în Perioada - a fost caracterizată de încercări de a crea, în persoana Germaniei, o rampă de lansare a luptei armate împotriva URSS și un instrument de exploatare economică a statului sovietic, numeroase eforturi de a pune cap la cap un capitalist antisovietic unit front, iar Anglia rupând relațiile politice și economice cu URSS pentru a relua intervenția armată integral imperialistă În anii care au urmat, au existat campanii politice antisovietice sistematice, cum ar fi Cruciada • з campanie", campanii împotriva "dumpingului sovietic" și "muncii forțate", numeroase sabotaj, atacuri armate asupra anumitor porțiuni ale graniței sovietice, miză asupra rămășițelor claselor ostile și a grupurilor politice învinse, sprijinirea fascismului german și imperialismului japonez, încercări sistematice de a "epura" agresiunea germană către Est, lupta împotriva sistemului de securitate colectivă, politica de "non-intervenție" și punctul culminant al acesteia - acordul de la München și, în cele din urmă, încercările de a transforma războiul dintre Germania nazistă și Occidentul puterile într-un război general imperialist anti-sovietic Așa arăta "politica rusă" a lagărului imperialist în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial; în timpul războiului, încercări insidioase de a încheia o pace separată împotriva statului socialist După război, remilitarizarea Germaniei și Japoniei, crearea de blocuri agresive, un tratat de "pace" separat cu Japonia, scindarea Germaniei, acordurile de la Paris, războiul agresiv din Coreea etc Acestea sunt, pe scurt, diferitele metode pe care imperialismul internațional le-a folosit în lupta împotriva URSS în cele patru decenii care s-au scurs de la înființarea statului socialist sovietic Tocmai acesta constituie conținutul real al politicii imperialiste, ascuns sub rubrica "Chestiunea rusă" în procesele verbale ale diferitelor conferințe internaționale și în literatura istorică burgheză Autorul își pune ca sarcină studiul "chestiunii ruse" ca istoria politicii externe a imperialismului, care vizează lupta împotriva primului stat socialist din lume Este de la sine înțeles că politica externă a imperialismului îndreptată împotriva statului socialist nu poate fi studiată fără un studiu paralel al politicii externe a statului sovietic, care reflectă toate încercările imperialismului internațional de a distruge sistemul sovietic și de a transforma țara noastră într-un colonie de capital străin În prima carte dedicată acestui subiect a fost studiată "chestiunea rusă" din perioada - Vezi B E Shtein, "The Russian Question" la Conferința de Pace de la Paris (-), Gospolitizdat, Acest studiu este dedicat unei noi etape din istoria "chestiunii ruse", etapa care acoperă perioada dintre Conferințele de pace de la Paris și Conferințele de la Genova Conferința de pace de la Paris, prin decizia sa (la ultima sa

întâlnire) din ianuarie , a fost nevoită să constate eșecul intervenției armate (atât deschise, cât și acoperite) Această declarație a fost exprimată în decizia de ridicare a blocadei Rusiei sovietice și de "restabilire a unor relații comerciale cu poporul rus" Totuși, decizia de a ridica blocada și de a restabili comerțul nu a însemnat în niciun caz că liderii lumii imperialiste au pus capăt metodei de intervenție armată și au abandonat utilizarea acesteia Înfrângerea militară a intervenției și ridicarea blocadei nu au însemnat că statul sovietic a pus capăt complet intervenționștilor și războiului civil Mai exista pericolul unui atac din partea nobililor Polonie Intervenţioniştii nu au fost în cele din urmă expulzaţi din Orientul Îndepărtat, din Transcaucazia şi Crimeea Cu toate acestea, este destul de evident că înfrângerea principalelor forțe armate ale intervenției (Denikin și Kolchak) a însemnat un eșec grav al intervenției armate, iar declarația acestui eșec a fost reflectată în rezoluția Consiliului Suprem al Aliații din ianuarie Această rezoluție a reflectat începutul unei noi perioade - trecerea de la războiul deschis între încercuirea capitalistă și Republica Sovietică la pacea relativă între ei Caracterul tranzitoriu al acestei perioade s-a manifestat, în primul rând, prin faptul că elementele militare și civile se împletesc reciproc în relațiile dintre părți (statele imperialiste și Republica Sovietică) De fapt, luni (aprilie-noiembrie) se încadrează în operațiuni militare (război polono-sovietic și acțiuni împotriva lui Wrangel) și patru luni (ianuarie-aprilie) cad într-un răgaz pașnic, timp în care guvernul sovietic a luat curs pentru construcția pașnică În noiembrie , adică după înfrângerea celei de-a treia campanii a Antantei, începe a doua parte a perioadei de tranziție, care, spre deosebire de prima parte, se caracterizează printr-o mare predominanță a elementelor pașnice Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că o distincție clară (în termeni de timp) între elementele militare și cele pașnice • nu au existat relaţii între părţi în perioada de tranziţie De altfel, în perioada aprilie-noiembrie , nu numai că au avut loc ostilități între Rusia sovietică și Polonia, pe de o parte, și Rusia sovietică și Wrangel, pe de altă parte, dar negocierile au continuat la Londra privind încheierea unui proces semi-politic , tratat de semi-comercial cu Anglia, au avut loc negocieri și au fost semnate tratate de pace cu Letonia, Lituania și Finlanda Astfel, relațiile militare care au avut loc în această perioadă între Rusia Sovietică și Antanta au fost însoțite într-o anumită măsură de elemente paralele de relații pașnice Același amestec, dar numai într-o proporție diferită, de elemente militare și civile a avut loc în a doua parte a perioadei de tranziție (din noiembrie) În această a doua parte a perioadei de tranziție (după înfrângerea celei de-a treia campanii a Antantei), prevalează "tactica pașnică" a încercuirii capitaliste Totuși, chiar și în această perioadă există o serie de elemente de tactică pur militară (sabotajul militar continuu de către pan-Polonia, rebeliunea de la Kronstadt, organizată cu ajutorul agenților Antantei, operațiuni militare în Orientul Îndepărtat) Astfel, și în această perioadă a existat o coexistență paralelă a elementelor militare și civile, cu diferența însă că elementele pașnice au fost conținutul predominant al celei de-a doua părți a perioadei de tranziție (în contrast cu prima parte) Și tocmai această împrejurare face posibilă stabilirea diferenței binecunoscute dintre a doua parte a perioadei de tranziție și prima Amestecul de elemente militare și civile în tactica statelor imperialiste față de Rusia sovietică nu este singura diferență în perioada de tranziție A doua și foarte semnificativă diferență a

acestei perioade este "certul echilibru de putere" (italicele noastre - B Sh) dintre lumea capitalistă și statul socialist, despre care V I Lenin a vorbit în discursul său la o întâlnire a celui de-al treilea Congresul Internaționalei Comuniste din " Cred," a afirmat V I Lenin, "că în poziția internațională a republicii noastre, din punct de vedere politic, trebuie să ținem cont de faptul că acum s-a instaurat incontestabil un anumit echilibru de forțe, care se luptau deschis între ele, cu armele în mână, pentru stăpânirea uneia sau alteia clase conducătoare - echilibrul meu- Aștept societatea burgheză, burghezia internațională în ansamblu, pe de o parte, și Rusia sovietică, pe de altă parte Numai în raport cu această luptă militară afirm că s-a realizat un anumit echilibru în situația internațională Desigur, trebuie subliniat că vorbim doar de un echilibru relativ, un echilibru foarte instabil În ultimii ani am văzut o luptă directă a burgheziei internaționale împotriva primei republici proletare Această luptă a fost în centrul întregii situații politice mondiale De vreme ce încercarea burgheziei internaționale de a ne sugruma republica a eșuat, s-a stabilit un echilibru, desigur, foarte instabil V I Lenin a avertizat în repetate rânduri despre "instabilitatea" acestui "echilibru" și despre încercările burgheziei (care vor continua) de a-l încălca în favoarea lor JV Stalin, vorbind la cel de-al treilea Congres al Komintern, a remarcat faptul că burghezia internaţională, revenind după loviturile revoluţionare ale perioadei postbelice şi profitând cu pricepere de criza industrială, a trecut la ofensiva împotriva muncitorilor din c tarile lor În același timp, burghezia internațională a înțeles că o ofensivă împotriva clasei muncitoare din țările capitaliste nu poate fi încununată cu succes decisiv fără o ofensivă împotriva republicii socialiste "De aici", a conchis J V Stalin, "lucrarea din ce în ce mai mare a burgheziei în pregătirea unei noi ofensive împotriva Rusiei, mai complexă și mai minuțioasă decât toate ofensivele anterioare" Arătând spre pregătirea de către burghezia imperialistă a unei noi ofensive împotriva Republicii Sovietice, JV Stalin a făcut simultan o analiză a formei acestei ofensive Această formă era "o combinație a luptei economice cu lupta militară, combinarea unui asalt din interior cu un asalt din exterior " Evoluția evenimentelor din perioada de tranziție în relația dintre încercuirea capitalistă și Republica Sovietică a confirmat această analiză După tot ce s-a spus, putem rezuma trăsăturile caracteristice perioadei studiate în acest studiu V I Lenin, Soch , vol , p - I V Stalin, Soch , vol , p Ibid , p şi relaţiile dintre ţările capitalismului şi statul sovietic Aceste trăsături s-au caracterizat prin:) atât o schimbare, cât și uneori prezența simultană a relațiilor pașnice și militare,) un echilibru de forțe cert și foarte instabil între încercuirea capitalistă și Republica Sovietică,) pregătirea de către burghezia internațională a unei noi ofensive împotriva Rusiei Sovietice, o ofensivă care a combinat lupta economică cu lupta militară Aceste trăsături au fost inerente relațiilor țărilor capitaliste în ansamblu cu Republica Sovietică în perioada - Totuși, nu trebuie să uităm că lumea capitalistă, atât în perioada pe care o studiem, cât și în orice altă perioadă a existenței sale, nu reprezintă un tot monolitic Dimpotrivă, după cum se știe, este sfâșiat de contradicțiile interne și de luptele dintre prădătorii imperialiști individuali Este destul de evident că politica lumii capitaliste față de Republica Sovietică nu poate fi (și nu este de fapt) aceeași în diferite state burgheze Contradicțiile dintre statul socialist și tabăra imperialismului în ansamblu au dat naștere unei linii strategice comune a încercuirii

capitaliste, care și-a pus sarcina de a distruge puterea sovietică (sistemul socialist al economiei naționale), de a restabili capitalismul pe teritoriul sovietic și transformând Rusia sovietică într-un anexă colonial al statelor capitaliste Totuși, paralel cu această contradicție de bază - între Republica Sovietică și lumea capitalistă în ansamblu - au existat și s-au dezvoltat și alte contradicții - în cadrul lumii capitaliste - între puterile imperialiste individuale (SUA, Marea Britanie, Franța, Japonia și altele) Aceste contradicții, precum și o serie de alți factori obiectivi, au influențat politica țărilor capitaliste individuale, au creat diverse linii tactice ale politicii lor față de Rusia sovietică, diverse metode și metode ale acestei politici, menținând în același timp un scop strategic comun Au fost momente când diferențele tactice au creat o imagine falsă a existenței diferențelor fundamentale în tabăra capitalismului în raport cu statul sovietic Uneori la burghez În literatura istorică, se poate întâlni afirmația că, de exemplu, Anglia, care a semnat un acord semi-politic, semi-comercial cu Rusia sovietică la martie și a recunoscut guvernul sovietic de facto, a urmat o politică diferită de Franța sau Statele Unite, care au refuzat cu încăpățânare asemenea acorduri * Între timp, în realitate, era vorba despre diferite metode tactice cu unitatea unui scop strategic comun În cele din urmă, atunci când se analizează politica externă a taberei imperialiste (și a membrilor săi individuali) în raport cu statul socialist, nu se poate decât să se ia în considerare existența diferențelor tactice între grupurile individuale ale burgheziei din fiecare dintre statele capitaliste Diferențele dintre grupurile individuale ale burgheziei și diferitele partide politice au jucat și joacă un rol foarte important în determinarea liniei politice a unuia sau aceluia stat capitalist în raport cu statul sovietic Prezența unor astfel de neînțelegeri a fost remarcată de V I Lenin în cunoscuta sa scrisoare către muncitorii din Europa și America din ianuarie El a subliniat existența a două linii tactice în rândul burgheziei O parte a burgheziei susţinea renunţarea la intervenţia armată, în timp ce o altă parte a aceleiaşi burghezii susţinea continuarea intervenţiei armate, blocadei etc scria V I Lenin În , aceste neînțelegeri, după unele lupte între cele două linii tactice, au dus la victoria acelei secțiuni a burgheziei care a susținut continuarea intervenției armate Cu toate acestea, dezacordurile în sine nu au dispărut în niciun caz Dimpotrivă, continuarea intervenției armate și prăbușirea acesteia (înfrângerea lui Denikin și Kolchak), care a avut loc până la începutul anului , nu a făcut decât să intensifice lupta dintre cele două secțiuni ale burgheziei în statele capitaliste individuale Cunoscuta decizie a Conferinței de Pace de la Paris din ianuarie de a ridica blocada din Rusia sovietică și de a relua relațiile comerciale "cu poporul rus" a însemnat victoria acelei părți a burgheziei care s-a pronunțat împotriva continuării armament C Welter, La guerre civile en Russie, Paris , p Vezi V I Lenin, Soch , vol , p intervenţia militară şi blocada şi pentru relaţiile comerciale cu Rusia sovietică Dar nici această victorie nu a însemnat sfârșitul luptei dintre susținătorii diferitelor linii tactice Dimpotrivă, în perioada de tranziție, căreia îi este dedicată această lucrare, lupta în interiorul burgheziei statelor capitaliste individuale a fost foarte activă Ca urmare a acestei lupte, în tactica taberei capitaliste din - au existat acorduri politice (de pace) și comerciale cu Rusia sovietică și în același timp sabotaj armat, aventuri și refuz de a relua relațiile comerciale (ca să nu mai vorbim politice) cu Republica Sovietică În aceeași perioadă

(-), au fost realizate asemenea acte ale politicii taberei capitaliste, contradictorii în tendințele lor, precum ridicarea blocadei Rusiei Sovietice și negocieri privind reluarea relațiilor comerciale dintre Anglia și Rusia Sovietică , a treia campanie a Antantei (războiul cu Pan Polonia și Wrangel), încheierea tratatelor de pace cu Estonia, Letonia, Lituania și Finlanda, pregătirea unui nou atac asupra Rusiei Sovietice prin statele baltice, pe de o parte, și Transcaucazia, pe de altă parte, rebeliunea de la Kronstadt (în organizarea căreia au fost implicate unele grupuri imperialiste), încheierea de tratate pașnice cu Iranul, Afganistanul și Turcia, aventurile militare din partea nobiliștii Poloniei, continuarea intervenției deschise a Japonia în Orientul Îndepărtat și refuzul categoric al Statelor Unite și Franței de a relua relațiile comerciale cu Rusia Sovietică și, în final, încheierea de acorduri comerciale cu Anglia și Germania Toate aceste fapte nu înseamnă în niciun caz că la acea vreme burghezia britanică ducea o politică față de Rusia sovietică, iar burghezia franceză și americană alta În realitate, Anglia a negociat (și apoi a semnat un acord) cu Rusia Sovietică, iar Anglia i-a ajutat activ pe Pilsudski și Wrangel în timpul celei de-a treia campanii a Antantei În SUA și Franța, în ciuda liniei ascuțite antisovietice urmate de guvernele lui Wilson, apoi de către Harding, iar în Franța de către Millerand, s-au observat tendințe foarte distincte în rândul anumitor grupuri ale burgheziei (în special clasa comercială), reflectând tactica opusă, tactica reluării relaţiilor comerciale şi politice - relaţiile cu Republica Sovietică Astfel, burghezia fiecăruia dintre participanții la lagărul capitalist * nu avea deloc o tactică unificată în raport cu Rusia sovietică Dimpotrivă, în diferitele secțiuni ale burgheziei acestor țări a fost o luptă între două tendințe În perioada - lupta dintre aceste două tendințe a fost deosebit de intensă, iar studiul ei în politica burgheziei statelor capitaliste față de Rusia sovietică necesită o analiză a mai multor factori obiectivi - înfrângerea intervenției militare, criza economică din - , precum și influența maselor largi ale țărilor capitaliste, în frunte cu clasa muncitoare, în determinarea atât a direcției generale, cât și a actelor individuale de politică externă în raport cu Republica Sovietică Astfel, analiza politicii taberei imperialiste în "chestiunea rusă" în perioada de tranziție - ar trebui să includă atât o caracterizare a originalității trăsăturilor sale individuale și a combinației lor, cât și un studiu concret al luptei din cadrul burgheziei țărilor individuale și al influenței asupra acesteia a mase largi de oameni, conduse de clasa muncitoare și de atunci încă tineri, partidele comuniste militante La cele spuse, rămâne de adăugat câteva cuvinte referitoare la cadrul cronologic al acestui studiu Studiul începe cu acoperirea evenimentelor din ianuarie Această dată inițială nu a fost aleasă întâmplător Nu se referă la actul formal al Conferinței de Pace de la Paris, care a fost decizia acesteia din ianuarie , de a ridica blocada Rusiei Sovietice și de a relua comerțul dintre încercuirea capitalistă și statul socialist, ci la acele evenimente istorice care au forțat conferința reprezentanților guvernelor capitaliste de decizie din ianuarie Aceste evenimente sunt înfrângerea principalilor agenți ai Antantei în efectuarea intervenției armate în Rusia sovietică - Kolchak, Iudenich și Denikin Deși încercuirea capitalistă a revenit câteva luni mai târziu la o reapariție a intervenției armate - a treia campanie a Antantei - nu se poate nega că înfrângerea lui Kolchak, Iudenich și Denikin a însemnat o lovitură decisivă pentru întreaga politică de intervenție armată

Această politică nu a fost salvată de a treia campanie a Antantei Această înfrângere a fost cea care l-a forțat pe parte a burgheziei să decidă ridicarea blocadei și reluarea comerțului Aceasta este baza pentru alegerea datei de începere a perioadei de studiu În ceea ce privește data sa finală, perioada de tranziție de la război la pace, data anului poate fi explicată, pe de o parte, prin faptul că anul acesta țara sovietică a pus capăt ultimului detașament de intervenție armată în Extremul Est, și pe de altă parte, prin faptul că a participat pentru prima dată la o conferință internațională la Genova pe bază de egalitate cu ceilalți participanți Și deși Conferința de la Genova nu a dat rezultate pozitive, ea a arătat totuși că politica de presiune diplomatică asupra Republicii Sovietice pentru a extrage concesii coloniale din ea este la fel de lipsită de speranță ca și intervenția armată Astfel, cadrul cronologic al acestui studiu este - Cu toate acestea, ținând cont de volumul unui astfel de studiu, autorul l-a împărțit în două părți: partea I - de la ridicarea blocadei Rusiei Sovietice în ianuarie până la încheierea tratatului anglo-sovietic la martie , și partea a II-a - de la anglo-sovieticul tratatului din martie , până la și inclusiv Conferința de la Genova (mai) Întrucât această carte este doar prima parte a studiului, autorul nu a considerat necesar să îi pună la dispoziție un capitol istoriografic și un index bibliografic special Aceste materiale vor fi incluse în a doua parte a studiului CAPITOLUL I POZIȚIA ANTENTEI ȘI A SUA ÎN PERIOADA RĂZBOIULUI POLON-SOVIETIC ȘI WRANGELEV O SCURTĂ PAUZĂ ȘI ÎNCEPUTUL CAMPANIEI A TREIA ENTENTE Țara sovietică, care a primit un răgaz temporar la începutul anului , s-a confruntat cu sarcina restabilirii economice la întregul său potențial Țara trebuia să treacă de la o poziție militară la una pașnică Unul dintre indicatorii acestei tranziții a fost transformarea Consiliului de Apărare a Muncitorilor și Țăranilor în Consiliul Muncii și Apărării (STO) Pentru a-i ajuta pe cei din urmă, a fost creată Comisia de Stat de Planificare (Gosplan) Al IX-lea Congres de Partid, care s-a deschis la martie , a discutat principalele probleme economice cu care s-a confruntat țara după victoria asupra intervenției armate (prima și a doua campanie a Antantei) și contrarevoluție V I Lenin, în discursul său de deschidere la congres, a spus: "Dezvoltarea internă a revoluției noastre a dus la cele mai mari și mai rapide victorii asupra inamicului în războiul civil și, datorită situației internaționale, aceste victorii s-au dovedit a fi nimic mai mult decât o victorie pentru revoluția sovietică în prima țară care a făcut această revoluție, în țara care este cea mai slabă și mai înapoiată, o victorie asupra capitalismului și imperialismului mondial uniți " Sarcinile de dezvoltare economică pașnică cu care se confrunta țara în acel moment erau cu adevărat enorme O atenție deosebită la congres a fost acordată unui singur V I Lenin, Soch , vol , p planul stvenny, care prevedea creșterea în primul rând a transporturilor, afacerilor cu combustibili, metalurgiei Locul principal în acest plan a fost ocupat de chestiunea electrificării întregii economii naționale, pe care Lenin a propus-o ca program pentru - de ani Lucrarea grandioasă de refacere a economiei naționale a țării, care fusese distrusă de patru ani de Primul Război Mondial și doi ani de război civil și intervenție, a început în condiții excepțional de dificile Sloganul Comitetului Central al partidului "Totul pentru economia națională" nu a însemnat în niciun caz că problema continuării intervenției armate poate fi considerată complet abandonată La a patra Conferință a Partidului Comunist (b) al Ucrainei (- martie), JV Stalin, subliniind importanța acestui nou slogan, a spus: "Totuși,

aceasta nu înseamnă că sarcina noastră militară nu a crescut Două încercări ale Antantei de a învinge Rusia Federativă Sovietică, prima dinspre est, cu ajutorul lui Kolchak, a doua din sud, cu ajutorul lui Denikin, au eșuat Acum, se pare, se așteaptă o nouă grevă, dinspre vest Antanta nu este atât de proastă să nu folosească forțele nobilității poloneze, fie și doar pentru a împiedica Federația noastră să efectueze noi lucrări de construcție Câteva zile mai târziu, într-un discurs la Congresul al IX-lea al Partidului, V I Lenin a subliniat pericolul continuării intervenției militare: " Știm, în același timp, că un soldat ne poate fi impus în fiecare zi Oponenții noștri înșiși nu știu încă de ce sunt capabili în acest sens Nu există nicio îndoială că pregătirile militare sunt în curs Mulți vecini cu Rusia și, poate, multe dintre statele nevecinate recurg acum la acest armament de stat De aceea trebuie să manevrăm cel mai mult în politica noastră internațională și să aderăm cel mai ferm la cursul pe care l-am urmat și să fim pregătiți pentru orice Avertismentele cu privire la probabilitatea unui nou atac al intervenționștilor asupra țării sovietice s-au adeverit În aprilie a început cea de-a treia campanie a Antantei Prin urmare, I V Stalin, Soch , vol , p - V I Lenin, Soch , vol , p - răgazul câștigat de țara sovietică ca urmare a înfrângerii a două campanii ale Antantei s-a dovedit a fi de foarte scurtă durată, iar la sfârșitul lui aprilie țara s-a trezit din nou în stare de război, nevoită să lupte împotriva doi agenți ai Antantei - nobilii Polonia și Wrangel Lucrările la trecerea țării într-o poziție pașnică și restabilirea economiei naționale au fost din nou amânate Scurtul răgaz care a avut loc din ianuarie-februarie până în aprilie nu a schimbat nimic în formularea "chestiunii ruse" A treia campanie a Antantei în sarcinile sale strategice nu s-a deosebit deloc de primele două campanii A reprezentat o nouă încercare (după două eșecuri anterioare) de a realiza distrugerea statului sovietic prin forța militară Astfel, Antanta a continuat să se bazeze pe intervenția armată În , în ciuda înfrângerii agenților săi principali - Kolchak, Yudenich și Denikin, în ciuda faptului că Antanta a fost forțată să abandoneze una dintre armele sale - blocada, în ciuda tuturor acestor, ea a întreprins o a treia campanie, cu ajutorul a nobilii Poloniei și Wrangel Polonia, desigur, nu a fost aleasă întâmplător ca trambulină pentru cea de-a treia campanie a Antantei Chiar și în perioada Conferinței de Pace de la Paris, pan-Polonia și-a oferit în mod repetat serviciile pentru a organiza un "marș asupra Moscovei" În planul unei intervenții majore, elaborat de Foch încă din și discutat la Conferința de Pace de la Paris, trupelor poloneze au primit aproape un rol principal Dacă în cursul anului planul Foch nu a fost folosit de conducătorii intervenției armate din mai multe motive, atunci în primăvara anului situația s-a schimbat Relațiile Poloniei cu Rusia Sovietică, inspirate în mare măsură de Antanta, la începutul anului au oferit un pretext convenabil pentru realizarea operațiunii planificate RELAȚIILE SOVIETO-POLONICE ÎN Ajunul ATACULUI SCHLACHET POLONIA LA RUSIA SOVIETICĂ Încă din primele zile ale formării unui stat polonez independent, în noiembrie , guvernul sovietic, fidel principiilor de bază ale politicii sale externe, a recunoscut independența Poloniei Deja într-unul dintre primele acte ale guvernului sovietic - "Declarația drepturilor popoarelor Rusiei" din noiembrie , se spunea că politica națională a guvernului sovietic se baza pe "dreptul popoarelor" Rusiei la autodeterminare liberă, până la secesiune și formarea unui stat independent" Această declarație, desigur, se referea și la dreptul poporului polonez de a se separa de Rusia și de a forma

un stat independent Cu toate acestea, în timp ce aproape toată Polonia a fost ocupată de trupele lui Wilhelm al II-lea, poporul polonez nu și-a putut exercita în practică dreptul la autodeterminare În deplină conformitate cu dreptul proclamat al poporului polonez la autodeterminare și formarea unui stat independent, delegația sovietică de la Brest-Litovsk a emis o declarație conform căreia dreptul la autodeterminare aparține întregului popor polonez și nu oricare parte a acesteia și a cerut retragerea trupelor austro-germane din Polonia pentru a oferi poporului polonez posibilitatea de a-și decide singur soarta Dezvoltând în relație cu poporul polonez principiile de bază ale decretului privind pacea, guvernul sovietic printr-un decret special din august , chiar și în perioada Tratatului de la Brest-Litovsk, a confirmat că "toate tratatele și actele încheiate de Guvernul b Imperiul Rus cu guvernele Regatului Prusiei și ale Imperiului Austro-Ungar, privind împărțirile Poloniei, având în vedere contradicția lor cu principiul autodeterminării națiunilor și conștiința juridică revoluționară a poporului rus, care a recunoscut Dreptul inalienabil al poporului polonez la independență și unitate este anulat irevocabil Într-o notă adresată guvernului polonez din noiembrie , guvernul RSFSR a propus stabilirea unor relații normale între ambele state Vezi F Zuev, International Imperialism-Organizer of Panic Poland's Attack on Soviet Russia, Gospolitizdat, , p a Izvestia, septembrie și l-a numit pe J Markhlevsky ca reprezentant al său în Polonia Guvernul Piłsudski-Moraczewski nu numai că nu a acceptat propunerea guvernului sovietic, dar i-a răspuns și cu inventii calomnioase și cereri nefondate Poziția guvernului lui Piłsudski asupra "chestiunii ruse" poate fi înțeleasă doar în legătură cu rolul jucat de Piłsudski în suprimarea mișcării revoluționare a maselor poloneze Aparținând din anii ai secolului XIX la Partidul Socialist Polonez (PPS), Piłsudski a luat o poziție naționalistă extremă De la începutul Primului Război Mondial, a organizat o brigadă de legionari polonezi pentru lupta armată împotriva Rusiei țariste de partea Austro-Ungariei și Germaniei În plus, a înființat o "Organizație militară poloneză" (POV) secretă, care a îndeplinit sarcini de spionaj și sabotaj ale comandamentului austro-ungar atât în spatele armatei ruse, cât și în organizațiile publice poloneze Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și politica națională a guvernului sovietic au creat premisele pentru formarea unui stat polonez independent și a unei perspective revoluționare în Polonia Având în vedere acest dublu pericol pentru ei înșiși, imperialiștii germani au decis să-l folosească pe Piłsudski în propriile lor interese Cu ajutorul lor, în noiembrie , Piłsudski a primit puterea deplină în Polonia și a fost numit "șef de stat" Preluarea puterii de către Piłsudski, ca creatură a imperialismului german, a fost întâmpinată cu neîncredere din partea grupurilor influente ale burgheziei poloneze și a proprietarilor de pământ asociate cu Franța și Anglia Piłsudski a înțeles necesitatea unui acord cu aceste cercuri Platforma comună pentru un astfel de acord a fost o politică agresivă față de Rusia sovietică și o luptă acerbă împotriva mișcării revoluționare în curs de dezvoltare din Polonia Pilsudski a avansat un program de politică agresivă față de Lituania, Bielorusia și Ucraina, care stabiliseră puterea sovietică El a visat să extindă granițele lui Pol-Gshi până la țărmurile Donului și al Mării Negre Planurile antisovietice ale lui Pilsudski au primit sprijinul deplin din partea politicienilor de frunte ai Antantei și ai SUA - Clemenceau, Churchill, Lloyd George, Wilson, Hoover și alții La decembrie , guvernul polonez și-a anunțat pretențiile față de Lituania și Belarus Sovietică B E Stein misiunea

Crucii Roșii trimisă în Polonia a fost arestată din ordinul guvernului polonez, iar la ianuarie , membrii acestei misiuni au fost uciși cu brutalitate La februarie a aceluiași an, trupele poloneze, profitând de faptul că principalele forțe ale Armatei Roșii erau ocupate pe Frontul de Est, au lansat o ofensivă împotriva Republicii Sovietice La februarie , guvernul sovietic a oferit Poloniei să intre în negocieri de pace Această inițiativă de pace a primit sprijinul înflăcărat al maselor populare din Polonia Partidul Comunist Polonez a cerut lansarea unei mișcări ample pentru încheierea imediată a războiului criminal împotriva Rusiei Sovietice La februarie , Consiliul Delegaților Muncitorilor din Varșovia a declarat grevă politică generală Revoltele revoluționare ale clasei muncitoare împotriva războiului cu Rusia sovietică au forțat guvernul Pan Poloniei să-și declare acordul de a intra în negocieri cu guvernul sovietic Aproape simultan (februarie), la Conferința de pace de la Paris a început discuția despre planul Foch de intervenție armată în Rusia sovietică În acest sens, după cum se știe, un rol semnificativ a fost atribuit participării Poloniei În ciuda declarației guvernului nobiliar polonez despre acceptarea negocierilor de pace cu Rusia sovietică, trupele poloneze au continuat operațiunile militare împotriva Republicii Sovietice atât în timpul primei și celei de-a doua campanii a Antantei Gentry Polonia, contrar intereselor sale naționale, a fost un instrument fidel de intervenție armată condusă de Antanta și Statele Unite Guvernul sovietic, ducând o luptă defensivă împotriva intervenției armate, inclusiv împotriva trupelor guvernului nobiliar al Poloniei, a propus în mod sistematic guvernului polonez să înceapă negocieri pașnice pentru a rezolva toate problemele disputate în condiții reciproc avantajoase Pe decembrie , guvernul sovietic s-a îndreptat către Polonia cu o propunere de a intra în negocieri de pace Nu a existat niciun răspuns la această propunere La ianuarie , Consiliul Comisarilor Poporului a apelat din nou la guvernul Pan Poloniei, oferindu-i negocieri de pace Acest apel a afirmat că "politica RSFSR față de Polonia, bazată nu pe combinații militare sau diplomatice temporare aleatorii, ci pe principiul de nezdruncinat al autodeterminării naționale, este necondiționat și a recunoscut și continuă să recunoască independența și suveranitatea Republicii Polone, iar din primul moment al formării unui stat polonez independent, această recunoaștere stă la baza tuturor relațiilor sale cu Polonia Acest apel se încheie cu afirmația că "întrucât vorbim de interesele reale ale Poloniei și Rusiei, nu există o singură problemă: teritorială, economică sau de altă natură, care să nu poată fi rezolvată pe cale pașnică, prin negocieri, concesii și acorduri reciproce, precum este cazul acum în negocierile cu Estonia Trebuie subliniat că imperialiștii au interpretat greșit propunerile de pace sovietice către Polonia ca un semn de slăbiciune V I Lenin a atras atenția asupra acestei împrejurări într-un discurs la a IX-a Conferință panrusă a PCR (b) din septembrie , subliniind că "diplomația burgheză este incapabilă să înțeleagă metodele noii noastre diplomații a declarațiilor directe deschise" La februarie , Comitetul Executiv Central al Rusiei a lansat un nou apel către poporul polonez Acest apel a subliniat că guvernul sovietic nu avea de gând să introducă comunismul în Polonia prin forța baionetei Apelul s-a încheiat cu următorul apel: "Comitetul Executiv Central al deputaților muncitorilor, soldaților și țăranilor, cea mai înaltă reprezentare a poporului muncitor rus, repetă propunerea făcută de guvernul sovietic poporului polonez în apelul Consiliul Comisarilor Poporului din ianuarie și face apel la poporul polonez să abandoneze neîncrederea în

rus în fața poporului muncitor, să pună capăt războiului sângeros, astfel încât ambele popoare să poată începe un război împotriva dezastrelor care le asupresc - cu frig, foame, tifos și șomaj Comitetul Executiv Central al Rusiei își exprimă convingerea fermă că prin mijloace pașnice și stabilirea unor relații de bună vecinătate va fi posibil să se elimine tot ceea ce desparte ambele popoare, că prin eforturi comune se vor crea cele mai pașnice și mai prietenoase relații între popoarele Poloniei și Rusia sovietică La februarie , guvernul sovietic ucrainean a făcut o propunere oficială guvernului "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p - V I Lenin, Soch , vol , p Există o eroare aici Apelul Consiliului Comisarilor Poporului din ianuarie -B W* "Politica externă a URSS - " Culegerea documentelor , pag * > Republicii Polone să înceapă negocieri de pace în vederea încheierii unui tratat de pace martie, guvernul sovietic a atras atenția guvernului polonez asupra faptului că nu a existat niciun răspuns la propunerea Consiliului Comisarilor Poporului, iar între timp trupele poloneze au lansat o ofensivă împotriva Ucrainei Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe a declarat Poloniei că în acest caz Rusia sovietică va fi obligată să lanseze o contraofensivă Abia pe martie, guvernul polonez s-a oferit să înceapă negocierile la Borisov În același timp, guvernul polonez a anunțat că va da "ordinul de suspendare a acțiunilor ostile din sectorul capului de pod Borisov cu de ore" înainte de sosirea reprezentanților ruși În aceeași zi, guvernul sovietic a răspuns printr-o telegramă în pe care a salutat începerea negocierilor de pace polono-sovietice Totodată, acesta și-a exprimat surprinderea "de faptul că guvernul polonez menționează în raportul său doar o încetare temporară și locală a acțiunilor ostile în acel sector al frontului pe care va trebui să treacă delegația prin el" Pentru a sa în parte, guvernul sovietic a considerat necesar să oprească imediat acțiunile ostile de-a lungul frontului Astfel, nu a fost un armistițiu local, ci general Guvernul sovietic credea, de asemenea, că negocierile privind un armistițiu și apoi pacea ar trebui să aibă loc într- o atmosferă de calm total În acest sens, guvernul sovietic a considerat inacceptabilă propunerea poloneză de negocieri de la Borisov, care se afla direct în zona de război, și s-a oferit să aleagă unul dintre orașele estoniene pentru negocieri Guvernul sovietic sa îndreptat simultan către Estonia cu o cerere corespunzătoare aprilie , guvernul polonez și-a repetat din nou propunerea pentru Borisov ca loc de negocieri și a respins, fără nicio explicație, propunerea sovietică de armistițiu de-a lungul întregului front aprilie , guvernul sovietic sa adresat din nou guvernului Poloniei cu o notă lungă Se spune Vezi "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p - Vezi ibid , p Vezi ibid , p s-a spus: "Având în vedere refuzul dumneavoastră de a încheia un armistițiu între Polonia și Rusia, guvernul polonez este" singurul vinovat pentru toate dezastrele care vor avea loc din continuarea războiului pentru masele muncitoare din ambele țări "Guvernul sovietic și-a exprimat nedumerirea de ce guvernul polonez a insistat să țină negocieri la Borisov, în ciuda faptului că este situat direct în zona de război Faptul că guvernul polonez insistă asupra unui armistițiu local și doar asupra sectorului Borisov pentru ca războiul să continue pe toate celelalte fronturi, se spune în nota, trezește suspiciunea în guvernul sovietic că guvernul polonez are o "gândire înapoiată de natură strategică " Guvernul sovietic s-a oferit din nou să negocieze într-unul dintre orașele Republicii Estonia, iar în cazul în care Polonia nu a vrut să aleagă Estonia ca loc de negocieri, s-a oferit să negocieze la Petrograd sau Moscova În cele din

urmă, dacă guvernul polonez refuză această opțiune, negocierile ar putea avea loc la Varșovia aprilie , guvernul lui Piłsudski a respins toate propunerile guvernului sovietic, fără a se deranja să dea explicații serioase Mai mult, într-o încercare evidentă de a muta responsabilitatea de la un cap bolnav la unul sănătos, guvernul polonez a declarat că consideră că este inutil să schimbe în continuare note cu privire la problema unui armistițiu și a unui loc de întâlnire A fost în esență un ultimatum din partea guvernului Piłsudski aprilie , guvernul sovietic a făcut apel la puterile Antantei să protesteze împotriva acestui ultimatum, declarându-și disponibilitatea de a negocia oriunde decât în zona militară În mod similar, guvernul sovietic a protestat împotriva armistițiului local, care a împiedicat libertatea de acțiune a Armatei Roșii O copie a acestui protest a fost dată guvernului polonez După capitularea Germaniei din noiembrie , a căzut și puterea marionetei germane din Ucraina, hatmanul Skoropadsky În decembrie , puterea în Ucraina a fost luată de așa-numitul Director, condus de naționalistul burghez S Petliura Principalul sprijin social al Directorului Petliura era kulacii Ducând o luptă acerbă împotriva muncitorilor și țăranilor din Ucraina, Directorul este complet concentrat pe imperialiștii străini - câștigătorii Germaniei Kaiserului În acest scop, Directorul a făcut apel la guvernele Angliei, Franței, SUA și Italiei cu un apel de a stabili la "guvernul U H R " "relații oficiale" și astfel "prevenirea anarhiei în Ucraina" L În ceea ce privește politica sa internă și externă, Directoratul a conspirat cu guvernul Piłsudski împotriva Rusiei sovietice La aprilie , o convenție politică secretă și la aprilie, o convenție militară a fost semnată între Pilsudski și Petliura, care recunoștea "Direcția Republicii Populare Ucrainene Independente, condusă de șeful ataman pan Symon Petliura" drept putere supremă a Republicii Populare Ucrainene Petliura s-a angajat să nu revendice teritoriile ucrainene situate la vest de linia Zbruch-Styr, adică vestul Ucrainei, Volyn, Polissya și Kholm În continuare, el a promis că nu va încălca proprietățile funciare ale proprietarilor polonezi din Ucraina S-a ajuns la un acord privind încheierea unor acorduri economice și comerciale speciale între Petliura și Polonia Convenția politică a fost declarată secretă Potrivit convenției militare, care făcea parte din convenția politică, "trupele ucrainene" au fost puse la dispoziția comandamentului polonez Convenția prevedea începerea unor acțiuni comune împotriva Rusiei sovietice Petliura s-a angajat să aprovizioneze armata poloneză în Ucraina Aceste convenții au transformat în esență Ucraina într-o colonie poloneză, au predat-o exploatării proprietarilor și producătorilor polonezi Pilsudski avea nevoie de guvernul marionetă de la Petliura pentru a încerca să mascheze caracterul prădător al acestei noi intervenții armate Convenția dintre Petlyura și Pilsudski, semnată la aprilie , a fost o înțelegere pentru vânzarea Ucrainei Petlyura a vândut peste de kilometri pătrați de teren ucrainean proprietarilor polonezi, populați de peste milioane de ucraineni Faptul că a fost o vânzare de pământ și oameni către proprietarii polonezi se spune după cum urmează A V Likholat, Înfrângerea contrarevoluției naționaliste în Ucraina (-), M , p Vezi "Politica internațională modernă în tratate, etape și declarații", Partea , nr , p - date statistice generale culese în de guvernul țarist în raport cu provinciile Kiev, Volyn și Podolsk: dessiatine erau proprietatea a mici fermieri (țărani), care aveau în medie */ζ desiatine pentru fiecare; în același timp, de zecimi aparțineau a de proprietari polonezi, adică fiecare avea o medie de de zecimi * Prin urmare, este de înțeles interesul proprietarilor polonezi

de a încheia un acord între Petliura și Pilsudski, acord care să le restituie "lor" proprietăți funciare din Ucraina Acest "interes" a fost descris destul de colorat în raportul comisarului Petliura Andrey Levitsky, care a semnat acordul la aprilie - simpatiile Republicii Polone s-au dovedit a fi de partea noastră și ni s-a promis asistență militară - B Sh) hrănesc restaurarea statului nostru ucrainean Pototsky era foarte interesat de dezvoltarea viitoare a problemei agrare în Ucraina La februarie am făcut o recepție Socialiștii polonezi care au fost prezenți la această recepție m-au asigurat că sunt pregătiți să ne susțină Tratatul dintre Petliura și Pilsudski a însemnat mult mai mult decât o simplă cesiune a milioane de locuitori ucraineni și peste de kilometri pătrați de teritoriul ucrainean Era vorba despre crearea unui stat vasal sub protectoratul nobilității Poloniei, care să ofere nu numai pământul său magnaților polonezi, ci și uriașa sa bogăție naturală capitaliștilor polonezi (zahăr, cărbune Donețk, minereu Krivoy Rog etc) Prin semnarea tratatului cu Petliura, Piłsudski a reprezentat interesele lacome ale proprietarilor și capitaliștilor polonezi, interese în numele cărora armata poloneză condusă de el urma să René Martel, La France et la Pologne, p Ibid , p după semnarea tratatului, începe o luptă sângeroasă împotriva Rusiei sovietice și Ucrainei sovietice În aprilie , Pan Polonia a atacat Rusia sovietică La iunie , Comitetul Executiv Central al Rusiei și guvernul sovietic ucrainean s-au adresat muncitorilor, țăranilor și soldaților Poloniei cu un manifest În ea, războiul lansat de "magnații, capitaliștii și nobilii polonezi împotriva Ucrainei sovietice și Rusiei sovietice" a fost numit criminal Apelul a explicat poporului polonez că un astfel de război era purtat în interesul proprietarilor de pământ și al capitaliștilor La mijlocul lunii februarie , adică cu două luni înainte de atacul nobilului Poloniei, V I Lenin, într-un interviu cu un corespondent pentru ziarul american The World, răspunzând la întrebarea unui corespondent despre posibilitatea unei ofensive poloneze, a spus: " Clemenceau și Foch sunt domni foarte și foarte serioși, dar între timp unul dintre ei a pus la punct acest plan agresiv, iar celălalt urmează să-l ducă la îndeplinire Aceasta este, desigur, o amenințare serioasă, dar a trebuit să ne confruntăm cu amenințări mai grave Acest lucru, totuși, ne provoacă nu atât teamă, cât și dezamăgire că Aliații încă încearcă să realizeze imposibilul Pentru că ofensiva poloneză este la fel de incapabilă să rezolve problema rusă în spiritul pe care și-l doresc, precum a fost ofensiva lui Kolchak și Denikin la vremea lor Pregătindu-se să atace Rusia sovietică, pan-Polonia, îndemnată de patronii săi - Anglia, Franța și SUA, a încercat să-și asigure aliați direcți, adică cei care ar putea asigura comanda poloneză cu forță de muncă În acest caz, întrebarea ar putea fi despre statele de la granița de vest cu Rusia sovietică - Finlanda, Estonia, Letonia și România Activitățile diplomației poloneze în ajunul războiului polono-sovietic aveau ca scop obținerea unui sprijin activ pentru aceste state Care a fost rezultatul acestor eforturi? De remarcat eșecul încercărilor diplomației poloneze (în primul rând diplomației Antantei) de a atrage acești aliați În special, acest lucru nu a fost posibil din cauza neutralizării statelor de frontieră, cu care Rusia sovietică la acel moment fie avea deja "Comunist" nr , , p I tratate (Estonia), sau a negociat un tratat de pace (Letonia, Lituania, Finlanda) Niciuna dintre aceste țări în toată perioada războiului sovieto-polonez nu a ieșit de partea Poloniei Refuzul de a lua partea Poloniei nu a însemnat că cercurile conducătoare ale acestor state nu doreau să ia parte la războiul împotriva Rusiei sovietice Dimpotrivă, ei nu ar fi fost

contrarii să intervină în acest război, dar le era frică să facă acest lucru, deoarece oamenii muncitori din aceste țări cereau pacea cu Rusia sovietică În plus, nu au vrut să piardă beneficiile economice și politice pe care le-au promis relațiile pașnice cu Rusia sovietică În cele din urmă, problema ieșirii lor de partea Poloniei depindea de succesul întregii aventuri militare a lui Piłsudski Fără a întrerupe discuțiile de pace cu Rusia sovietică, guvernele statelor de frontieră au negociat cu Pilsudski posibila lor intervenție din partea sa Există o serie de date care indică direct o astfel de politică duală a guvernelor burgheze ale statelor de graniță La mai , ziarul estonian "Revaler Bote" a publicat un mesaj că la aprilie a fost încheiat un acord între Polonia și Finlanda în caz de război cu Rusia sovietică Ambele state s-au angajat să se sprijine reciproc prin forță militară și să își coordoneze operațiunile militare \ Faptul că Polonia și Finlanda negociau la acea vreme pe tema acțiunilor comune împotriva Rusiei sovietice a fost sugerat de ministrul de externe al Poloniei de atunci, Patek În drum spre conferința de la San Remo (aprilie), Patek s-a oprit la Viena, unde a purtat o conversație cu corespondentul de la Viena al ziarului Berliner Tageblatt În această conversație, Patek, vorbind despre posibilitatea unei alianțe între Polonia și alte "state în război cu Rusia" (desigur, vorbea despre statele de frontieră, care, cu excepția Estoniei, erau încă în război oficial cu Rusia sovietică), a spus: " am reușit să stabilim relații cordiale cu Finlanda și să stabilim relații de prietenie cu restul statelor "marginale"" Un astfel de accent pe cordialitatea relațiilor polono-finlandeze, alături de relațiile de prietenie cu alte state de frontieră^ Vezi Buletinul NKID nr , , p Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p • Desigur, nu a fost o coincidență și a spus multe Deja după discursul polonez-Petliura, ziarul englez Daily Herald scria în numărul său din aprilie : "Armatele poloneze și ucrainene s-au mutat la Kiev Finlandezii, după ce au primit echipamente noi, pun la cale o campanie împotriva Petrogradului Una dintre dovezile coluziei dintre Polonia și Finlanda în timpul războiului polono-sovietic este recunoașterea de către Finlanda a "guvernului" Petlyura, împotriva căruia guvernul sovietic ucrainean a protestat într-o notă din iulie , numind această recunoaștere "o acționează vădit ostil poporului ucrainean" Pretinșii aliați militari ai Poloniei au fost raportați într-o telegramă a unui corespondent New York Herald de la Berlin la începutul lui mai Ziarul nota că "unele cercuri din Germania sunt gata să vadă în ofensiva poloneză începutul implementării planului Antantei privind un campanie împotriva bolșevicilor din Polonia unită, Ucrainei (Petliura - B Sh), Finlandei, României și chiar Ungariei Sosirea lui Mannerheim este legată de acest plan " Planul pentru o astfel de ofensivă "generală" împotriva Rusiei sovietice nu a fost nicidecum o fabricație de ziar Este suficient să subliniem că până la începutul ofensivei poloneze, România concentrase circa de soldați pe Nistru și își adunase pentru aceasta toate formațiunile din Semigradia Finlanda din nord și România din sud erau pregătite să lanseze atacuri de flanc împotriva Rusiei sovietice, dar pentru aceasta aveau nevoie de încredere în victoria lui Pilsudski Înainte de această încredere, ei, conform remarcii potrivite a Berliner Tageblatt din mai , priveau evenimentele cu totul pasiv, în ciuda importanței lor enorme Finlanda și România (să nu mai vorbim de Letonia și Lituania) nu numai că nu au luat parte la războiul împotriva Rusiei sovietice, dar au semnat chiar tratate de pace cu guvernul sovietic Astfel, blocul militar al Poloniei, al țărilor baltice și al României împotriva sovieticului Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p

"Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol , p cit conform "Buletinului NKID" nr , , p Vezi ibid , p Rusia Politica pașnică a Rusiei sovietice, revendicările maselor largi ale statelor baltice care se străduiau la un acord cu Rusia sovietică și, în cele din urmă, interesul economic al unei anumite părți a burgheziei baltice în comerțul cu Rusia sovietică s-a dovedit a fi să fie mai puternică decât stările de spirit șovine ale grupurilor conducătoare ale statelor baltice și ale armatei acesteia, care au încercat să se alăture celei de-a treia campanii a Antantei împotriva Rusiei sovietice ROLUL FRANȚEI, ANGLIEI ȘI SUA ÎN ORGANIZAREA ȘI IMPLEMENTAREA ATACULUI PANSK POLONIEI ȘI WRANGELULUI ASUPRA RUSIEI SOVIETICE ÎN APRILIE - NOIEMBRIE Acțiuni ostile ale Pan Poloniei împotriva Rusiei sovietice în perioada - nu au fost rezultatul politicii externe independente a Poloniei Panic Polonia nu a condus deloc o politică externă independentă pe toată perioada existenței sale și cu atât mai mult în timpul celor trei campanii ale Antantei Polonia lui Piłsudski a fost un instrument al politicii Antantei și SUA ostile Rusiei sovietice Această dependență a politicii externe a nobiliștii Poloniei s-a pronunțat mai ales în timpul celei de-a treia campanii a Antantei, în care trupele poloneze, împreună cu trupele lui Wrangel, au jucat rolul de "carne de tun" pentru Franța, Anglia și SUA După înfrângerea lui Denikin, Iudenici și Kolchak de către trupele sovietice, guvernele Franței, Angliei și SUA au început să pregătească un nou atac asupra Rusiei sovietice cu ajutorul lui Pilsudski și Wrangel Ca o pregătire politică și psihologică pentru acest atac, presa țărilor Antantei a publicat rapoarte despre o presupusă ofensivă iminentă a Rusiei sovietice în vest și în primul rând către Polonia Această minciună era menită să "justifice" pregătirile militare legate de atacul asupra Rusiei Sovietice Atât liderii responsabili ai politicii externe a puterilor Antantei și SUA, cât și presa burgheză a acestor țări au început să vorbească despre "atacul iminent al bolșevicilor asupra Occidentului" La decembrie , ministrul de externe al lui Piłsudski, Pa-tek, în ajunul călătoriei sale la Paris și Londra pentru a negocia o alianță militară, într-un interviu acordat unui reprezentant al ziarului francez Matin, a afirmat că "primăvara va aduce multe surprize Se poate spune cu certitudine că el a scris, "că avansul bolșevic spre vest va urma în primăvară " La ianuarie , secretarul american de război Becker, la o ședință a Comisiei pentru afaceri militare din Senat, a declarat că "stocurile de echipament militar rămase în America va fi transferat în Polonia pentru ca aceasta să reziste avansului bolşevicilor spre Occident Cam în aceeași perioadă, un membru al delegației SUA la Conferința de Pace de la Paris, generalul Bliss, a remarcat că "dacă polonezii nu reușesc să rețină trupele bolșevice, atunci nu va fi exclusă posibilitatea reluării războiului în Europa" A doua zi după declarația lui Becker și Bliss, pe ianuarie , organizatorul ARA și viitorul ministru al Comerțului în guvernul Harding, un cunoscut dușman al Rusiei Sovietice, Herbert Hoover a declarat public că "Polonia este singurul stat capabil să reziste bolșevicilor" În cele din urmă, la februarie , vorbind în Camera Deputaților, prim-ministrul francez de atunci Millerand (mai târziu președintele Republicii Franceze), unul dintre cei mai mari dușmani ai Rusiei Sovietice, a declarat: "Noi (aliați - B Sh) a informat atât Polonia, cât și România, că dacă unul sau altul este atacat de armatele bolșevicilor, ei vor putea conta pe sprijinul cel mai deplin al Puterilor Aliate Acest discurs, ca și declarațiile de mai sus ale politicienilor americani, a făcut parte din pregătirea psihologică pentru atacul nobilității Poloniei asupra Rusiei

Sovietice, care se organiza în acel moment, cu sprijinul aliaților și, în special, al Franței Poziția franceză Din Franța, guvernul Pilsudski a primit tot felul de asistență atât în organizarea, cât și în realizarea atacului asupra Rusiei Sovietice Ziarul francez "La République Russe" din mai scria: "Polonia avansează cu ajutorul trupelor organizate de "misiunile" noastre militare, cu ajutorul armelor care au ieșit din fabricile noastre" Asistența franceză în pregătirea avansului Vezi Izvestia, ianuarie Izvestia, ianuarie cit conform "Buletinului NKID" nr , , p , Tyura lui Piłsudski nu a constituit niciun secret, iar informațiile despre ea au fost date destul de deschis La începutul lunii iunie , adică deja în timpul războiului polono-sovietic, L'Humanité a publicat un articol în care expune politica guvernului francez de asistență pe Piłsudski în ajunul atacului Poloniei asupra Rusiei Sovietice Ziarul a scris: "Polonia nu este o țară liberă Independența sa este doar o ficțiune În jocul anti-bolșevic pe care l-a început Antanta, Polonia este arena în care își desfășoară activitatea diplomații și generalii francezi Din raportul lui Pathé despre bugetul militar este ușor de observat că această țară nefericită este literalmente capturată de statul major francez "Și într-adevăr, până la februarie , a relatat ziarul, numărul militarilor francezi în Polonia era de: generali, de colonei și locotenenți-coloneli, de comandanți de batalion, de căpitani, de locotenenți și sublocotenenți, fără a se număra de soldați Întreținerea acestui serviciu militar a costat Franța milioane de franci L Chiar și Temps, într-un articol publicat pe august la rubrica "Ofițeri francezi pe front", a recunoscut că ofensiva poloneză a fost condusă direct de Statul Major francez "În ciuda tuturor dificultăților", a scris ziarul, " de avioane, tancuri și câteva baterii grele cu obuze au fost livrate în Polonia În plus, din cauza lipsei de ofițeri în armata poloneză, mulți ofițeri englezi și francezi au fost trimiși și s-au oferit voluntari acolo Nemulțumit de sprijinul activ al Franței pentru Polonia și Wrangel, Millerand a pregătit intens alți vasali pentru a ataca Rusia sovietică În septembrie , presa britanică a anunțat prezența convenției militare franco-ungare încheiate la iulie , în virtutea căreia Ungaria s-a angajat să formeze o armată specială de de oameni, Franța s-a angajat să o echipeze și să o transfere în jurisdicție a înaltului comandament francez Armata maghiară trebuia să se opună Rusiei sovietice Drept compensație, Ungariei i s-a dat dreptul de a lua Vezi Buletinul NKID, nr , , p "Cit conform "Buletinului NKID" nr , , p ? întregul teritoriu al oricărui stat vecin care şi-ar lua în cap introducerea regimului sovietic Împingând Polonia la război cu Rusia sovietică, ajutând-o în toate modurile în acest atac și împiedicând în același timp încheierea păcii, elita conducătoare a Franței a îndeplinit o dublă sarcină Prima și principala a fost o campanie armată împotriva Republicii Sovietice cu scopul de a distruge puterea sovietică, de a restabili sistemul capitalist pe teritoriul Rusiei și de a transforma Rusia într-o colonie de capital străin, în primul rând francez În paralel cu această sarcină principală, burghezia franceză și-a pus o altă sarcină - înrobirea economică și politică a Poloniei Organul comuniștilor polonezi, ziarul Svit, publicat atunci la Viena, scria: "Generalul Weygand și-a îndeplinit până acum sarcina A apărat o vreme cetatea reacției internaționale și a capitalului de la revoluția proletariatului polonez, a apărat Polonia albă, sclavul ascultător al agenților de bursă și a generalilor Franței, de răscoala proletariatului revoluționar al Poloniei Generalul Weygand și-a apărat Polonia, o colonie poloneză cu capital și militarism francez" L

Burghezia franceză, instigându-și vasalul Pilsudski împotriva Rusiei sovietice, a trebuit să "salvate" nu numai aproximativ miliarde de ruble de aur din împrumuturi de dinainte de război de la Rusia țaristă, ci și de miliarde de franci de depozite franceze în Rusia Același articol a furnizat câteva date despre capitalele țărilor Antantei din Polonia Deci, de exemplu, la o conferință din Spa, Polonia s-a angajat să livreze Franței toată producția de cărbune din bazinul Dąbrowa Potrivit Handelsmuseum, firma franceză a fraților Bernard și Banque de Paris et des Pays Bas au cumpărat majoritatea acțiunilor Carpathian Oil Company din Galicia și au fondat societatea pe acțiuni S-té Franco-Polonaise des Pétroles la Paris cu un capital de , milioane de franci Capitaliștii britanici, la rândul lor, au achiziționat Petrolele de Galicie din Franța Totuși, nu a fost vorba atât de "salvarea" capitalului francez investit în economia națională a Rusiei, cât de distrugerea sistemului sovietic> și de restaurare Citat conform Buletinului NKID> , , p Contele senatorului de Monzy, The Times, III G capitalism? in Rusia Acesta a fost motivul principal pentru care burghezia franceză, împreună cu burghezia britanică și americană, a organizat atacul pan-Poloniei asupra Rusiei sovietice Înfrângerea lui Denikin la sfârșitul anului și începutul anului a fost în esență înfrângerea Marii Britanii, pe care Denikin a fost ghidat și pe care a sprijinit-o în toate modurile posibile Se știe că Churchill vorbea despre armata lui Denikin - "armata mea" Guvernul francez a mizat însă pe Wrangel, care urma să ducă la îndeplinire programul francez al unui nou atac armat asupra Rusiei sovietice Guvernul Millerand l-a sprijinit pe Wrangel în toate modurile posibile, oferindu-i o asistență materială extinsă Această asistență a fost exprimată în aprovizionarea armatei lui Wrangel cu uniforme, arme, muniție și cai Pentru a pregăti toate acestea, a fost organizată o comisie specială, care, cu ajutorul aliaților, trebuia să livreze tot ce trebuia de la Constantinopol De acolo, în special, au fost trimise muniții care aparțineau vechii armate rusești și capturate de turci în Trebizond, Batum și în depozitele fostului front caucazian Toate acestea au făcut posibil ca armata lui Wrangel să se reorganizeze, să completeze și să-și aducă compoziția la de baionete și sabii până în septembrie Asistența acordată lui Wrangel a fost însoțită de jefuirea nebunească a resurselor naturale ale Crimeei de către imperialiștii francezi: cereale, furaje, legume, fructe, vinuri, tutun - totul era exportat în străinătate Exportul a fost fie în plată pentru echipamentul militar livrat, fie pentru rambursarea împrumuturilor De exemplu, francezii au condiționat un împrumut de de milioane de franci de livrarea de cereale la Marsilia Planurile burgheziei franceze în perioada Wrangel nu se limitau la exploatarea economică a resurselor naturale ale Crimeei Wrangel a fost chemat să pună în aplicare acordul anglo-francez din decembrie privind împărțirea sferelor de influență în Rusia În baza acestui acord, Franța a primit influență predominantă în sudul Rusiei, inclusiv în bazinul carbonifer Donețk Pe el îl râvniu capitaliştii francezi Iată ce a scris generalul Slashchov despre asta: "Generalul francez Pelle a cerut o operațiune în direcția Donului Pe Don nu era nimic de căutat, acolo toată populația capabilă să poarte arme s-a dus la războiul polonez, nu a existat simpatie și sprijin Dar dacă descifrăm această sarcină, vom vedea că bazinul Donețului se află pe traseu, ale cărui mine de cărbune erau foarte necesare capitalei franceze " Planul strategic al burgheziei franceze față de Rusia sovietică în primăvara și vara anului a constat într-un atac combinat dinspre sud și vest Prima sarcină a fost încredințată lui Wrangel, a

doua lui Pilsudski Drept urmare, ambele sarcini, în opinia politicienilor și strategilor francezi - și această opinie era împărtășită atât de politicienii britanici, cât și de cei americani - ar duce la căderea puterii sovietice Relațiile dintre Polonia și Rusia sovietică de la începutul anului au oferit un pretext convenabil pentru realizarea operațiunii planificate Mai sus, s-a spus despre atacul pan-Poloniei asupra Rusiei sovietice în aprilie Ofensiva lui Pilsudski din aprilie asupra Kievului a început fără ajutorul lui Wrangel Statul Major francez credea că numai Polonia va face față Rusiei sovietice Cu toate acestea, pregătirile intensive pentru discursul lui Wrangel au continuat În ajunul campaniei de la Kiev a lui Pilsudski, pe aprilie , Wrangel a primit un mesaj de la ministrul naval francez prin șeful misiunii militare franceze în Crimeea, generalul Mangin, că guvernul francez își va coordona acțiunile cu guvernul britanic pentru a-l sprijini (Wrangel), oferindu-i tot sprijinul financiar necesar A doua zi după ocuparea Kievului de către trupele poloneze, guvernul francez l-a asigurat pe Wrangel că va depune toate eforturile pentru a-l furniza hrană și materiale și că flota franceză din Marea Neagră va împiedica Armata Roșie să aterizeze pe coasta Crimeei * Astfel, la sfârșitul lunii aprilie - începutul lui mai , Wrangel a fost ținut "în rezervă", și abia când a devenit clar că capturarea temporară a Kievului de către Pilsudski nu a însemnat sfârșitul războiului și că exista amenințarea unei contraofensive sovietice , guvernul francez Vezi colecția "Înfrângerea lui Wrangel", Voenizdat, , p S-a pus problema coordonării acțiunilor lui Pilsudski și Wrangel pentru ca și acesta din urmă să declanșeze o ofensivă în sud Această interacțiune a fost realizată cu ajutorul Franței și Marii Britanii La începutul lui august , Wrangel, de exemplu, a oferit asistență semnificativă lui Pilsudsky prin debarcarea trupelor în Kuban La rândul său, Pilsudski l-a ajutat pe Wrangel eliberând corpul generalului Bredov, internat în Polonia din , și asigurându-i trecerea prin România Cooperarea dintre Wrangel și Pilsudski a continuat pe parcursul întregii perioade a războiului polono-sovietic În cele din urmă, sprijinul deplin al lui Wrangel de către guvernul Millerand a dus la recunoașterea de către Franța la august a "guvernului" lui Wrangel ca "guvernul din sudul Rusiei" Această recunoaștere nu a fost doar o dezvoltare a poziției constant ostile a burgheziei franceze față de Rusia sovietică în timpul celei de-a treia campanii a Antantei, ci a fost strâns legată și de ascensiunea mișcării muncitorești britanice în apărarea Rusiei sovietice Ascensiunea mișcării muncitorești în Anglia a alarmat serios atât burghezia engleză, cât și cea franceză Era vorba de intervenția directă a clasei muncitoare în politica externă a imperialismului Millerand, în special, credea că "Consiliul de acțiune" englez va lega mâinile lui Lloyd George ca partener al Franței în "chestiunea rusă" și va slăbi rolul Angliei ca participant la a treia campanie a Antantei Franța poate rămâne singură, dar ea este singură și va obține toate beneficiile din rezultatele intervenției Prin urmare, Millerand a decis să-l recunoască pe Wrangel singur (fără Anglia) Această "mărturisire", după cum știți, nu l-a salvat pe Wrangel de la o înfrângere completă În octombrie , Polonia a fost nevoită să semneze un tratat preliminar de pace cu Rusia sovietică De remarcat că cercurile conducătoare franceze s-au opus încheierii acestei păci în toate modurile posibile Cert este că concluzia sa a predeterminat soarta unui alt aliat al Franței - Wrangel, care, firesc, a învins întreaga politică antisovietică a cercurilor conducătoare franceze De aceea, în timpul discuțiilor de pace sovieto-polone de la Riga, care au precedat încheierea păcii

sovieto-polone, Millerand a încercat în mod repetat să facă presiuni asupra lui Piłsudski cu scopul de a B, E Stein întrerupe negocierile În septembrie , el a declarat direct Poloniei că nu ar trebui să negocieze cu Rusia sovietică fără Wrangel În ciuda începutului negocierilor de pace dintre Polonia și Rusia sovietică, Franța a continuat să își mențină cu încăpățânare fosta poziție agresivă anti-sovietică Asistența franceză pentru Wrangel nu numai că nu s-a oprit din momentul deschiderii negocierilor de pace dintre Polonia și Rusia sovietică, ci, dimpotrivă, s-a intensificat în toate modurile posibile La începutul lui septembrie , guvernul francez a înscris voluntari pentru frontul Wrangel În același timp, un transport mare de arme cu rază lungă de acțiune a sosit în Crimeea din Franța Din nord și sud, istmul Perekop a fost consolidat de ingineri francezi conform unui plan special elaborat cu cea mai recentă tehnologie O flotă franceză puternic înarmată a intrat în Marea Neagră Generalul francez Mangin a plecat în Crimeea Pe octombrie , L'Humanité a scris: "De o săptămână, agențiile noastre raportează doar despre victoriile lui Wrangel, despre miile de prizonieri pe care i-a luat, despre revoltele pe care le provoacă în țara Roșilor, despre indignarea marinarilor din Flota Baltică, despre răscoalele țăranilor din sud, despre decăderea guvernului bolșevic Trebuie menționat că astfel de campanii de presă au fost întotdeauna precursori apropiați ai atacului Antantei asupra revoluției ruse " După cum demonstrează faptele, la acea vreme, fără îndoială, exista un plan pentru acțiunea armată directă a Franței împotriva Rusiei sovietice Acest plan era următorul: să amâne cât mai mult posibil negocierile sovieto-polone pentru a menține principalele forțe ale Armatei Roșii înlănțuite de Frontul de Vest, apoi să se dezvolte ofensiva Wrangel, susținută de Franța și, în final, să se aducă Trupele maghiare în acțiune S-a spus mai sus că diplomația franceză în timpul negocierilor sovieto-polone a oferit în mod sistematic Poloniei sfaturi menite să perturbe pacea Mai mult decât atât, încă din iulie , Franța a încheiat o convenție militară specială cu Ungaria în scopul pregătirii unei armate speciale maghiare pentru acțiunea împotriva Rusiei sovietice Poziția Marii Britanii În timp ce asistența franceză pentru Piłsudski, precum și conducerea atacului asupra Rusiei sovietice însăși și a operațiunilor militare ulterioare, a fost efectuată în mod deschis, asistența Angliei a fost mai secretă Politicienii britanici au negat în toate modurile posibile orice ajutor adus Poloniei din partea Marii Britanii în atacul asupra Rusiei sovietice Într-o scrisoare către muncitorii britanici, V I Lenin scria: " Bonar Law a recunoscut în parlamentul englez asistența militară acordată Poloniei în octombrie "pentru apărare împotriva Rusiei" (desigur, doar pentru apărare, doar în octombrie! În Anglia există încă "conducători influenți ai muncitorilor" care îi ajută pe capitaliști să păcălească muncitorii!), iar New States Main, cea mai moderată dintre cele mai moderate ziare sau reviste mic-burgheze, a scris despre livrarea de tancuri în Polonia, mai puternice decât cele folosite în războiul împotriva germanilor" ' Cu toate acestea, miniștrilor britanici le-a fost greu să se eschiveze tot timpul, mai ales în cazul solicitărilor încrucișate din Parlament Asemenea solicitări erau făcute de obicei de liderii laburiştilor, care, sub presiunea maselor, au fost nevoiţi să joace rolul de apărători ai Rusiei sovietice Deci, de exemplu, datorită faptului că la mai , în ziua sărbătorii naționale a Poloniei, regele George a trimis o telegramă de felicitare lui Pilsudski, pe mai, membri ai Camerei Comunelor Kenworthy, Wedgwood, Kleine s-a adresat guvernului cu o întrebare care a fost redusă, potrivit mesajului The Times din mai

, la următoarea: "A solicitat Polonia părerea guvernului britanic înainte de ultima ofensivă, iar această telegramă este o susținere a polonezilor? politică?" În răspunsul său, Bonar Law a negat orice discuții preliminare despre ofensiva poloneză și a declarat că Anglia nu este în niciun fel responsabilă pentru evenimentele care au avut loc A doua zi, Churchill a vorbit pe același subiect în Camera Comunelor Potrivit unui raport publicat în The Times pe mai, ca răspuns la o anchetă a lui Robert Cecil, Churchill a declarat: "Dintr-o telegramă de la Moscova am aflat despre capturarea Kievului de către polonezi pe mai Pentru toți pașii tăi V I Lenin, Soch , vol , p * Vezi Buletinul NKID, nr , , pp - Sv iar intențiile sunt responsabile doar pentru guvernul polonez însuși Există o mică misiune militară britanică la Varșovia, această misiune nu însoțește trupele poloneze care avansează, deși este posibil ca șeful misiunii să fi delegat vreun ofițer să se familiarizeze cu operațiunile militare, dar nu știu dacă s-a dat o astfel de permisiune de către Statul Major Polonez În cele din urmă, împins la zid de cereri, Churchill a recunoscut: "Oficiul de Război Britanic nu a oferit asistență polonezilor acum, dar atât guvernul britanic, cât și cel francez au contribuit la întărirea și echiparea armatei poloneze în ultimul an, după cum urmează din politica de bază a tratatului" Nu este clar la ce tratat s-a referit Churchill Fie că s-a vorbit despre Tratatul de la Versailles, dar nu există nimic acolo care să oblige Franța și, în special, Anglia să ofere asistență militară Poloniei Churchill a blamat despre vreun tratat secret cu guvernul Pilsudski, un atac asupra Rusiei sovietice? Atât Churchill însuși, cât și acei deputați ai Camerei Comunelor care i-au pus întrebări au tăcut despre asta Au mai trecut câteva zile, iar din discursul lui Bonar Law în Camera Comunelor au fost scoase la iveală noi circumstanțe privind relațiile polono-britanice Se pare că Bonar Law, abordând problema Poloniei în discursul său în Camera Comunelor, a spus că, în ianuarie a acestui an, Lloyd George, în negocierile cu ministrul polonez de externe, i-ar fi spus că Anglia nu intenționează să susțină Polonia în politica ei militară Astfel, la mai , Bonar Law a recunoscut ceea ce a negat în discursul său din mai , și anume, existența unor negocieri preliminare, adică în ajunul discursului polonez, între Anglia și Polonia Această mărturisire a fost făcută de Bonar Lowe la șase luni după interviul ministrului de externe al Poloniei, Patek, din decembrie , pe care l-am citat mai sus El a fost cel care a spus că "va veni în curând momentul în care se va putea vorbi despre încheierea unei alianțe politice între Polonia, Franța și Anglia" pe problema Rusiei sovietice Acest interviu a fost acordat de Patek în ajunul călătoriei sale la Paris și Londra, unde de fapt a condus traducerea Citat conform "Buletinului NKID" nr , p - * Vezi ibid , p vorbesc despre o alianță militară Acesta a fost acordul privind ofensiva poloneză împotriva Rusiei sovietice Din aceeași declarație a lui Bonar Law, este clar că guvernului polonez i s-a arătat calea pe care ar putea să asigure asistența britanică deplină Pentru a face acest lucru, a fost necesar să "facem o încercare serioasă de a face pace" Dacă această încercare este respinsă de guvernul sovietic, Anglia va ajuta Polonia în războiul ei împotriva Rusiei sovietice Polonia a înțeles ce au cerut politicienii britanici de la ea Ea a făcut o încercare "serioasă" (!) de a încheia pacea propunând un armistițiu local și un ultimatum desemnând orașul Borisov, aflat în zona de război, pentru negocieri Făcând această propunere provocatoare, Piłsudski era încrezător că guvernul sovietic va respinge astfel de propuneri de "pace" În acest fel, au fost îndeplinite condițiile pentru acordarea asistenței

britanice Guvernul britanic a rămas însă pe margine - nu a sfătuit Polonia să atace Rusia sovietică! La fel ca Bonar Law și Lloyd George, el a negat participarea guvernului britanic la pregătirea atacului lui Pilsudski asupra Rusiei sovietice La iulie , ca răspuns la o anchetă din Camera Comunelor, "a existat vreo informație din partea misiunii militare britanice din Varșovia despre pregătirea ofensivei poloneze", Lloyd George, fără jenă, a răspuns: "Nu, am avut ştirea că bolşevicii pregăteau o ofensivă " Caracterul ipocrit al poziţiei britanice în chestiunea războiului sovieto-polonez a fost subliniat în continuare în corespondenţa dintre Robert Cecil şi Lord Curzon Această corespondență este foarte interesantă, deoarece implică doi reprezentanți ai imperialismului britanic, ale căror opinii diferă doar în chestiuni de tactică politică R Cecile, membru al cabinetului lui Lloyd George, nu mai puțin inamic al Rusiei sovietice decât Curzon, la momentul indicat s-a pronunțat împotriva ajutorării Poloniei în războiul sovieto-polonez La mai , Cecile, în calitate de președinte al Uniunii Ligii Națiunilor, a trimis o scrisoare ministrului britanic de externe Curzon cu o propunere de a ridica problema războiului sovieto-polonez spre rezolvare de către Liga Națiunilor "De multe luni", a scris Cecile, "Pol- "Parliamentary Debates Hause of Commonsi, , , p Sha s-a pregătit deschis pentru un atac asupra Rusiei Din câte știu, guvernul sovietic a făcut în repetate rânduri propuneri sincere de pace, care au fost însă respinse din motive nesemnificative Răspunsul lui Curzon din mai a fost neadevărat și în esență ipocrit Curzon a scris: "Nu avem informații că Polonia s-a pregătit în mod deschis pentru un atac asupra Rusiei de multe luni Până de curând, Polonia nu a dat semne că pregătește acțiuni ostile împotriva Rusiei; avem toate motivele să credem că ea a dorit sincer să înceapă negocieri de pace Răspunsul lui Curzon nu era adevărat Mai sus amintita Cecile, în cea de-a doua scrisoare către Curzon, din mai , scrie: "Experții în afaceri militare mă asigură că o acțiune precum cea întreprinsă de polonezi necesită pregătiri îndelungate, ceea ce, se pare, guvernul Majestății Sale le face s-ar putea să nu fi fost conștient" (italicele noastre - B Sh) La mai , ziarul liberal Manchester Guardien a publicat o scrisoare a fostului atașat naval al ambasadei britanice la Sankt Petersburg, Harold Greifel, cu următorul conținut: despre începutul ofensivei poloneze Din câte știu, pe lângă misiunea militară din Polonia, avem și un atașat militar la Ambasada Marii Britanii la Varșovia Pe baza experienței mele de mulți ani și a mandatului în aceeași funcție, afirm fără nicio ezitare că, oricât de incompetent, defect sau inadecvat pentru funcția lor, fiecare dintre acești ofițeri, pe care nu avem niciun motiv să-l asumăm, este inacceptabil, astfel încât pregătirile poloneze pentru ofensivă, concepute pe scară largă, nu le-au putut fi cunoscute dinainte și că ei, conștienți, să nu le raporteze superiorilor Conform tuturor datelor, ar trebui să se presupună că și armata era la curent cu aceste pregătiri în avans "Morning Post", mai , * Ibidem Ministerul Afacerilor Externe, dar Bonar Law, vorbind în numele guvernului, neagă public cunoștințele În astfel de circumstanțe, este lăsat la latitudinea fiecăruia să judece cum, când și în ce mod primește prim-ministrul informațiile de care are nevoie Nu este nevoie să menționăm alte dovezi că guvernul britanic nu numai că a fost conștient în timp util de pregătirile pentru atacul lui Piłsudski asupra Rusiei sovietice, ci a negociat cu el pentru asistență, pe care i-au oferit-o ulterior Astfel, după cum mărturisesc faptele de mai sus, spre deosebire de Franța, care a acționat deschis în această chestiune, Anglia a încercat în toate modurile posibile să-și mascheze atât

participarea la organizarea atacului, cât și asistența acordată lui Pilsudski în timpul războiului polono-sovietic Aceasta a fost o diferență tactică între politica Franței și a Angliei în problema rusă din Asistența britanică cu materiale militare a fost oferită Poloniei pe parcursul întregului război polono-sovietic din Guvernul Lloyd George-Curzon a negat în mod sistematic această asistență, dar numeroase și de necontestat fapte o confirmă Numai în timpul unei perioade a războiului polono-sovietic, și anume în iulie-august , guvernul britanic a oferit în mod deschis asistență militară lui Piłsudski Asta în momentul în care armata lui Piłsudski se retragea în panică în fața trupelor sovietice, care încă nu ajunseseră la granițele etnografice ale Poloniei Guvernul lui Piłsudski a făcut un apel oficial pentru ajutor Angliei și Franței, ai căror reprezentanți, Lloyd George și Millerand, participau la acel moment la o conferință regulată despre problema germană la Spa Această cerere a fost admisă la ședința conferinței din iulie și s-a decis trimiterea în Polonia a unei misiuni militaro-politice anglo-franceze, condusă de generalul Weygand și Lord d'Abernon Memoriile lui Lord d'Abernon, care cu privire la o serie de alte probleme sunt intrări de zi cu zi, despre chestiunea trimiterii unei misiuni anglo-franceze în Polonia oferă doar un rezumat al evenimentelor și faptelor În loc de desemnarea exactă a datelor, ele poartă titlul general: "Iulie "Manchester Guardien", mai " Iată ce scrie Lord d'Abernon într-un paragraf referitor la asistenţa anglo-franceză: "Lloyd George şi prim-ministrul francez Millerand, după o lungă discuţie, au decis să numească o misiune anglo-franceză pentru a organiza asistenţa morală şi tehnică Poloniei Pe partea britanică a fost desemnat în acest scop un delegat special, Lord d'Abernon, însoţit de generalul-maior Sir Percy Radcliffe, şeful operaţiunilor militare la Biroul de Război Reprezentanții francezi au fost ambasadorul Jusseran și generalul Weygand, șeful de stat major al mareșalului Foch Pe iulie, o misiune aliată a părăsit Parisul spre Varșovia prin Praga Misiunea a sosit la Varșovia pe iulie și a constatat acolo o stare de haos atât din punct de vedere politic, cât și militar Miniștrii erau în dezacord cu președintele Piłsudski, care concentra toată puterea în propriile sale mâini, exercitând control complet asupra armatei și ignorând sfaturile misiunii militare franceze Armatele ruse aproape că au înconjurat Varșovia din trei părți, apărarea nu a fost bine organizată, în parte, iar în parte a fost complet absentă Memoriile lordului d'Abernon sunt o născocire completă D'Abernon falsifică istoria ajutorului militar anglo-francez acordat Poloniei, nu prin ceea ce spune despre el, ci prin ceea ce nu spune El subliniază de două ori natura aparent morală a asistenței acordate de delegația anglo-franceză, păstrând totuși tăcerea asupra câți ofițeri i-au însoțit pe delegații principali și câte arme și muniții a adus cu ea misiunea Când își descrie șederea la Varșovia, se încăpățânează să tacă în legătură cu "sfatul" pe care Weygand (pe linie militară) și însuși, d'Abernon, împreună cu delegatul francez Jusserand, l-au dat lui Pilsudski (pe linie politică) Doar într-un loc izbucnește un diplomat bătrân și pârjolit, vorbind despre încercările delegaților anglo-francezi de a-l convinge pe președintele Masaryk să încalce neutralitatea Cehoslovaciei în favoarea Poloniei Această poveste este una dintre ilustrațiile eforturilor nu numai ale Franței, ci și ale Marii Britanii în căutarea aliaților pentru nobilimea Poloniei În cele din urmă, referirea lui d'Abernon la telegramele de felicitare ale lui Curzon și Lloyd George indică faptul că în "An Ambassador of Rease", vol I, Londra , p , În chestiunea asistenței militare urgente către Polonia, nu au existat

diferențe între Marea Britanie și Franța, cu excepția celor tactice În acest sens, memoriile lui d'Abernon au o oarecare valoare, întrucât îl infirmă încă o dată pe Lloyd George, care a încercat să demonstreze că Marea Britanie nu a sprijinit Polonia Asistența pe care Anglia a oferit-o guvernului Pilsudski nu a fost în niciun caz limitată la pur militar Nu mai puțin semnificativă a fost asistența politică britanică acordată lui Pilsudski în timpul atacului său asupra Rusiei sovietice Trebuie avut în vedere că una dintre formele acestei asistențe au fost amenințările sistematice din partea guvernului britanic de a sprijini în mod deschis nobiliștii Poloniei împotriva Rusiei sovietice La iulie , Curzon a cerut guvernului sovietic să încheie un armistițiu, fiind de acord cu granița dintre Polonia și RSFSR, stabilită de Sovietul Suprem în decembrie Această așa-numită "Linie Curzon" se desfășura în principal de-a lungul granițelor etnografice ale Polonia Curzon a cerut ca Armata Roșie să se oprească la de kilometri est de această linie În continuare, Curzon a propus să convoace la Londra o conferință a reprezentanților Rusiei Sovietice, Poloniei, Lituaniei, Letoniei și Finlandei, Anglia preluând rolul de "conciliator" În același timp, Curzon a cerut guvernului sovietic un acord cu Wrangel, cu condiția ca trupele Wrangel să se retragă în spate Dacă propunerea sa a fost respinsă, Curzon a amenințat guvernul sovietic cu sprijinul deschis pentru Polonia La iulie , guvernul sovietic a declarat categoric că nu intenționează să permită niciun intermediar între el și Polonia Republica Sovietică era gata să fie de acord cu un armistițiu și pace dacă Polonia se apropie direct de guvernul sovietic cu o astfel de propunere Cât despre Wrangel, guvernul sovietic a cerut din nou predarea completă atât a lui, cât și a forțelor sale militare, transferul de teritoriu și toate mijloacele de transport etc Relațiile cu statele de frontieră la momentul trimiterii notei erau reglementate prin negocieri directe, asupra cărora guvernul sovietic a atras atenția cabinetului britanic Lloyd George a declarat în Parlament că, deoarece guvernul sovietic se opune participării directe a Marii Britanii la negocierile polono-sovietice, el nu insistă asupra acestui lucru Cere însă suspendarea ofensivei sovietice la granița etnografică a Poloniei, amenințându-și altfel intervenția Chiar înainte de a urma răspunsul sovietic la această declarație Pe iulie, Polonia s-a îndreptat către Moscova cu o propunere de a începe negocierile directe Pe iulie, guvernul sovietic ia răspuns lui Lloyd George că li s-au dat instrucțiuni cu privire la o întâlnire a delegaților sovietici cu delegații polonezi pentru a deschide negocierile privind un armistițiu și pace În același timp, nota Sveta exprima consimțământul pentru o conferință cu puterile Antantei, dar fără Polonia și statele de frontieră La iulie , Consiliul Comisarilor Poporului, într-o adresă adresată muncitorilor, țăranilor și tuturor cetățenilor cinstiți din Rusia sovietică și din Ucraina sovietică, și-a explicat refuzul de a accepta propunerea lui Curzon astfel Vorbind despre războiul polono-sovietic declanșat de Antanta și în special de Anglia, apelul afirma că "dacă Anglia nu ar fi vrut război, ar fi putut cu ușurință să o avertizeze Pentru a face acest lucru, a fost suficient să refuzi proviziile militare și banii Poloniei Dar Anglia dorea război" De aceea, se spunea în apel, "Anglia nu este chemată să fie un mediator și pacificator în lupta sângeroasă pe care a generat-o și o hrănește burghezia" Pe lângă asistența directă acordată nobiliștilor Poloniei în atacul său asupra Rusiei sovietice, Anglia, după cum se indică în continuare în apel, a inspirat acțiunile de prădare ale lui Wrangel și i-a oferit asistență "Rezultatul acestei cooperări coordonate între

Curzon, Churchill și Wrangel a fost o nouă ofensivă a trupelor Gărzii Albe, la începutul lunii iunie, din Crimeea spre nord" Apelul a formulat poziția Marii Britanii și răspunsul negativ al guvernului sovietic la propunerea Marii Britanii de mediere în felul următor: Wrangel de la o înfrângere binemeritată, dă-le oportunitatea de a se recupera, de a se reorganiza, luptă, înarme și începe o nouă campanie împotriva Rusiei muncitorilor și țăranilor Respingând "medierea" britanică, Consiliul Comisarilor Poporului și-a subliniat din nou intențiile pașnice față de Polonia și și-a exprimat disponibilitatea de a începe în orice moment negocierile de pace sovieto-polone "Repetăm ceea ce am spus de mai multe ori: nu există nicio problemă între Rusia și Polonia care să nu poată fi rezolvată pe cale pașnică în beneficiul ambelor părți" Pe iulie, guvernul sovietic a primit de la Boulogne, unde se întâlnea conferința anglo-franceză, o notă în care, de data aceasta în numele Angliei și Franței, se anunța că ambele guverne au convenit asupra unei conferințe cu participarea Rusiei Sovietice , cu condiția ca conferința să se ocupe în primul rând de stabilirea condițiilor pentru pace între Rusia și Polonia, iar la final - încheierea păcii între Rusia și statele Antantei Momentul păcii cu Antanta a fost, conform planului politicienilor anglo-francezi, de a forța guvernul sovietic să accepte controlul Antantei asupra negocierilor de pace polono-sovietice Între timp, evenimentele de pe front au început să ia o întorsătură tragică pentru nobiliști Polonia și, prin urmare, pentru Antanta La august , la Baranovichi a avut loc o întâlnire a delegaților polonezi și sovietici, iar pe august, Lloyd George a spus direct delegației sovietice de la Londra: "Trupele tale merg la Varșovia - acesta este singurul lucru care interesează Anglia acum ; ea este gata de mutare in zile, flota va fi gata de actiune, dar daca faci pace cu Polonia, Anglia va recomanda Poloniei sa faca pace cu tine Întâlnirea cu delegații polonezi de la Baranovichi s-a încheiat cu nimic, deoarece polonezii nu aveau autoritatea de a încheia pacea Emoția lui Lloyd George și, odată cu ea, a altor personalități politice din Anglia și Franța, este de înțeles Nu a fost vorba doar despre soarta Pan Poloniei, ci și despre soarta Tratatului de la Versailles Înaintând spre Polonia, Armata Roșie a distrus una dintre pietrele de temelie "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p " Ibid , p , , Clădirea Versailles Trebuie amintit ceea ce a spus V I Lenin cu această ocazie: " Învingând Iudenici, Kolchak și Denikin, nu am putut încălca Tratatul de la Versailles, am căzut doar asupra lui Iudenici, Kolchak și Denikin și i-am aruncat înapoi în mare, și înaintând spre Polonia, atacăm astfel Antanta însăși; prin distrugerea armatei poloneze, distrugem acel Tratat de la Versailles pe care se sprijină întregul sistem de relaţii internaţionale actuale În august, Lloyd George a propus un armistițiu de zece zile care să înceapă în noaptea de / august, fără ca niciuna dintre părți să folosească armistițiul pentru a aduce echipament militar Reprezentanților sovietici li s-a permis să intre în Danzig și în alte locuri din Polonia pentru a se asigura că nu au fost aduse arme în Polonia Lloyd George chiar a declarat că, dacă Rusia sovietică ar fi de acord cu un armistițiu, atunci Anglia nu ar sprijini un război civil în Rusia în viitor Promisiunea lui Lloyd George de a nu sprijini un "război civil în Rusia" în viitor a fost în esență o auto-expunere a politicii britanice La Moscova, acest nou ultimatum britanic a fost primit pe august , seara Cu două ore înainte de a fi primită, a fost primită o radiogramă din Polonia, care vorbea despre consimțământul polonezilor nu numai la un armistițiu, ci și la pace Consiliul Comisarilor

Poporului a invitat imediat guvernul polonez să-și trimită delegații la Minsk pentru a începe negocierile Pe august, delegația sovietică de la Londra a publicat scurtele condiții ale armistițiului propus de Rusia sovietică Lloyd George a recunoscut aceste condiții ca fiind extrem de moderate și a declarat că Anglia nu ar ajuta Polonia dacă aceasta din urmă ar respinge aceste condiții Aceste condiții au fost următoarele: Recunoașterea deplină a independenței Poloniei Refuzul de către RSFSR și SSR ucraineană a oricărei indemnizații Granița Poloniei ar trebui să coincidă practic cu "Linia Curzon", cu o abatere în favoarea Poloniei la est în zona Bialystok și Kholm V I Lenin, Soch , vol , p Polonia își limitează toate forțele armate la de mii de oameni Acest număr de forțe armate este completat de "o miliție civilă organizată din muncitori, menită să mențină ordinea și să protejeze securitatea populației" etc După cum sa menționat deja, în paralel cu sprijinul lui Pilsudski, guvernul britanic a oferit asistență substanțială celui de-al doilea participant la cea de-a treia campanie a Antantei - Wrangel, deși, la fel ca în problema asistenței lui Pilsudski, a mascat această asistență în fiecare cale posibilă Sub influența directă a înfrângerii lui Denikin, Kolchak și Yudenich, guvernul britanic a schimbat tactica și a trecut la manevre "pașnice", așteptând momentul potrivit pentru a continua campania armată împotriva Rusiei sovietice La aprilie , adică la zile după ce Wrangel a preluat postul de comandant-șef al armatelor albe din Crimeea, Curzon a propus ca guvernul sovietic să oprească ostilitățile împotriva lui Wrangel și să promită o amnistie pentru armata sa El și-a exprimat dorința de a ști ce condiții ale armistițiului vor fi propuse de guvernul sovietic și a subliniat că acordul asupra armistițiului va determina dacă pot începe negocierile comerciale cu delegația Tsentrosoyuz, care urmează să înceapă pe baza deciziei a Consiliului Suprem al Aliaților din ianuarie A fost un șantaj clar din partea lui Curzon La aprilie , guvernul sovietic a răspuns propunerii lui Curzon În răspunsul său, a salutat începutul unei noi perioade în relațiile sovieto-britanice și a propus ca întregul complex de chestiuni de interes pentru ambele părți să fie discutat reciproc Cu toate acestea, timp de câteva zile la rând, postul de radio englez a refuzat să primească radio sovietic Referindu-se la eșecul de a primi un răspuns, la aprilie Curzon a amenințat guvernul sovietic cu flota britanică Referirea la faptul că nu a primit un răspuns de la guvernul sovietic a fost o minciună clară Pe aprilie, a dezvăluit acest truc provocator al guvernului britanic Între timp, flota britanică a început să tragă asupra unităților sovietice de pe coasta Mării Negre, împotriva cărora guvernul sovietic a protestat Pe aprilie, Curzon a cerut din nou un armistițiu cu Wrangel, în timp ce guvernul sovietic a pus întrebarea predării complete a lui Wrangel Pe mai , Curzon a vorbit din nou S-a oferit să înceapă negocierile cu Wrangel cu participarea unui ofițer britanic Consimțământul guvernului sovietic urma să servească drept condiție indispensabilă pentru începerea negocierilor cu delegația comercială a Tsentrosoyuz la Londra La mai, guvernul sovietic l-a informat pe Curzon că este gata să intre în negocieri cu Anglia sau cu cei pe care ea îi indica, cu privire la problema unei amnistii și a lichidării fără sânge a Frontului Crimeea, permițând totodată participarea lui Wrangel dacă un A fost implicat reprezentantul englez; în ceea ce priveşte Caucazul, s-a propus încheierea unui acord special Pe mai, Curzon a amenințat din nou Rusia sovietică cu acțiuni militare "în cazul unor operațiuni active ale flotei sovietice" "Operațiunile active ale flotei sovietice" a fost o născocire a imaginației Au avut loc acțiuni agresive ale flotei la

Marea Neagră, dar acestea nu au fost acțiuni ale flotei sovietice, ci ale flotei britanice Pe mai, guvernul sovietic a cerut o explicație de la Curzon, oferind din nou negocieri politice generale Pe mai, Curzon a informat guvernul sovietic că depune toate eforturile pentru a deschide imediat negocierile cu Wrangel Aceste negocieri nu au fost niciodată începute, așa cum nu s-a efectuat suspendarea ostilităților pe frontul din Crimeea Mai mult, Wrangel a reluat în scurt timp ofensiva, în ciuda anunțului Angliei că în acest caz va înceta să-l susțină Aceasta a fost o altă minciună din partea britanică, care este infirmată de următorul fapt: la iunie , în timpul operațiunilor militare împotriva trupelor Wrangel, I V Stalin într-o telegramă adresată lui V I Pe front, generalul de luptă Revishin a declarat în prezența mea : a) Trupele Wrangel primesc uniforme, tunuri, puști, tancuri, dame în principal de la britanici, iar apoi de la francezi; b) Navele mari engleze și navele mici franceze deservesc Wrangel de pe mare " Această dovadă a asistenței britanice pentru Wrangel arată cât valorau declarațiile lui Curzon, Bonar Law, Lloyd George și ale altor politicieni burghezi englezi I V Stalin, Soch , vol , p De aceea, în ciuda negocierilor pe care Curzon le-a purtat cu guvernul sovietic în perioada aprilie-mai , ar fi o greșeală să credem că guvernul britanic a abandonat sprijinul lui Wrangel și a mizat pe un acord de pace cu guvernul sovietic Evaluând ofensiva întreprinsă de Wrangel și comparând această ofensivă cu propunerile lui Curzon de lichidare a Frontului din Crimeea, J V Stalin scria la iunie : "Nu există nicio îndoială că ofensiva Wrangel a fost dictată de Antanta pentru a atenua situația dificilă a Crimeei Polonii Numai politicienii naivi pot crede că corespondența lui Curzon cu tovarășul Chicherin ar putea avea alt sens decât acela de a acoperi munca pregătitoare a lui Wrangel și a Antantei pentru ofensiva din Crimeea cu fraza despre pace Wrangel nu era încă pregătit și, prin urmare (doar din acest motiv!) "filantropicul" Curzon a cerut Rusiei sovietice să cruțe unitățile Wrangel și să le salveze viețile Prezența în cabinetul britanic a unor dușmani ai Rusiei sovietice precum Churchill, Curzon și Lloyd George era o garanție că politica de sprijinire a intervenției armate va continua Într-adevăr, pe aprilie, adică cu zile înainte de propunerea lui Curzon pentru lichidarea pașnică a Frontului Crimeea, Înaltul Comisar britanic la Constantinopol, amiralul de Robeck, a sosit la Soci și a spus guvernului Gărzii Albe Kuban și Radei despre necesitatea să continue lupta împotriva bolșevicilor Șeful misiunii militare britanice, generalul Holman, s-a comportat la fel în raport cu cazacii Don Totodată, guvernul britanic a prelungit cu luni acordul încheiat de Denikin și a expirat la martie Un împrumut de , milioane de lire sterline, deschis de guvernul britanic către Denikin și necheltuit de acesta din urmă, a fost folosit pentru subvenționează armata lui Wrangel și guvernul său Reprezentanții britanici conduși de generalul Percy au fost detașați la "guvernul din sudul Rusiei" (Wrangel); S-a deschis un consulat englez, iar la Sevastopol au ajuns nave engleze I V Stalin, Soch , vol , p - Politica ostilă a guvernului britanic față de Rusia sovietică din vara anului (în timpul celei de-a treia campanii a Antantei) a fost nevoită să țină cont de poziția maselor largi de oameni muncitori din Anglia Clasa muncitoare a Marii Britanii nu numai că a urmărit îndeaproape aventura antisovietică a burgheziei britanice, dar i s-a și opus sistematic Astfel, chiar înainte de atacul lui Piłsudski asupra Rusiei Sovietice, la ședința Federației Britanice a Muncitorilor din Transporturi de la începutul lui martie , au fost aduse acuzații directe împotriva guvernului reacționar și a politicii

acestuia față de Rusia sovietică A fost adoptată o rezoluție în favoarea Rusiei sovietice După miting, a avut loc o demonstrație de stradă Clasa muncitoare a Marii Britanii s-a opus atât de puternic politicii antisovietice a guvernului, încât a fost suficientă un singur impuls pentru a începe o acțiune deschisă împotriva guvernului Acest imbold a fost ultimatumurile guvernului britanic adresat guvernului sovietic pe iulie și august , cerând oprirea înaintării Armatei Roșii și cu amenințarea ca Marea Britanie să declare război Rusiei sovietice În acest moment, în toată țara au fost create comitete de lucru "Hands off Russia Sovietica" Numărul acestor comitete, care aveau un organ executiv în persoana Consiliului de acțiune, a fost de aproximativ Consiliul central de acțiune s-a întrunit la Londra Comitetele au ținut mii de întâlniri furtunoase în toată țara, la care au fost adoptate rezoluții care ceru retragerea ultimatumului lui Curzon La august , Conferința Comitetelor din întreaga Anglia, în numele a / milioane de muncitori, i-a trimis un ultimatum lui Lloyd George, cerându-i să refuze să continue ajutorul pentru nobiliștii Poloniei și amenințându-i cu o grevă generală în caz contrar Conferința a cerut în continuare ca Lloyd George să încheie un tratat de pace și comerț cu Rusia sovietică Aceasta a fost o încercare a clasei muncitoare britanice de a exercita o influență decisivă asupra politicii externe a burgheziei engleze V I Lenin a considerat această mișcare ca o lovitură gravă adusă prestigiului burgheziei britanice În discursul său din septembrie , V I Lenin, vorbind despre consecințele sovieto-poloneze Vezi Izvestia, martie război, a notat: "O altă consecință a șederii noastre lângă Varșovia a fost un impact puternic asupra mișcării revoluționare din Europa, în special în Anglia am ajuns la proletariatul englez și i-am ridicat mișcarea la o înălțime fără precedent, la un nivel complet nou de revoluție Când guvernul britanic ne-a prezentat un ultimatum, s-a dovedit că mai întâi trebuie să-i întrebăm pe muncitorii britanici despre asta În discursul său din octombrie , V I Lenin a revenit din nou la problema mișcării "Mâinile de pe Rusia" și a creării "Comitetelor de acțiune" "Aceasta este o mare revoluție în toată politica britanică", a spus V I Lenin Amploarea și natura mișcării clasei muncitoare engleze din vara anului a fost de așa natură încât liderii de dreapta ai laburiștilor, aceștia, potrivit lui V I Lenin, "cei mai buni apărători ai capitaliștilor americani și britanici", s-au găsit forțat să se alăture "Comitetului de acțiune" Nu e de mirare, desigur, că presa burgheză britanică a fost serios speriată de intervenția directă a clasei muncitoare în politica externă a burgheziei și de încercările acesteia de a exercita controlul muncitoresc asupra acestui lucru politică Guvernul lui Lloyd George a fost și el speriat Această teamă de mărimea și natura mișcării clasei muncitoare, împreună cu înfrângerea militară a nobililor Poloniei de către Armata Roșie, în ciuda asistenței anglo-franco-americane, l-au determinat pe Lloyd George să-și intensifice tacticile de manevră față de Rusia sovietică El a exploatat mai întâi retragerea temporară a Armatei Roșii pe frontul polonez și a întrerupt negocierile anglo-sovietice pentru un acord comercial Totodată, a trecut la ofensiva împotriva "Comitetului de acțiune" cu ajutorul unei acuzații false că acesta din urmă a primit "subvenții bănești din străinătate" În această ofensivă împotriva Comitetului de Acțiune, Lloyd George a fost ajutat de lideri laburiști (Bevin și alții) care au trădat interesele clasei muncitoare Cu toate acestea, mișcarea muncitorească din vara anului a avut o influență serioasă asupra tacticilor ulterioare ale lui Lloyd George în problema Rusiei sovietice Lloyd George, nu numai mai devreme

decât alți lideri burghezi din străinătate V I Lenin, Soch , vol , p - Vezi ibid , p B E ShteAi politicienii (atât în Marea Britanie, cât și în alte țări), și-au dat seama de eșecul celei de-a treia campanii a Antantei, dar au înțeles și ce pericol amenință imperialismul britanic din interior, din partea clasei muncitoare a Angliei Întâmpinat de rezistența clasei muncitoare și confruntat cu amenințarea unei greve generale, Lloyd George a început să se clatine, să manevreze, să aștepte momentul potrivit pentru a trece din nou la ofensivă La august , V I Lenin a scris: "Anglia s-a speriat de greva generală, iar Lloyd George a anunțat că sfătuia Poloniei să accepte condițiile noastre de armistițiu " Când, pe august, delegația sovietică de la Londra a prezentat guvernului britanic un memorandum privind relațiile sale cu Wrangel, în care ea susținea că guvernul britanic îl susține de fapt pe Wrangel, i-a oferit oportunitatea de a-și pregăti forțele, de a-și asigura Crimeea pentru sine , Lloyd George a răspuns în aceeași zi o declarație categorică că Anglia nu intenționează să-l susțină pe Wrangel și nu intenționează să-l recunoască Acest lucru a fost făcut pentru a liniști muncitorii și a deghiza mișcările ostile împotriva Rusia sovietică, întreprinsă de Lloyd George câteva zile mai târziu și care amenință că va perturba încheierea păcii sovieto-polone Tot ceea ce s-a spus mai sus despre ascensiunea mișcării muncitorești în Anglia sub sloganul "Hands off Soviet Russia" nu lasă nicio îndoială cu privire la ajutorul pe care această mișcare l-a adus muncitorilor și țăranilor ruși din Rusia, care au luptat eroic împotriva intervenției armate a Antanta si contrarevolutia interna instigata de aceeasi Antanta Cu toate acestea, tot trebuie spus că ajutorul clasei muncitoare străine, cu toată semnificația ei morală, politică și de altă natură, nu a fost un factor decisiv în victoria asupra intervenției Acest factor decisiv a fost lupta armată dezinteresată a Armatei Roșii și a întregului popor sovietic, condus de Partidul Comunist La august , guvernul britanic a cerut categoric un răspuns de la delegația sovietică: dacă guvernul sovietic va insista asupra cererii sale pentru o miliție civilă în Polonia și, dacă da, ar avea loc o pauză și negocierile ulterioare ar fi imposibile august domnitor sovietic V I Lenin, Soch , vol , p Guvernul a răspuns că cererile sovietice nu sunt un ultimatum și ar putea fi subiect de discuție; în continuare, nota sovietică, protestând împotriva tonului de ultimatum al cererii britanice, a declarat că guvernul sovietic, în interesul păcii, renunță la una dintre condițiile pe care le propusese anterior, și anume crearea unei miliții muncitorești în Polonia Între timp, guvernul lui Pilsudski, încurajat de ajutorul Antantei, a târât negocierile de la Minsk în toate modurile posibile Delegația poloneză a respins condițiile sovietice fără a le prezenta pe ale lor Pe septembrie, Lloyd George a acuzat delegația sovietică de "vânzarea de diamante regale" și, de asemenea, de transferul de bani către ziarul Daily Herald Folosind această calomnie, guvernul britanic a întrerupt negocierile și a cerut plecarea delegației sovietice din Anglia Cu toate acestea, tactica provocatoare a lui Lloyd George, care a încercat să perturbe negocierile de pace polono-sovietice și, cu ajutorul ofensivei Poloniei și a lui Wrangel, să atingă obiectivul comun pentru toți intervenționiștii - căderea puterii sovietice - a eșuat Contrar poziției lui Lloyd George și Millerand, Pan Poland a fost de acord să încheie un tratat preliminar La începutul lunii septembrie s-a ajuns la un acord între ambele delegații de amânare a negocierilor într-un loc neutru, care a fost aleasă pentru Riga Negocierile de la Riga s-au deschis la septembrie într-o "situație complet schimbată" și s-au

încheiat la octombrie cu semnarea unei păci preliminare (preliminare) sovieto-polone Poziția Statelor Unite în timpul războiului sovieto-polonez și al wrangelismului Atitudinea ostilă a Statelor Unite față de Rusia sovietică s-a manifestat cu o forță deosebită în timpul atacului lui Pilsudski și Wrangel asupra Rusiei Sovietice, adică în timpul celei de-a treia campanii a Antantei Istoriografia americană a făcut mult pentru a prezenta într-o formă deformată, falsificată, poziția Statelor Unite în timpul războiului polono-sovietic și al wrangelismului Această falsificare deliberată a fost mult facilitată de corespondența publicată de Departamentul de Stat al SUA între Washington și * > Gibson, trimisul american la Varșovia Ca urmare a "editării" acestei corespondențe de către Departamentul de Stat, din publicația sa oficială lipsesc aproape complet răspunsurile Departamentului de Stat (pentru o anumită perioadă) la numeroase telegrame ale trimisului american la Varșovia, adică astfel de telegrame în care SUA trimisul a cerut urgent un răspuns și lămuriri Este greu de crezut că Departamentul de Stat nu a răspuns la o serie de telegrame ale lui Gibson timp de o lună (ianuarie , de exemplu) Acest fapt, desigur, nu este întâmplător Mărturisește o falsificare deliberată a Departamentului de Stat Cu toate acestea, o analiză chiar și a acestei corespondențe falsificate dintre Gibson și Departamentul de Stat al SUA pune în lumină politica actuală a Statelor Unite în timpul celei de-a treia campanii a Antantei împotriva Rusiei Sovietice La ianuarie , Gibson a trimis o telegramă către Departamentul de Stat care conținea un raport cuprinzător atât despre situația internă a Poloniei, cât și, în principal, despre perspectivele unui război polono-sovietic În timp ce guvernul sovietic s-a îndreptat cu insistență către Polonia cu propuneri pentru negocieri de pace, Gibson a scris Departamentului de Stat că "un atac al bolșevicilor (asupra Poloniei - B Sh) este așteptat la sfârșitul iernii sau începutul primăverii" L Mai departe , Gibson a informat departamentul de stat că propunerile de pace ale guvernului sovietic au făcut o mare impresie în interiorul Poloniei Gibson a încercat în toate modurile posibile să demonstreze necesitatea unei asistențe materiale americane imediate și substanțiale lui Pilsudski Enumerând în detaliu tot ceea ce este necesar pentru a ajuta Polonia și referindu-se la faptul că toate datele digitale sunt în posesia mareșalului Foch, Gibson a insistat să ofere asistență imediată și a speriat Departamentul de Stat că victoria asupra Poloniei va crea un "triumf al Poloniei" guvernul sovietic din Europa de Est și cea mai mare parte a Asiei" și va da "un nou impuls propagandei bolșevice în întreaga lume" El a subliniat direct posibilitatea unor evenimente revoluționare în Cehoslovacia, Germania și Italia În cele din urmă, Gibson a raportat că poziția sa era împărtășită de colegii săi aliați "Relațiile externe ale SUA ", vol Ili, p Mai mult, în cursul lunii ianuarie, au urmat numeroase telegrame de la același Gibson, iar răspunsurile la aceste telegrame nu au fost publicate Într-o telegramă din ianuarie , Gibson pune o întrebare foarte clară Departamentului de Stat: el cere să i se spună ce vrea guvernul american - ca Polonia să ofere rezistență armată invaziei bolșevice (?!) sau ca aceasta să facă pace cu bolșevicii El insistă să țină guvernul polonez informat cu privire la ceea ce se poate aștepta L Gibson a cerut să furnizeze imediat Poloniei uniforme, material rulant, muniție și alimente Insistând pe extinderea și accelerarea asistenței americane, Gibson a pornit de la necesitatea de a declanșa cât mai curând un război sovieto-polonez, pentru a aduce Polonia sub influența politică și controlul economic al Statelor Unite și, în cele din urmă, din nevoia

de a lupta împotriva posibilei (și în cazul prăbușirii Poloniei - inevitabila, după părerea sa) revoluției din Cehoslovacia, Austria și Germania În același timp, Gibson a amenințat Departamentul de Stat cu pericolul ca Polonia să fie forțată să facă pace cu Rusia sovietică din cauza "lipsei de material de război" Gibson a mai scris că "dacă Marile Puteri doresc ca Polonia să continue lupta, atunci trebuie să fie gata să-i ofere sprijinul material necesar" Gibson, desigur, cunoștea poziția reală atât a Departamentului de Stat, cât și a președintelui Wilson El a fost în continuă negocieri cu ministrul de externe al guvernului Piłsudski, Patek, și a trimis un număr imens de telegrame către Departamentul de Stat cu privire la problema asistenței americane către Polonia, subliniind în același timp inevitabilitatea dezastrului pentru Polonia dacă această asistență nu a fost furnizat Pe februarie, Gibson a raportat conversația cu Patek, care l-a asigurat că armata poloneză își va îndeplini datoria doar cu condiția să primească imediat și semnificativ asistență militară americană "Relațiile externe ale SUA ", voi Eli, p , Ibid , p Ibid , p Ibid , p -mi, lista pe care o prezinta Gibson a mai scris că Patek i-a spus că guvernul polonez este gata să-și asume toate costurile asociate cu furnizarea de trupe, precum și cu transportul acestora Trebuie remarcat faptul că negocierile lui Patek cu Gibson cu privire la furnizarea de materiale militare către armata poloneză au avut loc într-o perioadă de propuneri de pace repetate persistente din partea guvernului sovietic Departamentul de Stat nu a dat un răspuns la cablul lui Gibson cu privire la propunerea lui Patek Între timp, este greu de admis (cum reiese totuși din negocierile ulterioare) că Departamentul de Stat a rămas surd la cererile de ajutor ale guvernului polonez în condițiile propuse de acest guvern În primul rând, acest lucru este dovedit de faptul că asistența americană a fost oferită Poloniei pe o scară foarte largă În timp ce oferă această asistență în practică, Departamentul de Stat ascunde în același timp cu încăpățânare ce directive le-a dat trimisului său la Varșovia La începutul lunii februarie au fost trimise în Polonia de vagoane cu provizii militare americane În baza unui contract special încheiat de guvernul polonez cu Oficiul pentru Eliminarea Surplusului Militar din Statele Unite, Poloniei i s-a acordat dreptul, pe termenii unui împrumut pe șase ani, pentru a primi echipamentul armatei americane în cantități nelimitate Acest echipament a fost livrat în Polonia prin transport american În conformitate cu acordul, până în momentul în care Polonia a atacat Rusia sovietică, de mitraliere, peste de tancuri, peste de avioane, milioane de uniforme, milioane de perechi de ghete de soldați, medicamente, echipament complet de teren, telegrafe și telefoane și alte bunuri militare * În același timp, Polonia a primit împrumuturi mari în numerar, în special din Statele Unite Finanțarea Poloniei nobiliare de către Statele Unite a trecut prin mai multe căi: a) împrumuturi de stat, b) livrări pe credit, c) finanțare prin "Eo'*'i;n Relation^ cf th? I SA ", v "! III, p F Shuman, Am teslp Policx tow"(h I'chchia sine ' ' ! p Academia militară centrală a armatei Kparnaya, f d Dchpe-chshe L Ma/tensa din VII fel de caritate, d) împrumuturi de la bănci private Guvernul SUA a oferit Poloniei un împrumut de , milioane de dolari și apoi de de milioane de dolari Cea mai mare parte a celor de milioane de dolari alocate de Congres pentru ajutorul țărilor din Europa Centrală au fost folosite pentru finanțarea armatei poloneze Poziția ostilă antisovietică a guvernului SUA și a președintelui Wilson a fost reflectată în discursul președintelui din martie , adică aproape în ajunul atacului lui Piłsudski asupra Rusiei Sovietice Deși Polonia nu

este menționată în mod explicit în acest discurs, este destul de clar că Wilson se referea la ea Discursul lui Wilson a fost dedicat "amenințării bolșevismului" și necesității unor eforturi comune pentru combaterea acestei "amenințări" Wilson a înspăimântat țările vest-europene cu faptul că "bolșevismul amenință peste tot (italicele noastre - B Sh) Belgia va fi prima sa victimă; Anglia și Franța sunt deja sub amenințare imediată Să nu scape de el și de Franța, deși francezii cred că nu sunt supuși bolșevismului Pentru a preveni răspândirea bolșevismului în țările din Europa de Vest și în primul rând în Germania, Wilson a insistat asupra revizuirii Tratatului de la Versailles, transferând Germaniei "teritoriile luate de la ea" și sporind forțele armate ale acesteia, care, în opinia sa, nu erau suficiente "pentru a menține ordinea" "Aliații", exclamă patetic Wilson, "trebuie să înțeleagă gravitatea situației Ei vor suferi nu mai puțin decât Germania dacă bolșevismul o va mătura " Referindu-se la faptul că lupta împotriva bolșevismului este "în interesul Europei, al SUA și al întregii lumi", Wilson l-a ajutat puternic pe Pilsudski, care pregătea un atac armat asupra Rusiei sovietice În aprilie , ziarul polonez Courier Poznański a raportat că, conform unui acord încheiat de guvernul polonez cu comisia de lichidare militară americană, aceasta din urmă va vinde Poloniei o parte semnificativă din "Relațiile externe ale SUA ", voi IH, p Vezi /I V Ber:zkin, SUA - un organizator activ și participant la intervenția militară împotriva Rusiei Sovietice (-), Gos-Politizdat, pp - Vezi Izvestia, martie echipamentul lor militar În continuare, ziarul a menționat că echipamentul militar pentru de oameni, de locomotive etc , era deja pe drumul spre Varșovia Ajutorul american s-a scurs într-un râu larg spre Polonia Acest lucru poate fi judecat și dintr-o telegramă către Wilson a noului prim-ministru al Poloniei, Witos, din iulie În telegrama sa, Witoye și-a exprimat, în numele guvernului Dolsky, "profundă și sinceră recunoștință pentru asistența generoasă a americanilor " Astfel, faptul că asistența americană a fost acordată Poloniei în momentul pregătirii atacului asupra Rusiei sovietice "și după acest atac, care a fost deja remarcat în repetate rânduri de literatura istorică sovietică, trebuie considerat absolut dovedit Trebuie avut în vedere faptul că eforturile aliaților (inclusiv SUA) de a oferi cea mai largă asistență posibilă guvernului Piłsudski au întâmpinat dificultăți inevitabile Astfel, de exemplu, într-o telegramă din august , ambasadorul SUA la Londra, relatând despre situația dificilă a Poloniei și inevitabilul ei prăbușire, dacă asistența cea mai hotărâtoare nu a fost acordată în următoarele zile, în același timp a citat detalii interesante despre obstacolele care au existat în țările aliate în această problemă Astfel, potrivit colegului său britanic de la Varșovia, el a raportat că guvernul britanic nu poate trimite trupe în Polonia, întrucât Parlamentul nu a permis nicio cheltuială suplimentară Totuși, el a adăugat imediat că Marea Britanie ar putea trimite o serie de "voluntari" englezi, în special pentru aviație, însă Polonia nu avea bani pentru a-i plăti La rândul său, misiunea poloneză de la Londra l-a întrebat pe ambasadorul american despre posibilitatea unui acord între guvernul SUA și guvernul britanic pentru a plăti acești "voluntari" englezi prin reducerea datoriei către America cu suma corespunzătoare Această telegramă a fost urmată de un răspuns imediat din partea secretarului de stat Kolby, care, deși a aprobat în principiu propunerea misiunii poloneze de la Londra, a evidențiat unele dificultăți tehnice în implementarea acesteia din cauza faptului că "toată asistența acordată Poloniei (pentru a evita Vezi Izvestia,

aprilie * "Relațiile externe ale SUA , voi Eli, p , sibid , p ð€ discuția publică a acesteia în Congres - B Sh) se realizează prin organizația americană "asistență populației din Europa" (APA), iar materialele militare sunt emise de departamentul militar pe credit "L La mijlocul verii anului , au apărut obstacole serioase în problema aprovizionării Poloniei cu arme și muniții prin Gdansk (Danzig) În legătură cu adoptarea de către Adunarea Constituantă a Gdansk a unei rezoluții care declara neutralitatea strictă în războiul dintre Polonia și Rusia Sovietică, consulul SUA la Gdansk, la august , a raportat cu îngrijorare că nici măcar un transport aliat cu arme "sau militare" proviziile care vin la Gdansk, vor fi descărcate de muncitorii din Gdansk și că soldații britanici din Gdansk nu sunt în măsură să asigure descărcarea nici măcar a navelor engleze Refuzul muncitorilor din Gdansk de a descărca transporturile cu arme și muniții destinate nobilității Poloniei i-a îngrijorat foarte mult pe toți aliații (Franța, Anglia și, după cum vedem din telegrama consulului SUA la Gdansk și din corespondența ulterioară pe această temă, STATELE UNITE ALE AMERICII) La iulie , oficialul guvernului francez Temps a scris triumfător despre depășirea necazurilor de la Gdansk cu ajutorul unei noi rute de aprovizionare cu muniții Poloniei, și anume prin Cehoslovacia "Am aflat cu plăcere", a scris ziarul, "că de acum înainte transporturile trimise în Polonia se circulă liber pe căile ferate cehoslovace" Acest raport Temps aruncă o lumină suplimentară asupra poziției antisovietice a lui Beneš din În acest sens, ziarul Pravda nota: "Dacă adăugăm că în timpul întâlnirii reprezentanților guvernului polonez cu Lloyd George și mareșalul Foch, a existat și un reprezentant al guvernului cehoslovac - Benes, devine clar că cu ajutorul lui concesii către "republica" Cehoslovacă a teritoriilor în litigiu, asupra cărora nobilimea pretindea, Antanta i-a cumpărat (Cehoslovacia) ajutor pentru combaterea bolșevismului " · De menționat că aprovizionarea Poloniei prin Cehoslovacia nu a eliminat în niciun caz problema descarcării echipamentelor militare și a armelor din Gdansk, mai ales că această rută era cea mai convenabilă august "Relațiile externe ale SUA >, voi Eli, p Pravda, iulie S Ambasada Marii Britanii în Statele Unite a transmis guvernului american o telegramă de la Lloyd George din Lucerna, unde se întâlnea la acea vreme cu premierul italian Gioliti Lloyd George a raportat că a vorbit cu Gioliti în special despre problema aprovizionării Poloniei cu material de război prin Gdansk După cum reiese din textul telegramei, amândoi (Lloyd George și Gioliti) au ajuns la concluzia că una dintre principalele prevederi ale Tratatului de la Versailles în legătură cu Gdansk a făcut posibilă securizarea orașului Poloniei fără nicio restricție utilizarea și întreținerea gratuită a acestui port și a comunicațiilor sale pentru importurile și exporturile poloneze Lloyd George și Gioliti au propus, așadar, ca instrucțiuni să fie trimise comandamentului militar francez și britanic din Gdansk pentru a acorda orice asistență posibilă pentru a asigura libertatea de transport prin Gdansk * Cu alte cuvinte, Lloyd George și Gioliti au insistat ca Piłsudski să fie aprovizionat cu arme prin Gdansk Această telegramă a lui Lloyd George a fost predată ambasadorului american cu cererea de a se constata poziția Statelor Unite în problema aprovizionării Poloniei prin Gdansk și posibilitatea cooperării SUA în această problemă cu Marea Britanie și Franța Răspunsul Departamentului de Stat nu a fost amânat Pe august, adică la o zi după primirea telegramei lui Lloyd George, secretarul de stat american Colby a dat un răspuns adresat ambasadorului american în Franța Ca răspuns, el a raportat că problema posibilității cooperării

SUA cu Marea Britanie și Franța în asigurarea libertății de transport prin Gdansk și trimiterea acolo în acest scop a navelor de război americane a fost analizată cu atenție de către Departamentul de Stat Kolbi a raportat că Statele Unite nu pot lua parte la apărarea Gdanskului, deoarece nu erau părți la Tratatul de la Versailles Astfel, s-a dovedit că Statele Unite păreau să rămână pe margine în problema aprovizionării Poloniei cu arme prin Gdansk Dar acest lucru nu era adevărat În rândurile următoare ale telegramei, Kolbi a anunțat că Statele Unite au fost de acord să trimită nave de război americane la Gdansk, aparent pentru a-i proteja pe numeroșii americani care se refugiază ca refugiați (din "Relațiile externe ale SUA " voi W, p B Polonia) la Gdansk Rezerva lui Kolby cu privire la scopul trimiterii navelor americane la Gdansk pentru a "proteja" cetățenii americani a fost o altă minciună, deoarece nimeni nu a amenințat cetățenii americani din Gdansk Încă din august, însărcinatul american de afaceri la Varșovia a informat Departamentul de Stat, potrivit consulului american la Gdansk, că, în urma măsurilor viguroase luate de Marea Britanie și Franța, echipamentul militar pentru polonezi se îndrepta spre destinaţia lor prin Gdansk Astfel, poziția Statelor Unite cu privire la problema aprovizionării Poloniei cu materiale militare nu a fost de fapt diferită de poziția Angliei și Franței, care au furnizat în mod deschis Polonia pangermană atât în timpul pregătirii, cât și al implementării atacului asupra Rusiei Sovietice Este interesant de amintit evaluarea poziției reale a SUA în războiul dintre Pan-Polonia și Rusia Sovietică de la sfârșitul lunii august dată de ziarul Avanti, organul Partidului Socialist din Italia Referindu-se la Comunicatul de la Lucerna al lui Lloyd George și Gioliti, ziarul scria: "Se pregătesc noi războaie, se pregătește o ofensivă fără milă nu numai împotriva Rusiei sovietice, ci și împotriva proletariatului lumii întregi În fruntea acestei noi campanii se află Statele Unite, iar împreună cu ele și câinele european turbat, cămătarul francez răzbunător și ticălos Astfel, "Avanti" a văzut în mod destul de corect pe spatele intervenției directe - polonezii albi - mâna călăuzitoare - clica conducătoare a Statelor Unite Ziarul a expus rolul principal al Statelor Unite în "noua campanie" împotriva Rusiei sovietice și a oamenilor muncii din întreaga lume Această revelație este cu atât mai valoroasă cu cât la acea vreme capitalul de monopol american a făcut tot posibilul pentru a-și ascunde rolul în "chestiunea rusă" Un alt indicator al poziției antisovietice a Statelor Unite a fost nota secretarului de stat american Colby din august Apărând în momentul unei lupte tensionate împotriva Pan Poloniei, a fost un document excepțional de ostil și calomnios față de Rusia Sovietica Guvernul SUA a refuzat categoric să stabilească relații normale cu Republica Sovietică și a încercat să creeze "ion Culegere de documente, vol I, p - Acesta a fost fundalul schimbului de note din iulie Cu toate acestea, niciuna dintre obligațiile asumate de comandamentul japonez în nota din iulie nu a fost îndeplinită de aceștia Contrar obligației de a nu împiedica delegații în drumul lor către conferința pentru unificarea întregului Orient Îndepărtat și chiar de a le acorda asistență, la septembrie , comandamentul japonez a reținut o delegație din Orientul Îndepărtat la Gara Gongota, care pleca spre Chita Acest caz a fost departe de a fi singurul Procesul de unificare în continuare a regiunilor individuale ale Orientului Îndepărtat rus a continuat neîntrerupt În perioada iulie- august , la Blagoveshchensk a avut loc cel de-al IX-lea Congres al Muncitorilor din Regiunea Amur, care a adoptat o decizie privind anexarea Regiunii Amur la Republica Orientul Îndepărtat La decembrie ,

Administrația Regională Zemstvo Primorsky a emis o rezoluție prin care a demisionat puterile Guvernului provizoriu al Orientului Îndepărtat și le-a transferat guvernului central al Orientului Îndepărtat Din octombrie până în noiembrie, o conferință regională Guvernele din Orientul Îndepărtat s-au întrunit la Chita, la care a fost adoptată o declarație privind formarea unei Republici independente și independente din Orientul Îndepărtat și a fost ales un guvern permanent Comandamentul japonez a intervenit în toate modurile posibile în procesul de unificare a Orientului Îndepărtat rus prin interferențe grosolane în afacerile interne ale Republicii Orientului Îndepărtat În noiembrie , generalul Ooi dădea un interviu ziarelor, în care sublinia că guvernul japonez nu va tolera un guvern din Orientul Îndepărtat care să urmeze o politică comunistă A fost o încercare directă de a interfera cu activitatea conferinței Comandamentul japonez, bazându-se pe elementele burgheze și SR-menșevice ale Adunării Populare din Regiunea Primorsky, care au trădat interesele naționale ale Rusiei, a încercat să opună Guvernului provizoriu al Regiunii Primorsky guvernului central al Orientului Îndepărtat La noiembrie , comisarul generalului Ooi, generalul Takayanagi, a făcut o declarație cu privire la Conferința de la Chita în care a încercat să exercite presiuni brutale Vezi G Reichbere, op cit , p * Vezi ibid către delegaţii săi Nu a rezultat nimic din aceste încercări După cum am menționat mai sus, la decembrie , guvernul provizoriu al regiunii Primorsky, prin decretul său privind transferul puterii către FER, a distrus jocul japonez de a incita Primorye împotriva întregului Orient Îndepărtat Imperialismul japonez nu a reușit în să împiedice unificarea tuturor regiunilor Orientului Îndepărtat rus (cu excepția Vladivostok) în cadrul Republicii din Orientul Îndepărtat și nici să impună condiții politice și economice înrobitoare acesteia din urmă Până în , a fost creat un stat tampon, iar imperialismul japonez a trebuit să ia în considerare acest fapt în viitor Pe de altă parte, atunci când își elaborează tacticile ulterioare, imperialismul japonez a trebuit să țină cont de poziția altor state imperialiste și, în primul rând, a Statelor Unite, atât cu privire la "chestiunea rusă" în ansamblu, cât și la problema intervenției în Orientul îndepărtat Ca urmare a formării Republicii Orientului Îndepărtat ca stat tampon, guvernul japonez a trebuit să folosească o dublă tactică în Orientul Îndepărtat rus în - metode deschise de intervenție armată și, în același timp, negocieri "pașnice" cu Orientul îndepărtat Aceștia din urmă trebuiau să acopere și să "înmoaie" în exterior metodele de intervenție militară directă La ianuarie , Ministrul Afacerilor Externe al Republicii Orientului Îndepărtat a adresat o notă guvernului Japoniei Această notă enumera diferitele pretexte prin care guvernul japonez a încercat să-și justifice intervenția Unul după altul, aceste pretexte (ajutorarea cehoslovacilor, stabilirea ordinii în Orientul Îndepărtat) și-au pierdut orice semnificație, iar între timp trupele japoneze au continuat să ocupe teritoriul Rusiei Piciorul a indicat că ocupanții japonezi au susținut în mod deschis asemenea dușmani ai poporului precum Semyonov și s-a încheiat cu următoarele propuneri ale guvernului FER către guvernul japonez: "Stabiliți o zi specifică pentru ca guvernul imperial să evacueze trupele japoneze de pe teritoriul FER" și sunt de acord să accepte misiunea diplomatică a FER la Tokyo (întrucât există o misiune diplomatică japoneză în Orientul Îndepărtat) "cu scopul de a stabili relații politice și economice cât mai curând posibil " "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p - B E ShtePii Această notă nu a avut consecințe practice Mai mult decât

atât, prim-ministrul japonez Hari, răspunzând la întrebările despre Orientul Îndepărtat din Parlament, a declarat pe ianuarie că "trupele japoneze ar trebui lăsate (în Orientul Îndepărtat) înainte să vină calmul acolo" Guvernul japonez nici măcar nu s-a obosit să vină cu vreun nou "argument" și a repetat motivul obișnuit al "restabilirii calmului" Pe și martie , guvernul FER a protestat de două ori împotriva înaintării trupelor japoneze, precum și împotriva asistenței deschise pentru elementele contrarevoluționare La această ultimă întrebare, guvernul FER a insistat ca comandamentul japonez să declare: ") că într-adevăr nu inspiră, nu sprijină, nu înarmează pe așa-zișii semionoviți și pe alți contrarevoluționari;) că într-adevăr nu poartă negocieri cu aceștia cu privire la vreo acțiune agresivă împotriva guvernului rus și că, din moment ce este vorba despre sine, nu este ostil guvernului FER" Formularea de mai sus nu a lovit în sprânceană, dar în ochi, pentru comandamentul japonez din Orientul Îndepărtat și guvernul japonez au făcut exact ceea ce le-a sugerat nota din martie să infirme Nici măcar obrăznicia imperialiștilor japonezi nu a fost suficientă pentru a emite o asemenea respingere Din nota guvernului Republicii Orientului Îndepărtat din aprilie , aflăm despre o serie de pași ulterioare făcuți de comandamentul japonez în Orientul Îndepărtat Așadar, pe martie, comandamentul japonez a anunțat "ocuparea viitoare a Nikolaevsk, De-Kastri, Maro, Sofiysk și a altor locuri și instituirea unei administrații civile în ele pentru a restabili pacea și ordinea" În noaptea de martie, la Vladivostok a avut loc o revoltă armată a bandelor contrarevoluționare, iar comandamentul japonez a dezarmat poliția guvernamentală În aprilie, noi trupe japoneze au început să sosească la Vladivostok Pe aprilie, trupele japoneze au debarcat pe De-Kastri Nota din aprilie exprima un protest puternic față de încălcările menționate ale "drepturilor suverane ale Rusiei Vezi "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p Ibid Vezi ibid , pp - poporul " zile după această notă, și anume aprilie , urmată de un apel special al Adunării Constituante a FER către guvernul japonez Apelul a oferit următoarea imagine a intervenției japoneze: "Sahalinul rus este ocupat Regiunea de coastă ocupată de trupele japoneze nu mai seamănă cu teritoriul rusesc, deoarece comandamentul japonez se comportă de parcă japonezii, și nu rușii, ar fi stăpânii acestui pământ Regiunea Primorsky, care se află sub controlul japonezilor, este singura zonă de pe teritoriul Orientului Îndepărtat unde rămășițele bandelor criminale contrarevoluționare ale lui Semyonov ucid și jefuiesc populația civilă Acest apel s-a încheiat cu următoarele cuvinte: "Exprimând voința tuturor poporului Orientului Îndepărtat rus de a elibera țara de interferența străină, Adunarea Constituantă insistă energic asupra evacuarii forțelor expediționare japoneze de pe întregul teritoriu al Orientului Îndepărtat " Cu toate acestea, această contestație nu a avut niciun rezultat În cadrul Conferinței de la Washington, delegația FER a publicat (și ianuarie) documente secrete semnate de reprezentanți japonezi, francezi și Gărzile Albe și referitoare la intervenția japoneză în Orientul Îndepărtat rus Printre aceste documente, în special, a fost publicat un acord între Japonia și bandiții Semyonov În acest tratat, Japonia s-a angajat să finanțeze și să furnizeze arme forțelor care luptă împotriva FER Concomitent, a fost publicată declarația delegației FER Declarația spunea: "Reprezentanții japonezi la Washington au declarat că Japonia este interesată doar să obțină garanții pentru supușii japonezi de pe teritoriul Orientului Îndepărtat - și că japonezii intenționează să-și retragă trupele din Primorye de îndată ce o ordine stabilă și un guvern stabil sunt stabilite pe acest

teritoriu Documentele publicate dovedesc minciunile absolute ale declarațiilor japoneze Documentele stabilesc că japonezii sunt:) în alianță cu bandiții, îi plătesc și îi înarmează;) împiedică în mod deliberat crearea de condiții durabile în Orientul Îndepărtat al Rusiei;) să organizeze atacuri asupra RFE pentru a-i răsturna guvernul, ales de popor , voi Eli, p Ibidem Acest răspuns din partea Departamentului de Stat a însemnat că Statele Unite nu au fost deloc dispuse să ia parte la măsurile colective de organizare a exploatării coloniale a Rusiei sovietice La momentul răspunsului său către Davis, Departamentul de Stat încă mai credea că Statele Unite vor fi capabile să orchestreze agresiunea economică exclusiv americană pe baza programului Lansing S-a spus mai sus că la ianuarie Consiliul Suprem al Aliaților a decis ridicarea blocadei și comerțul cu poporul rus prin cooperare, ocolind guvernul sovietic Departamentul de Stat a fost informat despre această decizie a Consiliului Suprem printr-o telegramă adresată secretarului de stat La februarie , Lansing l-a telegrafat pe ambasadorul SUA în Marea Britanie Davis, în sensul că, potrivit unui raport de presă, Lloyd George urma să ridice problema relațiilor cu Rusia la următoarea întâlnire a prim-miniștrilor programată pentru februarie la Londra Telegrama lui Lansing spunea că orice acțiune aliată cu privire la Rusia era de mare interes pentru Statele Unite, așa că Lansing a cerut ca Davis să informeze guvernul cu cât mai mult timp posibil despre care ar fi baza deliberărilor reuniunii premierilor La zile după această telegramă, Davis l-a informat pe Lansing că a avut o conversație specială cu Lloyd George, care l-a asigurat că în prezent nu există nicio intenție de a recunoaște guvernul sovietic, nu doar din cauza poziției excepțional de ostile a Statelor Unite față de sovietic Rusia, dar și pentru că monopoliștii americani se temeau de concurența britanică în "chestiunea rusă" Lansing se temea că eventuala recunoaștere a Rusiei sovietice de către Marea Britanie ar plasa capitalul britanic în termeni mai favorabili decât capitalul american în problema exploatării Rusiei La martie , secretarul de stat interimar Polk a reiterat într-o telegramă către "Relațiile externe ale SUA ", voi eli, p numele ambasadorului SUA în Franța punctul de vedere al guvernului SUA cu privire la comerțul cu Rusia "Guvernul american", a spus cablul, "nu a primit dovezi substanțiale de bunăvoință suficientă din partea regimului sovietic sau că natura acestui regim s-a schimbat pentru a justifica eforturile de reluare a relațiilor informale" În această situație, politica agresivă față de Rusia sovietică și pregătirea unei ample intervenții economice au continuat să rămână neschimbate În decembrie , această politică a fost întruchipată sub forma programului lui Lansing de organizare a comerțului american cu Rusia Acest program a fost susținut în spiritul unei întreprinderi pur americane, care trebuia să asigure poziția de monopol a capitalului tocmai american pe piața rusă Să ne amintim că în decembrie încă nu se vorbea despre niciun plan interaliat pentru reluarea comerțului cu Rusia În prezentarea programului său, capitalul american a încercat să ia inițiativa în această chestiune, fără a manifesta, în același timp, nicio dorință pentru un program de măsuri colective în "chestiunea rusă" Cu toate acestea, situația se schimbă Pe de o parte, Departamentul de Stat primește vestea despre o presupusă "comisie de anchetă" pe care Consiliul Societății Națiunilor este pe cale să o trimită în Rusia Departamentul de Stat consideră acest mesaj ca o dovadă a dorinței Aliaților de a relua comerțul și, eventual, relațiile politice cu guvernul sovietic Astfel, planurile americane de pătrundere colonială în Rusia sovietică erau amenințate de capitalul european și

în primul rând britanic Desigur, acest mesaj a stârnit alarma Departamentului de Stat, care l-a întrebat în grabă pe Lloyd George despre intențiile sale Răspunsul lui Lloyd George, că nu avea intenția de a recunoaște guvernul sovietic și că este vorba doar de reluarea comerțului, a liniștit doar pe jumătate Departamentul de Stat Era conștient că nu va mai fi vorba de pur american "Relațiile externe ale SUA >, voi Eli, p - , Ibid " p Planul Kanan pentru comerțul cu Rusia, așa cum a propus Lansing în decembrie Prin urmare, tactica lui suferă din nou anumite schimbări Poziția negativă luată de Departamentul de Stat cu privire la problema participării la comisia de anchetă, precum și atitudinea sa negativă față de decizia Conferinței de pace de la Paris din ianuarie de a ridica blocada și de a stabili relații comerciale cu Rusia prin cooperare, sunt în mod clar insuficient Poziția lui Lloyd George în problema comerțului cu Rusia sovietică nu numai că amenința că va acapara piața rusă și ar putea priva Statele Unite de poziția de monopol visată de Lansing în memoriul său din decembrie, dar amenința, poate, cu consecințe mai neplăcute Departamentul de Stat a urmărit îndeaproape evoluția negocierilor care au avut loc la Londra între reprezentanții Consiliului Economic Suprem și reprezentanții cooperării ruse Acest control a vizat, pe de o parte, comportamentul lui Lloyd George, ale cărui asigurări că nu exista intenția de a stabili relații politice cu Rusia sovietică nu au inspirat încredere din partea Departamentului de Stat și, pe de altă parte, volumul a negocierilor comerciale pentru a fi conştienţi de pericolul în timp ce ameninţă interesele americane în Rusia Departamentul de Stat a considerat necesar să fie conștient de progresul negocierilor pentru a împiedica Anglia să ocupe o poziție de monopol în raport cu piața sovietică Prin urmare, el a fost suspicios și se temea de discuțiile de la Londra Această suspiciune a fost din nou exprimată într-o telegramă a Secretarului de Stat adresată însărcinatului de afaceri al SUA la Londra din martie Telegrama spunea: "Guvernul american consideră extraordinar că guvernul sovietic a considerat necesar să trimită către Londra, un membru atât de important al acestui guvern ca Krasin, dacă, după cum se indică în nota britanică din martie, o delegație a Centrosoyuz este trimisă de cooperative la Londra doar pentru a conveni asupra metodelor de schimb etc > "Relațiile externe ale SUA >, voi Eli, p Este destul de evident că guvernul SUA a bănuit o înșelăciune din partea guvernului britanic, care, sub pretextul " negocierilor de cooperare", a început negocieri comerciale reale și chiar politice cu guvernul sovietic Anxietatea guvernului SUA cu privire la negocierile anglo-sovietice s-a reflectat în presa americană Într-un articol din aprilie , revista Near East a cenzurat guvernul american pentru că a permis Angliei să "fure piața de la americani" Revista cerea ca SUA să intre în relații cu Rusia sovietică pentru a preveni "distrugerea" comerțului american și pentru a nu crea o victorie pentru Anglia* Guvernul SUA a continuat să urmărească îndeaproape negocierile dintre delegația cooperativă britanică și cea rusă Imediat ce această delegație a ajuns la Londra, consulul american a informat imediat Departamentul de Stat prin telegramă din mai Două zile mai târziu, ambasadorul SUA în Anglia a transmis informații obținute neoficial către Departamentul de Stat Ambasadorul Statelor Unite a informat guvernul american că va primi o invitație pentru a trimite un reprezentant la ședința Comitetului Permanent al Consiliului Economic Suprem, care va examina problema comerțului cu Rusia Ambasadorul a cerut instrucțiuni cu privire la modul de abordare a acestui caz Departamentul de Stat a informat

imediat că, dacă se primește o astfel de ofertă, ambasadorul ar trebui să-l numească pe consulul SUA la Londra ca observator Răspunsul Departamentului de Stat a subliniat că Consulul General nu trebuie să ia parte la discuție, ci doar să fie observator Și după aceea, ambasadorul SUA la Londra a continuat să raporteze despre fiecare pas al delegației de cooperare condusă de Krasin și despre etapele individuale ale negocierilor anglo-sovietice După ce a decis să-și trimită observatorul la ședința Consiliului Economic Suprem, conducătorul Vezi , aprilie "Relațiile externe ale SUA , voi Eli, p Guvernul SUA i-a stabilit un obiectiv specific: trebuia să semnaleze la timp guvernului SUA dacă negocierile căpătau un caracter care amenință interesele SUA Departamentul de Stat se temea că Marea Britanie va ocupa o poziție de monopol pe piața sovietică în urma acestor negocieri Guvernul SUA a continuat să-și consolideze poziția negativă față de orice fel de negocieri cu Rusia sovietică Într-o nouă telegramă din iunie, Departamentul de Stat l-a informat pe ambasador că guvernul SUA nu se aștepta la rezultate constructive de la discuțiile de la Londra cu reprezentanții sovietici și că, în consecință, a decis să se opună tuturor încercărilor Consiliului Economic Suprem sau orice alte organizații care să controleze sau să determine exporturile în Rusia sovietică din orice țară * Ideea, desigur, nu era că Statele Unite nu credeau într-un rezultat pozitiv al negocierilor anglo-sovietice, ci că se temeau de un astfel de rezultat pozitiv, adică de un acord între Marea Britanie și Rusia sovietică, și au încercat în toate modurile de a zădărnici acest acord O astfel de întrerupere a negocierilor și a acordului trebuia să ofere Statelor Unite libertatea de a-și duce la îndeplinire planul de atac asupra Rusiei Sovietice, adică să permită exploatarea bogăției țării noastre de către monopolurile Statelor Unite Planul lui Lansing, conturat în memoriul său din decembrie , urmărea tocmai acest scop După cum sa menționat mai sus, implementarea acestui plan a fost împiedicată de contradicțiile anglo-americane În timp ce Anglia, bazându-se pe decizia Consiliului Suprem al Aliaților de a ridica blocada Rusiei Sovietice și de a relua comerțul cu aceasta prin cooperare, negocia cu guvernul sovietic, Statele Unite nu numai că s-au încăpățânat să evite aceste negocieri, ci au și încercat în toate modalitățile posibile de a le perturba, temându-se că acea Anglia va ocupa o poziție de monopol pe piața sovietică Aceste încercări s-au intensificat în mod deosebit în toamna anului după înfrângerea celei de-a treia campanii a Antantei În timpul acestei campanii, Statele Unite au susținut puternic "Relațiile externe ale SUA ", voi Eli, p - Pilsudski și Wrangel, sperând în înfrângerea Rusiei sovietice și eșecul negocierilor anglo-sovietice ca urmare a acestei înfrângeri Speranțele că discuțiile vor eșua au crescut în Statele Unite în august-septembrie , când guvernul Lloyd George, sub un pretext provocator fictiv, le-a întrerupt și a cerut delegației sovietice să părăsească Londra Este interesant de observat că corespondența dintre Departamentul de Stat și Ambasada SUA la Londra în timpul pauzei negocierilor anglo-sovietice din septembrie fie nu este publicată deloc în publicația Departamentului de Stat, fie este tipărită cu mari omisiuni și abrevieri Astfel, rolul activ al Statelor Unite în perturbarea negocierilor anglo-sovietice din septembrie este ignorat în orice mod posibil de către Departamentul de Stat Cu toate acestea, acest rol s-a manifestat în mod clar într-o serie de acte politice ale SUA, care au fost menite nu numai să perturbe negocierile anglo-sovietice, ci și să pregătească o nouă ofensivă generală împotriva Rusiei sovietice Primul dintre aceste acte politice a fost nota secretarului de stat american

Colby din august Apărut în timpul bătăliei de lângă Varșovia, a fost un document excepțional de ostil și calomnios împotriva Rusiei sovietice Guvernul SUA a refuzat categoric să stabilească relații normale cu Republica Sovietică și a încercat să creeze în jurul acesteia un mediu politic care să faciliteze continuarea intervenției armate Nota lui Kolbi a fost concepută pentru a întări pozițiile Poloniei Albe, a slăbi pozițiile Rusiei sovietice, a extinde intervenția și a atrage cât mai multe state burgheze pentru a participa la ea Guvernul sovietic a dat un răspuns demn calomniei Colby-Wilson și a dezvăluit adevăratul motiv al atitudinii ostile a plutocrației americane față de negocieri și un acord cu Rusia sovietică Această ostilitate a rezultat din ura capitalului monopolist al SUA față de sistemul sovietic Nota lui Colby, care exprima atitudinea ostilă a guvernului Wilson față de Rusia sovietică și inițiativa unei noi formulări a "chestiunii ruse", a fost \ "Relaţiile externe ale SUA >, voi Eli, p B E Stein a fost un program politic pe baza căruia Wilson a încercat să unească Anglia, Franța și Italia într-o singură coaliție condusă de Statele Unite împotriva statului sovietic La august , a avut loc o ședință a guvernului SUA dedicată războiului sovieto-polonez Potrivit presei, pe langa problema ajutorarii Poloniei, intalnirea a avut in vedere proiectul Colby (in esenta Wilson), care a insemnat crearea unei noi cooperari intre Anglia, Franta si Italia pe problema Rusiei In aceeasi zi dupa sedinta de guvern , ambasadorii SUA la puterile europene au primit instrucțiuni de a intra în negocieri cu guvernele respective În mod caracteristic, nu există nicio urmă a acestor negocieri în corespondența din publicată de Departamentul de Stat Cu toate acestea, unele date despre activitățile reprezentanților SUA care vizează crearea de noi fronturi militare împotriva Rusiei sovietice, pe de o parte, și campania provocatoare antisovietică organizată în presa americană, pe de altă parte, dau o idee despre specificul politica antisovietică a SUA în perioada august-decembrie În special, se referă la o încercare provocatoare a SUA de a crea un nou front antisovietic în statele baltice, ale căror țări tocmai au încheiat tratate de pace cu Rusia sovietică Prima rundă de provocări antisovietice în Țările Baltice a început în august , la momentul pregătirii notei Kolbi Astfel, la august , reprezentantul SUA la Riga, Jung, într-o telegramă adresată secretarului de stat, relata: "Având în vedere situația generală din provinciile baltice, insist cu tărie să trimită nave de război americane, de preferință distrugătoare, spre apele baltice" Jung a adăugat că această telegramă a fost discutată cu atașatul militar În aceeași zi, august , Jung a trimis secretarului de stat al SUA o telegramă care era o provocare clară "Ministrul de Externe al Estoniei", a raportat Jung, "se așteaptă să primească în următoarele câteva zile cererea Moscovei ca Estonia să devină imediat parte a federației sovieto-ruse Probabil Estonia va refuza Vezi Buletinul NKID, nr , , p J "Foreign Relations of the USA , voi Eli, p € în acest caz, fără nicio îndoială, va urma un conflict armat Pe august, Departamentul de Stat a răspuns că este de acord cu evacuarea cetățenilor americani și că Departamentul Marin a fost solicitat să trimită navele de război solicitate de Jung Pe august, Jung a informat din nou Departamentul de Stat că nu există niciun pericol imediat pentru cetățenii americani și proprietățile acestora* * În acest moment, se încheie publicarea corespondenței de către Departamentul de Stat cu reprezentanții SUA la Riga Cu toate acestea, însăși pregătirea provocării antisovietice din Țările Baltice nu se oprește deloc Documentele americane legate de această provocare sunt publicate abia din decembrie Astfel,

corespondența pentru perioada august-decembrie rămâne îngropată în arhivele Departamentului de Stat La decembrie , deja menționatul reprezentant al SUA la Riga, Jung eș al tuturor pregătirilor anterioare, a raportat din nou Departamentului de Stat că știrile despre "un posibil sau chiar probabil atac al bolșevicilor" s-au intensificat în Estonia și Letonia Jung a adăugat că conținutul acestui mesaj este în deplin acord cu "reprezentantul militar" al Statelor Unite în vacanța baltică La decembrie , Jung a raportat secretarului de stat că "situația este extrem de gravă" și că, pe baza tuturor surselor posibile, în jurul datei de ianuarie era așteptat un atac al Rusiei sovietice asupra Letoniei "Este posibil ca un atac asupra Letoniei să fie precedat de un atac asupra Estoniei" Jung a mai raportat că "armata letonă are nevoie de muniție și, potrivit observatorilor militari, va fi învinsă în câteva ore"* Pe decembrie, Jung i-a telegrafiat din nou secretarul de stat: "Situația nu s-a schimbat semnificativ Misiunile politice și militare franceze consideră situația cu adevărat critică, și-au distrus arhivele Ei cred că străinii nu vor putea părăsi țara decât dacă sosesc nave, oh "Relațiile externe ale SUA ", toí III, p " Ibid , p "Ibid , p ' * Ibid , p , * V pe care l-au telegrafat chiar înainte de cererea mea din noiembrie Ei nu sunt siguri dacă vor sosi nave de război franceze și cred că securitatea misiunilor și a cetățenilor străini depinde de sosirea imediată a soldaților străini Misiunea britanică este mai puțin receptivă la pericolul imediat și mult mai optimistă cu privire la situația internă " La sfârșitul telegramei, Jung a cerut din nou trimiterea cât mai curând posibil a navelor americane Secretarul de stat a răspuns la această telegramă la ianuarie Cu toate acestea, în acest răspuns el se referă la telegrama sa din decembrie (adică, a doua zi după telegrama lui Young), dar această telegramă nu este inclusă în evidențele statului Departamentul și, prin urmare, conținutul său rămâne necunoscut În ceea ce privește telegrama din ianuarie, secretarul de stat afirmă pur și simplu că comandantul forțelor navale americane din apele europene a primit instrucțiuni să trimită nave în Marea Baltică Provocarea antisovietică din Țările Baltice, pregătită de reprezentantul SUA la Riga, Jung, împreună cu Departamentul de Stat al SUA în august-decembrie , a fost însoțită de o campanie antisovietică a presei burgheze americane și franceze Pravda a atras atenția asupra acestei campanii și a scris: "În luna decembrie (-B Sh), atât Gărzile Albe, cât și guvernele imperialiste au răspândit cu putere zvonuri că ne pregătim de un nou război, că organizăm un atac asupra statelor vecine că vom sovietiza întreaga lume prin forța armelor Congresul al VIII-lea (sovietic -B Sh), prin rezoluția sa privind demobilizarea treptată a anilor mai vechi și reducerea armatei la aproape jumătate din mărime, a dat un răspuns destul de clar și inteligibil acestor zvonuri provocatoare Nu trebuie decât să ne uităm la rapoartele presei burgheze americane din decembrie , ianuarie și februarie pentru a vedea amploarea și scopurile campaniei antisovietice Influentul New York Times a publicat o serie de articole ale corespondentului său de la Paris "Relațiile externe ale SUA ", voi Eli, p , Ibid , p Pravda, ianuarie V Duranty despre presupusul atac pregătit al Rusiei sovietice asupra statelor baltice, precum și asupra Poloniei și României Duranty a publicat sistematic ficțiuni despre "concentrarea trupelor sovietice la granițele Letoniei, Estoniei", despre pregătirea și chiar datele atacului viitor Astfel, de exemplu, în decembrie a raportat că de forțe sovietice ar fi fost concentrate la granița cu Letonia La ianuarie , New York Times a publicat deja un editorial în care afirma că armatele sovietice se

concentrează asupra tuturor granițelor sovietice și că "nici un singur stat de frontieră nu este imun la această agresiune" Ziarul, referindu-se la surse "autoritare", a scris că atacul va fi efectuat asupra Letoniei, Estoniei, Poloniei și Georgiei La zile după acest editorial, același Duranty și-a "clarificat" "informația" de la Paris "Această invazie", a scris el (despre țările batgiane -B Sh), "însoțită de o revoltă a comuniștilor locali, se poate întâmpla în orice moment" Mai departe, a fost raportată o minciună fantastică că "răscoala comuniștilor de la Riga este programată pentru ianuarie " În cele din urmă, a existat un mesaj că "situația este atât de gravă încât misiunile americane, franceze și britanice de la Riga au cerut trimiterea de nave militare" Ultimul mesaj, după cum am văzut, a coincis cu datele reale conținute în corespondența dintre Jung și Departamentul de Stat Astfel, corespondența diplomatică a SUA, pe de o parte, și campania provocatoare a presei americane, pe de altă parte, au mărturisit inițiativa americană de pregătire a unei noi ofensive împotriva Rusiei sovietice în toamna anului -primăvara lui informațiile de la Paris arată că toată această campanie provocatoare, lansată la inițiativa Washingtonului, a fost pe deplin susținută și împărtășită de cercurile conducătoare ale Franței Care au fost scopurile acestui american New York Times, decembrie New York Times, New York Times, cation? Să ne oprim în primul rând asupra etapei sale din august Judecând după corespondența reprezentantului american în Țările Baltice Jung cu secretarul de stat, "alarma" ridicată de Jung a avut loc în perioada - august În această perioadă, reprezentantul SUA a raportat despre cererile "așteptate" ale Moscovei "de a include Estonia în Federația Sovietică" și au cerut să trimită nave de război americane în statele baltice "pentru evacuarea cetățenilor americani și a proprietăților acestora" Apropo, într-una din telegramele ulterioare, același Jung spunea că erau de cetățeni americani în toată regiunea baltică Întrebarea este, ar putea fi nevoie de marina americană pentru a evacua de cetățeni americani? De ce avea nevoie Jung de o minciună provocatoare despre "cererea Moscovei de a include Estonia în RSFSR"? Nu are nevoie de dovezi că această "cerere" a existat doar în planurile provocatoare ale diplomaților americani Pentru a face aceste planuri și mai clare, să ne amintim situația În a doua jumătate a lunii august , armatele sovietice au fost forțate să se retragă din Varșovia ca urmare a asistenței anglo-franceze oferite lui Piłsudski prin misiunea politico-militar a lui Weygand-d'Abernon Pe de altă parte, în acest moment (august) a fost semnat tratatul de pace sovieto-leton Franța și Statele Unite au luat măsuri pentru a o perturba Era important pentru ei nu numai să perturbe acest tratat, ci și să arunce Letonia și Estonia în ajutorul Poloniei În același moment, la august , Franța a recunoscut "guvernul" lui Wrangel și a sporit în orice mod posibil ajutorul acestuia În sfârșit, așa cum am spus mai sus, pregătirea biletului Kolbi, puternic ostil Rusiei sovietice, aparține aceleiași perioade În acest moment a fost important ca Statele Unite și Franța să împiedice încheierea tratatului de pace letono-sovietic, să perturbe tratatele de pace sovieto-estone și sovieto-lituaniene care erau deja în vigoare și, în cele din urmă, să aruncă ţările baltice în ajutorul Poloniei Astfel, avem în fața noastră o conspirație a Statelor Unite și a Franței, cu scopul de a folosi o falsă provocare pentru a împinge Rusia sovietică împotriva țărilor baltice într-un conflict militar Această conspirație a eșuat în august Imperialiștii vest-europeni și americani nu au reușit să perturbe încheierea tratatului polono-sovietic, dar în decembrie conspiratorii au devenit din nou activi

Situația generală din decembrie era diferită de cea din august Până la acest moment, toate cele tratate de pace cu țările baltice fuseseră deja semnate, inclusiv tratatul cu Finlanda, semnat la octombrie Imperialiștii Antantei și SUA nu au reușit să-i frustreze pe niciunul dintre ei La octombrie , a fost semnat un tratat preliminar de pace cu nobilii Polonia, iar pe noiembrie , Wrangel a fost aruncat în mare S-ar părea că situația pentru reluarea provocării din august în Țările Baltice nu era potrivită Cu toate acestea, în decembrie , au existat alte fapte care au motivat participanții la conspirația provocatoare să înceapă să acționeze din nou într-o anumită direcție Unul dintre aceste fapte a fost următorul: Statele Unite erau ocupate să dezvolte și să pregătească crearea unui nou bloc îndreptat împotriva Rusiei sovietice Scopul politicii americane în "chestiunea rusă" în acest moment era să perturbe negocierile anglo-sovietice privind un tratat comercial Provocarea din Marea Baltică a urmărit, pe lângă sarcina generală de a ataca Rusia sovietică, această sarcină particulară a politicii americane Franța, bazându-se pe solidaritatea și asistența deplină a Statelor Unite, și-a continuat încercările de a pune din nou Polonia (în ciuda tratatului preliminar de pace semnat) împotriva Rusiei sovietice și, în acest scop, a sprijinit activ trupele lui Savinkov, Balahovici și Petlyura cu arme si bani Pentru a se pregăti pentru o nouă rundă de intervenție armată, Franța a reținut cadrele Wrangel, arătând o îngrijorare emoționantă față de acestea și plasându-le în Iugoslavia, în imediata apropiere a Rusiei sovietice În același timp, se dezvolta intens versiunea caucaziană a intervenției, la care a luat parte și Marea Britanie, în ciuda negocierilor în desfășurare pentru un acord comercial Această opțiune urmărea scopul de a folosi unitățile menșevice georgiene, transformând războiul armeano-turc într-un război turcesc împotriva Rusiei sovietice și, în cele din urmă, transformând Batum, ocupat de trupele britanice, într-un bastion noua baza de interventie Imperialiștii căutau cu febrilitate un loc unde să poată fi provocată declanșarea unei ciocniri militare cu Rusia sovietică Pentru un astfel de început, a fost necesar să se răspândească minciuna că Rusia sovietică se pregătea să atace pe oricare dintre vecinii săi, indiferent unde - în sud, est sau vest Nu întâmplător, așadar, deodată, fără nicio pregătire prealabilă, a apărut (și nu într-un ziar, ci într-o telegramă a unui reprezentant diplomatic adresată secretarului de stat) un raport american că "pe la ianuarie" Rusia sovietică va ataca Letonia și, poate, anterior Estonia Se pregătea o provocare clară a unei ciocniri militare cu Rusia sovietică, cu declararea indispensabilă a Rusiei sovietice ca "agresor" Nu trebuie uitat că, în decembrie , intervenţioniştii, alături de pregătirea unei a doua greve "din afară", pregăteau şi o grevă "dinăuntru" sub forma rebeliunii de la Kronstadt, ridicată, după cum ştiţi, luni mai târziu - în februarie Pentru politica ostilă antisovietică a SUA din , lupta imperialiștilor americani îndreptată împotriva încheierii unui acord comercial (și politic) anglo-sovietic este extrem de indicativă Această luptă s-a intensificat în special din noiembrie , adică din momentul în care au fost reluate negocierile anglo-sovietice, care au fost întrerupte de guvernul Lloyd George (nu fără presiunea SUA) în septembrie Reluarea acestor negocieri a provocat imediat o reacție ostilă din Statele Unite Pe noiembrie, The New York Times scria: "Azi, în cercurile înalte oficiale, s-a anunțat că Departamentul de Stat în politica rusă aderă la poziția stabilită în nota Kolby din august și că această poziție anterioară nu va fi schimbată pe noiembrie problema comerțului cu Rusia" Raportul ziarului a fost confirmat câteva zile mai târziu de

Departamentul de Stat, care a emis o declarație potrivit căreia "decizia Americii de a nu recunoaște guvernul sovietic rămâne în vigoare" Astfel, reluarea negocierilor sovieto-britanice în noiembrie a servit drept imbold pentru discuții în presa americană, în declarații și discursuri ale personalităților politice, precum și în cercul reprezentanților Vezi Pravda, noiembrie G asociațiile de monopol se întreabă dacă Statele Unite ar trebui să urmeze calea guvernului britanic sau să continue să refuze să stabilească relații comerciale și politice cu Rusia sovietică Poziția negativă luată în această problemă de Departamentul de Stat după reluarea negocierilor anglo-sovietice a întâmpinat rezistență în primul rând din partea clasei muncitoare americane Reprezentanții a de muncitori organizați la noiembrie , la o reuniune a Congresului Sindicatelor de la New York, au adoptat o rezoluție care sugera ca Departamentul de Stat să reia imediat relațiile comerciale cu Rusia și să abandoneze politica antisovietică a Ch În rândul muncitorilor americani a început o mișcare largă în favoarea reluării comerțului cu Rusia "Sindicatul Muncitorilor Americani" a început să primească numeroase scrisori de la organizațiile muncitorilor din toate părțile țării, insistând asupra reluării relațiilor comerciale cu Rusia și aprobând rezoluția adoptată de sindicat pentru a-și ajuta membrii în desfășurarea unei ample campanii care vizează la trezirea opiniei publice si la atragerea atentiei tuturor asupra acestui lucru intrebare Astfel de scrisori au fost primite de la marinari americani, de la Pennsylvania Federation of Labor, de la Illinois Federation of Labor, de la Stokers' Union etc Dorința de a relua comerțul cu Rusia sovietică s-a reflectat și în cercurile de afaceri din SUA Astfel, rezoluția corespunzătoare a fost pregătită la sfârșitul lunii noiembrie de către senatorul Franța (R-Maryland) Au existat apeluri din partea organizațiilor muncitorilor nu numai către guvernul SUA, ci și către Comisia pentru Afaceri Externe a Senatului Cu toate acestea, influența clasei muncitoare a Statelor Unite asupra politicii externe a guvernului SUA în a fost încă prea slabă pentru a realiza o schimbare a poziției ascuțite antisovietice a cercurilor conducătoare în problema stabilirii relațiilor comerciale și politice cu Rusia sovietică Guvernul Wilson era conștient de poziția negativă pe care o luase în această chestiune Vezi "IIpavda", decembrie Vezi Pravda, ianuarie New York Times, XI comerțul cu Rusia sovietică (ca să nu mai vorbim de restabilirea relațiilor politice) va întâlni rezistență în interiorul țării În aceste condiții, guvernul SUA a luat măsuri menite să discrediteze însăși ideea de negocieri și acorduri cu Rusia sovietică, precum și ideea de comerț cu aceasta Pentru aceasta, a fost folosită campania pe care guvernul Wilson a organizat-o împotriva clasei muncitoare americane și a organizațiilor sale de stânga Procurorul general Palmer a devenit "ministrul pentru străini" Palmer însuși a declarat că, în toamna anului , guvernul Wilson a fost implicat în principal în lupta împotriva mișcării revoluționare din țară În mijlocul terorii poliției, a fost inventat un caz rușinos împotriva lui Sacco și Vanzetti, care au demascat activitățile Departamentului de Justiție și au fost condamnați la moarte sub acuzații false de crimă Concomitent cu această "cruciada" împotriva comuniștilor și a clasei muncitoare din America, organizații fasciste precum Legiunea Americană și Ku Klux Klan au devenit mai active Reacția a făcut furori de-a lungul tuturor liniilor de politică internă a SUA În această atmosferă politică, în decembrie , reprezentantul guvernului sovietic L Martens a fost expulzat din SUA Acest act antisovietic al autorităților americane urmărea dubla sarcină de a împiedica reluarea

comerțului cu Rusia sovietică și de a împiedica negocierile anglo-sovietice care se țineau la Londra în acel moment Cercurile conducătoare ale Statelor Unite s-au grăbit să declare că cauza mișcării revoluționare a clasei muncitoare americane este activitățile cetățenilor sovietici în reprezentanța sovietică, condusă de Martens În primăvara anului , a fost numită o comisie specială care să investigheze problema "dezvoltării bolșevismului în America" Din ordinul comisiei, a fost efectuată o percheziție în incinta reprezentanței sovietice După percheziție, comisia i-a cerut lui Martens să-și prezinte toată corespondența cu guvernul sovietic Martens a refuzat să se supună acestei cereri obscure În decembrie a început o teroare deosebit de intensificată împotriva mișcării comuniste, iar în primele se întoarce împotriva numeroșilor muncitori străini cu minte revoluționară Din ordinul ministrului Justiției, Palmer, de comuniști au fost arestați într-o singură zi - aproape toți erau muncitori străini Totodată, a fost pornit din nou dosarul împotriva lui Martens De data aceasta, secretarul american al Muncii Wilson a condus cazul Senatul SUA a intervenit și în "cazul Martens" prin numirea unei comisii speciale Comisia a funcționat până în aprilie și nu a găsit nimic care să-l incrimineze pe reprezentantul sovietic Conform instrucțiunilor guvernului sovietic, misiunea lui Martens și a lui însuși era să intre în relații comerciale cu reprezentanții capitalului american și, în același timp, să caute restabilirea relațiilor politice dintre SUA și Rusia sovietică Misiunea Martens nu avea altă sarcină și nu era angajată în altceva decât activitățile de mai sus În ciuda acestui fapt, în aprilie , Martens a fost arestat din ordinul comisiei din Senat și apoi predat în cauțiune avocatului său La decembrie , Martens i-a telegrafiat comisarului poporului pentru afaceri externe, Chicherin, anunțând decizia guvernului SUA de a-l expulza din țară În numele guvernului sovietic, Cicherin a răspuns cu o telegramă în care Martens a fost instruit să se întoarcă imediat în Rusia împreună cu cetățenii ruși - membri ai misiunii și să "anuleze și să lichideze toate comenzile transferate către firme americane " telegrama spunea: "Atitudinea ostilă a unui adevărat guvern american, dezvăluită în acest act, nu poate reflecta opinia poporului american, în special, a muncitorilor americani, care au dat deja atâtea dovezi ale simpatiei lor pentru muncitorii și țăranii ruși , pe care l-am acceptat cu un sentiment de profundă satisfacție După deportarea lui Martens, ziarele din New York au publicat o scrisoare a ministrului Muncii Wilson, în care acesta încerca să "justifice" acțiunile autorităților americane În scrisoarea sa, Wilson fără să vrea sRelaţiile sovieto-americane - " ed NKICH M , p - a îmbrăcat scopul stabilit de inițiatorii persecuției și exilului lui Martens Acest scop era discreditarea comerțului cu Rusia sovietică, pentru a arăta că ar duce la distrugerea întregului "mod de viață american" Trebuie adăugat că scrisoarea lui Wilson a stârnit critici din partea unei secțiuni a presei americane Ziarul american din New York a scris că președintele SUA "face toate eforturile pentru a se certa cu Rusia, care a fost întotdeauna un adevărat prieten al Americii, folosind astfel de mijloace precum blocarea și expulzarea reprezentantului Rusiei, care și-a reprezentat guvernul pentru mai mult timp mai mult de ani cu demnitate și cu bună-credință " Expulzarea lui Martens a provocat un protest în primul rând din partea organizațiilor muncitorești din SUA Astfel, Alianța Muncitorilor pentru Relațiile Comerciale cu Rusia a anunțat la decembrie că intenționează să adreseze problema direct Congresului A fost convocată o adunare în masă în Piața Laedison din New York etc La sfârșitul lunii februarie , protestele

clasei muncitoare, pe de o parte, și o serie de reprezentanți ai lumii afacerilor interesați de comerțul cu Rusia, pe de altă parte, și, în final, intrarea iminentă în funcție a noului Președintele Harding, care a jonglat cu promisiunile în timpul campaniei electorale în cazul în care alegerea sa ca președinte să stabilească relații comerciale cu Rusia - toate acestea au dus la faptul că ordinul de expulzare a lui Martens, conform ordinului procurorului Charles Lecht din februarie , a fost anulat Astfel, toate acuzațiile împotriva lui Martens au fost anulate automat Așa a fost eșecul rușinos al campaniei antisovietice lansate de reacționarii americani Problema reluării relațiilor comerciale cu Rusia sovietică a devenit din nou subiect de discuții aprinse în legătură cu așa-numita concesiune Vanderlip Această discuție a fost strâns legată de alegerile prezidențiale din noiembrie , de înfrângerea Partidului Democrat și de problema posibilelor schimbări în "politica rusă" a Statelor Unite după ce Harding, un reprezentant al Partidului Republican, a preluat președinția New York Times, II Vezi Pravda, martie Se știe că problema concesiunilor a jucat un rol foarte important în politica externă a Rusiei sovietice de la sfârșitul anului La noiembrie a fost emis un decret privind concesiunile La o întâlnire a activiștilor organizației de la Moscova a PCR (b) din decembrie , V I Lenin a vorbit despre concesii și, în special, a vorbit despre negocierile sale cu Vanderlip La decembrie, V I Lenin a făcut un raport special privind concesiunile pentru fracțiunea PCR(b) a celui de-al VIII-lea Congres al Sovietelor Panto-Rusiei Acest raport este cel mai amplu document despre rațiunea politicii și tacticilor în problema concesiunilor Tratându-se de poziția internațională a Republicii Sovietice la sfârșitul anului , V I Lenin a subliniat că țările imperialiste din jurul Republicii Sovietice erau "incomparabil mai puternice decât noi din punct de vedere militar" și că sarcina lor principală a continuat să fie sugrumarea puterii sovietice Dacă Republica Sovietică a rezistat timp de trei ani luptei împotriva încercuirii capitaliste, a subliniat V I Lenin, atunci acest lucru s-a dovedit a fi posibil, în special, "pentru că nu a existat o unitate între aceste puteri" În loc de unitate între participanți individuali la încercuirea capitalistă au existat și continuă să existe diverse lupte care împiedică această unitate Aceste lupte, a remarcat V I Lenin, nu au fost "certe interne accidentale ale partidului " Aceasta este "cea mai profundă ceartă ineradicabilă a intereselor economice dintre țările imperialiste, care, bazându-se pe proprietatea privată a pământului și a capitalului, nu poate decât să conducă acea politică prădătoare în care încercările de a-și uni forțele împotriva regimului sovietic s-au dovedit a fi goale" Printre numeroasele exemple ale lipsei de unitate între puterile imperialiste în chestiunea luptei comune împotriva Republicii Sovietice, V I Lenin citează exemplul relațiilor japono-americane "Dacă luăm Japonia", a subliniat V I Lenin, "care ținea aproape toată Siberia în mâinile ei și care, desigur, l-ar putea ajuta oricând pe Kolchak, principalul motiv pentru care nu a făcut acest lucru este V I Lenin, Soch , vol , p Ibid , p Ibid în faptul că interesele sale sunt fundamental în contradicție cu cele ale Americii, că nu a vrut să scoată castane din foc pentru capitalul american V I Lenin a avertizat însă că existența unor contradicții grave și profunde între puterile imperialiste nu exclude posibilitatea unei înțelegeri, chiar dacă doar temporare, între ele, un acord îndreptat împotriva Republicii Sovietice și străduindu-se să o sugrume În același timp, el a subliniat că, în același caz cu Kolchak, aliații au căzut de acord între ei și i-au promis sprijinul lor comun Care ar

trebui să fie politica Rusiei sovietice în aceste condiții? V I Lenin dă un răspuns la această întrebare: " politica noastră este să folosim disensiunea puterilor imperialiste pentru a complica un acord sau, dacă este posibil, pentru a-l face temporar imposibil" Negocierile pe care guvernul sovietic le-a purtat cu capitalistul american Vanderlip au jucat un rol important în ceea ce privește sarcinile de politică externă ale Rusiei sovietice la acea vreme La o întâlnire a activiștilor organizației de partid din Moscova din decembrie , V I Lenin a vorbit despre negocierile cu Vanderlip: "Vanderlip a adus cu el o scrisoare către Consiliul Comisarilor Poporului Această scrisoare este foarte interesantă, pentru că cu extremă franchețe, cinism și grosolănie a pumnului american spune: "Suntem foarte puternici în ; flota noastră va fi și mai puternică în , cu toate acestea, Japonia ne împiedică puterea și va trebui să luptăm cu ea și nu putem lupta fără kerosen și fără petrol Dacă ne vindeți Kamchatka, atunci vă garantez că entuziasmul poporului american va fi atât de mare încât vă vom recunoaște Alegerea unui nou președinte în martie va da victoria partidului nostru " Când s-a primit o astfel de scrisoare, ne-am spus: aici trebuie să ne agățăm cu ambele mâini" Negocierile cu Vanderlip au fost pentru o concesiune extinsă pentru dezvoltarea petrolului, cărbunelui și pescuitului în zona de la est de meridianul Despre ce condiții le-a propus guvernul sovietic atunci când a negociat cu Vanderlip, R N Lenin, Soch , vol , p ■ Ibid Ibid , p Acesta este un interviu acordat de Krasin jurnalistului englez Farbman În acest interviu, Krasin a subliniat: "Concesiunea Vanderlip ne lasă tot felul de garanții pentru interesele poporului rus În ceea ce privește cheresteaua, minereul, mineralele, blănurile etc , Vanderlip nu are drepturi Apărarea, poliția, administrația vor rămâne, desigur, rusești, iar concesionarii trebuie să respecte toate legile, regulile și ordinele guvernului sovietic Toate lucrările legate de explorare, foraj, construcție de căi ferate, precum și toate costurile care decurg din lucrare, sunt suportate de concesionari, iar aceștia primesc doar o parte din rezultate Ca o condiție specială pentru ocrotirea intereselor statului, se stabilește ca întregul teritoriu dat în concesiune, care conține zăcăminte de petrol sau cărbune, să fie împărțit în pătrate de câte mile fiecare, ca o tablă de șah, cu alb pătrate deținute de guvern, iar pătratele negre fiind dezvoltate de concesionari Guvernul are dreptul fie de a dezvolta piețele însuși, fie de a le închiria altor concesionari Concesiunea se da pe de ani" L Cum au reacționat cercurile guvernamentale americane la știrile despre discuțiile Vanderlip de la Moscova și în ce măsură au avut ele ceva de-a face cu aceste discuții? La octombrie , declarația oficială a Departamentului de Stat privind concesiunea Vanderlip a fost publicată în presa americană Departamentul de Stat a făcut referire la rapoartele din ziarele engleze conform cărora Vanderlip ar fi încheiat un acord cu guvernul sovietic rus pentru o concesiune mare în nord-estul Siberiei Singura comunicare directă despre aceasta, a spus Departamentul de Stat într-un comunicat, a fost primită de reprezentantul SUA în statele baltice, Jung, la octombrie Astfel, au trecut zile între telegrama lui Jung către Departamentul de Stat și declarația oficială a Departamentului de Stat Această împrejurare confirmă relatările unei secțiuni din presa americană (de exemplu, New York Times din octombrie) că telegrama lui Jung a făcut furori în cercurile guvernamentale de la Washington și că, la primirea acesteia, Departamentul de Stat Citat conform "Buletinului NKID" Nr , , etr nu a dat permisiunea publicării acestuia Abia după o întâlnire specială a

guvernului pe acest subiect, Colby a făcut declarația oficială de mai sus cu privire la problema lui Vanderlip Ezitarea guvernului SUA va deveni clară după citirea conținutului suplimentar al declarației oficiale a Departamentului de Stat din octombrie Declarația spunea că, potrivit telegramei lui Jung, "Lenin l-a informat pe H Wells că Vanderlip, care se află în prezent la Moscova și pretinde că îl reprezintă pe senatorul Harding, a făcut unele propuneri privind recunoașterea (de către Statele Unite - B Sh) guvernul bolșevic" Declarația Departamentului de Stat a continuat spunând, cu referire la telegrama lui Young, că "Vanderlip pare să fi reușit să obțină o concesiune de cărbune în Kamchatka" va fi recunoscut de viitorul guvern rus (nesovietic - B IIL)" Astfel, reacția guvernului SUA la vestea negocierilor lui Vanderlip cu guvernul sovietic a fost puternic negativă Nu trebuie uitat însă că acesta a fost un guvern Wilson care a urmat o politică de ostilitate față de Rusia sovietică, că declarația oficială a Departamentului de Stat citată a fost făcută cu o săptămână înainte de alegerile prezidențiale și că negocierile cu Vanderlip (un membru al Partidului Republican) au fost asociați cu numele de Harding, candidând la alegeri ca rival al lui Wilson Ultimul punct merită o atenție specială În primul rând, este important de menționat că Partidul Republican, care a apărut la alegerile din ca un concurent serios al democraților, a propus în programul său electoral un punct privind reluarea comerțului cu Rusia sovietică Acest articol, în New York Times, X Ibidem în primul rând, conținea o condamnare a politicilor și practicilor administrației wilsoniane, iar în al doilea rând, a fost conceput pentru a fi aprobat de un număr mare de alegători Lupta asupra chestiunii reluării sau nereluării relațiilor comerciale cu Rusia sovietică, care s-a desfășurat în legătură cu discuția despre problema concesiunii Vanderlip, a continuat până în martie După cum se va arăta mai jos, noul guvern Harding-Huse a preluat această problemă o poziție la fel de ostilă ca și guvernul Wilson-Colby Punctul din programul electoral al Partidului Republican, care promitea alegătorilor reluarea relațiilor comerciale cu Rusia Sovietică, a fost încălcat cu cinism de liderii republicanilor De asemenea, negocierile cu Vanderlip nu au dat rezultate practice, din moment ce noul guvern american nu intenționa să reia relațiile comerciale cu Rusia sovietică Cu toate acestea, discuția legată de concesiunea Vanderlip a dezvăluit într-o formă foarte convexă prezența și acuitatea contradicțiilor dintre SUA și Japonia, precum și contradicțiile dintre SUA și Marea Britanie În ceea ce privește contradicțiile americano-japoneze, este interesant de observat că chiar și acea parte a presei americane, care nu și-a ascuns poziția ostilă față de însăși ideea posibilității reluării relațiilor (chiar dacă numai comerciale) cu sovietici Rusia, totuși, a subliniat importanța concesiunii din perspectiva concurenței japonez-americane Astfel, de exemplu, New York Cali, în numărul său din noiembrie , scria că "mulțumită concesiunilor petroliere obținute, America va deține controlul asupra producției mondiale de petrol" și că aceasta va pune capăt hegemoniei Japoniei în afacerile comerciale ale Orientului O furtună mult mai semnificativă a fost provocată de vestea concesiunii Vanderlip din Japonia Autorul unui articol despre concesiunea Vanderlip din Pekín Times a rezumat opiniile presei japoneze pe această temă, opinii despre care a spus că reflectă starea de spirit a grupurilor de conducere din Japonia Ziarul "Kokumin" a scris "că guvernul republican al Americii probabil va elabora o politică diferită față de Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p secolul al X-lea E Şgeyv Rusia și că concesiunea Vanderlip va da o

lovitură mortală imperiului, deoarece Japonia are terenuri uriașe de pescuit în Kamchatka și că, în plus, Japonia a plătit sute de milioane de yeni și mii de vieți pentru protecția cărbunelui, petrolului și a altora bogăția Siberiei de Est "Kokumin" a propus să trimită imediat trupe în Kamchatka pentru a proteja interesele japoneze împotriva intențiilor agresive ale "străinilor" Ziarul a subliniat în mod special pericolul ca un grup de finanțatori din California, dintre care sentimentul antijaponez era cel mai puternic, să fie asociat cu concesiunea Van Derlip Un alt ziar japonez, Yomiuri, a scris despre inerția și inactivitatea finanțatorilor și autorităților japoneze și a subliniat pericolul care decurge din faptul că America ar putea să pună picior pe continentul asiatic și să creeze aici o bază puternică împotriva Japoniei * Faptul că guvernul japonez a manifestat îngrijorare serioasă în legătură cu concesiunea Vanderlip a fost evidențiat, în special, de faptul că ministrul japonez de externe Ushida a primit o delegație parlamentară a opoziției la decembrie Ushida a încercat să calmeze delegația, referindu-se la faptul că guvernul SUA nu a recunoscut acordul Vanderlip pe motiv că Statele Unite nu recunosc guvernul sovietic Cu toate acestea, delegația, se pare, nu a fost mulțumită de acest răspuns și a vizitat în aceeași zi miniștrii Marinei și Războiului Ambii miniștri au declarat că dacă anunțul concesiunii era adevărat, atunci "poziția Japoniei devine amenințătoare din punct de vedere al apărării " d Astfel, problema concesiunii Vanderlip a arătat intensitatea contradicțiilor dintre SUA și Japonia În ceea ce privește cercurile imperialiste britanice, acestea au fost, de asemenea, alarmate de rapoartele despre concesiunea Vanderlip, deși nu în aceeași măsură cu cele japoneze Acesta din urmă i-a îngrijorat nu din punctul de vedere al "amenințării militare", așa cum era percepută de cercurile conducătoare ale Japoniei, ci din punctul de vedere al competiției americano-britanice Concesiunea Vanderlip și posibila reluare a comerțului americano-sovietic asociat cu aceasta s-au opus în ochii imperialiștilor britanici Vezi Bulletin of the NKID, No , , pp , , New York Times ZO HP negocierile anglo-sovietice privind un acord comercial, care se desfășurau în acel moment la Londra De aceea, deja în noiembrie , parlamentului britanic au fost depuse anchete cu privire la conducta de concesiune Vanderlip Cu toate acestea, guvernul Lloyd George nu s-a grăbit să ia vreo poziție definitivă în această problemă Răspunzând acestor solicitări, secretarul de Comerț R Horn a declarat că a întreprins demersuri pentru obținerea de informații suplimentare, deoarece dorește să ofere Camerei informații de care poate garanta * A fost, în esență, evitarea oricărui răspuns la cerere O imagine foarte interesantă a stării de spirit și a anxietății cercurilor de afaceri britanice este dată de una dintre declarațiile lui Vanderlip din ianuarie "În timpul șederii mele la Londra", a declarat Vanderlip, "am fost literalmente asediat de reprezentanții celor mai mari firme londoneze Ofertele erau nesfârșite Unii s-au oferit să cumpere de la mine un contract (cu guvernul sovietic - B Sh), în întregime, alții o parte din el Secretara lui Lloyd George a venit și la mine cu o invitație de a-l vizita pe premier Dar am plecat fără să-l vizitez Contractul trebuie să fie deținut în întregime numai de America Activitatea cercurilor de afaceri britanice a mărturisit prezența unor serioase contradicții anglo-americane cu privire la problema pieței sovietice și a comerțului sovietic După cum se știe, concesiunea Vanderlip nu a fost realizată, la fel cum nici propunerile guvernului sovietic pentru concesiunile britanice în nordul Rusiei (negocieri despre care s-au purtat în paralel cu negocierile

privind acordul comercial sovieto-britanic) nu au fost puse în aplicare Cu toate acestea, aceste negocieri au jucat un rol major în politica externă a Rusiei sovietice în toamna anului și începutul anului Propunerile menționate și negocierile în sine urmăreau în primul rând scopul principal - folosirea contradicțiilor dintre participanții individuali în tabăra capitalistă Din acest punct de vedere, politica de concesiune a Rusiei sovietice (ca parte a politicii sale externe la acea vreme) a adus rezultate pozitive Perspectiva unei reluări a comerțului SUA-sovietic nu a putut decât să influențeze cursul "Morning Post", XI Pravda, ianuarie ' Negocierile comerciale anglo-sovietice duc la acordul anglo-sovietic Anunțul concesiunii Vanderlip a provocat o nouă agravare a discuției despre reluarea comerțului SUA-sovietic Această discuție s-a agravat mai ales în perioada noiembrie -martie , întrucât această perioadă a coincis cu alegerea noului președinte american Harding (noiembrie), care, potrivit clauzei constituției americane în vigoare la acea vreme, a luat preşedinţia abia în martie S-a spus mai sus că platforma electorală a Partidului Republican conținea o clauză privind reluarea comerțului cu Rusia Sovietică Harding, în campania electorală, a folosit prezența acestei clauze în platforma electorală a republicanilor pentru a răspândi zvonuri despre atitudinea sa "binevoitoare" față de reluarea relațiilor comerciale cu Republica Sovietică În aceeași direcție, a funcționat "informația" că Harding avea legătură cu negocierile lui Vanderlip, care a făcut demersuri pentru a obține o concesiune, dacă nu la instrucțiunile directe ale lui Harding, atunci cel puțin cu cunoștințele sale S-a spus mai sus că Harding a negat zvonurile despre implicarea lui în călătoria lui Vanderlip Vanderlip a respins acest lucru, dar a făcut-o după alegerile prezidențiale Vanderlip a negat că "a călătorit la Moscova la sugestia senatorului Harding pentru a încerca să aducă acolo recunoașterea Rusiei Sovietice de către Statele Unite"* Această "refutare", în esență, nu a respins aproape nimic Indiferent de rolul real al lui Harding în cazul Vanderlip, nu există nicio îndoială că zvonurile despre viitoarea poziție a lui Harding au jucat un rol în victoria sa electorală La urma urmei, nu este o coincidență faptul că, în ajunul alegerilor, la sfârșitul lunii octombrie , o organizație publică atât de mare din Statele Unite, precum Asociația Ligue of Free Nations, s-a adresat tuturor candidaților la președinție (atât republicani, cât și democrați) cu un scrisoare deschisă în care îi invitau să-și exprime public opiniile cu privire la problema atitudinii față de Rusia sovietică În special, candidații au fost întrebați dacă doresc să reia relațiile comerciale cu Rusia sovietică etc Această scrisoare a indicat interesul că Culegere de documente, vol I, p Vezi Questions of History, nr , , p " deja stabilit pentru ianuarie, când a fost primită o notificare de la Londra că guvernul britanic dorește să facă noi cereri și să modifice unele dintre vechile condiții Întreaga imagine a negocierilor de la Copenhaga reflectă în mod clar tactica ipocrită a guvernului britanic cu privire la problema Rusiei Sovietice la sfârșitul anului și începutul anului Acordul privind schimbul de prizonieri de război între Rusia Sovietică și Marea Britanie a fost semnat la februarie, Acest acord a fost primul document sovietico-britanic după încetarea completă a relațiilor dintre URSS și Anglia în Pe lângă acest acord politic cu Anglia, la Copenhaga a fost încheiat un acord cu un reprezentant britanic privind achiziționarea și expedierea de transporturi de medicamente și alte bunuri către Rusia Acesta a fost primul acord economic cu Anglia de la ridicarea blocadei Întrucât semnarea acordului anglo-sovietic privind schimbul de prizonieri de

război a avut loc deja după decizia Conferinței de Pace de la Paris de a relua comerțul "cu poporul rus" prin cooperare, Lloyd George a intenționat să continue negocierile de la Copenhaga pe o altă abordare plan, adică în planul deciziei de punere în aplicare a Conferinței de la Paris privind implementarea comerțului cu Rusia Sovietică Totuși, acest lucru a fost împiedicat de opoziția aripii drepte a cabinetului britanic (Churchill-Curzon), pe de o parte, și a guvernului francez, pe de altă parte Nu trebuie uitat că tocmai în acest moment se desfășoară pregătirile de succes pentru începerea celei de-a treia campanii a Antantei, discursul lui Pilsudski Deși Curzon și Churchill nu au fost mai puțin sârguincioși în această pregătire (cu excepția guvernului francez condus de Millerand), totuși Lloyd George, desigur, "era conștient de tot ce se făcea atât pentru performanța Poloniei, cât și a lui Wrangel De aceea, nu a luat nicio măsură pentru a grăbi începerea negocierilor cu delegația Tsentrosoyuz Rezoluția Consiliului șefilor de delegații al Conferinței de pace de la Paris din ianuarie prevedea desfășurarea operațiunilor comerciale și încheierea unui acord special nu cu guvernul sovietic, ci cu "cooperativele ruse" februarie Consiliul Tsentrosoyuz din Moscova a numit o delegație care să călătorească pentru Ya frontieră formată din Krasin, Litvinov și Nogin (Litvinov, care se afla în Danemarca în acel moment, trebuia să se alăture delegației) După o serie de obstacole experimentate pe parcurs, această delegație a ajuns în sfârșit la Copenhaga, unde au sosit reprezentanții comerciali ai Angliei și Franței Negocierile economice au continuat la Copenhaga și s-au mutat apoi la Londra, unde au căpătat însă un alt caracter Negocierile, în loc să se desfășoare între țările participante la Conferința de la Paris, pe de o parte, și Rusia sovietică, pe de altă parte, așa cum corespundea cu hotărârea Conferinței de la Paris din ianuarie , s-au transformat treptat în anglo-safe bilaterale Negocierile sovietice Mai mult, aceste negocieri au dus în esență la negocieri oficiale între două guverne Etapa de la Copenhaga a negocierilor în ceea ce privește "comerțul cooperant" nu a dus la niciun rezultat serios Principalul obstacol în calea rodniciei acestor negocieri a fost, fără îndoială, ficțiunea creată de aliații negocierilor nu cu Rusia sovietică, adică guvernul sovietic, ci cu o "delegație a Centrosoyuz" Lloyd George însuși, desigur, știa foarte bine că în persoana "delegației Centrosoyuz" avea de-a face cu reprezentanții guvernului sovietic Nu fără motiv, vorbind la iunie în Camera Comunelor, el a subliniat că "Krasin este în fruntea organizației cooperatiste, dar în același timp îndeplinește funcțiile de ministru în guvernul sovietic și, ca atare , este fără îndoială responsabil în fața guvernului sovietic" Această afirmație despre rolul lui Krasin se referă, însă, deja la etapa de la Londra a negocierilor, când victoriile Armatei Roșii pe frontul polono-sovietic l-au forțat pe Lloyd George să vorbească cu Krasin ca reprezentant plenipotențiar al guvernului sovietic și nu ca delegat al Uniunii Centrale și, în plus, să vorbesc nu numai despre organizarea importului și exportului, ci și despre poziția Angliei în problema războiului polono-sovietic, despre care era inutil să discutăm cu "cooperatorii" " În perioada Copenhaga, însă, ficțiunea "negocierilor de cooperare" a continuat să existe în mod oficial, iar aceasta ori, VI ficțiunea a dat negocierilor un caracter intermediar, cu jumătate de inimă Despre ce au fost negocierile de la Copenhaga? Cât despre Wise, reprezentantul britanic în comisia Consiliului Economic Suprem, care a negociat cu Krasin, delegatul britanic a fost interesat doar de latura pur comercială a problemei: nomenclatorul importului și exportului, condițiile de plată

etc chestiunile comerciale cu Rusia sovietică, guvernul britanic din primăvara anului avea nevoie, în primul rând, de materii prime și alimente sovietice și, în al doilea rând, de comenzi sovietice pentru industria britanică Criza economică de după război s-a făcut simțită din ce în ce mai puternică, șomajul a crescut sistematic, un număr de fabrici și întreprinderi s-au închis, iar situația alimentară s-a înrăutățit La începutul lunii aprilie , Ministerul Alimentației a convocat o conferință specială cu participarea reprezentanților organizațiilor muncitorești A existat un raport privind creșterea prețurilor la pâine, făină, pește și cartofi Discursurile membrilor guvernului au fost primite cu o primire extrem de neprietenoasă și au fost întrerupte în repetate rânduri de strigătele muncitorilor: "Rușine!" Reprezentanții muncitorilor au cerut insistent guvernului să reia relațiile comerciale cu Rusia Ei credeau pe bună dreptate că aceasta este singura modalitate de a obține cereale rusești și alte alimente Ministrul a răspuns că negocierile cu reprezentanții Rusiei sunt în curs Nemulțumiți, însă, de această declarație, reprezentanții muncitorilor au adoptat o rezoluție "în care se cere guvernului să recunoască oficial negocierile de la Copenhaga și să stabilească trocul între cele două țări cât mai curând posibil" Este destul de evident că nici Ministerul Alimentației, nici guvernul britanic în ansamblu nu au putut ignora aceste revendicări ale reprezentanților organizațiilor muncitorești Referirea de către membrii guvernului la faptul că negocierile erau "deja în curs" nu putea, desigur, să-i mulțumească pe muncitori Astfel, este clar că reprezentanții britanici de la Copenhaga au fost interesați în primul rând de "materiile prime rusești", în special de produsele alimentare A doua dificultate care a apărut în timpul negocierilor de la Copenhaga a vizat comenzile industriale sovietice Această întrebare a servit și ca subiect pentru o lucrare în limba engleză yaati Se dovedește că industriașii britanici, ale căror apetite au fost stârnite de criza economică de după război, sperau să primească imediat comenzi mari la Copenhaga În cele din urmă, a treia dificultate în negocierile de la Copenhaga a fost problema "aurului rusesc Trebuie avut în vedere faptul că principalul mijloc de plată pentru mărfurile achiziționate de Rusia sovietică (locomotive cu abur, mașini, mașini-unelte) era aurul; de aceea, fără a mai vorbi de considerente politice de principiu, delegația sovietică a pus problema recunoașterii de către aliați a dreptului de proprietate asupra "aurului rusesc" de către guvernul sovietic O astfel de recunoaștere ar fi împiedicat faptul că aurul exportat din Rusia Sovietică (în plată pentru mărfuri) nu putea fi confiscat în plata datoriilor regale Problema aurului a dat astfel naștere la întrebarea mai generală a recunoașterii de către aliați a legitimității transferului fondului de aur al Rusiei către guvernul sovietic Această problemă a preocupat în special participanții francezi la discuțiile de la Copenhaga Presa franceză a relatat în aprilie că negocierile dintre delegații francezi de Chevilly și d'Algüe și "delegația Centrosoyuz" au dus la rezultate negative Spre deosebire de delegatul britanic Wise, care era interesat de chestiunile imediate ale organizării comerțului, delegații francezi au pus problema "datoriei rusești (țariste)" Cu toate acestea, după cum au relatat ziarele franceze, "delegații ruși au refuzat să promită orice fel de compensație pentru trecut, adică au refuzat să recunoască vechile datorii ale Rusiei" Poziția franceză în problema "aurului rusesc" nu era doar de a-l primi în contul vechilor datorii (țariste), ci și de a împiedica exportul lui în alte țări în plată pentru mărfuri Journal des Débats de la sfârșitul lunii aprilie a scris fără îndoială

că guvernul francez intenționează să împiedice Rusia să exporte aur ca plată pentru bunurile achiziționate Toate dificultățile menționate mai sus și cu care s-au întâlnit discuțiile de la Copenhaga au provenit în principal din faptul că marile întrebări legate de aceste dificultăți nu au putut fi rezolvate în termeni de negocieri "cooperative" și au necesitat o re- Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p conversații între guverne Britanicii și francezii au sugerat mutarea negocierilor la Londra În același timp, ambii delegați aliați (Wyse și d'Algue) au trimis un raport cu privire la negocierile de la Copenhaga la San Remo, unde urma să se întrunească Consiliul Suprem al Antantei în a doua jumătate a lunii aprilie Comunicatul conferinței Consiliului Suprem de la San Remo, emis la aprilie , cu privire la problema atitudinii față de Rusia sovietică, spunea literalmente următoarele: "În cele din urmă, problema restabilirii relațiilor comerciale cu Rusia a fost discutată în acel moment parte care se referă la negocierile cu misiunea comercială rusă aflată în prezent la Copenhaga Nu s-au spus multe altele în discursul lui Lloyd George la Camera Comunelor din aprilie , cu privire la rezultatul Conferinței de la San Remo "În ceea ce privește Rusia", a spus Lloyd George la finalul discursului său, "am confirmat practic decizia care a fost luată anterior: dorim să reluăm relațiile comerciale cu Rusia și să oferim toate beneficiile necesare pentru exportul stocurilor de mărfuri în Rusia și importul de surplus din Rusia rezervele sale alimentare" Acest discurs al lui Lloyd George este caracteristic prin faptul că nu mai menționează comerțul cu "cooperarea rusă", ci vorbește direct despre reluarea "relațiilor comerciale cu Rusia" Că această schimbare de redactare nu a fost o lasare întâmplătoare a lui Lloyd George reiese dintr-un raport (Daily News), care a acoperit istoria negocierilor de la Copenhaga și continuarea acestora la San Remo Ziarul a scris că, după conferința de la San Remo a primit Raportul lui Wise și "Algue despre negocierile lor de la Copenhaga", "Consiliul Suprem de la San Remo a studiat mai în detaliu această problemă și a extins directivele date de Consiliul Economic, instruindu-i să ia măsuri pentru a restabili "imediat" relațiile cu Rusia prin cooperative sau în alte moduri" Astfel, extinderea directivelor elaborate la conferința de la San Remo a mers în două direcții: să accelereze negocierile în vederea realizării unei reluări imediate a comerțului cu Rusia și, în al doilea rând, să L'Europe Nouvelle, mai , pct " Ibid , p Daily News, VI să eludeze decizia Conferinței de Pace de la Paris privind caracterul cooperativ al negocierilor Liderii conferinței de la San Remo erau conștienți că va fi imposibil să se rezolve un număr mare de probleme complexe apărute din problema restabilirii relațiilor cu Rusia sovietică prin intermediul comerțului cooperant Pe baza rezoluției adoptate, conferința (Lloyd George, Millerand și Nitti) i-a trimis lui Krasin o invitație să vină la Londra pentru a continua negocierile de la Copenhaga La mai , ziarele londoneze raportau sosirea lui Krasin la Londra Timp de câteva zile, ziarele engleze au publicat articole despre sosirea delegației sovietice și despre viitoarele negocieri Și deși invitația lui Krasin de a veni la Londra pentru a continua negocierile a venit din cadrul conferinței de la San Remo în ansamblu, etapa de la Londra a negocierilor, așa cum am menționat deja, a căpătat imediat caracterul negocierilor anglo-sovietice La invitația lui Lloyd George, Krasin l-a vizitat pe mai în Downing Street și, pe lângă însuși Lloyd George, la această întâlnire au luat parte și membri ai guvernului britanic Bonar Law, Curzon, Robert Horn și Harmsworth Anunțul oficial al acestei întâlniri a indicat că aceasta a fost dedicată "un schimb

preliminar de opinii cu privire la problema restabilirii relațiilor comerciale dintre Rusia și Europa de Vest"* Acest scurt mesaj a fost însoțit în limba engleză, în presă, de o serie de informații neoficiale, comentarii detaliate etc Potrivit atât presa britanică, cât și cea franceză, care au urmărit îndeaproape cursul discuțiilor de la Londra, întâlnirea lui Krasin cu miniștrii britanici din mai a fost dedicată clarificării condițiilor generale pentru reluarea relațiilor comerciale Trebuie amintit că această întâlnire a avut loc în apogeul ostilităților pe frontul sovieto-polonez; Atingând principala problemă a reluării relațiilor comerciale, Krasin a subliniat că pacea este o condiție necesară pentru aceasta El a menționat că ofensiva poloneză, pe lângă toate celelalte consecințe, a încetinit restabilirea industriei ruse și a redus foarte mult capacitatea de export Știri zilnice, l VI Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p S- ' Rusia pentru lunile următoare În același timp, Krasin a insistat asupra ridicării rapide și complete a blocadei și a restricțiilor asociate acesteia, precum și asupra schimbului reciproc de reprezentanți comerciali Krasin a subliniat că Rusia sovietică ar putea oferi in, cereale, cherestea, piele și o serie de alte produse pentru export La rândul ei, Rusia ar dori să cumpere locomotive, unelte agricole etc , din Anglia Lloyd George a formulat cererile părții britanice Ele constau în faptul că guvernul sovietic ar trebui să elibereze supușii britanici aflați în captivitate, să renunțe la propaganda anti-britacă și să elibereze teritoriul iranian din Anzali, pe care trupele sovietice au fost nevoite să-l ocupe, urmărind flotila Gărzii Albe, care se refugiase în portul iranian Anzali la mai Astfel, negocierile au trecut treptat de la un plan pur comercial la unul politic După prima întâlnire a lui Krasin cu Lloyd George și alți miniștri britanici din mai, s-a decis ca Consiliul Economic Suprem să se întrunească în următoarele zile și ca Krasin și alți membri ai delegației sovietice să participe la această întâlnire Cu toate acestea, reuniunea Consiliului Economic Suprem cu participarea lui Krasin nu a avut loc Potrivit rapoartelor de presă, Lloyd George, care după întâlnirea din mai a declarat că Consiliul Economic este liber să înceapă negocierile cu Krasin, s-a răzgândit câteva zile mai târziu Presa a relatat că în ajunul ședinței propuse a Consiliului Economic, Krasin a avut o nouă întâlnire cu Lloyd George și Curzon, care au cerut de la acesta, ca o condiție prealabilă pentru reluarea relațiilor comerciale cu Rusia, ca Rusia să nu urmărească un politică ostilă intereselor britanice în Est, în special în Iran Astfel, este destul de clar că poziția pur economică a Consiliului Economic Suprem era subordonată poziției politice a lui Lloyd George Este de la sine înțeles (și am vorbit deja despre asta) că nu au existat doar motive economice în poziția britanică După ce a suferit un eșec total în încercările sale de intervenție armată, Lloyd George propune un program amplu de intervenție economică, ale cărui rezultate el avea mari sperante Totuși, trebuie remarcat aici că, în timp ce negocia cu delegația sovietică reluarea relațiilor cu Rusia Sovietică, Lloyd George nu a refuzat deloc să se bazeze pe intervenția armată, fapt dovedit de poziția ostilă față de Rusia sovietică pe problema războiului polono-sovietic Alți membri ai cabinetului (Curzon, Churchill) au făcut ajustări semnificative acestei poziții Nici Curzon, nici Churchill nu au avut puterea de a-l forța pe Lloyd George să renunțe la ideea negocierilor pentru restabilirea relațiilor cu Rusia sovietică Cu toate acestea, au împiedicat aceste negocieri în toate modurile posibile, încercând să le perturbe Pe de altă parte, politicienii britanici nu au refuzat să mizeze pe atacul pan Poloniei

și al lui Wrangel asupra Republicii Sovietice Deși obiectivele lui Lloyd George, Curzon și Churchill erau aceleași: subjugarea țării sovietice imperialismului britanic, distrugerea puterii sovietice, dezmembrarea Rusiei, dar modalitățile de atingere a acestui scop și, în consecință, tacticile lor erau diferite Cea de-a doua întâlnire pe tema negocierilor anglo-sovietice a avut loc la iunie În cadrul acestei întâlniri au fost clarificate o serie de întrebări prezentate la întâlnirea anterioară Astfel, de exemplu, la o întrebare căreia delegația sovietică i-a acordat o mare importanță, și anume ridicarea blocadei, Lloyd George a dat un răspuns foarte ambiguu El a declarat că blocada va fi ridicată automat "când vor fi reluate relațiile comerciale" Acest răspuns a anulat în esență decizia Consiliului Suprem al Aliaților din ianuarie , potrivit căreia blocada urma să fie ridicată S-a dovedit că această decizie de ridicare a blocadei avea doar un caracter formal, de hârtie, și că în realitate blocada a continuat În cadrul întâlnirii din iunie, Lloyd George a încercat în toate modurile să-și clarifice revendicările față de Rusia sovietică, în special cu privire la problema recunoașterii de către guvernul sovietic a datoriilor față de supușii britanici Deși Lloyd George a amânat o discuție detaliată a acestei chestiuni pentru negocieri ulterioare, el a insistat totuși ca guvernul sovietic să-și recunoască în principiu obligațiile cu privire la subiectele Antantei în general și Anglia în special Cu această recunoaștere, Lloyd George a asociat problema furnizării V V Şteiv Aurul rusesc și mărfurile rusești din orice capturi, precum și restabilirea relațiilor comerciale în general În mod similar, Lloyd George a căutat să rezolve cererile aduse guvernului sovietic în problemele politicii ruse în Asia La rândul său, premierul britanic nu și-a luat niciun angajament, cu excepția obligației de a restabili relațiile comerciale anglo-sovietice Întâlnirea din iunie nu a produs niciun rezultat semnificativ Pe iunie, Krasin a fost invitat la o reuniune a Consiliului Economic Suprem și i s-au adresat o serie de întrebări care erau foarte tipice pentru inteligența economică Ei au încercat în toate modurile să afle de la el unde sunt materiile prime sovietice, cât de mult, în ce formă și în ce stare, dacă guvernul sovietic dispune de vehiculele necesare etc Ședința Consiliului Economic Suprem de Antanta s-a limitat la această încercare de natură inteligentă În același iunie , Krasin a avut în mod repetat întâlniri și negocieri neoficiale cu membri individuali ai guvernului britanic, dar nici măcar aceștia nu au avansat problema principală a reluării relațiilor anglo-sovietice Apoi, pe iunie, Krasin s-a adresat guvernului britanic în numele guvernului RSFSR cu o notă în care problemele relațiilor anglo-sovietice erau deja mult mai ample decât în etapele anterioare ale negocierilor De data aceasta nu mai era vorba despre o simplă reluare a comerțului (apropo, nu s-a pomenit despre comerț prin cooperare din partea britanică), ci despre "restabilirea relațiilor pașnice", cu alte cuvinte, despre încheierea unui tratat de pace între Rusia sovietică și Marea Britanie Problema procedurii de negociere în sine a fost pusă într-un mod nou În etapa anterioară, aceste negocieri au pornit din decizia Consiliului Suprem al Aliaților din ianuarie De altfel, nu se știa cine negocia cu cine Partea sovietică în aceste negocieri a fost reprezentată de o delegație, care a fost numită oficial delegația Tsentrosoyuz, fiind în realitate o delegație a guvernului sovietic Toți participanții la negocieri, atât Marea Britanie, cât și alții, au înțeles foarte bine acest lucru Pe de altă parte, nu era complet clar pe cine reprezenta partea a doua: dacă negocierile au fost purtate în numele a întregii

Antante (iar această natură a negocierilor ar putea fi judecată atât prin decizia Consiliului Suprem al Antantei de la San Remo, cât și prin faptul că etapa inițială a negocierilor de la Londra a fost condusă în numele Consiliului Economic Suprem și la această etapă au participat atât delegații britanici, cât și cei francezi), sau doar guvernul britanic acționează ca parte la negocieri (întrucât întâlnirile din mai, iunie, precum și altele, au fost de natura negocierilor doar anglo-sovietice)) Acum, într-o notă din iunie , se punea întrebarea că un acord nu se putea ajunge decât "în cadrul unor negocieri formale privind restabilirea relaţiilor paşnice" * * Astfel, nu numai că programul de negocieri s-a extins, dar s-a schimbat și caracterul lor: deja se transformau în negocieri politice între cele două guverne - sovietic și britanic În ceea ce privește relațiile anglo-sovietice, nota sovietică a afirmat că guvernul sovietic era "gata să-și asume un angajament oficial de a nu conduce propagandă comunistă în Anglia și de a nu se amesteca în viața politică internă a Angliei în cazul în care se ajunge la un acord general ajuns la reluarea relaţiilor economice şi comerciale dintre Rusia şi Anglia şi dacă guvernul britanic se angajează la rândul său să nu desfăşoare propagandă în Rusia împotriva guvernului sovietic Nota a arătat că "numai negocierile de pace sunt capabile să pună capăt relațiilor ostile dintre Rusia și Anglia" În ceea ce privește negocierile privind un tratat de pace între Rusia sovietică și Anglia, o dificultate semnificativă pentru un astfel de tratat este faptul că Anglia "participă la o coaliție militară, unii dintre ai cărei membri sunt în război cu Rusia sovietică " spunând că este vorba despre asistența pe care guvernul britanic i-a oferit lui Pilsudski, care la acea vreme lupta împotriva Rusiei sovietice Nota a atins, de asemenea, problema cererii guvernului britanic ca "guvernul sovietic să recunoască în principiu datoriile statului rus în raport cu creditorii privați" Pentru această cerință "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p * Ibid , p - într-o notă din iunie se răspundea că "recunoașterea de către statele Antantei a pretențiilor private de la sute și mii de văduve și orfani de muncitori "și țărani" Rusia sovietică, Ucraina, Caucaz și Siberia, ai căror persoane dragi au murit din cauza gloanțelor engleze și franceze și grenade în timpul așa-zisei intervenții pare din punctul de vedere al guvernului sovietic a fi incomparabil mai imediat și mai urgent: " Nota a mai menționat că toate tratatele și obligațiile Rusiei în legătură cu supușii britanici au fost anulate din momentul în care guvernul britanic a lansat un război și intervenție împotriva Rusiei sovietice și a declarat blocada pentru a forța poporul rus să abandoneze acele forme de guvernare prin înfometare și privare pe care poporul rus și-a ales pentru sine, răsturnând guvernul autocratic Nota s-a încheiat cu o indicație că "cea mai urgentă dorință a guvernului Rusiei sovietice și a întregului popor rus este încheierea rapidă a unei păci generale complete" Nota de răspuns a guvernului britanic din iulie nu a fost în niciun caz construită pe principiul reciprocității Guvernul britanic a încercat să folosească aspirațiile pașnice ale Rusiei sovietice pentru a impune condiții inegale guvernului sovietic În timp ce guvernului sovietic i s-a cerut un angajament specific de a renunța la așa-zisa propagandă anti-britacă din țările asiatice, guvernul britanic, la rândul său, nu și-a precizat propriile obligații în ceea ce privește propaganda britanică și politica sa ostilă în țările limitrofe Rusiei Sovietice Principiul reciprocității în ceea ce privește obligațiile bănești ale ambelor părți a fost formulat și în replica engleză într-o manieră complet nesatisfăcătoare Guvernul britanic nu și-a precizat obligațiile

în legătură cu pretențiile guvernului sovietic și, în special, cererile de despăgubiri din intervenția armată etc Nota engleză din iulie a încercat să exercite presiuni asupra guvernului sovietic, acordând o săptămână este timpul să primim un răspuns la întrebarea: acceptă guvernul sovietic termenii expuși în notă ca bază pentru un acord sau nu? Nota engleză amenința că în caz de neprimire Dacă există un răspuns afirmativ într-o săptămână, guvernul britanic va lua în considerare negocierile încheiate Astfel, nota de iulie semăna foarte mult cu un ultimatum O notă în limba engleză datată iulie i-a fost înmânată lui Krasin înainte de a pleca din Londra pentru Moscova Pe iulie, Comisarul Poporului pentru Afaceri Externe, Chicherin, a declarat într-o notă adresată guvernului britanic că "în îndeplinirea dorințelor guvernului britanic, pentru a realiza o pace timpurie între Rusia și Marea Britanie, guvernul rus acceptă principii prezentate în memorandumul guvernului britanic ca bază pentru un acord între Rusia și Marea Britanie, care va face obiectul unor negocieri între acestea, care ar trebui să înceapă imediat Acest răspuns a subliniat cu o nouă forță intențiile pașnice ale guvernului sovietic, care a acceptat condițiile stabilite de Marea Britanie, deși aceste condiții erau departe de a fi în concordanță cu principiul reciprocității și egalității părților Acest răspuns avea să ducă imediat nu numai la reluarea negocierilor întrerupte de plecarea lui Krasin din Londra, ci și la încheierea rapidă a unui acord anglo-sovietic Dar, în realitate, acest lucru s-a dovedit a nu fi deloc cazul În aceeași zi, iulie , când un bilet sovietic a fost trimis la Londra, acceptând condițiile de bază stabilite în nota engleză din iulie, Conferința Inter-Aliată de la Spa a decis să acorde Poloniei cea mai largă asistență posibilă în ea război împotriva Rusiei sovietice și Ucrainei sovietice Printre această asistență a fost trimiterea imediată la Varșovia a unei misiuni politico-militare anglo-franceză condusă de Lord d'Abernon și generalul Weygand Toate acestea mărturiseau faptul că Lloyd George a urmat o politică dublă față de Rusia sovietică Decizia luată de Marea Britanie și Franța la o conferință de la Spa (- iulie) de a oferi Poloniei asistență în armament "de către instructori și de a trimite la Varșovia o misiune englezo-franceză a lordului d'Abernon și a generalului Weygand, iar apoi ulterior evenimentele din Polonia Pe frontul sovietic, negocierile privind un acord anglo-sovietic au fost respinse, în ciuda faptului că la iulie , guvernul sovietic a notificat guvernului britanic acceptarea ca bază a punctelor formulate de Lloyd George în răspunsul său din iulie la Notă sovietică, așa cum am scris mai sus Este interesant de observat că comunicatele oficiale ale conferinței de la Spa nu conțin nicio urmă de decizii anglo-franceze de a ajuta Polonia Comunicatul din iulie spune doar că mareșalul Foch și generalul englez Wilson au fost chemați în grabă la Spa, în timp ce comunicatul din iulie se referă la o întâlnire a delegaților cu mareșalul Foch Despre ce subiect au discutat delegații cu Foch, comunicatul tace În perioada iulie-septembrie , între Marea Britanie și Rusia sovietică au avut loc negocieri intense, dar nu au vizat relațiile anglo-sovietice ca atare și au fost în întregime dedicate problemei războiului polono-sovietic și a sfârșitului acestuia Negocierile directe privind relațiile anglo-sovietice, care s-au purtat la Londra, au fost de fapt întrerupte din momentul în care Krasin a plecat la iulie În speranța unei încheieri apropiate a negocierilor, guvernul sovietic a numit o nouă delegație (într-o compoziție extinsă) pentru a continua negocierile La mijlocul lunii iulie , delegația sovietică a plecat la Londra prin Revel (Tallinn) În timp ce delegația

sovietică era deja pe drum, la iulie , Curzon a trimis o nouă notă guvernului sovietic, în care a legat continuarea negocierilor de la Londra cu semnarea armistițiului polono-sovietic, pe care guvernul britanic a făcut legătura s-a insistat puternic asupra, încercând să joace un rol activ în încheierea acestui armistițiu și determinarea termenilor acestuia Paragraful corespunzător al notei lui Curzon din iulie suna ca un ultimatum, care, după cum se știe, era caracteristic acestui conservator englez în corespondența sa cu guvernul sovietic La iulie , într-o telegramă de răspuns, Cicherin afirma că guvernul sovietic nu putea decât să-și exprime surprinderea față de propunerea făcută de guvernul britanic de a întrerupe negocierile comerciale, după ce guvernul sovietic a acceptat toate propunerile guvernului britanic, pe care acesta din urmă le-a propus ca condiții pentru deschiderea acestor negocieri "L'Europe Nouvelle", VII , p , Vezi "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p Dându-i instrucțiunile lui Chicherin la iulie cu privire la problema telegramei lui Curzon, V I Lenin a scris: ") Răspunde-i lui Curzon peste zile (nu mai devreme; de ce să-i strici), întrebând din nou de ce nu avem PB-ul original în engleză? Răspunde politicos așa dacă Anglia (+ Franța + ? + ?) își dorește o pace comună, adică adevărată, suntem de mult timp Atunci înlătură-l pe Wrangel, căci el este al tău, întreținut de tine și începem imediat negocierile Dacă Polonia vrea pace, noi suntem pentru ea; a spus-o clar și repetă, las-o să se ofere Dacă întrerupeți negocierile comerciale, ne pare foarte rău, dar vă expuneți că vă sustrageți adevărului, pentru că ați început aceste negocieri în timpul războiului din Polonia și ați promis un armistițiu Calm, dezvăluie cu acuratețe contradicțiile lor La iulie , Consiliul Comisarilor Poporului, semnat de V I Lenin, s-a adresat muncitorilor, țăranilor și tuturor cetățenilor Rusiei sovietice și Ucrainei sovietice despre relațiile ruso-polone Acest apel a expus povestea adevărată a încercărilor guvernului britanic de a interveni în războiul sovieto-polonez pentru a impune Rusiei sovietice condiții favorabile lui Pilsudski și stăpânilor săi Antantei și nefavorabile muncitorilor ruși și ucraineni În ceea ce privește problema relațiilor comerciale dintre cele două părți, apelul a stabilit că guvernul sovietic nu a refuzat "să ne continue negocierile cu Anglia și alte țări, membre și nemembre ale Societății Națiunilor Politica noastră de pace rămâne neschimbată Refuzând medierea lordului Curzon, suntem gata în orice moment să intrăm în relații comerciale cu producătorii și comercianții englezi, precum și cu capitaliștii din alte țări Aceasta nu a fost o simplă declarație, ci un program de politică externă a guvernului sovietic, un program care era legat nu doar de problema specifică a relațiilor anglo-sovietice, ci de întreaga problemă a relațiilor dintre cele două sisteme ale economiei naționale - V I Lenin, Soch , vol , p * "Politica externă a URSS - " Culegere de documente vol I, p socialist şi capitalist, în relaţii între care V I Lenin a proclamat principiul coexistenţei paşnice În septembrie , Lloyd George, crezând că retragerea armatei sovietice din Varșovia însemna înfrângerea iminentă a Rusiei sovietice în războiul polono-sovietic, a adus acuzații calomnioase guvernului sovietic și delegației sovietice de la Londra Pe acest "teren" a întrerupt negocierile și a cerut delegației sovietice să părăsească Londra Răspunzând acestei declarații provocatoare a lui Lloyd George și protestând împotriva întreruperii negocierilor, nota sovietică din septembrie afirma că "netemeinicia evidentă a motivelor invocate de guvernul britanic pentru întreruperea negocierilor politice cu Rusia toate subliniază mai clar nedorința sa conștientă de a permite

stabilirea relațiilor pașnice între Rusia și Anglia"* Referitor la etapa anterioară a negocierilor, în nota se menționa: " Guvernul rus precizează că acordul dintre cele două guverne s-a încheiat prin intermediul unui schimb de declarații la începutul lunii iulie (iulie și răspunsul guvernului sovietic ^- B Sh) ar trebui să fie considerat încălcat și ține guvernul britanic pe deplin responsabil pentru împiedicarea începerii negocierilor de pace cu Rusia, necesare pentru încheierea păcii între cele două state " La mai puțin de o lună de la semnarea tratatului preliminar de pace cu Polonia (octombrie) și literalmente în a doua zi după înfrângerea lui Wrangel - noiembrie , guvernul sovietic a ridicat din nou problema reluării regimului anglo-sovietic negocieri Nota începea cu indicația că "au trecut mai bine de luni de când Consiliul Suprem Aliat a făcut o propunere guvernului sovietic rus (această propunere a fost făcută la ianuarie - B III) de a intra în negocieri privind reluarea a relațiilor economice, și la mai bine de luni de când s-a ajuns la un acord formal prin schimbul de note inițiat de guvernul britanic (- iulie - B III), "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p stabilirea condițiilor în care urma să fie reluat comerțul și să înceapă negocierile de pace între Marea Britanie și Rusia" Nota a enumerat toate eforturile guvernului sovietic în ultimele luni, urmărind realizarea unui acord de pace și restabilirea relațiilor comerciale dintre ambele țări și, în același timp, sublinia "natura obstructivă a politicii guvernului britanic", care a încercat să "amâne negocierile sub orice pretext pe care ți-l poți imagina" Nota sublinia că politica obstrucționistă a guvernului britanic a atins punctul culminant în septembrie , când delegația sovietică a fost nevoită să părăsească Anglia la cererea guvernului britanic În nota se mai menționa că negocierile nu au mai fost reluate de atunci și că, "dimpotrivă, unele dintre declarațiile recente făcute de membrii guvernului britanic în Camera Comunelor dau impresia că caută noi pretexte pentru amânarea în continuare încheierea acestor acorduri (comerț - B Sh)" În concluzie, nota sugera că guvernul britanic "să dea un răspuns direct și prompt la întrebarea dacă este gata să accepte propunerea sa (guvernul sovietic - B Sh) de a începe imediat negocierile " De la ruptura provocatoare a lui Lloyd George în negocierile sovieto-britanice din septembrie , situația politică și militară s-a schimbat dramatic În locul înfrângerii Rusiei sovietice așteptată de imperialiștii britanici în războiul cu White Pan Polonia, la octombrie , aceasta din urmă a fost nevoită să încheie un tratat preliminar de pace Un alt participant la cea de-a treia campanie a Antantei, Wrangel, care a fost și el asistat cu asiduitate de imperialiștii britanici, a suferit și el o ruină completă Lloyd George nu a putut să nu ia în considerare situația și să o ia din nou "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p * Ibid , p Ibid , p negocieri privind stabilirea relaţiilor comerciale cu Rusia sovietică La noiembrie , la un banchet tradițional din Guildhall (la Lordul Primarului Londrei), Lloyd George a ținut un discurs în care a atins relațiile cu Rusia Acest discurs al lui Lloyd George, referitor parțial la problema relațiilor cu Rusia sovietică, urmărea un singur scop - consolidarea poziției acelor reprezentanți ai guvernului britanic care s-au pronunțat în favoarea încheierii unui acord comercial cu Rusia sovietică Două zile mai târziu, și noiembrie, ministrul britanic al Comerțului Robert Horn a ținut un discurs la Oxford, în care a remarcat necesitatea stabilirii unui schimb de mărfuri între Rusia și Anglia Pe noiembrie, Lloyd George a anunțat în Camera Comunelor că cabinetul a elaborat baza unui acord cu Rusia Rămân

doar câteva detalii de stabilit și se poate aștepta ca acordul să fie prezentat delegației ruse săptămâna viitoare Abia pe noiembrie , guvernul britanic a predat în sfârșit proiectul de acord lui Krasin Negocierile pentru un acord comercial anglo-sovietic au intrat în ultima etapă Cu toate acestea, această etapă s-a dovedit a fi foarte lungă și plină de noi întârzieri și încercări de a impune condiții nefavorabile guvernului sovietic După ce a studiat textul oficial al proiectului englez, Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe, într-o telegramă radio din decembrie , i-a arătat lui Curzon diferențele dintre proiectul englez și principiile adoptate anterior ale acordului Vorbind mai sus despre propunerile prezentate în memorandumul englez din iulie, s-a remarcat caracterul evident nesatisfăcător și unilateral al formulării despre abținerea de la propaganda ostilă Acum, în proiectul oficial predat lui Krasin pe noiembrie, guvernul britanic a înrăutățit și mai mult această formulare A enumerat țările și zonele în care guvernul sovietic urma să abandoneze "propaganda anti-britacă" Acestea au inclus India, Afganistan, Persia, Asia Mică și Caucaz Obrăznicia lui Lloyd George și a colegilor săi, în primul rând Churchill și Curzon, a ajuns la punctul în care au inclus într-una dintre zone sau chiar Caucazul În același timp, guvernul britanic s-a ferit să aplice principiul reciprocității, fără să spună nimic despre acele țări limitrofe Rusiei Sovietice în care, la rândul său, ar fi gata să abandoneze propaganda ostilă guvernului sovietic Pe decembrie a avut loc o conferință între Krasin, pe de o parte, și Lloyd George, Bonar Law și Robert Horn, pe de altă parte În timpul acestei întâlniri, Lloyd George a făcut câteva concesii În primul rând, el a fost de acord să taie Caucazul dintre acele țări care ar fi trebuit menționate în mod special în formularea "respingerea de către Rusia sovietică a propagandei ostile împotriva Imperiului Britanic" Mai mult, el a fost de acord că ar trebui să fie numite și acele țări în care Anglia, la rândul ei, ar trebui să se abțină în special de la acțiuni ostile împotriva Rusiei sovietice În ciuda acestor concesii, au rămas încă o serie de dezacorduri Krasin a fost chemat la Moscova pentru un raport În raportul său privind concesiunile pentru fracțiunea PCR (b) a celui de-al VIII-lea Congres al Sovietelor din decembrie , V I Lenin spunea: " Vedem că guvernul britanic trage la capăt acordul, că un reacționar militar Partidul lucrează din greu acolo, a fost deocamdată învingător și care împiedică încheierea de acorduri comerciale" ' După cum a raportat conservatorul Morning Post la noiembrie , adică după înfrângerea lui Wrangel, în cabinet au apărut dezacorduri serioase cu privire la chestiunea unui acord comercial Ziarul a menționat că, în timp ce unii membri ai cabinetului fac eforturi pentru a relua imediat comerțul, alți membri ai guvernului acționează ca oponenți ai acordului cu Rusia sovietică "Există zvonuri", a scris ziarul, "că unul sau chiar doi dintre acești miniștri sunt amenințați cu demisia Grupul care susține semnarea imediată a unui acord comercial indică faptul că starea economică a Angliei necesită imediat rezolvarea problemei comerciale, a cărei discuție a durat timp de luni " V I Lenin, Soch , vol , p - Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p După plecarea forțată a delegației Rusiei Sovietice din Londra în septembrie (un membru al delegației, L B Krasin, a rămas la Londra pentru a continua negocierile comerciale - Lloyd George a vrut să lase orice pretext pentru a afirma că nu a întrerupt complet negocierile și că pot fi continuate oricând) totul s-a făcut pe partea sovietică pentru a extinde ordinele industriei britanice și, prin aceasta, a extinde cercurile de susținători ai normalizării comerțului și a

relațiilor politice cu Rusia sovietică În cercurile capitaliștilor britanici, așa cum s-a spus deja, nu a existat nicio unitate în chestiunea unui acord cu Rusia sovietică Criza postbelică în continuă creștere a economiei naționale britanice, șomajul în continuă creștere, lipsa materiilor prime, îngustarea piețelor de vânzare etc , au împins capitalul britanic la un acord cu Rusia sovietică Cu toate acestea, interesele grupurilor individuale de capitaliști britanici erau departe de a fi identice Pe de o parte, reprezentanții capitalului bancar englez (bănci, companii de asigurări care dețin "titluri de valoare rusești": obligațiuni de împrumuturi țariste, acțiuni ale întreprinderilor britanice din Rusia, precum și acțiuni ale fabricilor și fabricilor rusești) au fost interesați de obligația de a guvernul sovietic să plătească datoriile guvernelor țariste și provizorii și întoarcerea întreprinderilor naționalizate Așa se explică raportul din octombrie , potrivit căruia "multe companii de asigurări proeminente, prin președinții lor, au protestat în fața lui Lloyd George cu privire la acordul comercial propus cu guvernul rus" Pe de altă parte, reprezentanții capitalului comercial și industrial britanic, care nu aveau legătură nici cu datorii țariste, nici cu investiții de capital în Rusia țaristă din motivele menționate mai sus, au insistat asupra încheierii rapide a unui acord cu Rusia sovietică În numărul său din septembrie , ziarul Times, pe baza sondajelor efectuate în cercurile interesate ale orașului, a ajuns la concluzia că "dorința de a stabili relații comerciale cu Rusia în aceste cercuri crește în fiecare zi " Această dorinţă de răscoală Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p * Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p Dezvoltarea relațiilor comerciale a ajuns la punctul în care un număr de reprezentanți ai capitalului britanic, direct sau prin presă, au pus problema dezirabilității recunoașterii legale a guvernului sovietic Astfel, într-un articol despre problema reluării relațiilor comerciale cu Rusia, Observatorul a scris în numărul său din octombrie: "Cum se poate cere actualului guvern rus responsabilitatea pentru datoriile regale chiar în momentul în care refuză să o recunoască? ca succesor legal sau chiar efectiv al fostului guvern" * * Directorul general al uneia dintre firmele engleze, Arthur Marshall, a spus-o mai clar când a spus: "O condiție mi se pare extrem de necesară înainte de reluarea relațiilor comerciale: actualul guvern al Rusiei trebuie să fie recunoscut oficial de noi ca guvern a Rusiei Mi se pare că toate problemele politice și economice legate de Rusia pot fi rezolvate satisfăcător numai cu condiția acestei recunoașteri O astfel de afirmație nu a fost izolată În cele din urmă, la noiembrie , membrul cabinetului Robert Horn a ținut un discurs în care a vorbit în favoarea necesității reluării relațiilor comerciale cu Rusia Ziarul comunist englez Communist, în numărul său din decembrie , a respins încercările de a perturba negocierile anglo-sovietice: "Este clar pentru toată lumea că Rusia devine din ce în ce mai puternică din punct de vedere economic și devine mai puțin dependentă de noi țară Dar, în același timp, este clar că toate forțele întunecate ale capitalismului britanic încearcă să întârzie aceste negocieri Le este frică de rezultatul lor " Ziarul a încheiat articolul subliniind că nenorocirile șomerilor ar putea fi atenuate într-o anumită măsură prin stabilirea de relații cu Rusia Referirea ziarului comunist la suferința șomerilor este pe deplin ilustrată prin cifre La octombrie , conform cifrelor oficiale, în Anglia erau de mii de șomeri, iar la decembrie erau deja * Citat conform Buletinului NKID, Nr , , p a Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p • Vezi Buletinul NKID, nr , , p Vezi Buletinul NKID, nr , , p

peste mii de oameni Aceste informații, culese din surse oficiale, au fost, fără îndoială, subestimate Întârzierea deliberată a guvernului britanic în negocierile cu Rusia sovietică a provocat proteste sistematice din partea organizațiilor muncitorilor britanici Așadar, la sfârșitul lui decembrie , ziarul "Comunist" a publicat un apel al șefului organizației londoneze a șomerilor, V Ennington În proclamație se spunea că stabilirea relațiilor cu Rusia sovietică ar atenua suferința șomerilor englezi și că organizația șomerilor din Londra a decis să contacteze Consiliul de Acțiune pentru a declanșa o grevă de de ore pentru a protesta împotriva negocierilor prelungite cu Rusia În decembrie , după cum sa menționat mai sus, guvernul sovietic l-a convocat pe Krasin la Moscova pentru o conferință privind negocierile ulterioare Plecarea lui Krasin și zvonurile care s-au răspândit la Londra despre o posibilă întrerupere a negocierilor au alarmat acele cercuri care susțineau semnarea acordului În presa burgheză britanică a apărut un raport inspirat în sensul că "în cercurile apropiate de Downing Street, ei sunt convinși că în curând va fi semnat un acord cu guvernul sovietic" Între timp, o altă parte a burgheziei britanice și reprezentanții ei politici, în persoana lui Curzon, Churchill și alții, nu numai că au împiedicat încheierea cu succes a negocierilor, ci au și dus, nu fără știrea lui Lloyd George, o politică de pregătire a unei noi politici armate intervenție împotriva Rusiei sovietice · După înfrângerea celei de-a treia campanii a Antantei, intervenţioniştii britanici au ales Caucazul ca obiect imediat Această direcție de intervenție britanică a fost strâns legată de deciziile care au fost adoptate la ultimele ședințe ale Conferinței de Pace de la Paris din ianuarie Apoi, delegația britanică într-un memorandum special (datat ianuarie) a propus Conferinței de la Paris un program amplu de intervenție în Transcaucaz, care conținea următoarele: x Vezi Pravda, ianuarie • "Evening Standard", I Op conform "Buletinului NKID" nr , p , Aspecte generale:) recunoașterea de facto a menșevicilor Georgiei și a Azerbaidjanului musavatist ca aliați,) redirecționarea tuturor proviziilor pe drumul către Denikin, Georgia, Azerbaidjan și Armenia,) asistență suplimentară din partea aliaților Georgiei, Azerbaidjanului și Armeniei: a) financiar, b) muniție, în special cartușe, și încălțăminte, c) alimente, în special pâine,) asistență militară suficientă pentru a proteja Batum și Baku,) împiedicarea bolșevicilor de a accesa Marea Caspică și flota * Acest document reflectă pe deplin planurile imperialiste ale Marii Britanii în raport cu Transcaucazia Programul prezentat într-un memoriu din ianuarie a fost aprobat de conferință După ce a primit aprobarea planurilor de intervenție în Transcaucaz, guvernul britanic s-a apucat cu energie să le implementeze Este caracteristic să remarcăm două circumstanțe aici:) atât Curzon, cât și Churchill, pe de o parte, și Lloyd George, pe de altă parte, au luat parte la dezvoltarea și implementarea acestor planuri Nu au avut dezacorduri pe această temă;) Concomitent cu planul de intervenție în Transcaucaz, la ianuarie , Lloyd George a adoptat decizia Conferinței de la Paris privind ridicarea blocadei și reluarea comerțului cu Rusia Sovietică Astfel, în acest caz avem de-a face cu dubla tactică a imperialismului britanic În același timp, nu trebuie uitat că în același timp se pregătea a treia campanie a Antantei La sfârșitul lunii ianuarie , radioul american, reflectând îngrijorarea monopolurilor petroliere americane cu privire la posibila confiscare a petrolului din Baku de către britanici, a raportat: "Britanicii termină cu febrilitate pregătirile pentru îmbarcarea a de soldați care urmează să fie trimiși în Caucaz Lloyd George și Churchill de data aceasta merg mână în mână

în această nouă întreprindere Echipamente, alimente, îmbrăcăminte, arme, muniții, mitraliere, avioane, tancuri pornesc în grabă spre Batum, iar unitatea engleză staționată acolo începe să se antreneze armata locală georgiană să lupte împotriva bolșevicilor Premiul la care aspiră britanicii este un centru petrolier major - Baku, deoarece acesta din urmă le domină pe toate "Relațiile externe ale SUA , voi IX, p , sursele de petrol ale acestei zone și este punctul de plecare al conductei de petrol care trece prin Tiflis până la Batum" * Într-o notă din ianuarie , guvernul sovietic sa adresat guvernului menșevic al Georgiei cu o propunere de a refuza "invitarea forțelor militare ale Antantei să lupte împotriva Republicii Sovietice" și de a nu permite "debarcarea trupelor britanice pe teritoriul georgian teritoriu " Gegechkori a negat în mod fals existența oricăror - sau negocieri între Georgia și statele Antantei privind acțiunile agresive împotriva Rusiei sovietice Odată cu începutul atacurilor lui Pilsudski și apoi ale lui Wrangel asupra Rusiei sovietice, fronturile Belopolska și Wrangel au devenit principala rampă pentru intervenția armată a imperialiștilor franco-anglo-americani În aceste condiții, implementarea intervenției în Transcaucaz, în special prin Georgia, a fost oarecum retrogradată pe plan secund, deși deloc abandonată În iunie , reprezentantul plenipotențiar al RSFSR în Georgia, S M Kirov, într-o telegramă adresată lui V I Lenin și G V Chicherin, raporta că regiunea Batumi se află în mâinile britanicilor și că un număr mare de trupe britanice erau concentrate în Batum însuși forțe terestre și navale (până la mii de infanterie, dreadnoughts, crucișătoare etc) În plus, în Batum se aflau nave din Franța, Statele Unite, Italia și Grecia În următoarea scrisoare, din august , S M Kirov a scris că a existat o anumită alianță între guvernul georgian și Wrangel și că această alianță a avut loc cu participarea directă a britanicilor Din rapoartele ulterioare ale S M Kirov, este clar că guvernul menșevic al Georgiei transporta Gărzile Albe, provizii militare, în special benzină și kerosen, precum și arme în Crimeea În același timp, menșevicii georgieni l-au asistat pe Wrangel în crearea unui aparat special în Georgia care era angajat în activități de spionaj și provocare Citat Potrivit ziarului "Izvestia", ianuarie * "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p * Vezi S M Kirov, Articole, discursuri, documente, vol I, Partizdat, , p * Vezi ibid , p Asistența lui Wrangel a fost refuzată atât de guvernul menșevic georgian (în corespondența diplomatică cu guvernul sovietic), cât și de imperialiștii britanici În iulie , Pravda, într-un editorial, a dezvăluit subterfugiile false ale guvernului Lloyd George-Curzon Ziarul a scris: "Semnat de un oficial de rang secund", guvernul britanic a susținut că "nu sunt trimise arme și provizii de la Constantinopol pentru armata lui von Wrangel și, prin urmare, promisiunea solemnă a guvernului britanic de a nu sprijini Crimeea Armata Gărzii Albe este exact împlinită Diplomații britanici au tăcut timid doar despre un singur lucru: că "ajutorul britanic" lui Wrangel, oprit la Constantinopol, continuă în siguranță de la Batum Escrocii englezi au încercat să-și acopere urmele Au fost prinși în flagrant "* În sfârșit, relațiile strânse și de prietenie dintre menșevicul Georgia și Garda Albă Wrangel sunt evidențiate de declarația lui Lloyd George în Parlament că "Georgia îi furnizează arme lui Wrangel" Înfrângerea celei de-a treia campanii a Antantei a adus din nou în prim plan organizarea de către imperialiștii britanici a capului de pod transcaucazian al intervenției armate Deja în ultima perioadă a celei de-a treia campanii a Antantei, guvernul sovietic trebuia nu numai să conducă o luptă armată pe fronturile polonez și Wrangel, ci și

să ia măsuri pentru respingerea unei noi ofensive împotriva Rusiei sovietice, pe care Antanta o pregătea împreună cu ajutorul menşevicilor Georgiei şi care avea ca sarcină capturarea Bakului Capturarea Bakului a devenit deosebit de acută pentru Antanta din mai , când bogăția petrolieră a Azerbaidjanului a trecut în mâinile oamenilor muncii La octombrie , J V Stalin, într-o telegramă adresată lui V I Lenin, a sugerat că guvernul menșevic al Georgiei ar putea preda Batum Antantei (în iulie , britanicii au evacuat regiunea Batumi, care a fost transferată oficial în Georgia) O astfel de capitulare, în primul rând, a fost o creație deschisă a unui punct de sprijin militar englez în Caucaz Pravda, iulie Declarația lui Lloyd George a fost publicată în ziarul Batumi Life la noiembrie V E Steii t Se, pe de altă parte, ar permite declanșarea unei ofensive împotriva Azerbaidjanului sovietic din acest cap de pod V I Lenin a fost de acord cu opinia lui I V Stalin Într-o telegramă de răspuns din octombrie, el scria: "Consider că este fără îndoială că Georgia va da Batum Antantei, probabil secrete, și că Antanta va merge la Baku Gândiți-vă și pregătiți în grabă măsuri pentru întărirea abordărilor către Baku de pe uscat și pe mare, aducând artilerie grea și așa mai departe Spune-mi decizia ta În noiembrie , Pravda scria în editorialul său "La porțile din Baku": "Wrangel a fost învins Dar concomitent cu înfrângerea coloanelor albe baronale, o nouă amenințare ne este pusă în fața sudului Unul dintre posturi de radio transmite că comandamentul naval aliat din Constantinopol a decis să ocupe Batum și să trimită o flotă în Marea Neagră în acest scop În presa străină (în principal engleză) se aude constant că Batum este "ocupat de turci" De fapt, nu există nicio urmă de turci acolo Este clar că Antanta se pregătește, aparent, cu seriozitate să pună mâna pe Batum căci odată cu capturarea Batumului de către britanici, toată Georgia se transformă într-o colonie a Angliei, nu într-un sens aproximativ, ci în sensul cel mai precis al acestor cuvinte" La mijlocul lunii noiembrie, un corespondent la Constantinopol al companiei engleze de telegrafie Exshenge Telegraf Company a raportat că acolo (la Constantinopol) a fost blocată "coasta rusească a Mării Negre" și că "distrugătorii britanici patrulează marea pentru a împiedica bolșevicii să comunice cu litoralul turcesc" Pregătirile imperialiștilor britanici pentru o nouă campanie antisovietică au provocat un avertisment serios din partea guvernului sovietic către guvernul Marii Britanii Într-o telegramă radio către Curzon, guvernul sovietic a informat guvernul britanic că este la curent cu planurile de ocupare a Batum de către forțele armate britanice și că guvernul sovietic nu putea să nu vadă "în ocuparea Batumului de către forțele armate al Antantei, încearcă să creeze V I Lenin, Soch , vol , p Pravda, noiembrie • New York Times, XI pentru noi un nou front în sud și primul pas pe drumul către un nou război în Caucaz, care să distragă din nou atenția muncitorilor ruși de la munca lor pașnică Guvernul sovietic a arătat că va fi obligat să ia "toate măsurile pe care le are la dispoziție pentru a preveni o asemenea posibilitate " * Fără a se limita la corespondența diplomatică cu guvernul britanic, la noiembrie , Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe al RSFSR s-a adresat muncitorilor țărilor Antantei, informându-i despre planurile de capturare a Batum de către forțele armate ale țărilor Antantei, în primul rând de către Anglia "Batum", spunea apelul, "ca bază militară a imperialismului Antantei, ar însemna un nou front pentru Rusia sovietică în sud, în urma căruia întregul Caucaz va fi cuprins de flăcări" Guvernul britanic, care a urmărit simultan două linii tactice în "chestiunea rusă" (negocieri comerciale și pregătiri pentru

intervenția armată), a trebuit să se clatine și să iasă cu răspunsuri ambigue și confuze la întrebările care i-au fost adresate în Camera Comunelor Deci, de exemplu, la o ședință a Camerei Comunelor din noiembrie , la întrebarea "dacă guvernul britanic negociază cu guvernul georgian cu privire la închirierea portului Batumi pentru o lungă perioadă de timp și dacă guvernul britanic a o intenție de a asigura interesele britanice în legătură cu sursele de petrol din Batumi" , a urmat răspunsul negativ al guvernului Într-adevăr, guvernul lui Lloyd George nu a negociat cu privire la închirierea Batumului, intenționând să ocupe Batum În mod similar, Lloyd George a negat aceste negocieri ca răspuns la o anchetă secundară care i-a fost făcută la noiembrie Guvernul britanic a negat instituirea unei blocade a porturilor rusești de la Marea Neagră Cu toate acestea, în această negare s-a încurcat și s-a expus Asa de, "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p Ibid , p "Dezbateri parlamentare Camera Comunelor", vol , X , p Ibid , XI , p * " la o cerere de blocaj făcută la o ședință a Camerei Comunelor din noiembrie , primul lord al Amiralității, Greig, a răspuns negativ Totuși, la aceeași întâlnire, la o întrebare mai precisă: "Se încalcă navigația pașnică în Marea Neagră?", Greig a spus că ar trebui să citească cu atenție întrebarea înainte de a da un răspuns Între timp, cu câteva zile mai devreme, Lloyd George, răspunzând la întrebările membrilor parlamentului, a fost nevoit să admită existența unei blocade la Marea Neagră împotriva Rusiei sovietice De asemenea, el a recunoscut protestul guvernului italian împotriva încălcării intereselor italiene de către această blocade Lloyd-George a mai afirmat că "blocada există doar în raport cu aprovizionarea armatei naționaliștilor turci, aprovizionarea care trebuie suspendată" În acest fel, guvernul Lloyd George s-a sustras de la anchetele membrilor parlamentului care încercau să stabilească care este poziția guvernului britanic asupra "chestiunii ruse", în special asupra chestiunii pregătirii unei intervenții armate în Transcaucaz Nu au mai avut succes încercările unor membri ai parlamentului de a obține o clarificare a liniei generale a guvernului în chestiunea Rusiei sovietice Mai sus a fost discursul lui Lloyd George din noiembrie , în care acesta a vorbit în favoarea reluării comerțului cu Rusia Sovietică și a promis că delegației sovietice va primi în curând proiectul de tratat anglo-sovietic englez, care în realitate a fost realizat pe noiembrie Dar Așadar, la o ședință a Camerei Comunelor din noiembrie , deputatul Kenworthy a atras atenția primului ministru asupra discursului lui Churchill de la Oxford din noiembrie, în care Churchill s-a exprimat în favoarea politicii de distrugere a Sovietului guvern Autorul cererii i-a cerut primului ministru să răspundă dacă această declarație a lui Churchill ar trebui privită drept politica guvernului britanic? Aceasta a fost urmată de răspunsul ambiguu al lui Lloyd George: "Am citit un discurs care, cred, este mai degrabă o expresie a speranței decât o declarație de politică" Astfel, chiar dacă cineva este de acord cu interpretarea "Dezbateri parlamentare Camera comune", vol , XL , p "Ibid , XI , p " Ibid , vol , XI , p În discursul lui Lloyd George de Churchill, trebuie să afirmăm simultaneitatea demersurilor guvernului de a încheia un acord comercial și speranțele unui alt membru proeminent al cabinetului pentru "distrugerea guvernului sovietic", cu care se pregăteau să semneze un comerț acord Două săptămâni mai târziu, dialogul lui Labour Kenworthy cu Lloyd George a fost reluat cu privire la problema Rusiei sovietice Kenworthy l-a întrebat din nou pe Lloyd George, la o ședință a Camerei Comunelor din decembrie , dacă prim-ministrul a văzut un articol în Sunday Express în care Churchill

declara că nu va fi de acord, în nicio circumstanță, să facă comerț cu Rusia Sovietică Acesta este punctul de vedere al guvernului? A urmat un răspuns mai mult decât neinteligibil din partea lui Lloyd George: "Nu mi-au spus nimic despre asta" În programul de pregătire pentru crearea unui nou front antisovietic în Transcaucaz, program care în toamna anului a fost a doua linie tactică în "chestiunea rusă" (împreună cu negocierile comerciale), crearea unui georgian georgian cap de pod (capturarea Batumi) a fost doar o parte O altă parte a fost declanșarea războiului Dashnak-turc cu scopul de a atrage Rusia sovietică într-un conflict armat în Caucaz Dashnak Armenia în a fost a doua (împreună cu Georgia menșevică) bază din Marea Britanie, SUA și Franța pentru continuarea intervenției armate împotriva Rusiei sovietice Pe de altă parte, Antanta și-a avut agentul în fața guvernului Dashnak din Armenia în lupta împotriva mișcării de eliberare națională din Turcia Vrăjmășia armeano-turcă a fost fomentată de Antanta în toate felurile posibile Un pretext favorabil pentru incitarea acestei ostilități a fost problema revendicărilor teritoriale ale ambelor guverne, atât turc, cât și dașnak La ianuarie , la o întâlnire a celor patru premieri la Londra, Dashnak Armenia a primit recunoașterea de facto La sugestia lui Curzon, această recunoaștere nu a prejudecat chestiunea determinării granițelor Armeniei, care urmau să fie stabilite în momentul deciziei asupra unui tratat de pace cu Turcia Întrebare despre american "Dezbateri parlamentare Camera comune", vol , XII , p Mandatul pentru Armenia a rămas și el deschis, întrucât Wilson, ocupat în lupta pentru ratificarea Tratatului de la Versailles, nu a putut să dea niciun răspuns aliaților - fie că Statele Unite au acceptat acest mandat sau l-au respins În timp ce în Senatul Statelor Unite se desfășura o luptă tensionată între susținătorii și oponenții ratificării Tratatului de la Versailles, nici problema mandatului american pentru Armenia nu a putut fi rezolvată În același timp, nu trebuie uitat că "chestiunea armeană" în această perioadă nu a fost doar inclusă ca parte integrantă a chestiunii despre soarta Turciei, ci nici mai puțin, dacă nu mai mult, a făcut parte din "procesul rusesc" întrebare", întrucât mandatul american urma să acopere Constantinopolul, Anatolia, Armenia Turcă și Transcaucazia În timp ce imperialiștii americani au ezitat dacă să accepte sau să respingă mandatul pentru Armenia, puterile Antantei (și în primul rând Anglia) pregăteau intens împărțirea Turciei Armenia (fie sub formă de mandat sau altfel) urma să plece în Statele Unite La conferința de la San Remo, aliații, printre altele, au "hotarat" și chestiunea Armeniei Rezumând discuția despre "chestiunea armeană" de la San Remo, Lloyd George, în discursul său din Camera Comunelor din aprilie , a remarcat că este vorba despre crearea unui stat mare, care, pe de o parte, ar putea rezista Turcia și să servească ca o pârghie suplimentară de presiune asupra acesteia și, pe de altă parte, să joace rolul unei trambulină antisovietice (în special ținând cont de faptul că și partea rusă a Armeniei a făcut parte din acest stat proiectat) Dar, după cum Lloyd George a remarcat melancolie în discursul său, această stare trebuia încă creată în sensul literal al cuvântului, adică acele părți din ea care au fost ocupate de trupele turcești trebuiau să fie recucerite Care dintre aliați ar putea prelua această sarcină dificilă, se întrebă Lloyd George Oricât de tentant a fost să creeze un nou satelit (și chiar și cu direcția lui împotriva Rusiei sovietice), nu au existat suficiente oportunități pentru aceasta, mai ales că împărțirea efectivă a Turciei între aliați a impus o "responsabilitate" serioasă fiecăruia dintre ei , cu alte cuvinte, o mare povară militară și financiară În condițiile crizei postbelice, nu

era nimic de gândit la creșterea acestei brize pe mine Lloyd George a încercat să-l transfere în SUA Nu întâmplător în discursul său au existat note sarcastice adresate Statelor Unite, care până acum "nu și-au luat nici măcar umbra răspunderii" în problema Armeniei Totuși, această încercare de a transfera "responsabilitatea" Armeniei către Statele Unite a eșuat din motive care nu depindeau nici de aliați, nici de Wilson La mai , Senatul a respins mandatul SUA pentru Armenia Problema mandatului american pentru Armenia s-a încheiat Cu tot mai mare zel imperialiștii britanici au început să "rezolve" chestiunea armeană După eșecul "fazei obligatorii" a chestiunii armene, a venit rândul fazei legale de "recunoaștere a Armeniei" Aceasta a fost o nouă înșelăciune a poporului armean, o înșelăciune care trebuia să creeze o ficțiune de a-i ajuta să creeze un stat armean independent Prin decizia Conferinței de Pace de la Paris, așa cum sa menționat deja (la sugestia lui Curzon), Armenia a fost recunoscută de facto în ianuarie Prin Tratatul de la Sevres din august , a fost recunoscut legal În preambulul Tratatului de la Sèvres, Armenia era menționată printre "puterile aliate" Articolul din tratat spunea: "Turcia declară că recunoaște Armenia, așa cum a făcut deja Puterile Aliate, ca stat liber și independent" Granițele Armeniei și în temeiul Tratatului de la Sevres nu au fost definite Această problemă, în conformitate cu articolul din tratat, a fost trimisă la arbitrajul personal al președintelui Wilson, care a declanșat războiul armeano-turc doar prin "medierea sa" În septembrie , armata turcă a invadat Armenia Trupele Dashnak nu au putut rezista ofensivei turcești, Dashnak Armenia s-a adresat Societății Națiunilor cu o cerere de a oferi asistență împotriva Turciei și, în același timp, de a admite Armenia în Liga Națiunilor Antanta ia respins ambele cereri Neputând să ofere asistență reală Armeniei, Dashnak-ii au semnat o pace de capitulare cu Turcia, oferindu-i două treimi din țară Astfel, rata Dashnakilor pentru ajutorul statelor Antantei nu a dat nimic Chiar și în timpul existenței guvernului Dashnak, Rusia sovietică a luat măsuri de asistență reală pentru poporul armean, care era amenințat de exterminare Această amenințare a devenit din ce în ce mai reală în fiecare zi ca urmare a politicii duble și perfide a Antantei în problema armeană, așa cum am menționat mai sus Pentru a ajuta poporul armean, guvernul sovietic a oferit guvernului Dashnak din Armenia serviciile sale de mediere în cadrul negocierilor cu Turcia Guvernul sovietic a acordat o mare importanță rezolvării democratice corecte a problemei armeane Popoarele din Transcaucazia au învățat deja din propria lor experiență dureroasă cum imperialismul Antantei "rezolvă" problemele lor naționale complexe, acționând împreună cu partidele burghezo-naționaliste și "socialiste" - musavațiștii, menșevicii georgieni și dașnacii Autoritatea acestor partide în ochii muncitorilor din Transcaucazia scădea irezistibil Legătura lor rușinoasă cu imperialiștii, în ciuda fluxurilor de propagandă demagogică, a devenit din ce în ce mai deschisă în fiecare zi, iar ei s-au dezvăluit din ce în ce mai mult ca agenți direcți ai Antantei Dimpotrivă, credința poporului muncitor din republicile transcaucaziene că numai Rusia Sovietică, cu politica ei justă asupra problemei naționale, ar putea rezolva problema națională (inclusiv cea armeană) în spiritul prieteniei dintre popoarele Transcaucazul, a crescut necontrolat În aceste condiții, guvernul sovietic a oferit atât Turciei, cât și Armeniei medierea sa pentru a stabili granițele exacte "pe baza dreptății și a autodeterminarii popoarelor" Ambele părți au acceptat (în vara anului) această mediere Cu toate acestea, aceste eforturi de mediere ale guvernului sovietic nu au avut succes,

deoarece, acceptând în cuvinte un principiu etnografic echitabil pentru determinarea granițelor, Turcia, pe de o parte, și Dashnak Armenia, pe de altă parte, au rezistat de fapt aplicării acestuia Eșecul eforturilor de mediere ale guvernului sovietic din vara anului în stabilirea granițelor corecte între Turcia și Armenia nu a oprit însă aceste eforturi Când în toamna anului relațiile dintre Armenia și Turcia au ajuns la o agravare extremă, guvernul RSFSR a luat măsuri pentru a încerca din nou pe cale diplomatică să prevină o ciocnire militară Dar și această încercare s-a încheiat cu eșec sept În octombrie , au început ostilitățile între Turcia și Dashnak Armenia Dar chiar și după izbucnirea ostilităților, guvernul sovietic și-a oferit din nou serviciile de intermediar De data aceasta, atât Turcia, cât și Dashnak-ii au respins propunerile sovietice Armata turcă și-a început atacul asupra Armeniei Cu toate acestea, ar fi greșit să credem că războiul armeano-turc din septembrie a fost rezultatul numai al agresiunii turcești Ambele părți, Turcia Kemalistă și Armenia Dashnak, au pregătit și au provocat această ciocnire militară din diverse motive Pentru Turcia, războiul cu Armenia a însemnat posibilitatea anexării întregii Armenii Cât despre Dashnaks, în ciuda lăudării lor verbale cu privire la capacitățile lor militare, ei știau de fapt că Armenia are forțe neglijabile și că o ciocnire militară cu Turcia va duce inevitabil la înfrângerea Armeniei Mergând în război cu Turcia, Dashnak-ii nu au plecat din calcule militare, ci din trădarea politică a poporului lor Ei au înțeles perfect că zilele domniei lor în Armenia erau numărate și că oamenii muncitori din Armenia vor pune capăt dictaturii lor În prezența unei astfel de perspective, au mers la înfrângere pentru a da cu trădare Armenia Turciei și a evita o revoluție Cu toate acestea, trebuie avut în vedere că nici lăcomia kemaliștilor, care au căutat să anexeze Armenia, nici trădarea politică a Dashnakilor, care au început un război pentru a păstra măcar o umbră a puterii lor în Armenia (sub Turcii), au fost forțele motrice decisive în Turcia războiul armean din În spatele atât Dashnak Armeniei, cât și Turciei Kemaliste se aflau imperialiștii Antantei, și în special britanicii Pregătirea și apoi declanșarea războiului Dashnak-turc au fost strâns legate de o nouă încercare de a crea un front antisovietic în Caucaz, care să înlocuiască frontul polonez-Wrangel, care se crăpa la acea vreme și deja în mod clar sortit dezastrului La noiembrie , adică în momentul în care războiul Dashnak-Turc era în plină desfășurare, până și Labor Daily Herald scria: "Există o conspirație pentru a crea un nou front împotriva Rusiei în Caucaz Capitaliștii occidentali nu vor să renunțe la speranțele lor pentru bogăția petrolieră a lui Baku Toate ziarele anti-ruse JP vorbim despre pericolul unei alianțe între Rusia sovietică și turcii din Asia Mică sub conducerea lui Kemal Dar acest lucru se face doar pentru a ascunde adevăratele intenții ale reacției Pericolul real constă în alianța secretă dintre Kemal și Antanta împotriva Rusiei Acest plan este prezentat guvernelor aliate de agenții lor confidențiali din Georgia și Armenia, Kemal trebuie să fie recunoscut, compensat pentru cheltuielile din Armenia și va fi de acord să-i alunge pe roşii din Baku*! Guvernul sovietic a dezlegat esența și direcția acestui nou atac al Antantei, care se pregătea împotriva Rusiei sovietice, și a luat toate măsurile necesare pentru a perturba noua versiune (caucaziană) a intervenției Aceste măsuri au fost luate în primul rând în direcția unei largi expuneri a conspirației pregătite Notele sovietice ale menșevicilor Georgiei către guvernul Marii Britanii și, în cele din urmă, apelul comisariatului popular pentru afaceri externe la muncitorii țărilor

Antantei din noiembrie , pe care le-am menționat mai sus, au expus planul Antantei de a captura Batum Pe lângă această campanie de denunțare, care și-a jucat fără îndoială rolul, guvernul sovietic a luat măsuri pentru a împiedica Turcia să participe la acest nou atac antisovietic În politica externă a Turciei kemaliste au existat tendințe foarte influente spre coluziune cu Antanta, dar alianța în sine nu exista încă Tendințele pro și contra alianței cu Antanta în politica Turciei kemaliste din acel moment încă se luptau între ele Activitatea diplomației sovietice a contribuit în mare măsură la înfrângerea tendinței antantofile și la încheierea tratatului sovieto-turc în martie În toamna anului , diplomația sovietică a menținut cel mai strâns contact cu Turcia kemalistă, urmărind îndeaproape negocierile diplomatice, pe de o parte, între Antanta și guvernul sultanului, iar pe de altă parte, între Kemal și stat "Dailv Herald", XL Citat în articolul lui A N Kheyfets "Sonoteko-Turkish Relations and the Question of Armenia in - " "Note academice Institutul Pedagogic al orașului Moscova, vol XIV Departamentul de Istorie Modernă, vol , p - mi Entente În această perioadă erau în curs de desfășurare pregătirile pentru Conferința de la Londra (pe problema Turciei), desfășurată în februarie Puterile Antantei (Marea Britanie și Franța) au încercat prin diferite metode să atragă Turcia în blocul antisovietic și Diplomația sovietică a distrus sistematic aceste încercări Tratatul sovieto-turc a asigurat pacea în Transcaucaz Despre acest tratat, V I Lenin scria în aprilie : " noi am semnat în urmă cu câteva zile un acord de pace cu turcii, care singur ne salvează de războaiele eterne din Caucaz" L Harta Antantei, și în special Anglia, care încerca să creeze un nou front antisovietic în Caucaz, s-a dovedit a fi bătută și de această dată Harta "armeană" a Antantei s-a dovedit, de asemenea, în cele din urmă bătută Întâmpinând Armenia sovietică, I V Stalin a scris: "Toți cei care ar trebui să știe că așa-zisa "problemă" armeană, asupra căreia bătrânii lupi ai diplomației imperialiste și-au bătut mintea în zadar, nu a putut decât să rezolve guvernul sovietic" După ce au suferit o înfrângere gravă în planurile lor de a crea un front caucazian, intervenționiștii (imperialiștii britanici, ale căror intenții erau pe deplin împărtășite de imperialiștii din SUA și Franța) au încercat să folosească rebeliunea de la Kronstadt Mai sus, într-un capitol special, a fost discutat în detaliu rolul jucat de imperialiștii americani în chestiunea utilizării revoltei de la Kronstadt Acest capitol se va ocupa de rolul imperialiștilor britanici În primul rând, trebuie avut în vedere faptul că, în ajunul revoltei de la Kronstadt, guvernul britanic a difuzat în mod activ rapoarte false despre tulburările din Rusia Măsura în care a ajuns participarea guvernului britanic la campania de minciuni despre Rusia sovietică este demonstrată de falsificarea Pravdei, care a apărut la Londra Acest fals a fost publicat în multe exemplare și distribuit nu numai la Londra, ci a fost și importat în țările care se învecinează cu Rusia ca un presupus V, I Lenin, Soch , vol , p I V Stalin, Op v , p copie autentică Când această falsificare grosolană a fost dezvăluită în Parlament, ministrul de Interne Shortt, lipit de zid, a declarat că "aceasta nu a fost propagandă, ci doar difuzarea de știri adevărate (!?) și că a aflat despre această poveste doar după ce a fost falsă" Adevărul a apărut Cu toate acestea, în urma întrebărilor de la membrii Parlamentului, Shortt a fost nevoit să admită că șeful poliției secrete britanice a luat parte la această fabricație, care, în primul rând, a ajutat la tipărirea falsului și, în al doilea rând, la trimiterea în străinătate Cât despre Lloyd George, acesta a scăpat cu afirmația că nu

știa nimic despre acest fals * Cu toate acestea, din mărturisirea lui Shortt a rezultat că, în orice caz, o anumită parte a guvernului britanic a participat la o campanie calomnioasă de minciuni în ajunul și în momentul evenimentelor de la Kronstadt De aceea, NKID, în protestul său publicat la martie , a afirmat că diseminarea falsurilor antisovietice de către guvernul britanic a fost calculată pentru a "prejudicia negocierile ulterioare dintre Rusia și Anglia privind un acord comercial și, în același timp, influența delegația turcă aflată la Londra și noului președinte american care tocmai a intrat în administrație" Mai mult, după cum se precizează în declarația NKID, "Guvernul rus a apelat la guvernul turc pentru a-i expune manevra guvernului britanic, care urmărește să provoace cel mai mare prejudiciu popoarelor rus și turc, iar la în același timp, un mesaj este trimis Americii pentru a o familiariza cu starea actuală a lucrurilor și pentru a- i sublinia discrepanțe monstruoase cu realitatea declarațiilor oficiale ale Ministerului de Externe britanic În legătură cu cererea guvernului sovietic, ambasadorul turc la Moscova, Ali Fuad Pașa, l-a trimis pe Beki- Vezi Buletinul NKID, nr , , p "Politica externă a URSS - " Culegere de documente ^ v P, p • Ibid py Sami Bey, care la acea vreme negocia la Londra cu guvernul britanic, a primit următorul mesaj: "Tocmai am aflat despre rapoartele senzaționale publicate de marea presă europeană despre situația din Rusia sovietică și, în special, de la Moscova Ambasada Turciei se află la Moscova din februarie și nu am fost nevoit să observ niciunul dintre acele evenimente extraordinare care sunt relatate în ziare Având în vedere poziția delegației turce de la Londra, unde știrile ajung la ea doar din surse occidentale, consider că este oportun, în interesul adevărului, să vă aducem la cunoștință cele de mai sus S-a menționat mai sus că măsuri precum pregătirea ocupației Batumului cu scopul de a transforma Georgia mai mică vizitatoare într-o rampă de lansare pentru o nouă intervenție, instigând războiul Dashnak-turc cu scopul de a-l transforma într-un război între Turcia și Turcia Rusia sovietică și, în cele din urmă, participarea guvernului britanic la campania de minciuni antisovietice, legată de rebeliunea de la Kronstadt și care vizează, în special, perturbarea tratatului anglo-sovietic, nu au putut fi realizate în ciuda sau cel puțin fără știrea lui Lloyd George Astfel, ideea nu era doar că două grupuri se luptau în cadrul guvernului britanic, reflectând interesele opuse ale burgheziei engleze (una, care reprezenta reluarea comerțului cu Rusia, iar cealaltă, susținând continuarea intervenției armate), dar că guvernul britanic în general, a dus la îndeplinire simultan ambele tactici, întărind una sau alta în funcție de situația politică După cum sa menționat mai sus, la sfârșitul lunii decembrie , Krasin a fost convocat la Moscova pentru o întâlnire cu privire la negocierile ulterioare privind problema unui acord comercial Totuși, plecarea lui Krasin la Moscova nu a fost un obstacol în calea încheierii tratatului Obstacolul a fost o nouă întârziere, care a fost folosită în negocieri de guvernul britanic În ianuarie-februarie , poziția susținătorilor continuării intervenției militare nu era încă Izvestia, martie a fost abandonat în cele din urmă Pregătirile pentru Frontul Caucazian de Intervenție au continuat Deși puterea sovietică tocmai fusese proclamată pe unul dintre sectoarele acestui front (în Armenia), și astfel planurile intervenționiste au primit o lovitură semnificativă, imperialiștii britanici nu își pierduseră încă speranța de a-și duce la bun sfârșit încercările de a provoca o ciocnire militară între Turcia kemalistă și Rusia sovietică și astfel transformă războiul armeano-turc în cel sovietic-turc

Delegația turcă (plenipotențiară), condusă de comisarul pentru afaceri externe Bekir Sami Bey, se afla la Londra și lui Lloyd George i-a propus ca Turcia să intre în lagărul antisovietic În aceste condiții (la care, după ceva timp, s-au adăugat speranțe într-o rebeliune de la Kronstadt), guvernul britanic a îngrămădit obstacol după altul, evitând astfel semnarea unui acord Noi obstacole întâlnite din vina guvernului britanic în drumul către acordul final anglo-sovietic au fost evidențiate de telegrama radio a lui Chicherin adresată lui Curzon din februarie Înainte de plecarea lui Krasin la Londra, guvernul sovietic a formulat situația în termenul specificat telegrama radio În primul rând, în telegrama lui Chicherin se afirma că "în ceea ce privește termenii acordului comercial în sine, nu există dezacorduri atât de profunde între cele două guverne care să nu permită un acord prin discuții ulterioare între domnul Krasin și departamentul britanic în cauză " Astfel, nu conținutul acordului comercial a servit drept obstacol în calea reglementării relațiilor dintre Rusia sovietică și Marea Britanie "Principalul obstacol în calea semnării acordului", se spunea în radiotelegrama din februarie, "este, totuși, partea introductivă (a acordului ^ - B Sh), pe care guvernul britanic dorește să o completeze și să o extindă fără corespunzătoare negocieri dincolo de baza stabilită de comun acord prin schimb "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p tami la iunie și iulie ( )" Telegrama radio a lui Chicherin enumera acțiunile ostile ale guvernului britanic față de Rusia sovietică, arăta în mod clar cum subminează orice posibilitate de comerț cu Rusia sovietică S-a părut, așadar, că, deși încerca în toate modurile posibile să extindă unilateral obligațiile politice ale guvernului sovietic față de Marea Britanie, guvernul acesteia din urmă nu și-a încetat în niciun caz activitățile sale ostile împotriva Republicii Sovietice Radiotelegrama lui Chicherin vorbea despre asistența britanică pentru rămășițele Gărzilor Albe Ruse din Iran, despre sprijinul Marii Britanii pentru politica provocatoare a guvernului menșevic georgian, despre acțiunile militare ostile ale guvernului britanic la Marea Neagră, despre încercările Marii Britanii de a preveni stabilirea unor relații de prietenie între Turcia și Rusia sovietică, a eforturilor liderilor britanici care vizează incitarea Afganistanului împotriva Rusiei sovietice Telegrama lui Chicherin reflecta dorința reală și sinceră a guvernului sovietic de pace și comerț cu Anglia În acest sens, V I Lenin a spus la cel de-al -lea Congres al PCR (b): "Înainte de cel de-al -lea Congres al Partidului, atenția noastră și toate eforturile noastre au fost îndreptate spre realizarea unei tranziții de la relațiile de război cu țările capitaliste la relațiile de pace și comerț Am făcut tot felul de demersuri diplomatice pentru aceasta și s-au dovedit a fi învingători împotriva, fără îndoială, mari diplomați Dar este prea puțin pentru a ne mulțumi cu o victorie diplomatică Avem nevoie de relații comerciale reale, nu doar de victorii diplomatice Dar abia în acest an lucrurile au început să se apropie de faptul că relațiile comerciale au început să se dezvolte oarecum A fost o întrebare despre relațiile comerciale cu Anglia Din vara trecută, acesta a devenit un punct focal Războiul cu Polonia ne-a aruncat departe în acest sens S-a dovedit că chestiunea nu a fost hotărâtă până astăzi Astăzi, se pare, a devenit cunoscut în ziare că Krasin a spus presei din Londra că se bazează pe "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p semnarea promptă a unui acord comercial Nu știu dacă această speranță este pe deplin asigurată Nu pot decide dacă acest lucru se va întâmpla cu adevărat, dar, din partea mea, trebuie să spun că noi, cei de la Comitetul

Central, am acordat acestei întrebări un loc imens și am considerat că este corect din partea noastră să facem concesii pentru a ajunge la un acord comercial cu Anglia După cum a raportat agenția de telegraf, cabinetul britanic a discutat intenționat telegrama lui Chicherin S-a decis continuarea negocierilor Pe februarie, în discursul de la tron al Regelui de la deschiderea Parlamentului, era sintagma: "Am speranța că negocierile privind un acord comercial cu Rusia vor duce și ele la un final dezirabil" Această frază a fost rostită pentru a liniști acea parte a cercurilor de afaceri britanice care au susținut semnarea acordului, precum și clasa muncitoare, care a cerut urgent stabilirea relațiilor cu țara sovietică Între timp, rezistența unei părți semnificative a guvernului britanic (în primul rând Curzon și Churchill) a continuat La sfârșitul lunii februarie , negocierile anglo-sovietice de la Londra au intrat într-o perioadă de criză Această criză a fost asociată cu un nou val de propagandă antisovietică care a apărut în ajunul rebeliunii de la Kronstadt, așa cum am discutat mai sus Cu toate acestea, aceste evenimente și activitățile provocatoare ale guvernului britanic legate de acestea au întârziat doar puțin semnarea acordului comercial anglo-sovietic Nu a fost posibil să perturbăm această semnare, ceea ce și-au dorit atât de mult autorii "informațiilor despre evenimentele din Rusia" false și provocatoare de la Ministerul de Externe britanic Chiar și ei au înțeles că rebeliunea de la Kronstadt s-a dovedit a fi o încercare, folosind mijloace nepotrivite, de a zgudui puterea sovietică La martie , Krasin s-a întors la Londra și a adus cu el o serie de clarificări la textul acordului propus Negocierile au fost reluate martie a fost semnat acordul sovieto-britanic V I Lenin, Soch , vol , p - a Vezi Viața Economică; februarie cit conform "Buletinului NKID" nr , , p Astfel, a trecut mai bine de un an din momentul în care, la o ședință a Consiliului Suprem al Aliaților din ianuarie , Lloyd George a anunțat oportunitatea negocierilor pentru încheierea unui acord comercial cu "cooperarea rusă", și înainte de semnarea primului acord comercial Această perioadă lungă a fost rezultatul unei politici de întârziere și ezitare din partea guvernului britanic și a lui Lloyd George personal Doar eșecul celei de-a treia campanii a Antantei, situația economică dificilă din Anglia, presiunea clasei muncitoare și eforturile persistente de pace ale guvernului sovietic l-au forțat pe Lloyd George să semneze acordul la martie Natura sa semi-politică, semi-comercială se exprimă în problemele care au fost soluționate Conținutul principal al acordului a fost următorul: ambele părți s-au angajat să se abțină de la orice acțiuni ostile și propagandă ostilă una împotriva celeilalte Republica Sovietică trebuia să se abțină de la astfel de acte în India, Afganistan și alte țări din Asia, iar guvernul britanic - în țările care făceau parte din Imperiul Rus Cetăţenii ambelor state au primit dreptul de a se întoarce în patria lor Au fost înlăturate obstacolele din calea reluării comerțului dintre cele două țări, iar relațiile comerciale și politice au fost reluate în egală măsură Guvernul britanic s-a angajat să nu întreprindă nicio măsură menită să intre în posesia aurului, proprietăților și bunurilor aparținând guvernului sovietic Într-o declarație specială anexată la tratat, guvernul sovietic s-a angajat să plătească despăgubiri în viitor persoanelor private care au furnizat bunuri sau au prestat servicii Rusiei, dar rezolvarea practică a tuturor acestor probleme a fost amânată până la un tratat general de pace Acordul comercial din martie a însemnat, în primul rând, recunoașterea efectivă a guvernului sovietic Acest lucru a fost anunțat oficial de Lloyd George pe martie

în Camera Comunelor Semnarea unui acord comercial cu Marea Britanie a deschis calea pentru încheierea unui număr de acorduri similare între Rusia sovietică și țările din Europa de Vest în perioada - secolul al XIV-lea E Stein În acest capitol, făcând o imagine a relațiilor anglo-sovietice din - , am remarcat prezența a două linii tactice ale politicii externe britanice în "chestiunea rusă" Ce explică aceste două linii tactice ale politicii externe britanice? Explicația obișnuită pentru aceste două tactici până de curând a fost aceea de a afirma "diferențe acute" în cadrul guvernului britanic: între Lloyd George și susținătorii săi și Churchill, Curzon și susținătorii lor (aripa dreaptă a cabinetului) Aceste dezacorduri, desigur, nu pot fi negate complet, dar, în același timp, nu se poate acorda mai multă importanță lor decât merită Primitiv, esența acestor dezacorduri este de obicei afirmată după cum urmează: Lloyd George a fost în favoarea unui acord cu Rusia sovietică, în timp ce Churchill și Curzon au fost împotriva acestui acord Aceasta este o simplificare incontestabilă De fapt, Lloyd George, care era în favoarea unui acord cu Rusia Sovietică, a participat atât la pregătirea, cât și la implementarea celei de-a treia campanii a Antantei, l-a ajutat pe Pilsudski, Wrangel, a amenințat guvernul sovietic cu performanța flotei britanice, a participat în pregătirea versiunii caucaziene a intervenţiei Curzon, care a fost împotriva unui acord cu Rusia sovietică, a condus personal negocierile de la Copenhaga, a participat la negocierile privind un acord comercial etc Lloyd George, Curzon și Churchill au fost de asemenea de acord că Rusia sovietică ar trebui să fie încercuită de un inel de graniță ostilă state din Vest - La început, toți cei trei politicieni au fost de acord că formarea acestor state ar trebui realizată cu ajutorul intervenției armate, iar în cursul anului , când intervenția practic se prăbușise deja, din nou întregul trio (Lloyd George, Curzon , Churchill) a crezut în unanimitate că este necesar, în interesul Marii Britanii, realizarea unor state de frontieră, fără a interfera în negocierile de pace dintre țările baltice și Rusia sovietică Toți cei trei membri ai guvernului britanic au fost complet unanimi cu privire la problema "planului caucazian" de intervenție, ocuparea Batumului, utilizarea unităților menșevice georgiene, transformarea războiului turco-dașnak într-un război împotriva Rusiei sovietice, etc Aceste exemple ar putea fi multiplicate, dar acestea sunt suficiente pentru a arăta amploarea și natura acestor dezacorduri Repetăm, au existat dezacorduri cu privire la problema atitudinii față de Rusia sovietică în cabinetul de coaliție Lloyd George, dar, în primul rând, acestea au fost nu pe problema strategiei, ci a tacticii în "politica rusă" a Marii Britanii, iar în al doilea rând , aceste neînțelegeri au reflectat nu doar lupta dintre cele două linii ale diplomației britanice, ci și coexistența lor, care este caracteristică în special politicii britanice Spre deosebire de Franța, care atât în - , cât și în avea o singură linie de politică (deci o tactică), Marea Britanie în avea două linii de politică față de Rusia sovietică deodată și simultan Strategia britanică în această problemă a fost clară și a fost împărtășită de toți membrii cabinetului britanic fără excepții sau abateri Această strategie (comună întregului imperialism) a vizat distrugerea puterii sovietice, restaurarea capitalismului pe teritoriul Rusiei sovietice și transformarea lui într-un anexă colonial al imperialismului occidental Pentru atingerea acestui obiectiv strategic a servit și sarcina dezmembrării Rusiei, care a fost deosebit de benefică pentru imperialismul britanic Repetăm, nu au existat dezacorduri în această sarcină strategică Lloyd George a fost la fel de

dedicat implementării sale ca și Churchill Au existat diferențe în privința tacticii prin care urma să fie realizată implementarea sarcinii strategice comune De asemenea, trebuie remarcat aici că diferențele nu au constat deloc în excluderea completă a unei tactici de către o altă tactică: de exemplu, tactica numită convențional "tactica lui Lloyd George" nu exclude intervenția armată, la fel ca "Churchill-Curzon" tactica" nu exclude negocierile Ambele tactici aveau un drept legitim de a exista, iar disputele din cadrul cabinetului britanic nu se refereau, de obicei, la care dintre ele ar trebui folosită, ci care tactici la un moment dat ar face mai bine pentru atingerea scopului strategic Coexistența a două tactici în politica engleză a fost exprimată în următoarele variante:) alternanță ca urmare a unei modificări a echilibrului forțelor concurente în aceeași zonă de intervenție,) coexistența a două tactici simultan, dar în diferite domenii de intervenție M Veneția Anglia a schimbat tactica în funcție de faptul că Armata Roșie îi învingea pe intervenționiști sau, dimpotrivă, intervenționiștii au reușit să câștige o victorie temporară De îndată ce prăbușirea lui Denikin și Kolchak a devenit evident (sfârșitul anului), Anglia a propus ridicarea blocadei și reluarea comerțului cu Rusia sovietică; în același timp, aceeași Anglia a luat parte la pregătirea celei de-a treia campanii a Antantei În timpul acestei a treia campanii, tactica britanică s-a schimbat continuu în funcție de succesul sau eșecul Armatei Roșii Toate cele de mai sus indică faptul că burghezia britanică, după ce a acumulat o vastă experiență în politica internațională de-a lungul secolelor, și-a dezvoltat în același timp capacitatea nu numai de a-și adapta tactica la condițiile în schimbare, ci și de a efectua două tactici simultan pentru a atinge un obiectiv strategic Diplomația britanică în chestiunea Rusiei sovietice în , ca și într-o serie de alte probleme ale politicii externe britanice, a aplicat imediat două tactici: una dintre ele a fost continuarea intervenției armate, iar cealaltă a fost negocierile comerciale și politice cu Rusia sovietică Diferențele de cabinet dintre aripa Lloyd George și aripa Curzon-Churchill, repetăm, nu au constat deloc în faptul că prima a respins complet metoda intervenției armate, iar cea de-a doua metoda negocierilor Ambele părți erau conștiente că urmăresc același obiectiv strategic Dacă Lloyd George a înțeles că Churchill și Curzon doreau să răstoarne puterea sovietică cu ajutorul unui atac frontal din exterior, atunci Churchill și Curzon erau la fel de conștienți că Lloyd George, acceptând un acord comercial cu Rusia sovietică, conta pe răsturnarea sovietică putere putere din interior Între reprezentanții ambelor tactici, disputa a fost despre când și în ce măsură să se aplice una sau alta tactică Este caracteristic că în timpul verii anului , adică în timpul războiului polono-sovietic, precum și al războiului lui Wrangel împotriva Rusiei sovietice, diplomația britanică i-a susținut pe Pilsudski și Wrangel, dar nu a oprit complet negocierile comerciale și politice cu Rusia sovietică, t adică a continuat tactica de a paria pe "doi cai" Abia după înfrângerea completă atât a lui Pilsudski, cât și a lui Wrangel, principalul pariu a fost pus pe interesele comerciale și politice negocierile, care au fost reluate integral în noiembrie Această împrejurare nu a împiedicat în același timp diplomația britanică (noiembrie-decembrie) să se pregătească activ pentru implementarea versiunii caucaziene a intervenției armate Cercetătorul care trece peste această particularitate a politicii engleze și care caută în ea nu doar o sarcină strategică, ci și o singură tactică, riscă să cadă în eroare CAPITOLUL V POZIȚIA OSTILA A IMPERIALISMULUI FRANCEZ ÎN

"ÎNTREBAREA RUSĂ" ÎN TOAMNA - PRIMAVARA Capitolele precedente au vorbit în detaliu despre politica ostilă a imperialismului francez în anumite sectoare ale frontului antisovietic A fost studiat rolul activ al burgheziei imperialiste franceze în organizarea și implementarea celei de-a treia campanii a Antantei în vara anului , precum și asistența politică, financiară și militară pe care imperialiștii francezi le-au oferit atât lui Pilsudski, cât și lui Wrangel, în speranța cu ajutorul lor pentru a realiza eliminarea sistemului socialist sovietic S-a arătat cât de departe a mers acest ajutor în raport cu Pan-Polonia, care a fost împinsă de Franța imperialistă să atace Rusia sovietică și, după ce a fost dezvăluită incapacitatea acesteia de a continua ostilitățile împotriva Rusiei sovietice, a împiedicat încheierea unui tratat de pace polono-sovietic În mod similar, s-a arătat rolul activ al imperialismului francez în aventura lui Wrangel, pe care la august guvernul francez l-a recunoscut oficial drept șeful "guvernului din sudul Rusiei" S-a spus mai sus că politica imperialismului francez ostil Rusiei sovietice în vara anului a coincis complet cu politica SUA ostilă statului sovietic și că identitatea atitudinilor lor politice, în special, s-a reflectat într-o astfel de ostilă anti- Document sovietic ca nota secretarului de stat al SUA Kolby Această notă a oferit un mare sprijin anti-sovietic poziţia lui Millerand şi sa întâlnit cu deplina lui aprobare La rândul său, Colby a spus că răspunsul guvernului francez la nota sa "este din toate punctele de vedere o declarație de mare importanță, dând o poziție fermă disputei luate de Statele Unite ale Americii" L* Această poziție a lui Colby, mărturisind solidaritatea deplină a politicii SUA privind "chestiunea rusă" cu politica intervenționistului inveterat și inamicului jurat al Rusiei sovietice, Millerand, a fost în egală măsură caracteristică atât imperialismului american, cât și francez În cele din urmă, în capitolul despre intervenția în Orientul Îndepărtat, a fost discutată atitudinea ostilă a imperialiștilor francezi, care au asistat cu zel Japonia imperialistă în încercările ei de a pune mâna pe Orientul Îndepărtat rusesc și de a-l transforma în colonia sa Acest capitol este dedicat perioadei care a venit după înfrângerea celei de-a treia campanii a Antantei Acesta examinează poziția Franței în raport cu Rusia sovietică în toamna lui și în primăvara lui Nu există nicio îndoială că înfrângerea Poloniei și încheierea de către Polonia a unui tratat de pace cu Rusia sovietică, care a urmat împotriva sfaturilor și insistențelor Franței, și în special înfrângerea lui Wrangel, al cărui "guvern" nu fusese cu mult timp înainte oficial recunoscut de Franța, a făcut o puternică impresie asupra cercurilor conducătoare ale burgheziei franceze Aceștia din urmă nu au putut stabili imediat o nouă linie a politicii lor după ce linia veche (a treia campanie a Antantei) a dat faliment Presa franceză, însumând rezultatele înfrângerii lui Wrangel și moartea speranțelor pe care burghezia franceză le pusese în el, a continuat să susțină însăși "ideea" a wrangelismului Ziarul "Temps" în editorialul din noiembrie , adică la câteva zile după lichidarea lui Wrangel, scria: "Rusia lui Wrangel nu a pierit, deoarece este temelia pe care se va construi viitoarea Rusie Si mai devreme sau mai tarziu va rasari din cenusa Aceste speranțe pentru "învierea din cenușă" Wrangelismului nu au fost în niciun caz doar un exercițiu literar Telegramă de la New Roark către The Times, VIII Vezi Buletinul NKID, nr , , p Citat conform "Buletinului NKID" nr , , pag autor al editorialului principalului organ tipărit al burgheziei franceze Guvernul francez s-a ocupat de păstrarea cadrelor Wrangel după fuga lor din Crimeea sub loviturile Armatei Roșii În acest scop, guvernul

francez a început să organizeze rămășițele armatei lui Wrangel pentru a le salva pentru a le utiliza în continuare în lupta armată împotriva Rusiei sovietice În plus, a confiscat valorile materiale scoase de Wrangel din Crimeea Pentru a atenua cumva nemulțumirile provocate în țară de eșecul aventurii lui Wrangel, în special nemulțumirea micii burghezii, iritată de pierderea speranțelor de plată pe "împrumuturile rusești", guvernul francez deja în noiembrie , că este, imediat după înfrângerea lui Wrangel, a declarat că este angajat în "lichidarea" consecințelor înfrângerii lui Wrangel și, în special, în "lichidarea" armatei sale Această "lichidare", totuși, avea un caracter foarte ciudat În decembrie , L'Humanite a dezvăluit, cu ajutorul dovezilor documentare, intenția guvernului francez de a introduce clandestin echipamentele militare ale lui Wrangel în Polonia Ca răspuns la aceasta, pe decembrie, guvernul francez a fost nevoit să declare în parlament că, după înfrângerea lui Wrangel, va înceta să-și susțină armata Aceasta a fost din nou o minciună, căci a trecut încă mult timp până când armata lui Wrangel a încetat să mai existe, parțial transferată cu ajutorul Franței și Angliei în Polonia și Orientul Îndepărtat și parțial dislocată în mase compacte în Iugoslavia, Cehoslovacia și Bulgaria Plângându-se ipocrit de costurile mari asociate cu întreținerea a de soldați și ofițeri Wrangel, guvernul francez nu a ratat ocazia de a câștiga bani din lichidarea lui Wrangel, recurgând la jaful total de bunuri aparținând poporului sovietic După cum știți, Wrangel, în timpul zborului său, a luat întreaga rămășiță a flotei militare a Mării Negre din Crimeea Dreadnoughts "Volya" și "George Victorious", crucișătorul "Almaz", distrugătoarele "Bespechny", "Strong" și "Bright", canonierele "Strizh" și "Grozny", transportul "Kronstadt", spărgătoare de gheață și au fost capturate trei submarine Guvernul francez a anunțat oficial că a capturat această flotă pentru rambursarea cheltuielilor sale pentru armata lui Wrangel Flota a fost retrasă în portul francez din Africa, Bizerte Potrivit decretului președintelui Republicii Franceze din decembrie * , a fost creată o comisie, ale cărei atribuții includea sarcina "lichidarii tuturor tipurilor de bunuri - depozite, nave etc , care erau la dispoziția generalului Wrangel și a venit la dispoziția Franței" Pe lângă navele marinei ruse, comandamentul francez a sechestrat nave comerciale (ambarcațiuni, transporturi etc) pentru un total de lire sterline, precum și diverse bunuri pentru un total de lire sterline Toate acestea au căzut în mâinile burgheziei franceze Marina, dusă la Bizerte, nu a fost niciodată înapoiată guvernului sovietic, în ciuda cererilor sale insistente Așa că capitaliștii francezi și-au "întors" pe cheltuiala poporului sovietic costul "ajutorului" pe care l-au oferit generalului rebel al Gărzii Albe, care, la ordinul lor, a ridicat mâna împotriva poporului sovietic Pe lângă un act atât de evident ostil precum acapararea flotei sovietice de la Marea Neagră, guvernul francez la sfârșitul anului și începutul lui nu a oprit ostilitățile îndreptate împotriva Rusiei sovietice Pe Marea Neagră, navele navale franceze au menținut o blocada navală a coastei sovietice În decembrie , Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe a depus un protest la guvernul francez faţă de atacul unui distrugător francez asupra navei cu aburi ruse Zeinab dus de flota franceză la Constantinopol La ianuarie , distrugătoarele franceze au atacat fără avertisment nava rusă Elpidifor În acest sens, la ianuarie , Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe a făcut un acut protest la adresa guvernului francez Protestul spunea că actele enumerate de atac asupra unei nave rusești ar putea fi considerate "dovada unui sistem adoptat de guvernul

francez și echivalând cu corectarea Vezi Buletinul NKID, nr , , p Vezi "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p acțiune militară" Într-adevăr, "sistemul" guvernului francez în "chestiunea rusă" era la acel moment intervenția militară în curs Blocada Franței asupra țărmurilor sovietice ale Mării Negre și pirateria flotei franceze au fost dovezi ale participării Franței, împreună cu Marea Britanie, la pregătirea "planului caucazian" pentru continuarea intervenției armate împotriva Rusia Sovietica Rolul imperialiștilor francezi în planurile de intervenție în Caucaz este evidențiat și de povestea memorandumului prezentat de delegația guvernului menșevic al Georgiei la Liga Națiunilor de la Geneva în decembrie Rusia Influențarea lacomilor poftele imperialiștilor britanici și francezi, autorii memorandumului au subliniat importanța rutelor comerciale prin Georgia, Persia, Armenia și Asia Centrală Ei au cerut Societății Națiunilor să "păstreze caracterul internațional" al acestei căi, cu alte cuvinte, să-și stabilească controlul asupra Transcaucazului La acest memorandum, predat Ligii Natiunilor, menșevicii georgieni au primit un fel de răspuns sub forma unei declarații pregătite spre publicare de noul Înalt Comisar al Franței și Georgiei, Chevalier, care la decembrie , a dat un interviu cu un reprezentant al Agenției Telegrafice Georgiane Chevalier a început direct cu o referire la "misiunea georgiană în Europa" (adică tocmai cea care a înmânat memorandumul citat mai sus Ligii Națiunilor - B Sh), "care, după cum a afirmat Chevalier, a descris în mod viu rolul din Georgia, i-a prezentat capacitățile și nevoile ei Georgia, a spus Chevalier, este "o cale minunată și naturală între Est și Vest Această condiție este indispensabilă pentru restabilirea unei ordini mondiale normale Intervenția armată, fie sub forma unei revoluții interne, fie sub formă de presiune externă, echivalează în esență cu închiderea acestei căi Într-adevăr, "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p Publicat în jurnalul oficial al guvernului menșevic georgian "Borba" la decembrie orice stat care s-ar amesteca în treburile interne ale Georgiei în acest fel, provocând astfel în mod inevitabil măsuri corespunzătoare din partea altor state pentru a proteja Georgia, Antanta nu dorește în niciun caz să creeze un nou front în Georgia Dar dacă Georgia ar fi fost subiectul unui atac asupra independenței și securității sale de către un inamic intern sau extern, ușa pentru comerțul dintre Asia și Europa prin Caucaz ar fi strâns închisă Astfel, planurile menșevicilor georgieni, reflectate în memoriul lor, au găsit un răspuns favorabil din partea Antantei, și în special din partea Franței Declarația lui Chevalier a dezvăluit pe deplin cărțile intervenționștilor "Protecția" Georgiei în cazul unui "atac" despre care a vorbit Chevalier este o formulă destul de cunoscută care a fost folosită în mod repetat de aliați în perioada intervenției armate Reamintim că tocmai această formulă a fost elaborată în decembrie și ianuarie la ultimele întâlniri ale Conferinței de Pace de la Paris în relația cu statele transcaucaziene și, mai mult, în momentul în care conferința avea în vedere și discuta planul Foch pentru intervenţie armată prin Transcaucazia Poziția agresivă antisovietică a Franței în țările baltice din toamna anului a fost discutată în detaliu în legătură cu acțiunile provocatoare ale Statelor Unite din august și decembrie în raport cu Rusia sovietică Era atunci despre zvonuri provocatoare despre "viminul atac al Rusiei sovietice asupra țărilor baltice", iar această "versiune", care a fost difuzată intens de Departamentul de Stat al SUA, a fost obținută din surse franceze Răspândirea acestei minciuni a fost urmată de cererea misiunilor

americane și franceze din statele baltice de a trimite acolo nave de război După cum sa menționat deja, aceasta a fost o conspirație a Statelor Unite și a Franței, menită să declanșeze o ciocnire militară între țările baltice și Rusia sovietică Această conspirație, din punctul de vedere al imperialiștilor francezi, avea două scopuri: să declanșeze un război baltico-sovietic pentru a începe o nouă intervenție armată și să perturbe tratatele de pace semnate între Rusia sovietică și țările baltice (primul cu Estonia - februarie , ultima cu Finlanda la octombrie) În chestiunea acestor tratate de pace, poziția imperialismului francez (spre deosebire de engleză) a fost puternic negativă / Raportul lui G V Chicherin la Congresul al VIII-lea al Sovietelor al RSFSR spunea că în ajunul semnării unui tratat de pace între Rusia Sovietică și Estonia, Clemenceau a declarat "anatema oricui recunoaște un acord cu Rusia Sovietică ca posibil, anatema Estoniei dacă ea este de acord cu un acord cu noi" această linie de politică, Clemenceau, reprezentantul său în Consiliul Suprem al Aliaților, Bertello, a amenințat Estonia la începutul lunii ianuarie că "Consiliul Suprem al Antantei va lua măsuri împotriva Estoniei dacă Estonia face pace cu Rusia Sovietică" Franța a luat aceeași poziție amenințătoare față de Finlanda, declarând în toamna anului că "dacă are loc un astfel de acord (un tratat de pace cu Rusia Sovietică - B Sh \\, ea, adică Franța își va schimba atitudinea binevoitoare față de Finlanda" Spre deosebire de Marea Britanie, care a urmat două linii tactice în "politica sa rusă", Franța a urmat o linie tactică - cea mai activă participare la a treia campanie, iar după prăbușirea acesteia - în continuare, pregătirea unei noi runde de intervenție armată cu asistență militară a unui număr de state baltice În prezența unor astfel de tactici, negocierile de pace și apoi tratatele de pace dintre țările baltice și Rusia sovietică, ar putea evoca în mod firesc doar o atitudine puternic negativă din partea Franței Nu întâmplător reprezentantul SUA la Riga Gad a relatat indignarea reprezentanților francezi în Letonia când a primit vestea că Estonia a semnat un armistițiu cu Rusia sovietică Pacea Estoniei cu Rusia sovietică a fost o breșă reală în lanțul de intervenție creat de diplomația franceză în La fel ca Marea Britanie, Franța a împărtășit ideea dezmembrării Rusiei Sovietice Împărtășind o linie comună cu Marea Britanie privind dezmembrarea Rusiei Sovietice și excluderea periferiei din aceasta, Franța, spre deosebire de Marea Britanie "Vestitorul NKID" nr , februarie , p a Vezi "Herald of the NKID" nr , ? februarie , p Marea Britanie nu era deosebit de interesată de Țările Baltice Acest lucru s-a datorat faptului că relațiile comerciale dintre Franța și țările baltice erau slabe Influența politică a Franței în Țările Baltice a fost, de asemenea, de multe ori inferioară englezei Diplomația franceză era conștientă că, despărțindu-se de Rusia, țările baltice vor forma sfera de influență a Marii Britanii, nu a Franței Un alt lucru este Crimeea și sudul Rusiei cu bazinul Donețului Politica ostilă antisovietică a imperialismului francez s-a manifestat deosebit de viu prin influența pe care a exercitat-o asupra Poloniei panerești și a României boierești, care se aflau în perioada pe care o studiem în dependență vasală de Franța Franța a fost cea mai mare putere care a dirijat politica polono-română în această perioadă în "chestiunea rusă" În ceea ce privește Polonia, această "conducere" a constat în primul rând în sprijinul direct (financiar, armament și echipament militar) al bandelor contrarevoluționare Petliura, Balahovici, Savinkov și alții, care au continuat, în ciuda semnării unui tratat preliminar de pace în octombrie , , operațiuni militare împotriva Rusiei Sovietice Mâna

călăuzitoare a conducerii franceze a fost consemnată în nota de protest sovietică trimisă Președintelui Consiliului de Miniștri și Ministrului Afacerilor Externe al Franței la octombrie , adică la săptămâni de la semnarea tratatului preliminar de pace între RSFSR și RSS Ucraineană, pe de o parte, și Polonia - cu alta Nota a vorbit despre acțiunile militare ale lui Petlyura, Balakhovici și Savinkov și despre asistența pe care Franța o oferă acestor bande "Evident", se spunea în nota, "guvernul francez, care, în ciuda asigurărilor sale repetate, a furnizat până acum armata poloneză comandanți și instructori militari, a trimis echipamente și arme în Polonia pentru a lupta împotriva Rusiei și i-a oferit împrumuturile necesare pentru aceasta, oferind sprijin lui Petliura si complicilor sai, continua sa mentina tulburarile si starea de razboi din Europa de Est si impiedica astfel instaurarea unei paci definitive, atat de necesara tuturor popoarelor Guvernul francez, care a împins Polonia într-un război cu Rusia - un război care a costat poporului polonez pierderi atât de colosale și care a făcut în mod repetat tot ce i-a stat în putere pentru a împiedica instaurarea păcii între Rusia și Polonia, aparent și-a propus scopul de a prelungi suferința maselor din Europa de Est pentru o perioadă nedeterminată Activitățile bandelor Petlyura, Balakhovici, Peremykin și altele, subvenționate de Franța, au continuat pe tot parcursul anului și pe tot parcursul anului A servit drept subiect al unor note diplomatice ale guvernului sovietic adresate guvernului Poloniei Asemenea note au fost trimise la aprilie, mai, iulie Dacă la sfârșitul anului și în prima jumătate a anului imperialiștii francezi au susținut din punct de vedere militar și financiar activitățile de bandit și de spionaj și sabotaj ale trupelor din Petliura, Balahovici și alții, care au funcționat sistematic de pe teritoriul polonez, apoi în a doua jumătate a anului , profitând de situația economică dificilă a Rusiei sovietice în legătură cu consecințele foametei, guvernul francez a întreprins demersuri pentru a implica Polonia și România într-un nou război împotriva Rusiei sovietice Guvernul sovietic, în special, a aflat că la septembrie , guvernul francez a cerut ca Polonia și România să vină pregătirea de luptă a armatelor poloneză și română, a cărei comandă urma să fie transferată Statului Major francez În urma acesteia, Polonia și România urmau să-și prezinte cererile de ultimatum guvernului sovietic, amenințând cu război dacă nu erau acceptate Guvernul francez s-a referit în același timp la situația dificilă a Rusiei sovietice și a insistat să accepte propunerile sale Guvernul sovietic a expus acest plan pentru un nou război, numind-o "mașinație diavolească" a burgheziei franceze, "care, pentru a-și atinge scopurile egoiste, nu se oprește înainte de a implica poporul polonez, deja devastat de războiul anterior, într-un nou război devastator" "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p Aceeași tactici (spionaj, recunoaștere, sprijin și folosire a organizațiilor Gărzii Albe, conspirații) pe care guvernul francez a folosit-o împotriva Poloniei pentru a o folosi împotriva Rusiei sovietice, le-a folosit și împotriva României Acest lucru era caracteristic mai ales în legătură cu faptul că Basarabia, cucerită de România boierească în , a continuat să fie ocupată Guvernul sovietic a oferit în mod repetat guvernului român negocieri de pace În cursul anului , România, condusă sistematic de directivele de la Paris, s-a susținut de a intra în tratative cu Rusia sovietică Imperialiștii francezi nu numai că au împiedicat România să negocieze cu Rusia sovietică, ci au luat o măsură care, conform planurilor lor, era de a exclude relațiile pașnice dintre România și

Rusia sovietică și de a săpa o prăpastie între cele două țări vecine Acest eveniment a fost așa-numitul Protocol de la Paris din octombrie între Franța, Anglia, Italia și Japonia, pe de o parte, și România, pe de altă parte Protocolul declara Basarabia capturată de România boierească ca parte integrantă a regatului României La noiembrie , guvernul RSFSR și al RSS Ucrainei au trimis o notă de protest la Paris, Londra, Roma și București împotriva acestui act ilegal și au declarat că "nu pot recunoaște acordul privind Basarabia ca având vreo forță " Primind de la patronii lor de la Paris o recunoaștere formală a cuceririi Basarabiei, guvernul boier român în cursul anului nu numai că a continuat politica de sustragere a negocierilor directe cu Rusia sovietică, ci și a desfășurat în paralel, ca și guvernul nobilului Poloniei, tactici de sabotaj militar, spionaj, informații și sprijinire a organizațiilor contrarevoluționare ale Gărzii Albe Pentru linia agresivă a politicii externe a imperialismului francez în "chestiunea rusă" în - este o pozitie extrem de caracteristica Frantei in ajun, in timpul si imediat dupa "Politica externă a URSS - > Culegere de documente, vol I, p revolta de la Kronstadt, adică din februarie-martie În capitolele anterioare s-a discutat rolul SUA și Marii Britanii în pregătirea politică a acestei revolte, în special, cu ajutorul unei campanii ziar de minciuni și calomnii împotriva Rusia Sovietica Participarea guvernului francez la această campanie și dovezile asistenței acordate rebelilor din Kronstadt sunt fără îndoială În mod caracteristic, primul raport al rebeliunii de la Kronstadt a apărut în oficialitatea franceză "Temps" la februarie , unde această rebeliune a fost prezentată cititorului francez drept "cea mai mare revoluție care a avut loc vreodată în Rusia" În rapoartele sale ulterioare despre evenimentele din Rusia, presa burgheză franceză, condusă de Temps, a concurat cu succes cu calomnii similare publicate în presa burgheză americană și engleză Care a fost sensul politic și scopul imediat al acestei întregi campanii "pregătitoare" (adică înaintea evenimentelor reale de la Kronstadt)? Scopul principal al acestei campanii a fost de a pregăti terenul pentru un alt atac asupra Rusiei Sovietice După această pregătire psihologică, evenimentele reale din Kronstadt urmau să se desfășoare Rebeliunea de la Kronstadt, repetăm, a fost cel mai ilustrativ exemplu de implementare a tacticii lumii capitaliste în , care a combinat elemente ale unui asalt din exterior cu folosirea unui asalt din interior Exemplele date ale tacticilor agresive ostile ale burgheziei franceze în anii - în "chestiunea rusă" este suficient pentru a ne asigura că tocmai această tactică a fost cea principală și călăuzitoare în raport cu Rusia sovietică A rezultat din următoarele trăsături ale economiei franceze în anii - Franța, într-o măsură mult mai mică decât Anglia, a fost afectată de criza economică din - Comerțul Franței cu Rusia țaristă nu a fost niciodată atât de intens ca, de exemplu, comerțul ruso-englez Materiile prime rusești nu au jucat niciodată în importurile franceze rolul pe care l-au jucat în importurile englezești Piața rusă pentru industria franceză nu era de un interes atât de mare ca pentru britanici Pe de altă parte, plasarea capitalului francez în Rusia a fost foarte semnificativă, atât sub forma de împrumuturi către guvernul țarist și sub formă de investiții de capital francez în industria Rusiei țariste, în special în Ucraina Deținătorii "împrumuturilor rusești" în Franța erau în principal bănci mari, ale căror interese au avut de suferit ca urmare a anulării de către guvernul sovietic în a tuturor datoriilor guvernelor țariste și provizorii Capitalul bancar francez a fost cel care a căutat recunoașterea și plata datoriilor țariste de către guvernul sovietic,

refuzând să intre în relații (atât politice, cât și comerciale) cu Rusia sovietică Mai mult, intervenția armată a imperialismului francez a urmărit ca unul dintre scopuri colectarea datoriilor regale Acesta, desigur, nu a fost scopul principal al intervenției armate, care și-a propus să distrugă regimul socialist din Rusia și să transforme teritoriul rus într-un anexă colonial al imperialismului internațional Încă un amănunt trebuie avut în vedere: împrumuturile țariste, plasate mai ales în rândul băncilor mari, au fost ultimele care au fost împărțite în patru ori în rândul micii burghezii, care s-a interesat astfel de toate măsurile guvernului francez vizând obținerea aceste datorii De aceea, mica burghezie franceza a sustinut refuzul guvernului francez de a intra in orice relatie cu guvernul sovietic pana cand acesta din urma a recunoscut datoriile guvernului tarist Acest interes al micii burghezii franceze de a primi datorii țariste a fost foarte inteligent folosit de elementele agresive ale burgheziei franceze pentru propaganda intervenționistă, de care aveau nevoie pentru mai importante, din punctul de vedere al imperialismului francez, scopuri (menționate mai sus), și deloc pentru colectarea datoriilor ţariste Cu toate acestea, politica externă franceză în "chestiunea rusă" nu a putut decât să reflecte tendințele binecunoscute ale acelei părți a cercurilor comerciale și industriale franceze care nu erau deținători nici de împrumuturi țariste, nici de acțiuni industriale țariste și care erau interesate să reia comerțul cu Rusia sovietică in orice caz Aproape toată datoria antebelică a guvernului țarist - aproximativ miliarde de ruble - a căzut în ponderea Franței secolul al XV-lea V ShtsAv influența politică a acestor cercuri asupra direcției politicii externe franceze a fost foarte nesemnificativă și nu putea (ca, de exemplu, în Anglia) să ducă la restabilirea relațiilor comerciale cu Rusia sovietică Cu toate acestea, trebuie menționate și unele fapte ale politicii externe franceze în anii - , care au mărturisit încercările cercurilor comerciale și industriale franceze de a realiza restabilirea relațiilor comerciale cu Rusia sovietică La momentul deciziei Conferinței de Pace de la Paris (ianuarie) de a ridica blocada Rusiei sovietice și de a relua comerțul cu poporul rus prin cooperare, poziția franceză nu diferă brusc de cea a Angliei Delegația franceză nu s-a opus negocierilor cu reprezentanții "cooperării ruse" și nu a refuzat să-și numească propriul delegat pentru aceste negocieri Acest delegat (d'Allgue), după cum sa menționat deja, a participat împreună cu delegatul englez Wise la etapa de la Copenhaga a negocierilor, fiind însă interesat exclusiv de problema posibilității obținerii datoriilor regale și în legătură cu această problemă a soarta aurului care putea fi exportat din Rusia sovietică în plată pentru mărfuri Când negocierile pentru reluarea comerțului prin cooperare au fost transferate la Londra, nici Franța nu a refuzat inițial să participe la acestea în această etapă Participarea activă a Franței la organizarea și implementarea celei de-a treia campanii a Antantei, miza ei pe Pilsudski și Wrangel au înlăturat de la ordinea zilei încercările timide ale unei părți din burghezia comercială și industrială a Franței de a realiza o schimbare în cursul "politicii ruse" spre reluarea relaţiilor comerciale Prăbușirea celei de-a treia campanii a Antantei - semnarea unei păci preliminare cu Polonia și înfrângerea completă a lui Wrangel, recunoscut oficial de Franța - nu a introdus în politica Franței în "chestiunea rusă" acele schimbări care au avut loc în Anglia, schimbări care au fost exprimate în reluarea negocierilor sovieto-britanice asupra unui tratat comercial În această etapă (din noiembrie) negocierile au fost de natură bilaterală (Anglia și Rusia

Sovietică) și nu au fost conduse în numele Consiliului Economic Suprem Aliat (atât în primăvara, cât și în vara anului), dar în numele guvernului britanic Franța nu a participat la aceste negocieri Până în acest moment (prăbușirea celei de-a treia campanii), liniile tactice ale Franței și Angliei în "chestiunea rusă" s-au separat Guvernul lui Lloyd George-Curzon-Churchill, fără a respinge mizele privind continuarea intervenției armate (capul de pod caucazian, participarea la pregătirea politică a rebeliunii de la Kronstadt), a decis, în același timp, să reia negocierile comerciale în vederea încheierii unui acord adecvat Dimpotrivă, Franța a refuzat categoric orice negocieri cu Rusia sovietică, aliniându-se guvernului SUA în această tactică Consecvența între tactica SUA și Franța în "chestiunea rusă" a fost stabilită la momentul trimiterii notei către Colby, așa cum s-a menționat mai sus Această consecvență a poziției americano-franceze a continuat mai târziu, un exemplu al căruia este provocarea militară din Marea Baltică din decembrie Divergența dintre tactica britanică și cea franceză și, dimpotrivă, identitatea tacticii franceze și americane au ieșit la iveală foarte clar la scurt timp după ce guvernul britanic a decis în noiembrie să reia negocierile anglo-sovietice Într-o notă din noiembrie , prin care guvernul francez s-a adresat guvernului Angliei, ministrul francez de externe Leig (care l-a înlocuit pe Millerand, care a fost ales președinte al republicii), subliniind poziția Franței în problema reluării relațiilor cu Rusia Sovietică , a făcut obligatorie condițiile acestei reînnoiri erau recunoașterea de către guvernul sovietic a datoriilor guvernului țarist În decembrie , după ce a primit de la guvernul britanic textul unui acord comercial propus cu Rusia, Leig a declarat că, deși guvernul francez acordă indivizilor dreptul de a face comerț cu Rusia, el însuși nu ia parte la aceste relații, deoarece problema recunoașterea de către Franța Un guvern sovietic poate apărea numai atunci când acesta din urmă recunoaște datoriile guvernelor țariste și provizorii La ianuarie , ca răspuns la o anchetă a tovarășului Cachin din Camera Deputaților, Leig a declarat că guvernul francez nu intenționează să recunoască Puterea sovietică până când aceasta din urmă oferă garanții privind disponibilitatea de a-și coordona acțiunile cu normele dreptului internațional și nu își îndeplinește obligațiile guvernelor anterioare ruse față de guvernele străine și cetățenii privați, că guvernul Wrangel a încetat să existe și că francezul Guvernul este ostil oricărei politici agresive împotriva guvernului sovietic și va ajuta exclusiv statele care trebuie să își apere teritoriul și libertatea împotriva atacului guvernului bolșevic Discursul lui Leig a fost poate cea mai completă expunere a poziției franceze asupra "chestiunii ruse" Cu toate acestea, caracterul complet al acestei prezentări nu a însemnat în niciun caz că ea corespunde cu linia reală de conduită și intențiile reale ale burgheziei franceze În acest discurs, contrar notei franceze din noiembrie , care a fost menționată mai sus, condiția recunoașterii guvernului sovietic este nu numai acordul acestuia din urmă de a plăti datoriile guvernului țarist, ci și o cerere pur politică (mai mult, într-o formă foarte vagă) "să-și coordoneze acțiunile cu regulile dreptului internațional" Sub această formulare vagă s-a ascuns posibilitatea de a prezenta guvernului sovietic revendicări politice, al căror scop era (cum s-a dezvăluit în mod clar ulterior, în special la Conferința de la Genova) în toate modurile posibile de a realiza restabilirea relațiilor capitaliste pe teritoriu a Rusiei Formularea că "guvernul Wrangel a încetat să mai existe" este neclară și ambiguă Această formulare a afirmat doar un fapt care era cunoscut de întreaga

lume, dar nu spunea în mod deliberat nimic despre poziția guvernului francez în legătură cu posibilitatea de a renaște "guvernul" lui Wrangel În cele din urmă, ultimul punct, referitor la "ostilitatea" guvernului francez față de orice politică agresivă împotriva guvernului sovietic, a fost pură ipocrizie și minciună În primul rând, tocmai în momentul în care Leig făcea această declarație, francezii ^Cit nu "Raportul anual al NKID pentru al IX-lea Congres al Sovietelor", p Guvernul a urmat o politică deschis agresivă față de Rusia sovietică Evenimentele de la Marea Neagră, menționate mai sus, și o serie de acțiuni (în special, pregătirea revoltei de la Kronstadt) nu au vorbit despre ostilitate față de vreo politică agresivă împotriva guvernului sovietic, ci, dimpotrivă, despre continuarea acestei politici agresive și incitarea altora, în special Polonia și România, împotriva Rusiei sovietice Formularea că guvernul francez intenționa doar să ajute statele "împotriva atacului guvernului bolșevic" era binecunoscută din perioada anterioară - Se știe că invadatorii au creat un punct de sprijin armat împotriva Rusiei sovietice în țările de graniță și au folosit aceste țări pentru un atac direct asupra Rusiei sovietice, invocând "asistența" pe care statele Antantei o acordă acestor state împotriva "atacului" Rusiei sovietice Astfel, declarația lui Leig din ianuarie a fost ipocrită și falsă Nu reflecta deloc linia reală de conduită a Franței Această linie reală era o linie ostilă, reflectând aspirațiile burgheziei franceze față de statul sovietic Vacilările unei părți a burgheziei comerciale și industriale, cauzate de pericolul pierderii complete a pieței sovietice, au fost din nou relevate la momentul semnării acordului comercial anglo-sovietic la martie Să ne amintim că acest acord a fost semnat imediat după înfrângerea rebeliunii de la Kronstadt, în care guvernul francez și-a pus mari speranțe Semnarea acordului comercial anglo-sovietic a provocat o mare confuzie în rândurile politicienilor burghezi francezi De aceea, ministrul francez de externe Briand s-a adresat guvernului britanic cu o notă de protest față de încheierea acestui acord În martie , cunoscutul politician Jouvenel a ținut un discurs în Camera Deputaților, care reflecta anxietatea unei părți a burgheziei franceze și teama că va pierde ocazia de a profita de pe urma legăturilor economice cu Rusia sovietică Jouvenel a subliniat că Franța riscă să fie lăsată în urmă de alte puteri care doresc să facă comerț cu Rusia El a remarcat, de asemenea, faptul trecerii guvernului sovietic la noua politică economică, pe care burghezia franceză a interpretat-o în sensul unei "reveniri la capitalism" Acest discurs al lui Jouvenel a fost mai mult decât o încercare timidă de a îndrepta politica franceză spre restabilirea relațiilor comerciale sovieto-franceze Cu toate acestea, discursul său a fost respins imediat de Briand, care, cu simpatia evidentă a marii majorități a Camerei Deputaților, a declarat că "în Rusia domnește anarhia, că niciun comerț cu ea nu este de neconceput" Mai mult, Briand nu a ascuns faptul că politica franceză privind "chestiunea rusă" urmează exemplul Statelor Unite, cu care Franța menține contact deplin în această chestiune Această declarație a lui Briand indică faptul că Franța a aderat pe deplin la tactica americană în "chestiunea rusă", adică ostilitatea deschisă și refuzul categoric al oricărei relații cu guvernul sovietic Faptul că inamicul inveterat al Rusiei Sovietice, fostul socialist Briand, era solidar cu politica antisovietică a reacționarilor americani - guvernul Harding-Huse, este dovedit de aprobarea deplină care a fost primită la Paris prin declarația lui Secretarul de stat american Hughes, care a respins categoric la martie , propunerea către Comitetul Executiv Central al

RSFSR de a relua relațiile dintre SUA și Rusia sovietică În acest sens, într-o corespondență specială de la Paris, presa americană, în special, a relatat: "Răspunsul secretarului Hughes la propunerea sovietică rusă de reluare a comerțului cu America a fost primit la Paris cu profundă recunoștință Dacă domnul Hughes ar fi adăugat un rând care indică necesitatea recunoașterii datoriilor externe ale fostului regim rus, poziția sa ar fi coincis complet cu punctul de vedere al guvernului francez Trebuie remarcat imediat că declarația de mai sus a lui Jouvenel nu a fost nicidecum inițiativa sa individuală Deja după declarația lui Briand, și anume pe aprilie , în organul francez al industriașilor și agenților de bursă "L'Information" a apărut un articol care indica că Rusia "evoluează, deznaționalizează" întreprinderi, permițând inițiativa privată, "New York Times", III cumpără mărfuri în străinătate și le plătește în aur "Și noi", a exclamat ziarul, "încă continuăm disputele noastre școlare", în timp ce alte țări primesc ordine și concesii Acest articol reflectă, fără îndoială, interesele acelei secțiuni a burgheziei franceze care nu a fost direct afectată de refuzul guvernului sovietic de a plăti datoriile țariste Cu toate acestea, influența băncilor franceze, urmărind cu insistență o linie de intervenție armată continuă și folosind drept pretext refuzul de a recunoaște datoriile regale, s-a dovedit a fi mult mai puternică De aceea vocea industriașilor și comercianților francezi nu a avut nicio influență asupra politicii Franței în "chestiunea rusă" în prima jumătate a anului Foametea din regiunile de est ale Rusiei europene din vara anului a confruntat din nou burghezia franceză, precum și întreaga lume a imperialismului, cu "chestiunea rusă", deoarece tocmai acest eveniment le-a reînviat speranțele pentru posibilitatea reluând intervenția armată cu un decalaj pentru a realiza distrugerea Republicii Sovietice Vezi Vestnik NKID nr - , , p CAPITOLUL VI POLITICA EXTERNĂ A ITALII, GERMANIEI ȘI CEHOSLOVACIEI FAȚĂ DE RUSIA SOVIETICĂ ÎN - POZIȚIA ITALIEI FAȚĂ DE RUSIA SOvietică Imperialismul italian a rămas nemulțumit de împărțirea care a fost stabilită după încheierea Primului Război Mondial la Conferința de Pace de la Paris din Marea Britanie și Franța nu și-au respectat promisiunile, pe care le-au făcut Italiei în Tratatul de la Londra din , când au cumpărat Participarea Italiei la război de partea lor Italiei nu a primit Dalmația și Smirna De asemenea, i-au refuzat pretenția la Fiume (Râul), prezentată de imperialiștii italieni peste obligațiile Tratatului de la Londra Nemulțumit de împărțirea lui Versailles, imperialismul italian lacom a început să caute intens obiecte potrivite pentru expansiunea sa Burghezia italiană a fost împinsă pe această cale de problemele de politică internă generate de război: acoperirea cheltuielilor uriașe efectuate în cei patru ani de război, îndeplinirea promisiunilor făcute de burghezie în timpul războiului, precum acordarea de pământ țăranilor etc , și, în sfârșit, problema modului de evitare a crizei economice care amenință Italia · Burghezia italiană s-a trezit în fața unei amenințări serioase Criza economică a izbucnit în Italia cu o forță și o distructivitate extraordinare Mișcarea revoluționară a clasei muncitoare și a țăranilor truditori a crescut sistematic și a ajuns în - dimensiuni fara precedent A amenințat că va mătura puterea burgheziei După Revoluția Socialistă din octombrie Vezi Scurtă schiță istorică, p - pentru a preveni transportul oricăror materiale militare destinate intervenției împotriva Rusiei sovietice Avanti a publicat un apel al Partidului Socialist Italian cu următorul apel către proletariatul internațional: "Muncitorilor din Franța, Elveția, Austria, Germania, Anglia, Statele

Unite etc Tovarăși! Ne adresăm vouă cu aceleași cuvinte ca și proletarilor italieni Să salvăm Rusia proletară și socialistă, aliatul nostru, speranța noastră Boicotul, sabotajul, interferează cu orice producție și transport de orice pentru Polonia și Japonia, acești bandiți ai capitalismului internațional Acțiunea proletariană trebuie să se răspândească în toate țările și să nu slăbească până la victoria finală Facem apel la presa socialistă și muncitorii din toate țările să apere cu fermitate acest slogan sacru * Deși oamenii muncitori din Italia s-au opus planurilor intervenționiste ale burgheziei italiene și au insistat asupra reluării relațiilor comerciale cu Rusia sovietică, care s-au schimbat adesea în - guvernele burgheze ale Italiei au sabotat reluarea unor astfel de relaţii cu Rusia sovietică Cu cât mișcarea revoluționară a maselor largi de popor din Italia creștea mai mult, cu atât burghezia italiană simțea mai mult teama de reluarea relațiilor comerciale cu Rusia sovietică În , prim-ministrul italian Nitti a declarat că reluarea relațiilor cu Rusia va fi extrem de importantă pentru Italia Cu toate acestea, când la decembrie , Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe a propus guvernului italian să înceapă negocierile, această propunere nu numai că nu a primit niciun răspuns, dar a fost "ascunsă de opinia publică a țării În , problema atitudinii față de Rusia sovietică a căpătat o urgență deosebită în politica externă italiană S-a spus mai sus că prim-ministrul Giolitti (care l-a înlocuit pe Nitti) în vara anului a cerut guvernului SUA să precizeze poziția americană cu privire la problema Rusiei sovietice Explicația pentru care Giolitti a apelat la guvernul SUA cu privire la "chestiunea rusă" ar trebui căutată nu în politica externă, ci în politica internă Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p ■ Italia În această perioadă (a doua jumătate a anului) dezvoltarea mișcării revoluționare din Italia a atins punctul culminant Italia era în ajunul revoluției Muncitorii ocupau deja fabricile, țăranii puneau mâna pe latifundiile moșierilor, burghezia tremura de frică În același timp, bătrânul politician înrăit Giolitti a fost chemat la putere, deschizând calea fascismului în numele salvării "proprietății sacre" a capitalei italiene Giolitti era bine conștient de legătura interioară dintre mișcarea revoluționară a clasei muncitoare italiene și "chestiunea rusă" Nu avea o idee mai puțin clară despre ce țară capitalistă se putea baza în lupta sa împotriva clasei muncitoare a Italiei De aici și apelul către Statele Unite Întrebând guvernul SUA despre poziția sa față de "chestiunea rusă", cunoscând dinainte această poziție, Giolitti și-a oferit astfel serviciile capitalului american, sperând în același timp să primească ajutorul acestei capitale în lupta împotriva clasei muncitoare a Italiei Editorialul "Avanti" din august , nu numai că dezvăluie semnificația adresei lui Giolitti către guvernul SUA, dar oferă și o caracterizare blestemată a "democrației" lui Wilson, o caracterizare care este pe deplin aplicabilă "democrației" americane moderne Ziarul a scris că a căuta "sfaturi" de la guvernul SUA, "guvernul miliardarilor", însemna predarea conducerii politicii externe a Italiei unui guvern străin "pentru a putea în sclav Italia în sclavia puterii Statelor Unite , pentru a plăti datorii naţionale cu preţul reducerii ţării noastre la poziţia de vasal al Americii Pregătind o înțelegere cu capitaliștii americani, Giolitti a trebuit să acopere această înțelegere în toate modurile posibile Pe de o parte, a luat toate măsurile pentru a se asigura că nota lui Colbi adresată guvernului italian este publicată pe scară largă, iar pe de altă parte, prin gura ministrului său de externe Sforza, s-a grăbit să declare disponibilitatea Italiei de a încheia un raport sovietico-italian acord

comercial Avea nevoie de acest gest pentru a induce în eroare Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p Oamenii muncitori italieni, care la acea vreme cereau cu insistență nu numai încheierea unui acord comercial cu Rusia sovietică, ci și recunoașterea legală a guvernului sovietic În discursul său în Parlament din august (adică aproape simultan cu negocierile Colbi-Giolitti), Sforza a declarat că a urmat și duce o politică de apropiere de Rusia sovietică " Noi", a spus Sforza, "de ceva vreme am încheiat un acord cu guvernul de la Moscova privind admiterea unui agent rus în Italia și a unui agent italian în Rusia, care vor lucra pentru dezvoltarea relațiilor economice între ambii țări în interesul comun" Declarația lui Sforza din august a fost falsă de la început până la sfârșit, în primul rând pentru că pentru a stabili contactul cu Rusia sovietică, despre care Sforza a vorbit atât de elocvent în parlament, nu a fost necesar să se întrebe guvernul de la Washington despre poziția SUA față de "Rusia" întrebare" Această cerere a fost urmărită departe de scopurile pe care Sforza le-a dezvăluit Afirmația a fost ipocrită pentru că, declarând un acord cu guvernul sovietic pe tema unui schimb de agenți comerciali, același Sforza a pus tot felul de obstacole în calea sosirii unui reprezentant al Rusiei Drept urmare, reprezentantul sovietic a putut veni în Italia abia în martie Astfel, pe vremea când Giolitti negocia cu imperialismul american în persoana lui Colby-Wilson o nouă ofensivă condusă de SUA împotriva Rusiei Sovietice, o ofensivă asta i-ar fi ușurat lui, Giolitti, atacul său asupra clasei muncitoare italiene, un membru al cabinetului său, ministrul de externe Sforza, a trecut peste aceste planuri și a liniștit poporul muncitor italian, care cerea insistent relații pașnice și de prietenie cu Rusia sovietică A fost o împărțire tehnică a rolurilor între prim-ministru și ministrul său de externe Încercarea lui Giolitti de a intra în contact strâns cu imperialismul american pentru o acțiune comună împotriva Rusiei sovietice s-a încheiat cu un eșec, fără nicio vină a lui Giolitti Wilson-Colby planifică o nouă ofensivă Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p " Atacul asupra Rusiei Sovietice a eșuat, la fel cum versiunea caucaziană a intervenției a eșuat Speranțele imperialismului internațional legat de revolta de la Kronstadt au eșuat și ele Guvernul lui Lloyd George-Curzon-Churchill a trebuit să semneze un acord comercial cu guvernul sovietic și să-l recunoască de facto Abia după toate aceste evenimente, adică în martie , guvernul italian a decis să urmeze exemplul guvernului britanic și să permită reprezentantului sovietic Vorovski să vină în Italia pentru a negocia un acord comercial Cu toate acestea, chiar și după sosirea la Roma a misiunii sovietice conduse de Vorovsky, tactica de amânare și sabotare a negocierilor, precum și conivența discursurilor ostile împotriva misiunii sovietice de către guvernul italian a continuat Printre aceste acte ostile care au sabotat negocierile, ar trebui să se includă examinarea grosolană a bagajelor lui Vorovsky de către autoritățile vamale italiene, efectuată contrar dreptului internațional, atacurile huliganice asupra membrilor misiunii lui Vorovsky (și asupra lui însuși) fasciștilor italieni (mai mult, curtea l-a achitat pe fascistul Serventi, care i-a insultat pe Vorovsky) etc Cu deplina conviețuire a guvernului Giolitti-Sforza, presa burgheză de dreapta a susținut pe tot parcursul verii anului o campanie ostilă împotriva misiunii sovietice Articole și note calomnioase, anti-sovietice, literalmente, nu s-au oprit nici măcar o singură zi În același timp, în presa burgheză italiană a existat o polemică vie cu privire la întrebarea dacă era de dorit sau indezirabil ca Italia să reia relațiile comerciale cu Rusia sovietică Marele și

influentul ziar "Giornale d'Italia" s-a pronunțat sistematic împotriva reluării relațiilor comerciale și, în special, l-a acuzat pe Sforza că nu protejează în mod adecvat Italia de "propaganda bolșevică" Astfel, în ciuda declarațiilor constante ale guvernului italian că se presupune că era hotărât să încheie un acord comercial cu Rusia Sovietică, negocierile asupra acordului nu s-au mișcat Abia pe mai , adică la peste luni de la sosire Vezi Buletinul NKID, nr , , p , Delegația Rusiei Sovietice la Roma, Sforza și-a propus să înceapă negocierile pentru un acord comercial, fără de care relațiile italo-sovietice nu ar avea nicio bază legală În timpul negocierilor începute, Sforza a luat o poziție extrem de ambivalentă Un exemplu în acest sens a fost, în special, discursul său în Parlament din iunie În acest discurs, el a declarat că lucrează în favoarea încheierii unui acord comercial și că acest acord va "deveni în curând un fapt împlinit" Cu toate acestea, imediat ca răspuns la reproșul unuia dintre deputații parlamentului că o misiune comercială italiană nu a fost încă trimisă la Moscova, Sforza a declarat: "Putem trimite o misiune la Moscova oricând vrem, dar intenționez să o trimit numai după încheierea unui acord comercial, iar dacă nu se încheie unul - și nu ar fi vina noastră - nu va mai exista Misiune rusă la Roma, nici italiană la Moscova Astfel, discursul lui Sforza a fost o încercare de a șantaja Rusia sovietică Sforza a amenințat că va lichida delegația comercială sovietică la Roma și, în același timp, a încercat să pună în avans responsabilitatea posibilului eșec al negocierilor sovieto-italiane asupra Rusiei sovietice La începutul lunii iulie cabinetul lui Giolitti a căzut Presa italiană a relatat că, în ciuda faptului că liniile principale ale acordului sovietico-italian erau deja aproape puse la punct, Sforza s-a abținut să ia o decizie finală și a predat succesorului său (noul ministru de externe de la Torreta) această afacere neterminată O parte a presei burgheze italiene, chiar și cea de dreapta, cum ar fi Idea nationale, își exprima la acea vreme teama că alte state ar putea depăși Italia în comerțul cu Rusia sovietică și că, în consecință, era necesar să se grăbească pune capăt negocierilor Pe iulie, noul prim-ministru italian Bonomi, ținând un discurs de deschidere, a declarat: "În ceea ce privește acordul comercial cu Rusia, pot spune că în politica externă statul italian nu este impregnat de prejudecăți care decurg din cauza internă "Corriere della Serra", VII Citat nr "Buletin * NKID" nr , , p politică timpurie Negocierile cu reprezentanții Rusiei: cu privire la un acord comercial a avansat Tratatul este deja gata de semnare și va fi semnat într-una dintre aceste zile Cu toate acestea, această afirmație liniștitoare a lui Bonomi nu a fost pusă în practică La începutul lui august , guvernul italian părea să fi făcut un mic pas spre stabilirea relațiilor comerciale Spre deosebire de declarația anterioară a lui Sforza că o misiune comercială la Moscova va fi numită numai după semnarea unui acord comercial, noul ministru de externe de la Torreta a numit și a trimis o delegație comercială italiană la Moscova Totuși, judecând după declarația președintelui acestei delegații, Bojani Pico, sarcina principală a delegației a fost să "observe" consecințele dezastrului foametei care a lovit Republica Sovietică Motivul principal pentru încetineala și obstacolele pe care burghezia italiană le-a pus în semnarea rapidă a tratatului sovieto-italian nu au fost, desigur, obstacolele fictive despre care a scris presa italiană A fost, așa cum am spus mai sus, în îndoielile și șovăielile experimentate de imperialismul italian în legătură cu dezastrul foametei din Rusia sovietică Burghezia italiană aștepta să vadă dacă puterea sovietică se va prăbuși sub greutatea foametei din

regiunile de est ale Rusiei Acordul preliminar italo-sovietic a fost semnat abia la decembrie , adică după ce a urmat nota sovietică privind datorii din octombrie și au început negocierile între Rusia sovietică și țările Antantei, care trebuiau să conducă la conferințele genoveze Îngrijorat că alte puteri capitaliste ar putea exploata piața sovietică, guvernul italian a semnat în cele din urmă un acord comercial italo-sovietic Aceasta a fost o linie tactică urmată de imperialismul italian în raport cu Rusia sovietică în perioada - Această linie a imperialismului italian nu era nimic independent Mult mai mult Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p Mai slab din toate punctele de vedere decât rivalii săi aliați (Marea Britanie, Franța, SUA), imperialismul italian, în chestiunea Rusiei sovietice, a oscilat între tactica americano-franceză de refuz ostil de a stabili orice fel de relații cu Rusia sovietică și tactica britanică, care a mers la această stabilire de relaţii Pe de altă parte, imperialiștii italieni, în stabilirea tacticii lor în chestiunea Rusiei sovietice, au fost obligați să țină cont de tendințele grupurilor individuale ale burgheziei, care căutau să extragă beneficii economice din reluarea comerțului cu Rusia, dar în același timp se temea de întărirea mișcării revoluționare a poporului muncitor italian ca urmare a contactului cu Rusia sovietică În cele din urmă, guvernul burghez al Italiei în - nu putea decât să socotească cererile clar exprimate ale oamenilor muncii de a stabili relaţii cu Republica Sovietică De aici și tactica în zig-zag a diplomației italiene în "chestiunea rusă" Semnarea tratatului comercial la decembrie (pe modelul tratatului anglo-sovietic din martie) a marcat o victorie necondiționată a diplomației sovietice, care urmărea sistematic reluarea relațiilor cu Italia Această victorie a mărturisit în același timp o altă înfrângere a tacticii americano-franceze, care s-a încăpățânat să reziste reluării relațiilor cu statul socialist POZIȚIA GERMANIEI FAȚĂ DE RUSIA SOvietică Relațiile diplomatice și comerciale dintre Germania și Rusia Sovietică au fost întrerupte în ultimele zile ale existenței Kaiserului Germaniei (noiembrie), când social-democrații germani au jucat de fapt un rol decisiv în guvern Prin ruperea relațiilor cu Republica Sovietică și expulzarea ambasadei sovietice din Germania (intervenția armată a Antantei, a SUA și a Japoniei se desfășura în acel moment împotriva Rusiei sovietice), social-democrații germani sperau să câștige favoarea Antantei și SUA și, prin urmare, să înmoaie termenii viitorului tratat de pace Adevărat, noul conducător german- Societatea care a apărut ca urmare a Revoluției din noiembrie a renunțat la declarația guvernului Kaiser despre ruperea relațiilor, dar acest act (de refuz de a declara la noiembrie) a fost o declarație ipocrită, care, potrivit sale autorii, trebuia să liniștească largile mase muncitoare din Germania, care aveau o simpatie caldă pentru Rusia sovietică Guvernul Scheidemann nu numai că a renunțat la declarația guvernului Kaiser din noiembrie , dar și a anunțat continuarea relațiilor diplomatice dintre cele două republici (Rusia sovietică și Germania) și s-a angajat să intre în negocieri privind numirea plenipotențiarilor din ambele părți Eșecul guvernului german (Scheidemann) de a-și îndeplini această obligație a expus și mai mult caracterul său ipocrit Într-o notă din ianuarie , Chicherin sublinia că "până în prezent această obligație (de restabilire a relațiilor diplomatice - B Sh) nu a fost îndeplinită, nu au fost numiți reprezentanți diplomatici germani pentru Rusia, iar misiunea diplomatică a Rusiei în Germania nu a fost permis Dimpotrivă, au fost expulzați oficiali ai Republicii Ruse care se aflau încă în Germania, iar în ultima sa notă, secretarul de stat pentru afaceri

externe, dr Solf, a afirmat categoric că niciunul dintre reprezentanții guvernului sovietic, inclusiv membrii Crucea Roșie Internațională" * La aprilie , Cicherin a adresat o nouă notă în care protesta împotriva minciunilor și calomniei împotriva Rusiei Sovietice, care erau răspândite de presa burgheză germană Astfel, în cursul anului , guvernul german, aflat pe atunci complet sub influența Antantei și speriat de mișcarea spartacistă, a manifestat o ostilitate excepțională față de Rusia sovietică și a refuzat cu încăpățânare orice relație (politică și comercială) cu Rusia sovietică Înfrângerea de la sfârșitul anului a principalelor forțe de intervenție armată împotriva Rusiei sovietice, pe de o parte, criza economică mondială s-a intensificat în raport cu "Politica externă a URSS - > Culegere de documente, vol I, p , Vezi ibid , p , B E Stein Germania, consecințele Tratatului de la Versailles - pe de altă parte, nevoia acută de piețe și, în final, rolul sporit al Republicii Sovietice pe arena internațională - toate acestea au condus burghezia germană la convingerea că în "politica sa rusă "A fost necesar să se schimbe tactica și, în special, a fost necesar și benefic pentru ea să restabilească relațiile cu Rusia sovietică Se știe că, în urma primului război mondial, Germania și-a pierdut piețele de vânzare Acele ramuri ale industriei germane care înainte de război erau angajate în producția de mașini-unelte, mașini pentru echiparea fabricilor și uzinelor, echipamentele feroviare și o serie de alte articole pentru export, s-au găsit într-o situație foarte dificilă, deoarece piața lor anterioară și de încredere - Rusia - nu a putut fi folosit din cauza lipsei de relație Pe lângă acest motiv pur economic (la care ar trebui adăugată nevoia industriei germane de materii prime rusești), trebuie să se țină seama și de faptul că dezvoltarea legăturilor economice cu Republica Sovietică a fost considerată de partea cea mai lungă de vedere a burgheziei germane ca mijloc de slăbire a dependenței economice și politice a Germaniei de SUA și Anglia Burghezia germană nu a ajuns imediat la această concluzie și nu fără ezitare și recidive antisovietice Așa, de exemplu, când la ianuarie , socialiștii independenți au înaintat Reichstagului o propunere privind reluarea relațiilor diplomatice și comerciale cu Rusia Sovietică, ministrul Afacerilor Externe Simons, vorbind la ianuarie , în timpul discuției despre aceasta propunere, a afirmat că reluarea relațiilor cu Rusia este imposibilă, până când s-a dat deplina satisfacție pentru uciderea ambasadorului german la Moscova, contele Mirbach, care a avut loc în Această afirmație nu s-a extins însă la reluarea relațiilor reale și a comerțului dintre Germania și Rusia de la restabilirea relațiilor diplomatice normale și să nu provoace nemulțumiri față de Antanta, care la acea vreme A se vedea lucrarea lui I K Koblyakov, De la Brest la Rapalle Gospolit-publicat, Vezi Raportul anual al NKID la Congresul IX al Sozeților, p Nu am intrat în astfel de relații cu Rusia sovietică În ceea ce privește declarația despre posibilitatea stabilirii unor relații reale și comerciale, nu trebuie să uităm că, cu o săptămână înainte de discursul lui Simons la Reichstag, Aliații înșiși au ridicat în mod oficial blocada Rusiei Sovietice și și-au declarat acordul pentru reluarea comerțului cu " ajutorul cooperării ruse" Astfel, discursul lui Simons nu a contrazis dorințele Aliaților, oricum Marea Britanie La februarie , guvernul german și-a dat acordul pentru intrarea în Germania a reprezentantului autorizat al guvernului sovietic responsabil cu prizonierii de război De asemenea, guvernul sovietic a fost de acord cu sosirea aceluiași guvern german autorizat la Moscova În martie a aceluiași an, în Germania a avut loc răscoala contrarevoluționară Kapa În urma

înăbușirii acestei răscoale, situația revoluționară din țară a escaladat Înspăimântat de creșterea mișcării revoluționare, guvernul german nu a luat calea dezvoltării relațiilor sovieto-germane, inițiate prin schimbul de misiuni pe problema prizonierilor de război Problema s-a limitat doar la semnarea unui acord special la aprilie , care prevedea procedura de reevacuare și determina drepturile misiunilor respective În derularea acestui acord au fost semnate acorduri suplimentare la aprilie și iulie ale aceluiași an În chestiunea relațiilor sovieto-germane, în vara anului a apărut o situație deosebit de dificilă în legătură cu războiul polono-sovietic La cel de-al VIII-lea Congres al Sovietelor al întregii Rusii, în raportul său din decembrie , V I Lenin spunea despre Germania: " Această țară (Germania -B legată de Tratatul de la Versailles, este în condiții imposibile de existență) Și într-o astfel de situație, Germania, desigur, face forță pentru o alianță cu Rusia "\ Astfel, istoria a pus în fața burgheziei germane sarcina națională de a scăpa de Tratatul de la Versailles Totuși, timpul în care burghezia putea rezolva problemele naționale a trecut irevocabil Burghezia germană nu a îndrăznit să intre într-o alianță cu Rusia sovietică de frica revoluției, a clasei muncitoare germane poziție oficială V I Lenin, Soch , vol , p Guvernul german în relația cu Rusia sovietică în timpul războiului dintre nobilii Poloniei împotriva Republicii Sovietice din vara anului a constat în declararea "neutralității" acesteia Această declarație de neutralitate a fost făcută de două ori în cursul anului Prima dată a fost în mai de către ministrul de externe Kester, în timpul ofensivei lui Piłsudski împotriva Rusiei sovietice, iar a doua oară în august de către ministrul de externe Simons Este destul de evident că ambele aceste "neutralități" aveau semnificații diferite Declarația din mai vorbea despre "neintervenția în afacerile rusești" într-un moment în care Piłsudski înainta în Rusia sovietică Această afirmație, în situația creată în primăvara anului , ar putea însemna că Germania nu va lua parte la campania poloneză Desigur, nu s-a vorbit despre apărarea Rusiei sovietice împotriva Poloniei nobiliare Suntem convinși de rapoartele din presa germană că această interpretare a fost corectă La întrebarea corespondentului de la Berlin al Leipziger Zeitung într-o conversație cu ministrul Afacerilor Externe Kester (mai) despre dacă "Antanța a aplicat în mod oficial sau oficial guvernului german cu o preferință de a lua parte la această ofensivă (despre Rusia sovietică -B Sh), iar dacă nu, cum va reacționa guvernul german dacă va primi o astfel de ofertă", Kester a răspuns: "Până acum, Antanta nu a făcut o ofertă guvernului german să ia parte la ofensiva împotriva Rusiei sovietice În cazul în care primim o astfel de ofertă", a continuat Koester, "nu ar trebui să existe nicio îndoială cu privire la modul în care Germania va reacționa la aceasta" În cele din urmă, la întrebarea unui corespondent, "dacă au ajuns zvonuri la guvern despre participarea cercurilor iresponsabile militare și politice germane la această ofensivă împotriva Rusiei Sovietice", Koester a răspuns negativ, adăugând că "dacă un aventurier a încălcat sau a plănuit doar să încalce principiile ferme ale politicii externe germane, atunci cele mai severe măsuri vor fi luate fără îndoială împotriva lui Guvernul german refuză orice amestec în afacerile ruse "În ciuda acestui fapt elocvent și re- Vossische Zeitung, mai Op pe "Buletinul NKID" nr , , p , o declarație cuprinzătoare despre "neamestecul în treburile ruse" și despre "principiile ferme ale politicii externe germane", Koester a încercat să ascundă adevărul despre poziția burgheziei germane De fapt, era vorba despre înrolarea Germaniei pentru a participa la campania

împotriva Rusiei Sovietice din vara anului Un rol activ în ridicarea acestei probleme i-a revenit lui W Churchill, un susținător ferm al continuării intervenției militare împotriva Republicii Sovietice Această obsesie a lui Churchill este deosebit de caracteristică articolului său publicat în Evening News în iulie El a propus ideea implicării Germaniei ca principal instrument de intervenție armată împotriva Rusiei sovietice După cum am subliniat deja, ideea de a arunca Germania împotriva Rusiei sovietice a apărut printre politicienii britanici, în special Churchill, cu mult înainte de Această idee a fost legată de proiectul de folosire a trupelor germane sub comanda generalului von der Goltz în baltica Apoi, din mai multe motive, planul de a folosi forțele armate germane în intervenția împotriva Rusiei sovietice a eșuat Acum Churchill a ridicat din nou problema aruncării forțelor armate germane împotriva țării sovietice În articolul menționat mai sus, el a scris că, în cazul victoriei Rusiei sovietice asupra Poloniei, "interesele Franței și Angliei și toate roadele victoriei vor merge la gunoi " În aceste condiții, el a cerut Germania să "construiască un baraj" pentru a bloca calea Armatei Roșii "Dacă germanii", a continuat Churchill, "demonstrează că sunt capabili să ofere un astfel de serviciu Europei, atunci, fără îndoială, vor face cel mai mare pas de-a lungul drumului pentru a-și ispăși păcatele, iar acest lucru le va putea oferi un loc din nou în cultura comună și să faciliteze cooperarea sinceră între Anglia, Franța și Germania, de care depinde salvarea Europei Trebuie avut în vedere că Churchill nu s-a limitat în niciun caz la un discurs "literar" în apărarea planului său de a arunca Germania împotriva Rusiei sovietice Corespondentul berlinez al ziarului francez "Journal" în numărul din iulie a relatat despre nepéroBopax conspirativ dintre însărcinatul englez de afaceri în Germania, Lord Kilmarnock, și generali Citat conform Buletinului NKID> Nr , , p Hoffmann și Ludendorff Potrivit acestui corespondent, ambii generali germani credeau că este nevoie de o armată de un milion și jumătate de oameni pentru "distrugerea radicală a bolșevicilor" Ludendorff a fost de acord să devină șeful acestei armate uriașe și să atace Rusia dacă aliații, la rândul lor, ar fi de acord să dea Poznan Germaniei pentru acest serviciu În plus, atât Ludendorff, cât și Hoffmann au cerut transferul coridorului polonez în Germania și recunoașterea dreptului Germaniei la o cotă mare în viitoarea exploatare a Rusiei * Faptul negocierilor cu Ludendorff şi Hoffmann este confirmat şi de alte surse La cele spuse trebuie adăugată următoarea remarcă: nu există nicio îndoială cu privire la paternitatea și inițiativa lui Churchill, întrucât vorbim despre negocierile din dintre Anglia și generalii germani bătuți Cu toate acestea, nu poate exista nici o îndoială că Lordul Kilmarnock, însărcinat cu afaceri al Marii Britanii la Berlin, nu ar putea negocia cu Ludendorff și Hoffmann fără știrea și acordul lui Lloyd George Această împrejurare trebuie luată în considerare pentru a identifica poziția lui Lloyd George în "chestiunea rusă" Pe de altă parte, nu există niciun motiv să credem că negocierile lordului Kilmarnock cu generalii Ludendorff și Hoffmann au fost opera doar a "unor aventurieri", despre care ministrul de externe Kester a vorbit atât de disprețuitor, pretinzând că nu știe nimic despre încercările de a atrage Germania la participarea la războiul împotriva Rusiei sovietice Nu mai puțin indicativ pentru poziția Germaniei cu privire la "chestiunea rusă" în timpul războiului sovieto-polonez din a fost discursul noului ministru de externe Simons din august, când Armata Roșie se apropia de granițele Prusiei de Est Simons a ales ca bază pentru declarația sa de la Reichstag zvonurile ridicole

conform cărora Rusia sovietică urma să pună mâna pe Prusia de Est Simons a declarat că "dacă ei (adică rușii - B Sh) reușesc să-și îndeplinească intenția, ei vor forța Germania să ia partea Antantei și Polonia împotriva Rusiei" Era deja o amenințare pentru Rusia sovietică Cht conform "Buletinului NKID" nr , , p , Vezi The New York Times, VII Cht conform "Buletinului NKID" nr , , p Să rezumam Burghezia germană din vara anului a luat o atitudine de așteptare Contrar intereselor naționale ale Germaniei, care cerea o luptă împotriva Tratatului de la Versailles, pentru care era necesar să se îndrepte spre apropiere de Rusia sovietică, burghezia germană, în virtutea intereselor lor de clasă, tindea să se alieze cu Antanta împotriva sovieticilor Rusia Poziția de "neutralitate" a fost foarte convenabilă, deoarece permitea așteptarea, manevrarea și negocierea cu Antanta asupra condițiilor participării Germaniei la războiul împotriva Rusiei Sovietice Spre deosebire de această poziție lașă și de așteptare ostilă a burgheziei germane față de Rusia sovietică în anii - Clasa muncitoare germană și-a exprimat deschis simpatia arzătoare pentru primul stat socialist încă din momentul creării sale, ca urmare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie Apelul lasat maselor de K Liebknecht chiar la sfarsitul lui octombrie ca sprijinul Rusiei Sovietice de catre Republica Germana si alianta lor stransa ar asigura victoria proletariatului in Europa a devenit sloganul fortelor democratice ale Germaniei oameni Deja la sfârșitul lunii noiembrie , Rote Fah-le a venit cu o cerere pentru restabilirea relațiilor dintre Germania și Rusia sovietică La chemarea spartaciștilor, la decembrie , a avut loc o puternică demonstrație a muncitorilor berlinez sub sloganul întoarcerii imediate a ambasadei sovietice la Berlin Apelurile comuniștilor germani de a apăra Revoluția din octombrie au găsit un răspuns larg în rândurile clasei muncitoare germane Singurul partid politic din Germania care s-a opus în mod constant Tratatului de la Versailles și a expus caracterul său imperialist, prădător, a fost Partidul Comunist din Germania Forțele democratice ale poporului german, conduse de Partidul Comunist, au luptat cu hotărâre împotriva participării Germaniei la intervenția armată în Rusia Sovietică CP G a desfășurat neobosit lucrări explicative în rândul maselor largi ale poporului german, a expus politica antisovietică a cercurilor conducătoare ale Germaniei și a social-democraților ca o politică antinațională, o politică de trădare a intereselor naționale ale Oameni germani ÎN În acest sens, V Pick a scris: "Dacă noi, comuniștii, ne-am opus persecuției Uniunii Sovietice desfășurate în Republica Weimar, și mai ales pentru politica de prietenie cu Uniunea Sovietică, atunci făcând acest lucru am acționat din plin în conformitate cu interesele poporului nostru " Poziția pro-sovietică a clasei muncitoare germane nu a putut decât să influențeze politica guvernului burghez german și a social-democraților de dreapta care făceau parte din guvern Pe de altă parte, politica burgheziei germane față de Rusia sovietică a fost influențată de faptul că armata sovietică a învins a treia campanie a Antantei în toamna anului , de prăbușirea versiunii caucaziene a intervenției armate și de eșecul rebeliunea de la Kronstadt Toate aceste fapte au mărturisit întărirea importanței internaționale și puterea sporită a Republicii Sovietice și sporit interesul burgheziei germane pentru reluarea relațiilor cu Rusia Sovietică Și mai influențată politica externă germană a fost faptul că Anglia, care a avut în perioada - cea mai mare influență asupra guvernului german, în noiembrie a reluat negocierile pentru un acord anglo-sovietic Toate acestea au dus la faptul că în toamna anului au fost reluate negocierile între Germania și Rusia sovietică prin

misiunea sovietică pentru prizonierii de război, aflată la Berlin Aceste negocieri au condus, în mai , la semnarea unui acord care stabilea recunoașterea de facto a guvernului sovietic, pe de o parte, și reluarea comerțului dintre cele două părți, pe de altă parte Acordul din mai nu a reprezentat o restabilire completă a relațiilor diplomatice dintre RSFSR și Germania, întreruptă în noiembrie Cu toate acestea, reprezentarea RSFSR în Germania a fost recunoscută ca fiind singura reprezentare a statului rus în Germania Aceasta a dat în esență (dacă nu în formă) recunoașterea juridică a statului sovietic Unul dintre obiectivele principale ale acordului a fost de a facilita relațiile comerciale dintre ambele țări Pentru a face acest lucru, s-a stabilit necesar ca desfășurarea comerțului să asigure inviolabilitatea proprietății guvernului sovietic din Germania Toate întrebările legate de proprietatea guvernului sovietic din Ger mania, au fost retrase din desfășurarea procedurilor judiciare germane Acordul din mai a servit ca o etapă de tranziție la Tratatul Rappal din aprilie , care a restabilit complet relațiile politice normale dintre Germania și Rusia sovietică pe baza egalității depline și a beneficiului reciproc POZIȚIA CEHOSLOVACIEI FAȚĂ DE RUSIA SOVIETICĂ În timpul înfrângerii lui Kolchak între comandamentul Armatei a V-a Roșii și comanda legiunilor cehoslovace din Orientul Îndepărtat, după cum știți, a fost semnat un acord privind evacuarea imediată și completă a cehoslovacilor de pe teritoriul RSFSR și al RSFSR Republica din Orientul Îndepărtat Acest acord a pus capăt participării trupelor cehoslovace la intervenție și a permis guvernului sovietic să ridice problema normalizării relațiilor dintre cele două state Cehoslovacia, în cea mai mare măsură, decât alte state din Europa Centrală, era interesată de normalizarea relațiilor cu Rusia sovietică Acest interes a provenit în primul rând din nevoia urgentă a industriei cehoslovace de piețe de vânzare Cât timp a existat Imperiul Austro-Ungar, industria cehă a avut o vastă piață internă Odată cu prăbușirea acestui imperiu și formarea pe teritoriul său a unui număr de state mici independente, fiecare dintre acestea și-a îngrădit granițele cu bariere vamale înalte, industria cehă a fost nevoită să se mulțumească cu piața internă cehă, care nu și-a putut absorbi produsele de departe De aici și nevoia urgentă de piețe străine de vânzare, dintre care piața sovietică era cea mai atractivă ca potențial La început, această nevoie urgentă a economiei cehe a fost departe de a fi egalată de situația internațională și, mai ales, de faptul că Cehoslovacia are dependență politică de Franța, aflată în acel moment aproape în vârful activității sale antisovietice La februarie , guvernul sovietic a oferit Cehoslovaciei să înceapă negocierile privind încheierea " contracte Nota guvernului sovietic a subliniat prejudiciul pe care legiunile cehe le-au provocat statului sovietic, dar în același timp a subliniat dorința de a intra în relații pașnice și de prietenie cu Cehoslovacia Abia pe aprilie a aceluiași an ministrul de Externe ceh Benes a fost de acord în principiu să negocieze, pe care însă și-a propus să nu o înceapă imediat, invocând un pretext foarte de neînțeles - necesitatea ca acesta să pregătească o colecție specială de documente La aprilie , guvernul sovietic s-a adresat lui Beneš cu o nouă notă, care spunea: " Suntem de părere că lupta pe care trupele cehoslovace au purtat-o anterior în Rusia și Siberia împotriva maselor muncitoare ruse nu poate în niciun caz servi ca un obstacol în calea restabilirii relațiilor pașnice între ambele părți în prezent Prin urmare, nu vedem niciun motiv pentru a amâna negocierile până în momentul publicării colecției de documente pe care o pregătiți referitoare la această problemă, care a fost condusă de

Kramář și Beneš era ministru de externe) a sugerat că Clemenceau, dușmanul jurat al Rusia sovietică, formează o armată cehă de de oameni pentru a participa la intervenția armată împotriva Rusiei sovietice La această propunere s-a referit Clemenceau în răspunsul său către M Cachin, enumerand forțele de intervenție antisovietică: "Polezii au mii de oameni În plus, există o armată cehoslovacă de de oameni Iată ce trebuie luat în considerare Mai departe, contez și pe România În timpul războiului lui Pilsudski și Wrangel împotriva Rusiei sovietice, guvernul sovietic a trebuit să protesteze în mod repetat împotriva asistenței oferite de guvernul cehoslovac diferitelor organizații de Gărzi Albă și contrarevoluționare Deci, de exemplu, aprilie Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe al Rusiei Sovietice "Politica externă a URSS - > Culegere de documente, vol I, p Vezi Vestnik NKID nr , , p "Jurnal oficial" II Chambre des Deputes iar Ucraina sovietică a declarat un protest comun împotriva organizării bandelor Petliura pe teritoriul ceh La mai a aceluiași an, NKID a protestat împotriva tranzitului de materiale militare prin Cehoslovacia pentru Polonia La toate aceste proteste, guvernul cehoslovac a dat răspunsuri și promisiuni liniştitoare Politica guvernului cehoslovac în "chestiunea rusă" în această perioadă a fost influențată nu numai de diplomația franceză, care a căutat să transforme Cehoslovacia în instrumentul său obedient, ci și de legăturile strânse cu emigrația contrarevoluționară rusă, în mare parte SR Pe de altă parte, guvernul cehoslovac, în special Beneš, nu a putut să nu țină seama de starea de spirit a maselor muncitoare, care și-au demonstrat sistematic simpatia pentru țara noastră în fața reprezentanței sovietice la Praga și au împiedicat în orice mod posibil tranzitul arme către polonii albi Toate acestea l-au forțat pe Benes să-și mascheze politica ostilă față de Rusia sovietică Pe tot parcursul anului , nu a depășit schimbul de misiuni de Cruce Roșie pentru repatrierea prizonierilor de război În perioada ofensivei Wrangel și a războiului sovieto-polonez, presa burgheză cehoslovacă a purtat persecuții antisovietice intensificate Până atunci, munca de repatriere a ambelor misiuni de Cruce Roșie fusese finalizată Guvernul sovietic a pus problema înlocuirii lor cu delegații comerciale După o nouă întârziere, cauzată de refuzul guvernului cehoslovac de a accepta candidatura reprezentantului comercial sovietic, guvernul cehoslovac abia în aprilie a fost de acord cu un schimb de misiuni comerciale Data Ega nu este deloc întâmplătoare În martie , a fost lichidată rebeliunea de la Kronstadt, în organizarea căreia au participat emigranții Gărzii Albe ruse care locuiau în Cehoslovacia și se bucurau de patronajul lui Beneš Beneš însuși, în timpul rebeliunii, și-a exprimat încrederea în căderea iminentă a puterii sovietice În martie , Cabinetul Lloyd George - Churchill - Curzon a semnat un Vezi Raportul anual al NKID la Congresul IX al Sovietelor, p Acord glo-sovietic Benes, care a îndeplinit în mod sistematic directivele Parisului și Londrei cu privire la problema Rusiei sovietice, nu ar fi îndrăznit să înceapă negocieri comerciale cu Rusia sovietică și să facă schimb de misiuni comerciale dacă atât Londra, cât și Paris ar fi fost împotriva acesteia Dar în martie , doar Parisul (și Washingtonul, de a cărui politică Beneš se simțea mai puțin dependent) s-au opus reluării comerțului cu Rusia sovietică, în timp ce Londra însăși a fost pentru aceasta De aceea, în aprilie , a găsit posibil să ocolească presiunea Franței și să urmeze tactica Angliei In orice caz Trebuie remarcat imediat că decizia lui Beneš de a relua relațiile comerciale cu Republica Sovietică nu a fost nicidecum o victorie pentru tendințele amicale în politica lui Beneš în chestiunea

Rusiei Sovietice Ce speranțe avea acest politician cehoslovac burghez pentru reluarea comerțului cu Rusia sovietică, a exprimat deschis într-un interviu acordat corespondentului New York Times încă din septembrie "Nu putem recunoaște guvernul bolșevic", a spus el, " dar reluarea relaţiilor economice cu Rusia va provoca căderea guvernului bolşevic De îndată ce poporul rus va intra în contact cu alte popoare ale lumii prin aceste relații, sunt convins că va descoperi imposibilitatea de a rămâne sub stăpânirea unui astfel de regim și va realiza lichidarea lui Acestea au fost intențiile reale ale lui Beneš, care a acceptat să facă schimb de misiuni comerciale cu Moscova și să negocieze un acord comercial Trebuie spus că concepția lui Beneshev despre consecințele reluării comerțului cu Rusia sovietică nu era deloc originală Același lucru a spus și Lloyd George, care a vorbit în Camera Comunelor în noiembrie în favoarea reluării negocierilor anglo-sovietice Comentariile asupra declarației lui Lloyd George au fost date de presa franceză, care scria la sfârșitul lunii noiembrie că comerțul, în opinia guvernului britanic, va duce la moartea bolșevicilor Cu toate acestea, Beneš poate fi considerat pe bună dreptate primul politician burghez care a dezvăluit deschis și cinic planul insidios asociat cu reluarea comerțului cu Rusia sovietică Acest comerț, conform lui Benes - Lloyd George, trebuia să servească drept troian co- ea, cu ajutorul căreia puterea sovietică ar trebui să fie aruncată în aer din interior, iar Rusia să fie transformată într-o colonie de capital străin Negocierile dintre Cehoslovacia și Rusia sovietică asupra unui acord comercial au început la mijlocul anului și au durat până la iunie , când a fost semnat acordul Nu este o coincidență faptul că guvernul burghez al Cehoslovaciei și ministrul său de externe Beneš, care a fost un susținător ferm al orientării anglo-franceze a politicii externe a Cehoslovaciei și un executor fidel al directivelor Parisului și Londrei (și atunci când acestea s-au separat, au încercat să împacă-le), a târât timp de un an întreg negocierile pentru încheierea unui acord sovieto-cehoslovac Benes a așteptat consecințele foametei din regiunile de est ale Rusiei Sovietice din El a legat cu acest dezastru speranțele pentru căderea guvernului sovietic și lichidarea statului socialist Pe de altă parte, la sfârșitul lunii octombrie , în legătură cu o notă a guvernului sovietic despre datoriile guvernului țarist, au început negocierile pentru convocarea unei viitoare conferințe genoveze cu participarea Rusiei sovietice Beneš se aștepta ca la această conferință Rusia sovietică să capituleze în fața cererilor coloniale ale frontului capitalist și, în legătură cu aceasta, a întârziat negocierile sovieto-cehoslovace Abia când s-a convins că, la Conferința de la Genova, Rusia sovietică nu numai că a respins programul colonial al frontului statelor capitaliste, ci și a spart acest front prin semnarea unui tratat de egalitate cu Germania care a restabilit complet relațiile politice și economice normale dintre ambele țări , Beneš a fost nevoit să semneze un acord cu Rusia Sovietică Acest tratat a repetat practic clauzele tratatului sovieto-britanic din martie , cu două diferențe față de acesta din urmă (recunoașterea reprezentării sovietice - și, în consecință, a celei cehoslovace - "singura reprezentare a statului lor" și recunoașterea faptului că în Rusia sovietică "monopolul comerțului exterior aparține guvernului rus "') "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p S-a spus mai sus ce speranțe și-a pus Beneš în încheierea acestui tratat Planurile insidioase ale politicianului burghez cehoslovac au fost împărtășite în principal de alți politicieni ai lagărului capitalist în această perioadă (Lloyd George și alții) În încheierea acestor acorduri, guvernele țărilor de

încercuire capitalistă sperau că contactul cu lumea exterioară va descompune economia Rusiei sovietice și va restabili treptat capitalismul în Republica Sovietică Pe de altă parte, ei considerau noua politică economică a Rusiei sovietice o retragere a puterii sovietice și sperau în "evoluția" economiei naționale sovietice către capitalism Statele capitaliste sperau că vor putea pompa din Rusia sovietică materiile prime de care aveau nevoie și să impună pieței sovietice bunuri de care nu aveau nevoie De fapt, a apărut o imagine diferită Prin încheierea acordurilor din - , Rusia sovietică avea deja un sistem stabil de monopol al comerțului exterior, care a transformat economia națională a statului sovietic într-o singură entitate planificată Rusia sovietică a exportat pe piețele occidentale nu ceea ce își doreau omologii capitaliști, ci ceea ce corespundea intereselor economiei naționale a Rusiei sovietice Același lucru s-a întâmplat și în ceea ce privește importurile Din acordurile din - economia națională a Rusiei sovietice a câștigat, obținând acces pe piețele capitaliste Acordurile - a oferit un temei legal pentru dezvoltarea comerțului Prin încheierea unor astfel de acorduri, Rusia sovietică a acționat pe piața relevantă ca o entitate juridică care dispune în mod legal de bunurile și obiectele de valoare pe care le deținea, asumând obligații etc Cu toate acestea, aceste acorduri nu erau încă recunoașterea juridică a Rusiei Sovietice, ceea ce a fost negat cu încăpățânare de către ţările capitaliste CAPITOLUL VII BALȚII ÎN PLANURI ANTISOVIEȚE ALE TABĂRULUI IMPERIALIST ÎN - După cum se știe, statele baltice au fost una dintre rampele importante pentru intervenția armată a taberei imperialiste împotriva Rusiei sovietice în anii - Înfrângerea lui Iudenich în toamna anului (a doua campanie a Antantei) a forțat Conferința de Pace de la Paris, care se întrunia la momentul acestei înfrângeri, să-și determine tacticile ulterioare în raport cu țările baltice în legătură cu prăbușirea frontul baltic de intervenție armată Acest lucru a fost necesar, în primul rând, pentru că eșecul celei de-a doua campanii a Antantei, pe de o parte, și starea de spirit a maselor din țările baltice, pe de altă parte, au făcut imposibilă (cel puțin în viitorul apropiat) utilizarea ţările baltice ca participanţi la intervenţia militară împotriva Uniunii Sovietice Rusia, iar în al doilea rând, pentru că politica de pace consistentă a guvernului sovietic a realizat reluarea negocierilor de pace cu statele baltice (în primul rând cu Estonia), întrerupte în timpul ofensivei lui Iudenich Discuția despre viitorul rol al statelor baltice în politica antisovietică a taberei imperialiste a coincis cu "discuția mai generală despre schimbarea tacticii față de Rusia sovietică (ridicarea blocadei și reluarea comerțului cu poporul rus) prin cooperare") Conferința de pace de la Paris s-a încheiat oficial în ianuarie , cu două săptămâni înainte de semnarea primului tratat de pace (dintre tratatele cu țările baltice) între Rusia sovietică și Estonia, fără a adopta niciunul decizii cu privire la problema țărilor baltice și, în special, a tratatelor de pace dintre țările baltice și Rusia sovietică Principalii intervenţionişti imperialişti (Marea Britanie, SUA şi Franţa) nu au ajuns la o decizie comună în această problemă La ianuarie , adică cu câteva zile înainte de semnarea tratatului de pace sovieto-estonian, V I Lenin spunea: " Anglia permite Estoniei să suporte (cu Rusia sovietică - B UL), dacă numai aceasta Estonia a făcut comerț cu Anglia" V I Lenin a avut în vedere că Lloyd George le-a spus în mod repetat politicienilor burghezi estonieni că "Anglia nu interferează cu reconcilierea Estoniei cu Rusia sovietică" Este de la sine înțeles că această "nerezistență" a lui Lloyd George la reconcilierea sovieto-

estonă a apărut în el după înfrângerea lui Iudenich și eșecul complet al celei de-a doua campanii a Antantei Dând acordul încheierii tratatelor de pace între țările baltice și Rusia sovietică, Lloyd George a intenționat să folosească aceste tratate de pace pentru a atinge, deși prin metode diferite, același scop - respingerea țărilor baltice din Rusia Ambele linii tactice ale politicii britanice - linia Lloyd George și linia Churchill-Curzon - au convergit în realizarea acestui scop În raportul său de la o reuniune a Comitetului Executiv Central al Rusiei din , G V Chicherin a spus: "Ambele aripi din Anglia, atât compromisul Lloyd George, cât și ireconciliabilul Churchill, au convenit să creeze o fâșie de state "independente" în vest periferia Rusiei" Este de la sine înțeles că imperialiștii britanici au înțeles "independența" statelor baltice în sensul independenței lor față de Rusia sovietică și al dependenței totale de Marea Britanie Dovada atitudinii pozitive a guvernului lui Lloyd George-Curzon-Churchill față de tratatul de pace cu Estonia este cuprinsă într-o telegramă din ianuarie , a reprezentantului SUA în Țările Baltice, Gad, adresată secretarului de stat al SUA : "Sunt informat din surse de încredere că guvernul britanic a informat guvernul estonian despre satisfacția sa față de încheierea unui armistițiu cu bolșevicii (acesta nu este V I Lenin, Soch , vol , p "Vestitorul NKID" nr , februarie , p despre un tratat de pace, ci despre un armistițiu semnat la decembrie și în mare măsură predeterminat semnarea unui tratat de pace - B Sh) Această știre, fiind adusă în atenția guvernului leton, va avea o mare influență asupra negocierilor aflate în derulare la Moscova Astfel, poziția imperialismului britanic în această chestiune este clară Prin orice mijloace - de la intervenția armată directă până la încurajarea "independenței", de la blocada la comerț - imperialiștii britanici au căutat să pună mâna pe Marea Baltică, să creeze din ea o trambulină pentru un atac asupra Republicii Sovietice Poziția Franței în chestiunea relațiilor sovieto-baltice a fost dictată de alte motive decât poziția Marii Britanii Trebuie avut în vedere că, spre deosebire de politica Marii Britanii față de Rusia sovietică din , care avea două linii tactice în același timp (participarea la a treia campanie a Antantei și comerț, iar apoi negocieri politice cu Rusia Sovietică), Franța a avut o singură tactică - cea mai activă participare la cea de-a treia campanie a Antantei, cu ajutorul căreia imperialiștii francezi sperau să obțină lichidarea statului socialist Între timp, tratatele de pace dintre Rusia sovietică și statele baltice au făcut dificilă, dacă nu imposibilă, participarea lor în continuare la intervenția armată, de care era interesată diplomația franceză La fel ca Marea Britanie, Franța a împărtășit ideea dezmembrării Rusiei Sovietice (V I Lenin a scris că Franța avea nevoie de "o Rusia puternică de tip țarist ") Am discutat această problemă în detaliu în altă parte Împărtășind o linie comună cu Marea Britanie privind dezmembrarea Rusiei sovietice și respingerea periferiei din aceasta, Franța, spre deosebire de Marea Britanie, nu era atât de interesată de statele baltice Relațiile comerciale dintre Franța și țările baltice au fost minime Influența politică a Franței în țările baltice (spre deosebire de influența franceză în Polonia) a fost, de asemenea, de multe ori inferioară celei engleze limba franceza "Relaţiile externe ale SUA, ", voi IH, p * V I Lenin, Opere, vol , p secolul al -lea W Ste* *in diplomația era conștientă că, despărțindu-se de Rusia și dobândind independența, țările baltice vor forma sfera de influență a Marii Britanii, și nu a Franței Așa se explică "indignarea" diplomaților francezi din Țările Baltice când au primit un mesaj despre semnarea armistițiului sovieto-

estonian Încă din decembrie , delegatul francez la Consiliul Suprem al Aliaților, Berthello, a avertizat Estonia să nu facă pace cu Rusia Sovietică* Franța a luat aceeași poziție amenințătoare față de Finlanda când a anunțat în toamna anului că, dacă va fi încheiat un tratat sovietico-finlandez, își va "schimba atitudinea binevoitoare față de Finlanda" La cele spuse, trebuie adăugat că până în diplomația franceză nu avea în arsenalul său altă armă decât "indignarea" care să împiedice țările baltice să semneze tratate de pace cu Rusia sovietică Totuși, acest lucru nu a putut fi împiedicat de poziția negativă a Statelor Unite Statele Unite, ca și Franța, au avut o atitudine puternic negativă față de negocierile de pace (și tratatele) dintre țările baltice și Rusia sovietică În (sfârșitul lunii noiembrie și decembrie), adică, în stadiul inițial al negocierilor, Lansing se grăbea să-și informeze reprezentantul în țările baltice, Gad, despre instrucțiunile pentru o conversație cu ministrul afacerilor externe al Letoniei, căruia Gad în mod neoficial (cu un refuz oficial de a lua orice poziție) trebuia să-i exprime o atitudine negativă față de discuțiile de pace În decembrie, Lansing i-a telegrafiat Gad și i-a dat aceleași instrucțiuni cu privire la chestiunea negocierilor sovieto-estoniene Aceeași linie ostil-negativă a continuat în Ea a constat nu numai în declarațiile reprezentanților americani către interlocutorii lor baltici cu privire la atitudinea negativă a Statelor Unite față de negocierile de pace, ci și în încercări de șantajare a țărilor baltice cu "ajutorul american", care americanii au promis că vor asigura dacă ţările baltice nu vor merge la încheierea unui tratat de pace cu Rusia sovietică Cu toate acestea, însăși burghezia baltică a facilitat acest șantaj oferindu-se să abandoneze negocierile de pace cu Rusia sovietică Vezi "Înfrângerea lui Wrangel! Culegere de articole, M , p , Astfel, deja menționatul Gad a raportat lui Lansing la ianuarie despre conversația sa cu ministrul de externe al Letoniei Acesta din urmă i-a cerut lui Gad să întrebe oficial guvernul SUA dacă Letonia ar dăuna, chiar și în cea mai mică măsură, simpatiei americane pentru Letonia dacă "ar fi instruit delegații letoni la Moscova să încerce să ajungă la un armistițiu cu bolșevicii" Așadar, burghezia letonă a încercat să comercializeze relații pașnice cu Rusia sovietică și a fost gata să le vândă pentru asistență economică americană și chiar și atunci în viitor Totuși, Statele Unite, prin același Gad, au anunțat deja Letonia că sunt împotriva negocierilor de pace cu bolșevicii A fost suficient În mod clar, imperialiștii americani nu au vrut să cumpere de la Letonia un refuz la aceste negocieri și, prin urmare, să se angajeze cu promisiuni ferme de asistență economică Letonia nu era deloc un obiect care merită cumpărat pentru un preț precum promisiunea de asistență economică La februarie , deja după semnarea tratatului de pace sovieto-estonian, Lansing l-a informat pe Gad: "Puteți atrage în mod informal atenția ministrului de externe leton că Statele Unite nu pot promite asistență economică și militară chiar dacă autoritățile letone refuză de la un armistițiu cu Rusia bolșevică" Astfel, este ușor de observat că, menținându-și atitudinea complet negativă și ostilă față de tratatele de pace ale țărilor baltice cu Rusia Sovietică, șantajând aceste țări cu "asistență economică" în viitor, fără a face promisiuni formale, dar și Fără a refuza, Statele Unite au luat în esență aceeași poziție cu privire la această problemă ca și Franța Ce explică această linie ascuțită a Statelor Unite, îndreptată împotriva tratatelor de pace dintre țările baltice și Rusia sovietică În timpul intervenţiei armate din - Imperialiștii americani au acordat o atenție deosebită bazei baltice, iar participarea lor la intervenția în acest sector a

fost foarte activă Alături de Anglia SUA "Relațiile externe ale SUA , voi Eli, p " Ibid , p * au urmat o politică de întărire a influenței lor politice și economice în raport cu Țările Baltice, subordonând aceste țări planurilor imperialismului american Capitolul III al acestei lucrări spunea că în august-decembrie Statele Unite au organizat o provocare în statele baltice, care avea ca scop o ciocnire militară între țările baltice și Rusia sovietică pentru a perturba tratatele de pace încheiate anterior și a continua armat intervenţie Astfel, este de înțeles de ce imperialiștii americani au fost împotriva tratatelor de pace dintre țările baltice și Rusia sovietică Aceste tratate au împiedicat continuarea intervenției armate, iar SUA au încercat la început să împiedice încheierea lor; și apoi făcu o încercare de a le sparge În prezența unor astfel de neînțelegeri în problema tratatelor de pace între țările baltice (Anglia este pentru, SUA și Franța sunt împotriva tratatelor de pace), Conferința de Pace de la Paris și-a încheiat lucrările la sfârșitul lunii ianuarie , fără a adopta vreo decizie privind această problemă, în ciuda faptului că conferința țărilor baltice, care a avut loc la ianuarie (concomitent cu ultimele întâlniri ale Conferinței de pace de la Paris) de la Helsinki, a hotărât că în toate deciziile lor asupra chestiunii Rusiei Sovietice statele baltice s-ar conforma statelor Antantei Abia la februarie (adică, deja după încheierea Conferinței de Pace de la Paris și după semnarea tratatului sovieto-estonian) Consiliul Suprem Aliat a adoptat o rezoluție specială cu privire la problema țărilor baltice Această rezoluție reflecta existența unor dezacorduri între imperialiștii occidentali, care nu au reușit să ajungă la un acord cu privire la problema tratatelor de pace între țările baltice Rezoluția conținea o recomandare (către țările baltice) "de a nu duce război împotriva Rusiei sovietice" și se limita la o promisiune de a apăra țările baltice "în cazul unui atac asupra lor din partea Rusiei sovietice" Rezoluția din februarie nu a menționat în mod explicit tratatele de pace, dar cu toate acestea s-a afirmat că "relațiile diplomatice cu Rusia nu sunt reluate"* Se pare că asta a fost "Înfrângerea lui Wrangel" Culegere de articole, p "compromis" între punctele de vedere englez și american-francez În ceea ce privește promisiunea de a apăra statele baltice în cazul unui "atac" asupra acesteia din partea Rusiei Sovietice, acest "atac" trebuia evident, potrivit autorilor rezoluției, să servească drept pretext "legitim" pentru un nou intervenţie în momentul în care Antanta ar decide să o reia Estonia, după cum știți, nu a așteptat rezoluția Consiliului Suprem al Aliaților din februarie Înfrângerea bandelor Yudenich care s-au revărsat pe teritoriul său, atitudinea negativă a maselor estoniene față de politica burghezilor guvernul care l-a ajutat pe Iudenich, propunerile persistente de pace ale guvernului sovietic, teama burgheziei estoniene, că Armata Roșie îl va urmări pe Iudenich pe teritoriul estoniei și, în sfârșit, interesul burgheziei estone pentru reluarea comerțului cu Rusia sovietică - toate acestea au determinat guvernul Eston să decidă reluarea negocierilor pentru un tratat de pace, întrerupt în septembrie Noi negocieri au început la Iuriev (Tartu) decembrie Cu toate acestea, deschiderea oficială a conferinței de pace în prima perioadă de activitate a făcut nu inspiră mari speranțe pentru finalizarea rapidă și cu succes a eforturilor de pace ale diplomației sovietice Guvernul burghez al Estoniei, deși a fost de acord cu negocierile de pace cu Rusia sovietică, nu a încetat totuși să negocieze cu aliații și și-a exprimat deplina disponibilitate, în anumite condiții, de a renunța la pacea cu bolșevicii În ceea ce privește tactica delegației estoniene în timpul

conferinței Iuriev, aceasta a constat în primul rând în prezentarea unor cereri exorbitante față de Rusia sovietică Delegația sovietică a considerat că o condiție indispensabilă pentru încetarea ostilităților este o garanție din partea Estoniei împotriva reluării atacului asupra Rusiei sovietice de către bandele Gărzii Albe (Iudenich), care se refugiaseră pe teritoriul Estoniei și puteau continua ofensiva într-un moment favorabil pentru ei Delegația Estoniei nu a oferit imediat și nu fără obstacole astfel de garanții Delegația sovietică a insistat asupra demobilizării complete a armatei lui Iudenich și a interzicerii pentru componența acesteia a dreptului de a se alătura în rândurile armatei estoniene Dimpotrivă, conform propunerilor estoniene Cu (originalul) armata lui Yudenich ar putea pur și simplu să picteze în culori estoniene și să continue să existe pașnic Abia pe decembrie s-a ajuns la un acord de armistițiu, inclusiv problema unei garanții din partea Estoniei împotriva unui nou atac Guvernul estonian a acceptat în mod oficial cererea Rusiei sovietice de dezarmare a armatei lui Iudenich și a interzis soldaților și ofițerilor să se alăture armatei estoniene A doua dificultate în negocierile de armistițiu a fost cererea Estoniei de granițe Delegația Estoniei, contrar datelor etnografice clare, referindu-se la "considerații strategice", a cerut ca granița să fie trasată lângă Yamburg și Pskov, drept urmare nu numai Pskov, ci și Petrograd ar putea fi ușor atacați În urma negocierilor care au durat pe tot parcursul lunii decembrie , s-a ajuns la un acord, care a reprezentat un compromis între ambele poziții În sfârșit, în ceea ce privește cerințele economice, apetitul burgheziei estoniene s-a dovedit a fi pur și simplu exorbitante în această chestiune Negocierile au continuat pe tot parcursul lunii ianuarie Decizia Conferinței de Pace de la Paris (Consiliul șefilor de delegații) din ianuarie de a ridica blocada Rusiei sovietice și a comerțului prin cooperare, pe de o parte, și fermitatea diplomației sovietice; respingând cu hotărâre cererile obscene ale burgheziei estoniene, pe de altă parte, au moderat ardoarea delegației estoniene pe probleme economice Poziția lor de "monopoliști" în viitorul comerț cu Rusia sovietică a dispărut odată cu decizia Antantei de a relua comerțul cu Rusia sovietică În ceea ce privește pretențiile pentru dreptul de preempțiune asupra materiilor prime sovietice și de a importa mărfuri în Rusia, acestea nu erau mai expusă La februarie , a fost semnat un tratat de pace între Rusia sovietică și Estonia Rezoluția Consiliului Suprem al Antantei din februarie a fost și un imbold pentru guvernul Letoniei, care la sfârșitul lunii februarie și-a anunțat oficial disponibilitatea de a intra în negocieri de pace cu Rusia Sovietică martie ministrul de externe Vezi M Bach, Relații politice și economice între URSS și statele baltice timp de ani, M , p Afacerile Letoniei au propus să țină discuții de pace la Moscova în aprilie* La aprilie , la Moscova au început negocierile pașnice sovieto-letone Problemele teritoriale au cauzat relativ puține dificultăți Dimpotrivă, dificultăți mai semnificative au fost create de ambițiile economice nemoderate ale guvernului burghez leton Ulmanis, care a încercat să folosească politica de pace a Rusiei sovietice în scopuri egoiste Delegația letonă a încercat să solicite guvernului sovietic despăgubiri pentru pierderile suferite de Letonia în timpul războaielor imperialiste și civile, expunând astfel Rusia sovietică ca vinovată a acestor războaie Delegația sovietică a respins hotărât aceste afirmații nefondate La august , la Riga a fost semnat tratatul sovieto-leton În mod similar, la martie , guvernul lituanian a anunțat disponibilitatea Lituaniei de a încheia un tratat de pace Prima întâlnire a conferinței de pace sovieto-lituaniene a avut loc la

Moscova la mai În ceea ce privește negocierile cu Lituania, acestea au decurs mult mai bine decât negocierile cu Letonia și Estonia, deși guvernul burghez al Lituaniei, urmând exemplul a vecinilor săi, a încercat, de asemenea, să aducă cerințe nerezonabile Cu toate acestea, spre deosebire de Letonia și Estonia, Lituania era conștientă de faptul că singurul apărător al independenței sale de stat, pe care pan-Polonia a invadat-o, era Rusia sovietică De aceea, delegația lituaniană a renunțat relativ repede atât la cererile sale teritoriale accentuate și nejustificate, cât și la cererea de despăgubire pentru pierderile suferite de Lituania în timpul războiului mondial în valoare de aproximativ de milioane de ruble în aur Tratatul de pace dintre Rusia Sovietică și Lituania a fost semnat la iulie O dificultate mult mai mare a fost problema încheierii unui tratat de pace cu Finlanda, întrucât Vezi Culegere de documente, vol I, p al cărui articol propunea reglementarea relațiilor dintre Turcia și republicile sovietice din Transcaucazia (după cum știți, Georgia a devenit republică sovietică în februarie , adică chiar înainte de semnarea Tratatului de la Moscova cu Turcia) pe baza principiilor Tratatul de la Moscova În timp ce guvernul turc, sub masca unor declarații și declarații prietenoase cu Rusia sovietică, încerca să-și ducă la îndeplinire simultan planurile de cucerire în Transcaucazia, negocierile sovieto-turce privind încheierea unui tratat de pace nu au mers înainte din vina guvernul turc Aceste negocieri au început la Moscova în august , când a sosit o delegație turcă condusă de Bekir Sami Bey și Yusuf Kemal Bey Delegaţia turcă a fost primită de V I Lenin Prima etapă a negocierilor s-a încheiat la august , când a fost parafat textul tratatului politic sovieto-turc Cu toate acestea, după parafarea acestui text, a fost nevoie de încă luni de eforturi ale guvernului sovietic (până în martie) pentru a realiza semnarea finală a tratatului După cum sa menționat mai sus, unul dintre motivele întârzierii din partea guvernului turc a fost încercarea de a implementa planuri anexaționiste pentru Transcaucaz Un alt motiv a fost politica externă a guvernului turc, care, în timp ce negocia un tratat de prietenie cu Rusia sovietică, bâjbeau simultan posibilitatea unui acord cu Antanta și includerea Turciei în blocul intervenționist occidental împotriva Rusiei sovietice În mod caracteristic, unul dintre susținătorii convinși ai complicității Turciei cu Antanta împotriva Rusiei sovietice a fost Bekir Sami Bey, care a condus delegația turcă la Moscova și a reprezentat cea mai reacționară aripă a guvernului Dorința de a ajunge la o înțelegere cu Antanta a fost arătată nu numai de Turcia, ci și de Antanta (în special, Anglia), care dorea cu orice preț să împiedice relațiile de prietenie dintre Turcia și Rusia sovietică și căuta nu numai să perturbe Moscova negocierilor, dar și să atragă Turcia în orbita blocului antisovietic Guvernul turc a continuat să urmărească anumite tactici împotriva Rusiei sovietice La sfârșitul anului , Bekir Sami Bey a fost rechemat de la Moscova Generalul Ali Fuad Pașa, un susținător al unui acord cu Rusia sovietică, a fost numit ambasador turc Dar Bekir Sami Bey, rechemat de la Moscova, a fost trimis curând în fruntea unei delegații turce la Londra, unde a avut loc o conferință pe problema Turciei, în cadrul căreia a purtat negocieri secrete cu Lloyd George privind includerea Turciei în -Frontul sovietic Antanta (în primul rând, Anglia) a încercat să atragă Turcia cu promisiuni de a înlătura oarecum Tratatul de la Sevres, invitând reprezentanți ai guvernului kemalist (pe care nu l-a recunoscut oficial) la Conferința de la Londra În plus, Anglia a promis că va da Turciei teritorii sovietice în Transcaucaz În ceea ce privește Tratatul de la Sèvres, în această chestiune s-au scos la iveală

serioase dezacorduri între imperialiștii britanici, pe de o parte, și cei francezi și italieni, pe de altă parte Toți au fost de acord că era necesar să mituiască Turcia kemalistă pentru a o câștiga de partea Antantei împotriva Rusiei Sovietice și că pentru aceasta, în special, condițiile Tratatului de la Sèvres trebuiau relaxate Dar, în timp ce Lloyd George a sprijinit Grecia, care a luptat împotriva Turciei, încercând să-i ia teritoriile turcești transferate în temeiul Tratatului de la Sevres (Izmir), Briand și Sforza au insistat cu fermitate asupra unei revizuiri a Tratatului de la Sevres, indicând că acest lucru a fost necesar pentru a crea o pană între bolșevici și naționaliștii turci Până în martie , guvernul turc era convins că promisiunile Antantei în realitate nu par atât de reale ca în cuvinte "Revizuirea" Tratatului de la Sevres a constituit concesii foarte minore Grecia a continuat, cu sprijinul Angliei, să ducă război cu Turcia Crearea punctului de sprijin caucazian al intervenției armate în Transcaucaz a eșuat Teritoriul capturat ca urmare a înfrângerii Dashnak Armeniei și a păcii capitulatoare de la Alexandropol nu a putut fi ținută din cauza rezistenței hotărâte a Rusiei sovietice și a guvernului sovietic al Armeniei În cele din urmă, miza imperialiștilor occidentali asupra rebeliunii de la Kronstadt a eșuat, care, conform planurilor lor, Vezi Buletinul NKID, nr , , p soțiile trebuia să "explodeze din interiorul" puterii sovietice Toate aceste evenimente au dus la semnarea tratatului sovieto-turc la martie și la demisia aproape simultană a lui Bekir Sami Bey din funcția de ministru al afacerilor externe Totuși, semnarea la martie a "Tratatului de prietenie și frăție" cu Rusia Sovietică nu a implicat o respingere completă a guvernului turc de la încercările anexioniste din Transcaucaz Chiar și în ajunul semnării tratatului sovieto-turc, Ministerul de Externe turc a făcut o declarație în Adunarea Națională în care a afirmat că Batum ar trebui să aparțină Turciei, deoarece ar fi fost un "oraș turcesc" Turcii nu s-au limitat la o singură declarație verbală În ajunul semnării unui tratat de pace cu Rusia sovietică, comandantul trupelor turcești din Anatolia de Est, Kara Bekir Pașa, a semnat un acord secret cu guvernul menșevic al Georgiei, deja răsturnat, privind transferul lui Artvinsky în Turcia Cartierele Ardagan și Batumi cu orașul Batum În conformitate cu acest "acord", pe martie, trupele turce au capturat o parte din Batum În ciuda faptului că zile mai târziu, în Tratatul de la Moscova din martie , guvernul turc a renunțat la revendicarea sa față de Batum, la martie, adică a doua zi după semnarea tratatului, trupele turce au ocupat oficiul poștal, biroul telegrafic și departamentul de poliție din Batum Doar apropierea unităților Armatei Roșii de Batum a forțat trupele turcești să părăsească orașul Fluctuațiile în politica externă a guvernului turc sunt explicate prin natura de vârf a revoluției kemaliste, revoluția burgheziei comerciale turce și baza socială îngustă Această îngustime a bazei sociale a dus la faptul că în politica internă revoluția kemalistă "s-a blocat pe "prima treaptă", în prima etapă a dezvoltării sale, în stadiul mișcării burgheze de eliberare, fără a încerca măcar să treacă în a doua etapă a dezvoltării sale, în stadiul revoluției agrare" Aceeași îngustime a bazei sociale a dus la fluctuații Vezi N L Rubinshtein, The Foreign Policy of the Soviet State in - , Gospolitizdat, , pp - și I V Stalin, Soch , vol , p - G între politica de alianţă cu Rusia sovietică împotriva imperialismului occidental şi se ocupă cu imperialismul occidental împotriva Rusiei sovietice Semnarea tratatului sovieto-turc de prietenie și fraternitate la martie pentru acea etapă a relațiilor internaționale a însemnat o victorie serioasă pentru politica externă a

Rusiei sovietice asupra imperialismului Acest acord conținea renunțarea guvernului sovietic de la regimul de capitulare din Turcia, de la toate privilegiile care au aparținut guvernului țarist, precum și de datoriile pe care Turcia le plătea față de guvernul țarist Tratatul a decis transferarea problemei regimului strâmtorilor Bosfor și Dardanele în permisiunea țărilor de pe litoralul Mării Negre Tratatul dintre Rusia sovietică și Turcia prevedea o reglementare pașnică a relațiilor dintre Turcia, pe de o parte, și republicile sovietice transcaucaziene, pe de altă parte Cu toate acestea, Turcia a întârziat în orice mod posibil semnarea tratatului cu republicile transcaucaziene, continuând să spere în posibilitatea unei coluziune cu Antanta Abia la octombrie , la Kars a fost semnat un acord între RSS Armenia, RSS Azerbaidjan și RSS Georgia, pe de o parte, și Turcia, pe de altă parte, confirmând granița dintre Turcia și Armenia, stabilită prin Tratatul de la Moscova din martie S-a stabilit pacea în Transcaucazia Încercările Antantei cu ajutorul Turciei de a crea un cap de pod caucazian pentru intervenția armată au fost eliminate Așa a fost imaginea luptei dintre politica puterilor occidentale în "chestiunea rusă" din Orientul Apropiat și Mijlociu și politica externă a Rusiei sovietice Aceeași luptă avea loc și în Orientul Îndepărtat După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și crearea primului stat socialist din lume, imperialiștii din Statele Unite, Marea Britanie, Japonia și Franța nu numai că au continuat politica de jefuire și împărțire a Chinei, ci au încercat și să forțeze China să participe la intervenția militară împotriva Rusiei sovietice Pentru a îndeplini această sarcină, imperialiștii occidentali au căutat mai ales să împiedice stabilirea unor relații de prietenie relaţiile dintre Republica Sovietică şi marele popor chinez Deja în apelul istoric al guvernului sovietic din decembrie "Tuturor musulmanilor muncitori din Rusia și Orient", citat mai sus, principiile de bază ale politicii externe a guvernului sovietic în raport cu țările coloniale și dependente din Orientul s-a stabilit Acest recurs s-a aplicat în întregime și Chinei Tocmai pe baza principiilor acestui apel, guvernul sovietic a început deja în primele luni după Revoluția din octombrie negocieri cu ambasadorul chinez în Rusia, Li Ching-chang, cu privire la noi baze pentru relațiile dintre cele două țări și pe anularea tratatelor inegale atât între China și guvernul țarist, cât și între guvernul țarist și statele imperialiste occidentale cu privire la China Cu toate acestea, aceste negocieri au fost întrerupte de guvernul de la Beijing în martie la ordinele directe ale puterilor Antantei La câteva luni după ruperea negocierilor sovieto-chineze, în septembrie , adică când intervenția armată a Japoniei, SUA, Marii Britanii și Franței se desfășura în Orientul Îndepărtat rus, imperialiștii japonezi au forțat un acord asupra guvernului de la Beijing de Tuan Chi-rui la care au fost trimise trupe chineze împotriva Rusiei sovietice, dar a trebuit să opereze sub comanda japoneză Într-adevăr, guvernul pro-japonez al lui Tuan Chi-zhui a trimis o serie de trupe chineze în Orientul Îndepărtat al Rusiei, dar participarea trupelor chineze la intervenția armată împotriva Rusiei sovietice nu a avut un efect semnificativ asupra intervenției Această participare nu a primit aprobarea poporului chinez, deși acesta a fost informat de guvernul de la Beijing din surse false burgheze și ale Gărzii Albe Încercările nipono-americane de a atrage China într-o intervenție armată împotriva Rusiei sovietice nu au produs rezultatele așteptate Cu toate acestea, dependența completă a guvernului corupt de la Beijing din acea perioadă de imperialiștii din Japonia și SUA a împiedicat pentru mult timp eforturile guvernului sovietic de a stabili relații de prietenie cu China B E Stein În timpul

intervenției armate în Orientul Îndepărtat, Rusia sovietică nu a avut graniță directă cu China Între cele două mari state se întindea teritoriul ocupat de intervenţionişti şi de agentul lor principal, Kolchak Situația s-a schimbat la mijlocul și la sfârșitul anului , când Armata Roșie conducea Kolchak spre est și urma să se alăture partizanilor Siberiei, care la rândul lor îl distrugeau pe Kolchak În această perioadă, la iulie , guvernul sovietic se adresează din nou poporului chinez și guvernelor din Sud (Sun Yat-sen) și nordul Chinei "Guvernul sovietic", se spunea în apel, "a renunțat la cuceririle făcute de guvernul țarist, luând Manciuria și alte regiuni din China Lăsați popoarele care trăiesc în aceste regiuni să decidă singure în limitele în care stat doresc să fie acasă Guvernul sovietic refuză să primească despăgubiri din partea Chinei pentru Rebeliunea Boxerului din Guvernul sovietic elimină toate privilegiile speciale, toate punctele comerciale ale comercianților ruși pe pământul chinez Nici un singur oficial, preot sau misionar rus nu îndrăznește să se amestece în treburile chineze și, dacă comite o crimă, el trebuie să fie judecat în mod corect de instanța locală În China nu ar trebui să existe altă putere, altă curte decât puterea și curtea poporului chinez Pe lângă aceste puncte principale, guvernul sovietic este gata să ajungă la un acord cu poporul chinez, în persoana plenipotențiarilor lor, asupra tuturor celorlalte probleme și odată pentru totdeauna pentru a elimina toate actele de violență și nedreptate comise împotriva Chinei de către fosta Guvernele rusești împreună cu Japonia și aliații Apelul s-a încheiat cu următoarele rânduri: "Dacă poporul chinez vrea să devină, la fel ca poporul rus, liber și să evite soarta pe care i-au pregătit-o aliații la Versailles pentru a-i transforma într-o a doua Coree sau o a doua Indie, să ei înțeleg că singurul lor aliat și frate în lupta pentru libertate este muncitorul și țăranul rus și Armata sa Roșie Guvernul sovietic propune poporului chinez, în persoana guvernului său, să intre imediat din ne pune în relații oficiale și trimite reprezentanții lor să se întâlnească cu armata noastră Adresa guvernului sovietic din iulie a făcut o impresie uriașă în China, deși nu a putut duce la rezultate imediate din cauza situației interne și externe dificile a țării De fapt, puterea guvernului de la Peking în afara capitalei era neglijabilă, iar financiar depindea de ajutorul puterilor Antantei În ceea ce privește guvernul democratic din sud condus de Sun Yat-sen, influența sa nu sa extins dincolo de granițele provinciei Guandong În restul Chinei, a existat o luptă acerbă între guvernatorii generali locali - conducători nelimitați ai provinciilor individuale ale Chinei Puterile Antantei, pe de o parte, și ale Japoniei, pe de altă parte, au fomentat acest război intestin în toate modurile posibile În astfel de condiții, a fost foarte dificil să se realizeze stabilirea unor relații de prietenie între China și Republica Sovietică, în ciuda faptului că aceasta din urmă era singurul stat care a respins în principiu orice fel de exploatare a poporului chinez și a căutat să încheie un acord egal tratat cu China De aceea, stăpânii imperialiști ai Chinei au rezistat în toate modurile posibile la începutul oricărui fel de negocieri între China și Rusia sovietică Cu toate acestea, când, la începutul anului , toată Siberia, până la Lacul Baikal, a fost ocupată de Armata Roșie și a reapărut o frontieră comună și, în plus, foarte extinsă între China și Rusia Sovietică, guvernul de la Beijing a fost forțat, în ciuda faptului că opoziţia Antantei, să intre în negocieri cu guvernul sovietic Deja pe aprilie , misiunea militaro-diplomatică oficială chineză și mongolă a sosit la Verkhneudinsk pentru a continua Un număr mare de negustori chinezi au

sosit împreună cu delegația La Verkh-Neudinsk a avut loc o conferință cu autoritățile ruse Delegația chineză a declarat că China recunoaște drepturile de succesiune ale guvernului rus din Siberia "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p - * East China Railway și că, la rândul său, guvernul de la Beijing a emis un ordin pentru a împiedica bandele lui Semyonov să intre în China și Mongolia Delegația chineză și-a exprimat, de asemenea, dorința de a stabili relații consulare În același timp, o delegație chineză similară a sosit la Tașkent, unde a fost încheiat un acord între autoritățile din Turkestan și comercianții chinezi privind schimbul de mărfuri * Totuși, negocierile din primăvara anului nu au produs niciun rezultat practic din cauza noii presiuni a imperialiștilor (de data aceasta francezi) asupra guvernului de la Peking La mai , Consiliul Militar Suprem al Chinei a trimis o misiune militaro-diplomatică specială în Rusia condusă de generalul Chang Si-ling Misiunea a sosit la Moscova în septembrie acestei misiuni NKID a predat un memorandum în care se conturează schița unui viitor tratat bazat pe nota guvernului sovietic din iulie Negocierile au început cu succes, iar în octombrie ambele părțile au convenit asupra unui schimb de reprezentanți diplomatici Acest acord a provocat imediat reacția Antantei și a făcut presiuni asupra guvernului de la Beijing Ca urmare a acestora din urmă, generalul Chang Si-ling a fost rechemat ca fiind lipsit de autoritate, iar reprezentantului sovietic nu i s-a permis să intre în Beijing În același timp, la octombrie , guvernul de la Beijing a semnat un acord cu așa-numita Banca Ruso-Asiatică (banca însăși a fost naționalizată în Rusia, iar consiliul său a fugit în străinătate și acolo a creat o ficțiune a existenței banca), care era de fapt în mâinile Franței În baza acestui acord, băncii i s-a acordat dreptul de a opera calea ferată din China de Est^ În ajunul plecării sale, la noiembrie , Chang Si-ling a fost primit de V I Lenin, care și-a exprimat speranța că, în ciuda obstacolelor puse, legătura dintre China și Rusia sovietică va fi Vezi "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p , Vezi Raportul anual al NKID pentru al IX-lea Congres al Sovietelor, pp - Suntem uniți de scopurile comune ale luptei împotriva jugului imperialismului În septembrie , guvernul sovietic s-a îndreptat din nou către China, propunând accelerarea stabilirii relațiilor diplomatice Apelul guvernului sovietic către poporul chinez spunea: "Guvernul Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse declară nule și neavenite toate acordurile încheiate de fostul guvern țarist al Rusiei cu China, renunță la toate confiscări ale teritoriului chinez, la toate concesiunile ruse în China și se întoarce în China gratuit și pentru totdeauna, tot ce i-a fost prădător a fost confiscat de guvernul țarist și de burghezia rusă Vorbind la cel de-al II-lea Congres al organizațiilor comuniste ale popoarelor din Orient din noiembrie , V I Lenin a evaluat semnificația victoriilor Armatei Roșii în Orientul Îndepărtat pentru creșterea în continuare a mișcării de eliberare națională a popoarele din Est și în special poporul Chinei: "Cred că ceea ce a realizat Armata Roșie, lupta și istoria ei de victorie vor avea o semnificație gigantică, la nivel mondial, pentru toate popoarele din Est Va arăta popoarelor din Orient că oricât de slabe ar fi aceste popoare, oricât de invincibilă ar fi puterea asupritorilor europeni, care folosesc toate miracolele tehnologiei și artei militare în luptă, totuși războiul revoluționar purtat de asupriți popoarelor, dacă acest război chiar reușește să trezească milioane de oameni muncitori și exploatați, este plin de astfel de posibilități, de astfel de miracole, încât eliberarea popoarelor din drenul Bơ este acum destul de

practicabilă " În toamna anului a fost făcută o altă încercare de a stabili relații normale între Rusia sovietică și China La inițiativa guvernului sovietic, guvernul Ki-TaftcKOé (Peking) a fost de acord să admită o delegație comercială sovietică în China, iar această delegație trebuia să negocieze și pe Citat pe baza cărții "Relațiile internaționale în Orientul Îndepărtat (-)", Gospoditizdat, , p V I Lenin, Soch , vol , p probleme politice Şederea de aproape opt luni a unei delegaţii comerciale în China nu a produs niciun rezultat din cauza evadării sistematice a guvernului de la Beijing (din nou sub presiunea Antantei) de la desfăşurarea unor negocieri serioase Astfel, profitând de lupta intestină a clicurilor militariste (Chang Tso-ling în nordul Chinei, Wu Pei-fu în China centrală), punându-le unul împotriva celuilalt și urmărind interese egoiste în acest proces, reflectând cele mai profunde contradicții imperialiste, Uniunea Statele, Marea Britanie, Japonia până în Până în au perturbat stabilirea relațiilor de prietenie între China și Republica Sovietică, singurul stat care a respectat suveranitatea poporului chinez și s-a oferit să stabilească relații de prietenie, egale cu China Politica antisovietică a statelor imperialiste din China a fost facilitată de slăbiciunea internă a Chinei, de slăbiciunea organizatorică a oamenilor săi muncitori Astfel, primele sindicate din China apar abia în Primul Congres al Partidului Comunist Chinez a avut loc în iulie , iar partidul avea doar de membri Politica externă a statului sovietic în general, și în ceea ce privește mișcarea de eliberare națională din China în special, a găsit un răspuns cald din partea marelui democrat revoluționar al Chinei, Sun Yat-sen, care era în fruntea guvernului național chinez în sudul Chinei Sun Yat-sen a căutat să stabilească legături cu Rusia sovietică și în a trimis o telegramă de salutare lui V I Lenin La octombrie , Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe a trimis lui Sun Yat-sen o scrisoare conținând salutări fraterne și propuneri de reluare a relațiilor comerciale dintre Rusia sovietică și China Această scrisoare a ajuns la Sun Yat-sen doar de luni mai târziu, pe iunie La august , Sun Yat-sen a trimis răspunsul său guvernului sovietic Acest răspuns exprima aspirațiile poporului chinez de a stabili relații de prietenie cu Rusia sovietică El și-a exprimat speranța că relațiile favorabile dintre Rusia sovietică și China vor fi stabilite cât mai curând Publicat în revista bolşevică nr , , p - eliminate cu reacţionarii şi contrarevoluţionarii din China, care sunt agenţi ai imperialiştilor străini Sun Yat-sen și-a încheiat scrisoarea cu cele mai bune urări "prietenului meu Lenin și tuturor celor care au făcut atât de mult pentru cauza libertății umane" În ciuda miilor de obstacole ridicate de imperialiști, adevărul despre Revoluția din octombrie și principiile politicii externe a Rusiei sovietice au ajuns la cei mai buni reprezentanți ai poporului chinez și au exercitat o influență extraordinară asupra luptei lor împotriva imperialismului străin Principiile leniniste ale libertății, independenței și egalității popoarelor au inspirat forțele revoluționare ale Chinei să lupte împotriva opresiunii coloniale a imperialiștilor japonezi, americani, britanici și a altora, împotriva proprietarilor feudali și a clicurilor militariste În ianuarie , Federația Studențească a Chinei de la Beijing a adoptat un apel către Rusia Sovietică, în care se spunea: "Faptele tale incontestabile din istoria revoluțiilor deschid o nouă eră Vă admirăm și vă mulțumim Vom face tot ce ne stă în putere pentru a trezi o simpatie caldă pentru noua Rusie din țară Sub influența Revoluției din octombrie și a experienței Rusiei sovietice, sub influența ideilor marxism-leninismului, a crescut viziunea despre lume

a liderului Partidului Comunist Chinez, Mao Tse-tung În biografia sa, el scrie: "Am urmărit cu mare interes evenimentele din Uniunea Sovietică Sub influența teoriei revoluționare marxiste și a experienței Marii Revoluții Socialiste din Octombrie din Rusia, am creat prima organizație politică a muncitorilor din Rusia Changsha în iarna anului " În situația s-a schimbat Ponderea internațională a Uniunii Sovietice a crescut nemăsurat Invadatorii japonezi au fost expulzați din Orientul Îndepărtat al Rusiei Ca urmare, în special, a adâncirii contradicțiilor dintre statele imperialiste, influența imperialistă în China a scăzut considerabil; puterea şi organizarea oamenilor muncii au crescut Primul tratat egal între URSS și China a fost semnat la mai Citat pe baza cărții lui G B Ehrenburg, Eseuri despre lupta de eliberare națională a poporului chinez, M , p Mao Tse-tung, Schiță biografică, M , p Diplomația statului sovietic în raport cu țările dependente din Est în anii - a împiedicat imperialiștii occidentali să folosească aceste țări în intervenția armată împotriva Rusiei sovietice și a obținut încheierea de tratate egale și reciproc avantajoase cu ei CAPITOLUL IX ÎNCERCĂRILE TABĂRII IMPERIALISTE DE A ÎNCĂLĂRĂ RUSIA SOVIETICĂ DE LA PARTICIPAREA LA CONFERINȚELE INTERNAȚIONALE În - Alături de metodele de intervenție militară, statele imperialiste (Anta și SUA) au folosit în un tip special de influență politică asupra Rusiei Sovietice, metodă care a constat în încercări repetate de discriminare internațională a Republicii Sovietice Această metodă a fost realizată atât prin refuzul direct de a stabili relații politice și comerciale (SUA și Franța), cât și prin eliminarea Rusiei sovietice de la participarea la soluționarea problemelor internaționale și, în plus, a problemelor care țineau direct de Rusia sovietică și îi afectau interesele imediate În ceea ce privește refuzul de a stabili relații politice și economice, atunci, așa cum am văzut din prezentarea anterioară, această metodă în și a fost folosit cu o consistență excepțională de Statele Unite și Franța În ceea ce privește Anglia și țările care au urmat-o (Italia etc), care au încheiat acorduri semi-politice, semi-comerciale cu Rusia sovietică, apoi, în ciuda diferenței de tactică privind "chestiunea rusă" (refuzul Statelor Unite) și Franța să încheie acorduri și încheierea acestor acorduri de către Anglia și Italia), gruparea anglo-italiană, alături de cea americano-franceză, a participat la încercări de discriminare internațională, exprimată în eliminarea Rusiei sovietice de la participarea egală la conferințe și, mai mult, cele în care au fost rezolvate probleme care au afectat direct interesele Rusiei sovietice ^ Exemple de aplicare a tacticii discriminării internaționale împotriva Rusiei sovietice sunt următoarele: Semnarea la octombrie a așa-numitului Protocol de la Paris între Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, pe de o parte, și România, pe de altă parte, privind transferul ultimei Basarabie Semnarea la octombrie de către guvernele Germaniei, Danemarcei, Estoniei, Finlandei, Franței, Marii Britanii, Italiei, Letonia, Poloniei și Suediei a convenției privind insulele Åland Semnarea la februarie de către guvernele Marii Britanii, Franței, Italiei, Japoniei, SUA, Danemarcei, Olandei, Suediei și Norvegiei, a unui acord privind aderarea Svalbardului la Norvegia Neinvitația guvernului sovietic de a participa la Conferința de la Washington privind limitarea armelor navale și chestiunile din Pacific și din Orientul Îndepărtat, care s-a deschis la noiembrie PROTOCOL DE LA PARIS DIN OCTOMBRIE Fără să atingem istoria chestiunii Basarabiei din și , observăm că la ultima ședință a Conferinței de Pace de la Paris (sesiunea Consiliului Prim-miniștrilor) din ianuarie , s-a hotărât "transferarea Basarabiei către România " Sensul real al acestei

decizii a fost dezvăluit în declarația cinică a Mareșalului Foch și a constat în crearea unui bloc de state de frontieră ale căror forțe militare ar putea (cum sperau primii miniștri ai țărilor Antantei) să învingă împreună Republica Sovietică într-o nouă rundă de intervenție armată Amintim că decizia de a transfera Basarabiei în România a fost luată la sfârșitul lui ianuarie , adică în momentul în care se pregătea cea de-a treia campanie a Antantei (Pilsudski și Wrangel) Decizia prim-miniștrilor țărilor Antantei din ianuarie a fost consemnată sub forma unui protocol special semnat la octombrie între Franța, Marea Britanie, Italia și Japonia, pe de o parte, și România, pe de o parte alte Despre acest protocol au protestat guvernele RSFSR și SSR Ucrainei într-o telegramă din noiembrie , în care se spunea: " republicile sovietice ale Rusiei și Ucraina declară că nu poate recunoaște ca având vreun efect acordul referitor la Basarabia care a avut loc fără participarea lor și că nu se consideră în niciun caz legați de un acord încheiat pe această temă de alte guverne În viitor, guvernul sovietic nu și-a oprit lupta împotriva actului ilegal (Protocolul de la Paris), care a încercat să legalizeze planurile de pradă ale lagărului imperialist în raport cu Republica Sovietică Dintre toate statele care au semnat Protocolul de la Paris, Marea Britanie a fost prima care l-a ratificat la aprilie În martie , avea să se deschidă la Viena o conferință sovieto-română, la care, în special, s-a pus problema Basarabiei A fi discutat În legătură cu această conferință, guvernul francez de la Poincaré, remarcat prin politica sa excepțional de ostilă față de Uniunea Sovietică și dorind să întărească poziția României prin acest act, a înaintat Parlamentului chestiunea ratificării Protocolului de la Paris Parlamentul francez a ratificat acest protocol la martie La martie , guvernul sovietic, într-o telegramă adresată lui Poincaré, a protestat ferm "împotriva sprijinului pe care parlamentul francez îl acordă actului de sechestru în raport cu Sovietul Unirii, în ciuda faptului că Franța a declarat în mod oficial la acea vreme ocuparea Basarabiei de către trupele române, că ocupația va fi temporară " La octombrie , guvernul sovietic a protestat din nou în fața guvernului francez împotriva poziției sale privind chestiunea Basarabiei A fost bazat pe tratatul franco-român din iunie , în care guvernul francez a garantat României sprijinul său pentru statutul teritorial al României, adică a dat obligația de a apăra ocupația ilegală și violentă a Basarabiei în În , între Franța și Italia s-au luptat pe problema orientării politicii externe a României În timp ce Franc- "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p Ibid , vol II, p · Națiunea a făcut încercări de a menține România pe orbita influenței franceze, guvernul fascist italian al lui Mussolini a încercat în toate modurile să atragă România de partea Italiei fasciste În urma tratatului franco-român din iunie , a fost semnat tratatul italo-român din septembrie În acest tratat, Mussolini a promis guvernului român să ratifice Protocolul de la Paris (Basarabian) din octombrie (pe care l-a făcut în) Împotriva acestei obligații (de a ratifica Protocolul de la Paris), URSS a protestat în fața guvernului italian într-o notă din octombrie Propunerile repetate ale guvernului sovietic către guvernul român, subordonat în întregime imperialiştilor anglo-francezi, şi în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial lui Hitler, de a rezolva problema Basarabiei prin negocieri au fost eşuate La două conferințe sovieto-române (la Varșovia în și la Viena în), România boierească nu a fost de acord cu propunerea URSS de a rezolva problema basarabeană prin vot popular În , la momentul stabilirii relaţiilor diplomatice cu URSS, guvernul român a încercat să obţină de la URSS acordul pentru

anexarea Basarabiei la România Această încercare a întâmpinat un refuz hotărât din partea guvernului sovietic, care, fiind de acord să restabilească relațiile normale cu România, și-a lăsat neschimbată poziția față de problema basarabeană La iunie , România boierească a fost nevoită să returneze URSS ceea ce capturase în anii - Basarabia, precum și Bucovina de Nord, a cărei Adunare Populară încă din a decis să se alăture Ucrainei Sovietice, ceea ce nu a fost luat în considerare de Conferința de Pace de la Paris din , care a dat României acest teritoriu locuit de ucraineni INSULELE ALAND După cum știți, până în , insulele Åland, ca toată Finlanda, făceau parte din Suedia Conform păcii Friedrich-Sgam din septembrie , Suedia a cedat arhipelagul Aland Rusiei Conform unui tratat special, care făcea parte din Tratatul de la Paris din La martie , Rusia a anunțat că Insulele Åland vor fi demilitarizate De la sfârșitul Primului Război Mondial, problema naționalității insulelor Åland a făcut în mod repetat obiectul unei dispute și ciocniri diplomatice între Suedia și Finlanda și a fost complicată de intervenția statelor Antantei În , o parte semnificativă a populației insulelor Åland (din comunități) s-a pronunțat în favoarea aderării Suediei Totuși, anexarea insulelor la Suedia nu a putut fi realizată, deoarece la martie , părți din corpul german al lui von der Goltz, invitate de guvernul finlandez alb de la Svinhufvud pentru a suprima revoluția din Finlanda, au aterizat pe Insulele Aland și a rămas acolo până la înfrângerea Germaniei în noiembrie În ziua armistițiului (noiembrie), delegații Åland au predat misiunilor SUA, Marii Britanii și Franței de la Stockholm un bilet în care cereau aderarea Insulelor Åland la Suedia Aceeași cerere a delegației din Åland, susținută de Suedia, a fost înaintată la ianuarie la Conferința de pace de la Paris În iulie , conferința a refuzat să discute problema statutului de stat al Insulelor Åland, referindu-se la faptul că această problemă ar trebui să fie rezolvată de Liga Națiunilor Într-adevăr, la inițiativa lordului Curzon în și Liga Națiunilor s-a ocupat de chestiunea Åland Esența disputei cu privire la proprietatea insulelor Åland cu cinism sincer a fost conturată în iunie de șeful de atunci al Statului Major General alb finlandez, Enkel "În cazul unui război cu Rusia", a spus el, "Insulele Aland vor bloca abordările spre Golful Botnia De o importanță deosebită este faptul că Aland va permite aliaților noștri să folosească Finlanda atât militar și comercial" · În ultima propoziție, șeful de stat major finlandez a dezvăluit adevăratul motiv pentru care Antanta și Statele Unite au căutat să transfere Insulele Åland în Finlanda Acest motiv a fost marea importanță strategică a Insulelor Aland în ceea ce privește lupta armată "Hufvudstadsbladet", V Citat conform "Buletinului NKID" nr , , p împotriva Rusiei sovietice, care era bine înțeleasă de liderii Antantei Din punctul de vedere al războiului împotriva Rusiei Sovietice, ei puteau dispune de insulele Åland în două moduri: fie să le ocupe ei înșiși (cum a făcut Germania în sub pretextul de a ajuta guvernul finlandez alb împotriva revoluției), fie să le transfere la acea putere care ar oferi insulelor în orice moment să le folosească ca bază antisovietică De aceea, imperialiștii Antantei au încercat în primul rând să lege problema posesiunii insulelor Åland cu problema acțiunii armate împotriva Rusiei sovietice Cunoaștem declarația lui Mannerheim despre modul în care Clemenceau i-a promis că Insulele Åland vor fi date Finlandei dacă aceasta din urmă l-ar ajuta pe Yudenich Prin acest ajutor, Clemenceau a înțeles un război deschis împotriva Rusiei sovietice Deși această momeală (Insulele Åland) nu a funcționat și Dieta finlandeză a refuzat să iasă deschis de partea lui Yudenich

împotriva Rusiei sovietice, în plus, câteva luni mai târziu, în urma celorlalte țări baltice, Finlanda a intrat în negocieri pentru un tratat de pace cu Rusia sovietică, imperialiștii aliați nu și-au lăsat ideea asupra transferului insulelor Åland în Finlanda Cu toate acestea, trebuie remarcat imediat că ideea de a transfera Insulele Åland în Finlanda nu a apărut imediat politicienilor Antantei Așadar, înainte de promisiunea dată lui Mannerheim, același Clemenceau a anunțat public intenția aliaților de a transfera Insulele Åland în Suedia Aceasta a fost în toamna anului , într-un moment în care Finlanda a arătat ezitare în politica sa față de Rusia sovietică (fie pentru a-l ajuta pe Iudenich, fie pentru a se alătura celor trei state baltice pentru negocieri generale de pace cu Rusia sovietică) La octombrie , agentul diplomatic american în Finlanda l-a informat pe secretarul de stat că Dieta finlandeză trebuie să decidă între și octombrie dacă Finlanda se va alătura celorlalte trei țări baltice (pentru negocieri generale cu Rusia sovietică) sau așteaptă dorințele ale Marilor Puteri În aceeași scrisoare, el a adăugat din cuvintele ministrului de externe Holsti (care s-a referit la declarația lui Clemenceau privind transferul insulelor Åland în Suedia) că Finlanda nu va ierta niciodată aliații kam, dacă Insulele Aland o părăsesc * Se știe că "dorința marilor puteri" a fost de a implica Finlanda în războiul împotriva Rusiei sovietice Astfel, Clemenceau a ținut simultan în mână atât un bici (transferând Insulele Åland în Suedia) cât și o turtă dulce (transferându-le în Finlanda dacă se luptă) Când s-a dovedit că, în primul rând, Finlanda nu va lupta deschis împotriva Rusiei sovietice în alianță cu Yudenich și, în al doilea rând, că propria aventură a lui Yudenich a eșuat, aliații au rămas cu intenția lor anterioară de a da Insulele Åland Finlandei, pentru că era Finlanda (și nu Suedia) a fost pentru ei cea mai convenabilă rampă pentru un atac asupra Rusiei sovietice în viitor Trebuie avut în vedere că, indiferent de modul în care Aliații au rezolvat problema Aland, un lucru era absolut indiscutabil pentru ei - îndepărtarea completă a Rusiei de la orice participare la deciderea soartei Insulelor Aland , ¡Deja la octombrie , adică tocmai în momentul în care Antanta și Statele Unite au manifestat o activitate deosebită în problema Aland, amenințând Finlanda că va transfera insulele în Suedia și, în același timp, promițând Finlandei să transfere insulele în Suedia ea cu condiția ca Finlanda să acționeze de partea lui Yudenich, guvernul sovietic sa adresat guvernelor Franței, Italiei, Japoniei, Marii Britanii și SUA cu o notă de protest, iar copii ale acesteia au fost trimise în Suedia și Finlanda Nota a protestat împotriva intenției guvernelor Franței, Italiei, Japoniei, Marii Britanii și Statelor Unite "de a începe rezolvarea problemei recunoașterii autorității Suediei sau Finlandei asupra insulelor Åland", fără nicio participare a Rusiei sovietice Nota sovietică și-a fundamentat protestul, indiferent dacă insulele Åland au fost "atribuite" Finlandei sau Suediei În nota se menționa: " Guvernul sovietic rus, declarând că nu recunoaște niciun fel de tranzacții cu privire la Insulele Aland încheiate fără participarea sa, protestează cu fermitate împotriva actului de arbitrar comis de guvernele enumerate " "Relațiile externe ale SUA Rusia , p , "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p , Astfel, nota sovietică din octombrie nu a înaintat o propunere specifică pentru cutare sau cutare soluție a problemei Åland, ci a protestat ferm împotriva excluderii deliberate a Rusiei sovietice de la orice soluție a acestei probleme Nota din octombrie (cum era "acceptată" de puterile Antantei și ale SUA la acea vreme în raport cu notele și protestele sovietice și care era una

dintre metodele de discriminare politică internațională împotriva Rusiei sovietice) nu a fost onorat cu un răspuns Mai mult, după cum s-a menționat mai sus, la inițiativa lordului Curzon, deja în , nou-înființată Liga Națiunilor a pus în discuție chestiunea Insulelor Åland, ignorând astfel complet protestele guvernului sovietic împotriva neimplicarii acestuia în discutia acestei probleme Imediat ce guvernul sovietic a primit informațiile relevante, la iunie , a adresat o nouă notă de protest adresată guvernelor Marii Britanii, Franței, Italiei și SUA (și într-o copie a Suediei și Finlandei) "A intrat în atenția guvernului sovietic rus", se spune în nota, "că grupul de puteri numit Liga Națiunilor a pus la ordinea zilei examinarea chestiunii acordării insulelor Åland" Referindu-se la declarația sa din octombrie a anului trecut, adresată puterilor Antantei, guvernul rus subliniază încă o dată că nu există decrete de tratat care să desființeze drepturile supreme ale Republicii Ruse asupra Insulelor Aland Prin urmare, nicio decizie cu privire la aceste insule nu este valabilă dacă guvernul rus nu a luat parte la ea Și nu a existat niciun răspuns la acest protest al guvernului sovietic După cum se știe, în urma discuției de către Liga Națiunilor asupra chestiunii Insulelor Åland, în a fost încheiată o convenție corespunzătoare, care nu a fost recunoscută de guvernul sovietic și la care guvernul sovietic a răspuns cu o notă tranșantă de protest la noiembrie După războiul sovietico-finlandez, provocat de armata finlandeză în - , între URSS și "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p , Finlanda a semnat și în octombrie acordul privind Insulele Åland Potrivit articolului , Finlanda era obligată "să demilitarizeze insulele Åland, să nu le fortifice și să nu le furnizeze forțelor armate ale altor state" Atacul Finlandei asupra URSS din iunie a pus capăt acestui acord Potrivit articolului din tratatul de pace cu Finlanda din februarie , "Insulele Åland trebuie să rămână demilitarizate " ÎNTREBAREA LUI SPITSBERGEN La februarie , guvernul RSFSR, într-o radiotelegramă de la Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe adresată ministrului de Externe al Norvegiei, a trimis în copie și guvernele Marii Britanii, Franței, Italiei, Japoniei și SUA, au protestat împotriva înlăturării guvernului RSFSR de la participarea la rezolvarea problemei Svalbard Motivul acestui protest a fost faptul că Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia, SUA, Danemarca, Olanda, Suedia și Norvegia au încheiat la februarie la Paris un acord privind aderarea Insulelor Svalbard la Norvegia Arătând interesul legitim și de lungă durată al popoarelor Rusiei în arhipelagul Svalbard și faptul că "poziția internațională a Svalbardului a fost în mod repetat subiectul unor acorduri între Rusia, Suedia și Norvegia sau între guvernele acestor țări și alte guverne "și, în sfârșit, că Svalbard a fost întotdeauna "recunoscut ca neutru", nota nota că "transferul Svalbard-ului acum în proprietatea deplină a Norvegiei a avut loc fără participarea Rusiei" și că "părțile la acest acord l-au încheiat fără să sesizeze măcar guvernul sovietic rus", care declară că "nu se recunoaște legat de acest act" Nota rezuma protestul său și se încheie cu declarația că "nici un singur acord internațional la care a participat (guvernul sovietic - B Sh) nu are pentru el o forță obligatorie sau politică sau juridică" "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I, p Secolului E Stein Conform Tratatului de la Svalbard din februarie (la care guvernul sovietic a găsit posibil să adere în), Norvegia s-a angajat să nu creeze sau să permită crearea vreunei baze navale pe Svalbard și să nu construiască nicio fortificație Cu alte cuvinte, conform acordului din februarie , Svalbard a fost demilitarizat Cu toate acestea, după mai bine de de

ani, Norvegia, după ce a aderat la agresiva Alianță Nord-Atlantică, și-a încălcat obligațiile conform acordului din februarie În acest sens, guvernul sovietic a trimis o notă guvernului norvegian la octombrie Indicând o serie de date faptice care demonstrează încălcarea de către Norvegia a obligațiilor sale de a demilitariza Spitsbergen, nota sovietică a afirmat că "astfel de acțiuni ale guvernului norvegian sunt în contradicție clară cu Tratatul multilateral de la Paris de la Spitsbergen din februarie " Este de la sine înțeles că desconsiderarea intereselor legitime ale Rusiei manifestată de puterile imperialiste în în chestiunea Svalbard este departe de a fi întâmplătoare Metoda discriminării internaționale împotriva Rusiei sovietice (în acest caz, neinvitația guvernului sovietic de a participa la conferința de la Svalbard) conținea nu numai un element formal (neparticiparea), ci și un conținut complet intenționat Ideea nu a fost doar în însăși discriminarea Rusiei sovietice, ci și în faptul că, prin eliminarea participării guvernului sovietic la soluționarea unui număr de probleme internaționale, a fost facilitată posibilitatea de a lua măsuri îndreptate împotriva Rusiei sovietice Decizia Conferinței de la Svalbard din , care a fost ostilă Rusiei sovietice, a fost, de asemenea, destul de evidentă Predând Norvegiei arhipelagul până atunci neutru, puterile imperialiste pregăteau crearea unui nou punct de sprijin militar antisovietic în Oceanul Arctic, de altfel, situat la o distanță relativ apropiată de țărmurile sovietice Este de la sine înțeles că declararea Svalbardului ca teritoriu norvegian a făcut mai ușoară în viitor crearea unui astfel de cap de pod în comparație cu o poziție neutră Pravda, octombrie numele Svalbard Pe de altă parte, transferul său în Norvegia ar fi trebuit să crească dependența Norvegiei de puterile Antantei și să asigure că aceasta îndeplinește orice cerere antisovietică a imperialiștilor Antantei ÎNCĂLĂRAREA RUSIEI SOVIETICE DE LA PARTICIPAREA LA CONFERINȚA DE LA WASHINGTON Unul dintre cele mai caracteristice exemple ale tacticii de discriminare politică internațională împotriva Rusiei sovietice de către tabăra imperialistă în anii - a fost eliminarea guvernului sovietic de la participarea la Conferința de la Washington privind limitarea armelor navale și chestiunile din Pacific și Orientul Îndepărtat, care s-a deschis la noiembrie La iulie , Departamentul de Stat al SUA a publicat un mesaj că Anglia, Japonia, Franța și Italia au acceptat propunerea președintelui Harding de a participa la o conferință privind limitarea armamentului naval și chestiunile din Pacific și Orientul Îndepărtat La august , invitațiile la conferință au fost trimise puterilor menționate mai sus, precum și Chinei, Belgiei, Olanda și Portugaliei Rusia sovietică, deși o putere din Pacific, nu a fost invitată la conferință În mod similar, Republica Democrată din Orientul Îndepărtat, care, după cum se știe, deținea teritorii vaste pe țărmurile Oceanului Pacific, nu a primit o invitație de a participa la conferință Guvernul RSFSR a protestat în fața guvernelor marilor puteri împotriva faptului că acesta și FER nu au fost invitați la conferință și a anunțat că nu recunoaște deciziile conferinței, deoarece acestea vor fi adoptate fără participarea Ch La septembrie , Consulatul american de la Vladivostok a publicat o declarație ipocrită și înșelătoare a Departamentului de Stat al SUA din septembrie , potrivit căreia "având în vedere absența unui guvern rus unificat, protecția intereselor legitime ale Rusiei ar trebui mergeți la întreaga conferință, ca la reprezentantul moral al poporului rus" Vezi "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol II, p , G Conferința de la Washington, p * Pe noiembrie , guvernul sovietic a trimis din nou o notă de protest împotriva excluderii Rusiei

sovietice de la participarea la această conferință Nota spunea că "cei de milioane de oameni puternici nu vor permite ca voința lor să fie încălcată și tratată ca un obiect tăcut al deciziilor altora"* Refuzul puterilor imperialiste de a invita RSFSR la Conferința de la Washington a fost legat de dorința lor de a crea un front unit de luptă împotriva Rusiei sovietice, pe de o parte, și a Chinei, pe de altă parte Guvernul sovietic a considerat acest refuz "ca o nouă manifestare a sistemului intervenţionist" Toate exemplele de mai sus, care mărturisesc încercările de discriminare internațională împotriva Rusiei sovietice, folosite de imperialiștii Antantei în - , desigur, nu sunt întâmplătoare Trebuie avut în vedere că această tactică a fost folosită și de imperialiști mai târziu (de exemplu, la momentul convocării conferințelor de la Genova, Haga și Lausanne) Această tactică a fost una dintre metodele de presiune politică asupra Rusiei Sovietice în perioada de slăbiciune militară a tinerei Republici Sovietice Metoda discriminării politice internaționale a însoțit metoda intervenției armate Totuși, ca formă de presiune asupra Republicii Sovietice, metoda discriminării a fost folosită și în perioada în care lumea imperialistă a fost nevoită să renunțe la intervenția armată (de exemplu, în -) Ce au în comun cele patru exemple de încercări de discriminare internațională împotriva Rusiei sovietice (din punct de vedere al metodei)? În primul rând, vorbim despre eliminarea Rusiei sovietice de la participarea la soluționarea acelor probleme internaționale care erau direct legate de Rusia sovietică și afectau interesele vitale imediate ale acesteia A doua trăsătură comună a metodei discriminării era dorința de a produce pagube grele Rusiei sovietice prin acapararea unui teritoriu, fie aparținând acesteia (Basarabia), fie unul în privința căruia avea și are anumite drepturi (Svalbard) "Politica externă a URSS - "" Culegere de documente, vol II, p Izvestia, iulie Al treilea simptom este o încercare a imperialiștilor de a-și însuși dreptul de a rezolva probleme direct legate de Rusia sovietică fără participarea acesteia, cu alte cuvinte, o încercare de a ignora Rusia sovietică ca subiect egal al relațiilor internaționale și al dreptului internațional Ce a opus diplomația sovietică tacticii de izolare a Rusiei sovietice? Diplomația sovietică s-a încăpățânat împotriva încercării de a impune guvernului sovietic "deciziile"* adoptate de guvernele imperialiste cu privire la problemele referitoare la Rusia sovietică fără participarea acesteia Această luptă a fost exprimată în primul rând într-un refuz categoric de a recunoaște aceste "decizii" ca fiind obligatorii pentru Rusia sovietică în sensul juridic internațional și politic internațional Aceste "soluții" nu existau pentru Rusia sovietică Metoda de a nu recunoaște nicio forță juridică internațională în spatele deciziilor luate fără participarea Rusiei sovietice și-a dat rezultatele pozitive mult mai târziu A sosit momentul în care însuși faptul nerecunoașterii de către guvernul sovietic a protocolului de la Paris (Basarabia) din octombrie privind "unirea" Basarabiei la România și-a jucat rolul în acordul sovieto-român din privind întoarcerea Basarabiei în Uniunea Sovietică În același mod, nerecunoașterea de către Rusia sovietică a oricărei forțe juridice din spatele "deciziei" Conferinței de Pace de la Paris din (care a stat la baza Conferinței Insulelor Åland în), adoptată fără participarea Rusiei Sovietice, a servit ca un argument suplimentar în , când Finlanda a fost nevoită să semneze " Acordul Insulelor Aland" cu URSS, iar apoi, după al Doilea Război Mondial, să confirme valabilitatea acestui acord Metoda discriminării politice internaționale împotriva Rusiei sovietice a eșuat, la fel cum au eșuat

și principalele metode de presiune militaro-politică asupra Rusiei sovietice, pe care o însoțea CAPITOLUL X FACTORI OBIECTIV CARE INFLUENȚEAZĂ TACTICA TABĂRII CAPITALISTE ÎN CHESTIUNEA ATITUDINEI LA RUSIA SOVIETĂ ÎN - Scopul acestui studiu nu este doar de a arăta cititorului sovietic o imagine complexă a luptei susținătorilor diferitelor tactici în "politica rusă" a țărilor conducătoare ale taberei capitaliste, ciocnirea acestor tactici, schimbarea de la o singură tactică la altul, iar uneori coexistența lor în aceeași perioadă de timp Este important nu numai să arătăm o imagine concretă a acestei lupte folosind diverse metode tactice cu care tabăra capitalistă a încercat să "rezolve" "chestiunea rusă" în anii - Este mult mai important să arătăm că schimbarea și, uneori, coexistența temporară a diferitelor tactici privind problema Rusiei sovietice în politica externă a statelor capitaliste în anii - nu au fost rezultatul unei ciocniri de idei și concepte politice subiective ale unor politicieni burghezi precum Lloyd George, Curzon, Millerand, Wilson, Colby, Harding și alții, ci au reflectat procesele obiective care au loc în tabăra capitalistă la acea vreme Primul factor obiectiv care a influențat lupta susținătorilor diferitelor linii tactice în problema atitudinii lor față de Rusia sovietică a fost lupta poporului sovietic împotriva intervenției armate din - și politica de pace a guvernului sovietic Următorul factor obiectiv a fost starea economiei capitaliste și, în special, criza economică din - Este de la sine înțeles că nu se poate ignora influența asupra luptei reprezentanților diferitelor tactici în politica externă a țărilor din sud tabăra capitalistă a unui astfel de factor precum sfera și activitatea mișcării oamenilor muncii din aceste țări, care au ieșit în apărarea statului socialist atât în problema încetării intervenției militare, cât și în problema restabilirii relațiilor comerciale și politice cu Rusia sovietică În cele din urmă, într-o analiză generală a factorilor obiectivi, nu trebuie să trecem cu vederea un astfel de factor precum începutul crizei sistemului colonial al imperialismului Interacțiunea complexă (diferită în raport cu statele capitaliste individuale și grupurile capitaliste individuale din același stat) a factorilor obiectivi enumerați mai sus stau la baza tendințelor politice și metodelor tactice în politica externă a statelor capitaliste cu privire la problema Rusiei Sovietice în - O analiză a stării economiei mondiale în perioada inițială de după încheierea Primului Război Mondial (noiembrie -martie) a arătat că în tabăra învingătorilor Primului Război Mondial, "situația strălucitoare" de după sfârșit a războiului a fost perioada de glorie cu caracter preponderent speculativ În SUA, Marea Britanie și Japonia, această "situație genială" a fost creată în principal ca urmare a trecerii de la economia de război la producția civilă, dar și ca urmare a cererii frenetice pentru anumite bunuri străine în fosta Europa Centrală blocată Această conjunctură în exterior strălucitoare a continuat până la mijlocul anului , până când a ieșit la iveală distrugerea adusă economiei capitaliste mondiale de războiul mondial Atunci a început criza economică Cu toate acestea, până la mijlocul anului , învingătorii din Primul Război Mondial - SUA, Marea Britanie, Franța, Japonia și după ei o serie de state neutre care se aflau pe orbita influenței economice și politice a Antantei, au experimentat iluzia unei "înfloriri a capitalismului" postbelică Iluzia unei "înfloriri" capitaliste postbelice a fost cu atât mai puternică cu cât a avut loc pe fundalul victoriei imperialismului american-anglo-francez asupra rivalului și concurentului său, imperialismul german În aceste condiții (victoria asupra unui concurent formidabil și "înflorirea

capitalismului" postbelică), imperialismul Antantei considera el însuși omnipotent și, în special, capabil să suprime republica socialistă cu ajutorul intervenției armate Starea economiei capitaliste a țărilor învingătoare în Primul Război Mondial din nu a dat temei pentru ca primele fluctuații ale burgheziei cu privire la problema tacticii în raport cu Rusia sovietică, despre care a scris V I Lenin, să fie acceptate în orice fel mod caracter ascuţit Astfel, dintre cei trei factori obiectivi care au determinat atitudinea lagărului capitalist față de Rusia sovietică și tactica burgheziei în "chestiunea rusă" (starea economiei mondiale, lupta armată a Armatei Roșii împotriva intervenției și, în sfârșit, ajutorul oamenilor muncitori din țările capitaliste), primul factor a fost starea economiei mondiale în , nu a avut nicio influență asupra burgheziei țărilor capitaliste în problema relațiilor cu Rusia sovietică, deoarece aceasta burghezia nu numai că nu a trăit criza economică postbelică, ci, dimpotrivă, s-a consolat cu iluzia "înfloririi capitalismului", iluzie care și-a arătat tot eșecul abia în anul următor, Al doilea factor este lupta armată a Armatei Roșii împotriva intervenției străine Deși această luptă a fost caracterizată de o serie de victorii ale Armatei Roșii asupra intervenționștilor britanici, americani și francezi, ea nu a dus încă la victorii decisive asupra intervenției în ansamblu (în forme deschise și acoperite), așa cum s-a întâmplat din nou în anul următor, În fine, un alt factor obiectiv, pe care l-am menționat mai sus, este politica pașnică a guvernului sovietic Această politică nu și-a exercitat influența decisivă asupra guvernelor burgheze nici în , nici în , în primul rând, pentru că acestea din urmă au luat o serie de măsuri pentru ca politica pașnică a guvernului sovietic să nu ajungă la mase largi de oameni din ţări şi nu puteau prin aceste mase să exercite o influenţă decisivă asupra politicii cercurilor conducătoare În al doilea rând, în timp ce intervenția armată a continuat și burghezia spera în succesul acesteia, propunerile de pace ale guvernului sovietic au fost ignorate deliberat de lagărul capitalist Abia la sfârșitul anului au avut loc loviturile zdrobitoare ale Armatei Roșii, care i-a învins pe amândoi prima și a doua campanie ale Antantei au forțat o serie de țări din lagărul capitalist să acorde mai multă atenție politicii pașnice a statului sovietic Tot ceea ce s-a spus despre situația din arată că interacțiunea factorilor obiectivi nu a putut duce la schimbări serioase în atitudinea taberei capitaliste față de Rusia sovietică și nici măcar la lupta dintre două tendințe (continuarea intervenției armate sau instaurarea) a relaţiilor comerciale şi politice) în chestiunea "rusă * Pentru apariția acestor tendințe și pentru ciocnirea lor a fost necesară o corelare diferită a factorilor obiectivi în lupta dintre lagărul capitalist și statul socialist Acest raport diferit a venit în ca urmare a crizei economice Criza, mai întâi financiară, apoi comercială și industrială, a început în Japonia în martie ; întreaga economie națională a lumii capitaliste este îmbrățișată Criza economică a fost însoțită de o creștere uriașă a șomajului La mijlocul anului , numărul șomerilor și subocupați în țările capitaliste a atins o cifră uriașă de - de milioane de oameni Criza și deteriorarea bruscă a poziției clasei muncitoare au sporit în mod neobișnuit creșterea ciocnirilor de clasă În paralel cu criza economică din - în lagărul imperialist a existat o mișcare de eliberare națională a popoarelor coloniilor și țărilor dependente Această mișcare a reflectat perioada inițială a crizei sistemului colonial al imperialismului, care, după cum se știe, este o parte integrantă a crizei generale a capitalismului După ce a apărut în timpul Primului

Război Mondial, această criză din - extins și adâncit Mișcarea de eliberare națională din - s-a manifestat în războiul dintre Turcia și Antanta (condusă de Anglia) și agentul ei Grecia, în mișcarea popoarelor țărilor arabe, Iran, Afganistan, India și China Lumea capitalistă avea toate motivele să se teamă nu numai de creșterea și adâncirea în continuare a mișcării de eliberare națională a popoarelor coloniilor și țărilor dependente dar şi legăturile acestei mişcări cu mişcarea revoluţionară a clasei muncitoare din principalele ţări ale lagărului capitalist Criza din - a adâncit și acutizat contradicțiile din interiorul taberei capitaliste, dintre membrii săi Primul Război Mondial, care însuși a fost rezultatul agravării contradicțiilor dintre puterile imperialiste pe baza luptei pentru rediviziunea lumii și a sferelor de influență, nu numai că nu a reușit să elimine aceste contradicții, dar a creat și agravat un număr a altor contradicţii Așa era starea economiei capitaliste și a politicii capitaliste în - Cât despre un alt factor obiectiv, lupta victorioasă a Armatei Roșii și a întregului popor sovietic împotriva intervenției armate a lagărului capitalist, impactul acestui factor în anii - a fost diferită față de perioada - Până la sfârșitul anului , a doua campanie a Antantei a fost înfrântă Agenți ai Antantei precum Yudenich, Denikin, Kolchak au fost eliminați succesiv După un scurt "răgaz pașnic" (ianuarie-aprilie), a început cea de-a treia campanie a Antantei (Pilsudsky, Wrangel), care până în noiembrie a fost și ea învinsă și lichidată Până la sfârșitul anului , toate fronturile de intervenție străină armată au fost eliminate (cu excepția Orientului Îndepărtat, unde încă mai existau intervenționști japonezi) Armata Roșie a lichidat nu doar "asaltul din exterior", ci și încercarea de "asalt din exterior" combinat cu "asaltul din interior" sub forma rebeliunii de la Kronstadt Aceste victorii au fost câștigate nu numai de Armata Roșie, ci și de întregul popor sovietic în ansamblu Se știe că în spatele armatelor lui Kolchak, Denikin, Krasnov, Wrangel, care în au acționat sub conducerea și sub directivele intervenționștilor străini, partizani ai Ucrainei, Siberiei, Orientului Îndepărtat, Uralilor, Belarusului, Regiunea Volga a luptat, subminând spatele Gărzilor Albe și a intervenționștilor și oferind astfel un serviciu de neprețuit Armatei Roșii Astfel, factorul obiectiv în fața victoriei decisive a Armatei Roșii și a poporului sovietic, care în a învins forțele armate de intervenție străină, nu a putut decât să influențeze tactica Bur- Joisie în problema atitudinii față de Rusia sovietică Într-un mod diferit (comparativ cu perioada -) privită în - ajutor din partea clasei muncitoare a țărilor capitaliste ale Rusiei Sovietice Acest ajutor a fost exprimat cel mai clar și mai viu în timpul celei de-a treia campanii a Antantei, adică în Ajutorul clasei muncitoare a statelor capitaliste ale Rusiei Sovietice în timpul celei de-a treia campanii a Antantei a constat în organizarea de greve care cereau încetarea la războiul împotriva Rusiei sovietice, refuzul muncitorilor de a expedia echipamente militare trimise în Pan Polonia și, în sfârșit, în activitățile Comitetelor de acțiune sub sloganul "Mâinile de pe Rusia" Această asistență a fost oferită pe deplin și direct în de către clasa muncitoare din Anglia V I Lenin a vorbit despre acest ajutor din partea muncitorilor britanici în discursul său din octombrie : " când Anglia a amenințat Rusia cu război în iulie , muncitorii britanici au întrerupt acest război Menșevicii englezi i-au urmat pe bolșevicii englezi Au fost nevoiți să-i urmeze pe bolșevicii britanici și să spună împotriva constituției, împotriva legii: "Nu vom permite războiul Dacă declari război automat, vom intra în grevă și nu numai că nu-ți dăm cărbune, dar nu-ți dăm nici Franța Muncitorii

britanici au declarat că doresc să facă politică internațională " Această evaluare a lui V I Lenin asupra semnificației mișcării clasei muncitoare din Anglia în vara anului subliniază două trăsături calitativ noi ale asistenței oferite de muncitorii poporului Angliei către Rusia sovietică tocmai în , care au fost absenți, sau mai degrabă nedezvoltați, în perioada anterioară Aceste trăsături au constat, în primul rând, în sensul acestui ajutor și rolul pe care l-a jucat, iar în al doilea rând, în caracterizarea acestei etape a mișcării muncitorești Nu a fost doar o organizație de asistență pentru Rusia sovietică, a fost o intervenție directă a clasei muncitoare în politica internațională a guvernului burghez De exemplu, starea de spirit a clasei muncitoare din Anglia în vara anului și comportamentul acesteia, precum și influența pe care aceasta a avut-o asupra acțiunilor guvernului lui Lloyd George, justifică pe deplin trăsăturile caracteristice ale asistenței clasei muncitoare către Uniunea Sovietică subliniată de V I Lenin V I Lenin, Soch , vol , p Rusia în Astfel, de exemplu, la august , adică tocmai în vremea când guvernul lui Lloyd George a amenințat Rusia sovietică cu război, la o ședință comună a reprezentanților grupului parlamentar al partidului muncitoresc, comitetul parlamentar al sindicatelor și comitetul executiv al muncitorilor Partidul a creat un Comitet de acțiune Conferința Națională, care s-a deschis la august , a remarcat că crearea Comitetului de Acțiune a forțat guvernul să refuze asistența imediată Pan Poloniei și a recunoscut că pericolul războiului nu a trecut încă Conferința a instruit Comitetul de acțiune să caute:) o garanție absolută că forțele militare britanice nu vor fi folosite în sprijinul Poloniei, al lui Wrangel sau al altor eforturi militare și navale împotriva Rusiei sovietice;) garantează că toate forțele terestre și maritime britanice care acționează direct sau indirect împotriva Rusiei vor fi imediat retrase;) recunoașterea guvernului sovietic și întărirea comerțului nelimitat cu Rusia sovietică" Astfel, tot ceea ce s-a spus a confirmat pe deplin că mișcarea de solidaritate și asistență efectivă a clasei muncitoare a Angliei către Republica Sovietică în a atins proporții care nu fuseseră niciodată atinse până atunci Această mișcare a depășit dimensiunea perioadei - nu numai cantitativ (cuprinzând toate secţiunile clasei muncitoare), ci şi calitativ, în măsura în care a reprezentat intervenţia activă a clasei muncitoare în politica externă a burgheziei Această ultimă împrejurare a înspăimântat în mod deosebit burghezia britanică Deși mișcarea de solidaritate și asistență a clasei muncitoare din Rusia sovietică și din alte țări capitaliste în nu a atins asemenea dimensiuni (nici cantitativ, nici calitativ) ca în Anglia, totuși, amploarea mișcării muncitorești britanice a exercitat o influență incontestabilă asupra mișcarea clasei muncitoare în alte țări capitaliste, vorbind în apărarea Rusiei sovietice Acest lucru este valabil pentru Franța, Germania, Belgia, Olanda, Italia și alte țări Vezi articolul lui P Gurovich "Acțiunea sovietică în Anglia în ", "Questions of History" nr , Deci, spre deosebire de , în trei factori obiectivi (starea economiei mondiale - criza economică, victoria Armatei Roșii și a întregului popor sovietic asupra intervenției armate și, în sfârșit, ajutorul clasei muncitoare a țările capitaliste) au acționat în aceeași direcție, care a cerut ca tabăra capitalistă să își revizuiască tactica în raport cu Republica Sovietică * La acești trei factori, așa cum am menționat mai sus, ar trebui adăugat un al patrulea, și anume, politica de pace persistentă a guvernului sovietic Efectul acestui factor a crescut în fiecare zi și a crescut direct proporțional cu eșecul sistematic al campaniei Antantei

după alta În - efectul acestui factor a atins proporţii mari Toți cei patru factori obiectivi au influențat tabăra capitalistă în ansamblu, dând naștere la tendințe și tendințe în ea de revizuire a tacticilor privind problema Rusiei sovietice (continuarea intervenției armate sau stabilirea de relații comerciale și politice cu aceasta) Cu toate acestea, în fiecare țară capitalistă individuală, alături de acțiunea a patru factori obiectivi, au jucat un rol și alți factori, de asemenea de natură obiectivă, dar legati în mod specific de această țară particulară și care nu au jucat un asemenea rol în raport cu alte țări ale tabăra capitalistă Acești factori au fost:) gradul de interes al unei țări capitaliste date pentru reluarea comerțului cu Rusia Sovietică;) gradul de interes al unei țări date în primirea datoriilor guvernelor țariste și provizorii și a fostelor proprietăți străine naționalizate Trăsăturile caracteristice de mai sus ale crizei economice din - arătați de ce starea economiei naționale a lagărului capitalist în ansamblu a pus la ordinea zilei stabilirea legăturilor cu economia națională a Rusiei sovietice, oricât de ostili ar fi cutare sau cutare liderii politici ai acestei lagăre față de aceasta Această imagine a trăsăturilor caracteristice ale crizei economice din - (supraproducția într-o parte a lumii capitaliste împreună cu subproducția într-o altă parte) ar trebui completată În primul rând, trebuie remarcat faptul că există un complet dezorganizarea sistemelor monetare, din cauza căreia s-a adâncit separarea teritoriilor (țărilor) economice unele de altele, separare care nu a ținut cont de relațiile politice care existau între aceste țări Deci, de exemplu, Franța aliată nu a putut cumpăra nimic în Anglia, deoarece lira sterlină la bursa de la Paris a crescut (în franceză, franci) cu % Germania nu a putut cumpăra nimic din SUA, deoarece dolarul a crescut de de ori față de marcă Pe măsură ce criza economică s-a adâncit, lupta țărilor capitaliste pentru materii prime a fost însoțită de o luptă pentru piețele de vânzare, de care aveau nevoie în special de țările care sufereau de supraproducție În timpul crizei din - , tabăra capitalistă nu a putut să rezolve aceste două probleme (materii prime și piețe) cu mijloace proprii Treptat, a început să-și croiască drum ideea că restabilirea relațiilor comerciale și politice cu Republica Sovietică ar putea fi una dintre modalitățile de îmbunătățire a situației economice Această necesitate, izvorâtă din starea reală a economiei naționale a lagărului capitalist și mai ales agravată în timpul crizei din - , a fost realizată de burghezie, în primul rând, departe de a fi imediat, și în al doilea rând, departe de a fi uniform (cu diferite grade de severitate), în funcție de caracteristicile specifice ale economiei naționale ale țărilor individuale și de gradul de dependență a acestora de comerțul cu Rusia sovietică De aici și atitudinile diferite ale țărilor conducătoare ale taberei capitaliste (SUA, Marea Britanie și Franța) față de problema tacticii față de Rusia sovietică Deși criza economică din - , așa cum am menționat mai sus, a început în Japonia și SUA, acest lucru nu înseamnă în niciun caz că a zguduit economia SUA într-o măsură mai mare decât economia altor țări capitaliste (de exemplu, Anglia) Dimpotrivă, criza din - a făcut mai puțin rău capitalismului american decât capitalismului englez Acest lucru se explică în primul rând prin puterea economică a imperialismului american, care a fost întărită în special ca urmare a Primului Război Mondial Acest studiu nu analizează criza ca atare, ci întrebarea dacă această criză a provocat-o în această țară și în ce măsură necesitatea stabilirii de relații cu Rusia Sovietică, cu alte cuvinte, dacă această stabilire a relațiilor cu piața sovietică ar

putea îmbunătăți poziția economiei naționale a uneia sau alteia țări capitaliste afectate de criză În ceea ce privește Statele Unite, la această întrebare se poate răspunde după cum urmează: mărfurile sovietice (atât alimente, cât și materii prime industriale) nu ar putea atrage în mod deosebit atenția cercurilor conducătoare ale capitalului de monopol american Un alt lucru este piața sovietică a produselor manufacturate americane Această piață a făcut obiectul aspirațiilor lacome ale imperialismului american, dar aspirații care aveau ca scop nu stabilirea de relații normale cu statul sovietic, ci exploatarea resurselor sale naturale prin subjugarea colonială a Rusiei, a cărei condiție indispensabilă era răsturnarea sistemul socialist sovietic și transformarea teritoriului Rusiei într-un anexă colonială a capitalului de monopol american De aici decurgeau planurile agresive ale imperialismului american în raport cu Republica Sovietică în anii - Criza din - a avut o cu totul altă influență asupra politicii imperialismului britanic în raport cu tactica sa asupra chestiunii Rusiei sovietice Criza a afectat economia britanică mai mult decât economia altor mari țări capitaliste Acest lucru s-a întâmplat în mare parte pentru că Anglia a avut întotdeauna nevoie de piețe externe Fiind o țară cu o bază agricolă nesemnificativă, Anglia și-a exportat mărfurile manufacturate pentru a importa materiile prime și alimentele de care avea nevoie În ajunul primului război mondial, exportul Angliei reprezenta % din producția industrială După război, numărul consumatorilor de produse industriale britanice a fost redus cu o treime În timpul crizei (în în comparație cu) suma exporturilor și importurilor britanice a scăzut cu aproape jumătate Şomajul din Anglia a cuprins până la milioane de oameni, iar în timpul grevei minerilor, chiar şi până la milioane de oameni Vezi F D Volkov, Prăbușirea politicii britanice de intervenție și Criza a dus la faptul că multe întreprinderi metalurgice, de construcții navale, de inginerie și alte întreprinderi din Anglia, care lucrau pentru export și strâns legate de comerțul mondial, au încetat să funcţioneze În aceste condiţii (starea comerţului britanic), piaţa sovietică (din punct de vedere al exportului de mărfuri industriale britanice şi al primirii de materii prime pentru industrie şi alimentaţie) prezenta un interes excepţional Despre ce interes era Rusia Sovietică din punctul de vedere al importurilor engleze, dă articolul "Reluarea relațiilor cu Rusia Sovietică", publicat în revista engleză "Economist" la iulie , adică într-o perioadă în care Criza economică abia începea, războiul polono-sovietic era în plină desfășurare și negocierile sovieto-britanice privind un acord comercial, tocmai în urma acestui război, au fost sabotate de guvernul lui Lloyd George Acest articol oferă dovezi ale importanței Rusiei sovietice pentru economia britanică "Din importurile noastre de grâu (în engleză - B), Rusia reprezenta (înainte de război - B Sh) aproximativ %", spunea articolul " Rusia este extrem de bogată în minerale: înainte de Războiul, aproape toată nevoia de platină a fost satisfăcută de Rusia Mai mult, Rusia este cea mai mare sursă de aprovizionare din Europa pentru diferite tipuri de cherestea Și din moment ce lemnul este acum la mare căutare în toată Europa și îl va avea pentru de mult timp, este clar că exploatarea pădurilor rușilor are o piață mare și înstărită Înainte de război, Rusia ne aproviziona cu o varietate de materii prime, în principal in În pre- perioada de război, am importat din Rusia aproximativ de mii de tone, adică % "* Aceasta a fost o parte a întrebării referitoare la semnificația pentru Anglia a importurilor din Rusia sovietică În ceea ce privește chestiunea importanței pieței sovietice pentru produsele industriei

britanice (în special în timpul crizei din -), aceasta este evidențiată în mod elocvent de numeroasele propuneri ale reprezentanților diferitelor ramuri ale industriei britanice (automobile, izolarea diplomatică a statului sovietic (-) Gospolitizdat, , p - "Viața economică" septembrie construcții navale, construcții de mașini etc) ale delegației sovietice în timpul negocierilor sovieto-britanice din - , precum și negocierile privind plasarea comenzilor sovietice, pe care delegația sovietică le-a condus cu firmele britanice și, în final, comenzile care a plasat de fapt Astfel, criza din - , care a lovit economia britanică mai grav decât economia altor țări conducătoare ale taberei capitaliste, pe de o parte, și comerțul anglo-rus de dinaintea războiului, pe de altă parte, nu a putut decât să joace rolul unui factor obiectiv care îi afectează pe capitaliştii britanici în direcţia schimbării tacticii în raport cu Rusia sovietică Faptul că Tratatul anglo-sovietic din martie privind reluarea comerțului a fost primul tratat dintre Rusia sovietică și marile state capitaliste după încheierea intervenției nu a fost întâmplător În ceea ce privește economia națională a Franței, din cauza unei serii de condiții, aceasta a fost afectată de criza din - mult mai puţin decât economiile Angliei şi Statelor Unite Indicele producției industriale franceze a scăzut foarte puțin în timpul crizei și chiar a crescut ușor în unele industrii Industria franceză (spre deosebire de engleză) nu s-a sufocat din cauza absenței piețelor externe În fine, un rol binecunoscut în depășirea crizei din Franța l-au avut lucrările de restaurare din departamentele din nordul țării, distruse de Primul Război Mondial Aceste lucrări au creat o mare piață internă pentru industria franceză Tot ce s-a spus despre criza economică din - în raport cu Franța, nu a putut provoca presiuni suplimentare din partea cercurilor capitaliste franceze, cerând o revizuire a tacticii în raport cu Rusia sovietică și, în special, în problema reluării relațiilor comerciale cu aceasta Și în general, reluarea comerțului cu Rusia sovietică pentru capitaliștii francezi nu a jucat același rol ca și pentru capitaliștii britanici Fără a atinge în această lucrare tema relațiilor politice dintre Rusia țaristă și Franța, observăm că legătura economică (foarte semnificativă) a vizat aproape "exclusiv premisele francezilor - IL · E ShgNin Capitalul rus în împrumuturi de la guvernul țarist, pe de o parte, și industria rusă, pe de altă parte Din totalul împrumuturilor de dinainte de război ale guvernului țarist de peste miliarde de ruble, Franța a reprezentat cea mai mare parte - de milioane de ruble În ceea ce privește capitalul străin investit în industria Rusiei țariste (suma totală de milioane de ruble), ponderea capitalului francez a reprezentat o sumă impresionantă de milioane de ruble Capitalul francez a predominat în domeniul bancar, în industria minieră, prelucrarea metalelor și în industria ingineriei În cele din urmă, "împrumuturile de război", adică subvențiile de la țările Antantei către guvernul țarist pentru război împotriva Germaniei, au căzut asupra Franței în valoare de milioane de ruble (Anglia - milioane, SUA - milioane) cel mai mare prejudiciu material în comparație cu alte țări ale lumii capitaliste ca urmare a anulării împrumuturilor țariste și a naționalizării industriei în Rusia sovietică De asemenea, trebuie luat în considerare faptul că, deși cea mai mare parte din "hârtiile rusești" se afla în mâinile principalelor bănci franceze, totuși o cantitate semnificativă din aceste hârtii a fost distribuită printre micii burghezii Prin urmare, acesta din urmă era extrem de interesat să primească plăți de la guvernul sovietic pentru împrumuturi țariste și întreprinderi naționalizate De aceea,

cererea sistematică a guvernului francez de recunoaștere a datoriilor (inclusiv reîntoarcerea industriei naționalizate) ca condiție preliminară pentru negocierile privind stabilirea relațiilor politice și comerciale cu Rusia sovietică a întâlnit deplina aprobare a burgheziei franceze Desigur, nu rezultă din aceasta că pretențiile capitalului francez împotriva Rusiei Sovietice au fost motivul principal al participării active a Franței la intervenția armată împotriva Republicii Sovietice În acest context, trebuie stabilit că interesul relativ mic al capitaliștilor francezi pentru reluarea comerțului sovieto-francez, pe de o parte, și cel mai mare (dintre toate țările lagărului capitalist) Cifrele sunt preluate din cartea lui P V Ol, Capitalele străine în Rusia pg Pe de altă parte, interesul în bani și pretenții de proprietate împotriva Rusiei sovietice nu numai că nu a contribuit la o revizuire a tacticii imperialiștilor francezi în raport cu Rusia sovietică în anii - , ci, dimpotrivă, le-a susținut pe deplin tactica de intervenție sub orice formă pentru a realiza restabilirea regimului capitalist în Rusia, regim care să garanteze satisfacerea pretențiilor lor Astfel, însumând rezultatele acestui studiu al politicii principalelor state imperialiste față de Rusia sovietică în perioada - , putem trage următoarele concluzii principale Un factor obiectiv care a determinat politica întregului lagăr capitalist, strategia acestuia față de statul sovietic în anii - , a continuat să fie o luptă acerbă împotriva Rusiei sovietice în scopul distrugerii sistemului socialist, restabilirii ordinii capitaliste pe teritoriul Rusiei și transformându-l într-o colonie a lagărului imperialist cu împărțirea teritoriului său între participanții individuali ai acestui lagăr Din punctul de vedere al acestei linii strategice, nu s-au înregistrat modificări în comparație cu perioada anterioară - Cu strategia neschimbată a taberei capitaliste în tactica ei în perioada - au fost observate schimbări semnificative, constând în apariția și ciocnirea a două linii tactice asupra chestiunii atitudinii față de Rusia sovietică În timp ce o linie a susținut necesitatea de a continua intervenția armată, cealaltă a reprezentat stabilirea de relații comerciale (și mai târziu politice) cu statul sovietic Apariția și ciocnirea acestor două linii tactice s-a reflectat în discursurile politicienilor din tabăra capitalistă (în parlamente, la conferințe internaționale, în corespondența diplomatică, în presă etc) Prezența și ciocnirea celor două linii tactice ale taberei capitaliste în chestiunea atitudinii față de Rusia sovietică s-a reflectat în acțiuni precum negocieri și apoi încheierea tratatelor de pace între Rusia sovietică și țările de graniță din Vest și Est, pe de o parte, și în refuzul categoric al Franței și Statelor Unite de a conduce orice negocieri cu Rusia sovietică privind stabilirea de relații comerciale și politice, pe de altă parte Atât declarațiile și discursurile declarative ale politicienilor burghezi, cât și măsurile practice ale participanților individuali în lagărul capitalist cu privire la problema relațiilor cu Rusia sovietică în anii - au fost rezultatul influenței unei combinații complexe de factori obiectivi, care nu era același pentru țările capitaliste individuale Primul dintre acești factori (fără a lua în considerare, desigur, principalul pentru politica generală a lagărului capitalist - lupta împotriva statului socialist și dorința de a-l distruge, care a rămas neschimbată) a fost înfrângerea străinilor armate intervenția Armatei Roșii până în toamna anului Cu acest factor obiectiv, ea nu putea să nu fie considerată un singur stat capitalist, fie luând sau nu participând direct la intervenția armată împotriva Rusiei Sovietice Cu toate acestea,

influența acestui factor asupra tacticii statelor capitaliste individuale nu a fost aceeași și, prin urmare, concluziile privind tacticile ulterioare în raport cu Rusia sovietică nu au fost, de asemenea, aceleași Deci, de exemplu, de la participanții la intervenția armată în perioada - Japonia, în ciuda înfrângerii de la începutul anului a principalelor forțe de intervenție armată (Kolchak, Yudenich, Denikin), și până în toamna anului și a treia campanie a Antantei, a continuat să desfășoare intervenții în Orientul Îndepărtat, de altfel , într-o formă nedisimulată, în timp ce alții participanții la intervenție au fost nevoiți să abandoneze această formă încă de la începutul anului În ceea ce privește Franța, după înfrângerea celei de-a treia campanii a Antantei, aceasta din urmă nu a abandonat în niciun caz forma ulterioară implementarea intervenției armate într-o formă ascunsă și pregătită intens și persistent pentru - noua runda de interventie cu ajutorul kov din forțele armate Wrangel, Pan Poloniei, România boierească etc Ei nu au abandonat implementarea în continuare a intervenției armate ca metodă de luptă împotriva Rusiei sovietice în anii - și SUA Imediat ce a treia campanie a Antantei sa încheiat, guvernul Wilson a încercat să alcătuiască un nou bloc antisovietic pentru a continua intervenția militară Tocmai acesta era sensul cunoscutei note a lui Colby, care în august a cerut formarea acestui bloc Când, din mai multe motive, guvernul Wilson nu a reușit să organizeze acest bloc, diplomația americană a încercat să provoace o ciocnire militară între Rusia sovietică și statele de la granița de vest cu ajutorul unei provocări pentru a declara guvernul sovietic partea atacatoare și facilitează astfel intervenția militară În cele din urmă, în ceea ce privește Anglia, deși aceasta din urmă, se pare, a tras anumite concluzii din înfrângerea celei de-a treia campanii a Antantei și imediat (în noiembrie) a reluat negocierile comerciale cu Rusia sovietică, cu toate acestea, ea nu a refuzat să se pregătească pentru crearea unui nou front armat intervenția în Caucaz (cu ajutorul menșevicului Georgiei și folosirea războiului dașnak-turc încercând să-l transforme într-un război turco-sovietic) Toate cele de mai sus ne permit să tragem următoarea concluzie: înfrângerea intervenției armate a Armatei Roșii din toamna anului a jucat cel mai mare rol în istoria relațiilor dintre lagărul capitalist și statul socialist și a fost un factor obiectiv important care a influențat tactica ulterioară a taberei capitaliste în "chestiunea rusă" După ce a învins intervenția armată, Republica Sovietică și-a câștigat existența internațională în rețeaua statelor capitaliste Totuși, această deșeală în sine nu a însemnat deloc refuzul definitiv al taberei capitaliste de a continua intervenția militară și de a se pregăti pentru această continuare Deja după înfrângerea completă a celei de-a treia campanii a Antantei, V I Lenin a avertizat asupra pericolului reluării intervenției armate O analiză a situației specifice din statele capitaliste individuale (Japonia, SUA, Marea Britanie și Franța) în perioada imediat următoare încheierii celei de-a treia campanii a Antantei arată că se vorbește despre refuzul lagărului capitalist din metoda "intervenției militare pentru atingerea scopului strategic general - distrugerea statului socialist și restabilirea regimului capitalist pe teritoriul său în anii - este interzis În timp ce în perioada - anii metoda intervenției militare a fost singura metodă pentru ca tabăra capitalistă să-și atingă scopul strategic în raport cu Rusia sovietică, după înfrângerea intervenției armate, alături de această "metodă, a apărut o altă metodă - metoda restabilirii relațiilor cu Rusia sovietică (în primul rând comerț) Lupta dintre aceste două metode este caracteristică perioadei -

În diferitele țări ale taberei capitaliste, această luptă în perioada indicată a dus la rezultate diferite rezultate din interacțiunea atât a acestuia (înfrângerea intervenției armate), cât și a altor factori obiectivi Următorul factor obiectiv care a influențat tactica taberei capitaliste în raport cu Rusia sovietică în perioada studiată în lucrare a fost criza economică din - Studiul particularităților acestei crize economice, care a apărut pentru prima dată pe fundalul unei crize generale a sistemului capitalist, este realizat de noi din punctul de vedere al gradului de influență a acesteia în fiecare țară capitalistă individuală - asupra unei schimbări de tactică faţă de Rusia sovietică Nu există nicio îndoială că criza economică din , luat în ansamblu, a sporit importanța "și ponderea Rusiei sovietice (ca sursă de materii prime industriale și alimentare, pe de o parte, și piață pentru produse industriale, pe de altă parte) pentru țările conducătoare ale tabără capitalistă În acest sens, criza a avut impact asupra creșterii și întăririi tendinței în aceste țări de a stabili relații comerciale și politice cu Rusia Sovietică și a dus la o slăbire a tendinței de continuare a intervenției armate Cu toate acestea, gradul acestei influențe a fost diferit în fiecare dintre cele trei țări conducătoare ale taberei capitaliste Criza a avut cea mai mare influență asupra chestiunii stabilirii relațiilor cu Rusia sovietică asupra burgheziei britanice și a reprezentanților capitalului de monopol britanic, și mai puțin asupra reprezentanților capitalului de monopol american și francez Acest diferența de grad de influență a fost explicată prin structura diferită a economiei naționale a acestor trei țări și intensitatea diferită a crizei economice ca atare din Anglia, SUA și Franța Un factor obiectiv serios care a influențat în - lupta tendintelor in tactica taberei capitaliste pe problema atitudinii fata de Republica Sovietica, a fost pozitia maselor muncitoare din tarile capitaliste si sprijinul lor pentru primul stat socialist Solidaritatea maselor muncitoare din țările lagărului capitalist cu Republica Sovietică era comună întregii părți capitaliste a lumii, dar gradul de activitate al avangardei poporului muncitor, clasa muncitoare, nu era același în tari diferite Datorită acestei împrejurări, asistența acordată de clasa muncitoare din diferite țări ale Rusiei Sovietice nu a fost aceeași, în primul rând din punctul de vedere al influenței pe care poziția clasei muncitoare a avut-o asupra tacticii guvernului burghez din " întrebare rusă" Clasa muncitoare a Angliei a avut cea mai mare influență asupra politicii guvernului britanic în Mișcarea clasei muncitoare engleze sub sloganul "Hands off Russia" nu numai că a împiedicat Anglia să se amestece deschis în războiul sovieto-polonez, ci și s-a transformat într-o amenințare de amestec al clasei muncitoare în burghezia de politică externă, care a înspăimântat de moarte pe aceasta din urmă Aceeași mișcare a jucat un rol semnificativ și a influențat în mare măsură decizia guvernului britanic de a relua negocierile privind un acord comercial cu Rusia sovietică la sfârșitul anului În ceea ce privește influența clasei muncitoare din SUA și Franța asupra politicii burgheziei americane și franceze, aceasta este mult mai mică decât mișcarea Angliei În paralel cu factorii (înfrângerea poziției ryei populare în - , mișcarea de solidaritate între oamenii muncitori ai țărilor capitaliste cu Rusia sovietică), care au influențat mai întâi apariția unei tendințe de stabilire a relațiilor cu statul socialist, iar apoi lupta dintre cele două tendințe ale taberei capitaliste (stabilirea relațiilor și continuarea intervenției armate) guvernelor, a fost o influență semnificativă a muncitorului aceste trei intervenții armate obiective, economia

generală a lagărului capitalist tion) a acţionat şi alţi factori obiectivi Totuși, acești factori fie nu au influențat direct lupta dintre cele două tendințe, fie influența lor s-a dezvoltat mai lent, fie, în cele din urmă, a afectat doar una sau două țări din lagărul capitalist și nu a avut loc în alte țări Factorul care a influențat lupta dintre cele două tendințe în "politica rusă" a lagărului capitalist în anii - au fost contradicțiile din cadrul acestui lagăr Tabloul concret al acestor contradicții între principalele state imperialiste și între micile state dependente de acestea a fost prezentat mai sus Aceste contradicții au slăbit tabăra capitalistă în perioada intervenției armate și au contribuit la eșecul acesteia De asemenea, au influențat lupta dintre cele două tendințe după prăbușirea intervenției armate, au împiedicat și au îngreunat crearea unui bloc unic antisovietic cu scopul de a continua intervenția armată Pe de altă parte, aceste contradicții au intensificat tendința unor țări capitaliste de a reînnoi relațiile cu Rusia sovietică, ținând cont de lupta lor cu concurenții din alte țări capitaliste Astfel, de exemplu, contradicțiile japono-americane din Pacific au jucat, fără îndoială, un rol în încercările unei părți a imperialiștilor americani (de exemplu: Vanderlip) de a stabili relații cu Rusia sovietică și de a obține concesii petroliere Lupta anglo-americană pentru piețe și teama că capitalul britanic va prelua piața sovietică cu ajutorul unui acord comercial a stârnit o controversă între două grupuri de capital american, unul în favoarea și celălalt împotriva reînnoirii; relaţiile cu Rusia sovietică Aceste exemple ar putea fi multiplicate Toate indică faptul că contradicțiile din lagărul capitalist au influențat politica față de Rusia a țărilor capitaliste individuale ca argumente suplimentare pe fondul influenței determinante a principalilor factori obiectivi Politica de pace consistentă a guvernului sovietic a fost un factor obiectiv care a influențat lupta dintre cele două tendințe Cu toate acestea, influența acestui factor s-a dezvoltat și a crescut treptat, pe măsură ce principiile înalte ale acestei politici au ajuns la a maselor populare din ţările capitaliste şi ale ţărilor coloniale şi dependente din Orient În sfârșit, trebuie reținut încă un factor care a influențat lupta dintre cele două tendințe Efectul acestui factor a fost limitat, în primul rând, de faptul că a jucat un rol doar în raport cu două țări din lagărul capitalist (Franța și Anglia) și a fost nesemnificativ în raport cu țări precum SUA și Italia O altă particularitate a acestui factor a fost că în determinarea tacticilor imperialiștilor francezi a întărit tendința de a continua intervenția armată, iar în determinarea tacticii "imperialiștilor" britanici a întărit tendința de a stabili relații cu Rusia sovietică Aceasta se referă la pretențiile capitaliștilor străini împotriva Rusiei sovietice în legătură cu anularea împrumuturilor de la guvernele țariste și provizorii și naționalizarea acelei părți a industriei care aparținea capitalului străin în Rusia țaristă Problema împrumuturilor de la guvernul țarist și industria naționalizată a jucat un rol foarte important în explicarea participării celei mai active a Franței la intervenția armată împotriva Rusiei sovietice din - și intransigența imperialiștilor francezi, care nu au vrut să intre în negocieri cu Republica Sovietică în anii - şi pregătirea cu încăpăţânare a unei noi intervenţii în această perioadă Cu toate acestea, trebuie avut în vedere că anularea împrumuturilor guvernului țarist și naționalizarea fostei proprietăți a capitaliștilor francezi (precum și a altor) nu au fost motivul principal al participării Franței la intervenția armată, ci au fost doar un pretext propagandistic pentru intervenţie Motivul

real al participării Franței (precum și a altor state capitaliste) la intervenția armată a fost dorința de a distruge statul socialist și de a restabili regimul capitalist pe teritoriul său Acest scop era de înțeles pentru burghezii francezi, care în Revoluția din octombrie au văzut, în primul rând, o încălcare a dreptului sacru al proprietății sale private Dar și mai specifică pentru el a fost lupta în numele restituirii proprietății luate de la el (obligațiuni de împrumuturi regale și acțiuni de "hârtii rusești") De aceea pretențiile împotriva Rusiei sovietice erau un pretext convenabil și inteligibil pentru intervenție în ochii burgheziei franceze propaganda sionistă Cu toate acestea, nu se poate nega că speranța de a-și recupera capitalul investit în împrumuturi țariste și în industria rusă a influențat continuarea politicii intervenționiste a Franței și refuzul de a relua relațiile sovieto-franceze fără ca guvernul sovietic să accepte o condiție preliminară sub forma de recunoaștere a acestor pretenții Spre deosebire de Franța, Anglia, ai cărei capitaliști au făcut și pretenții împotriva Rusiei sovietice, a fost de acord să reia relațiile comerciale cu Rusia sovietică, nu numai fără a face din recunoașterea pretențiilor lor o condiție prealabilă, ci a încheiat și un acord comercial în care problema cererilor britanice a fost amânat până la un viitor tratat general sovieto-britanic Această poziție a imperialiștilor britanici cu privire la chestiunea pretențiilor împotriva Rusiei sovietice se explică, în primul rând, prin faptul că ei erau mult mai interesați de soarta industriei și comerțului lor exterior decât de a primi compensații bănești; în al doilea rând, lipsa de speranță de a satisface pretențiile pentru "datorii de război" (spre deosebire de Franța, Anglia a finanțat în principal Rusia țaristă nu înainte, ci în timpul războiului), mai ales că Anglia însăși nu avea de gând să plătească SUA pentru datoriile ei de război; în al treilea rând, pentru că capitaliştii britanici sperau să-şi satisfacă pretenţiile despre industria naţionalizată prin negocierea şi încheierea de acorduri comerciale cu Rusia sovietică Toate cele de mai sus dau motive să credem că un astfel de factor precum pretențiile împotriva guvernului sovietic cu privire la problema datoriilor țariste și a proprietății naționalizate a influențat tactica burgheziei britanice (spre deosebire de franceză), nu în direcția continuării tacticii de intervenție armată , ci mai degrabă în direcția restabilirii relațiilor comerciale și politice cu Rusia sovietică, sau în orice caz nu a servit ca un obstacol în calea unei astfel de restabiliri În ceea ce privește poziția SUA în problema creanțelor, suma datoriilor guvernelor țariste și provizorii față de America era prea nesemnificativă în comparație cu miliardele datorate SUA de către Anglia, Franța, Italia și alte state din Antanta De asemenea, capitalul american a suferit foarte puțin din cauza naționalizării industriei Prin urmare, factorul pretenţiilor împotriva Rusiei sovietice nu a influenţat lupta tendinţelor politicii SUA faţă de ţara noastră Tot ceea ce s-a spus despre poziția SUA cu privire la problema pretențiilor se aplică și mai mult Italiei Aceștia au fost factorii obiectivi care au influențat lupta dintre cele două tendințe în problema atitudinii taberei capitaliste față de Rusia sovietică Combinația specifică a acestor factori în raport cu fiecare țară individuală a taberei capitaliste a determinat în politica sa externă în "chestiunea rusă" folosirea uneia sau alteia tactici Înfrângerea completă a intervenției armate a imperialiștilor din Franța, Marea Britanie, SUA și Japonia în anii - , care vizează distrugerea primului stat socialist, Republica Sovietică, este un fapt istoric de mare importanță Totuși, sarcina

istoricului sovietic care studiază această perioadă nu este doar de a afirma acest fapt, și nici măcar de a studia motivele care au dus la înfrângerea intervenției armate și la victoria statului sovietic Studiind cuprinzător istoria intervenției armate a statelor imperialiste, istoricul sovietic nu poate decât să sublinieze nu numai deplina inutilitate a intervenției, ci și depravarea însăși formulării sarcinii - distrugerea statului sovietic Această răutate constă în inutilitatea istorică a sarcinii de a împiedica dezvoltarea unui model obiectiv, care a fost întruchipat în crearea unui stat socialist O încercare de a preveni dezvoltarea acestui tipar obiectiv "din poziție de forță" a fost sortită eșecului în avans Această regularitate obiectivă a dus nu numai la înfrângerea intervenției armate, ci și la transformarea socialismului într-un sistem mondial

CONŢINUT

Stein Boris Efimovici "Chestiunea rusă" în - Editor G Verbitsky Design artist T Polyakova Editor artistic N Simagin Editor tehnic A Danilina Corectori responsabili: A Levina și L Maslova Predată pentru tipărire iulie Semnat pentru tipărire ianuarie Format X */> Fiz cuptor l - Condițional cuptor l Contabilitate ed l Tiraj mii de exemplare A Comanda nr Preț ruble Editura de stat de literatură politică Moscova, V- , prospect Leninsky, Tipografia nr Ugletekhizdat, Harkov, st Engels"